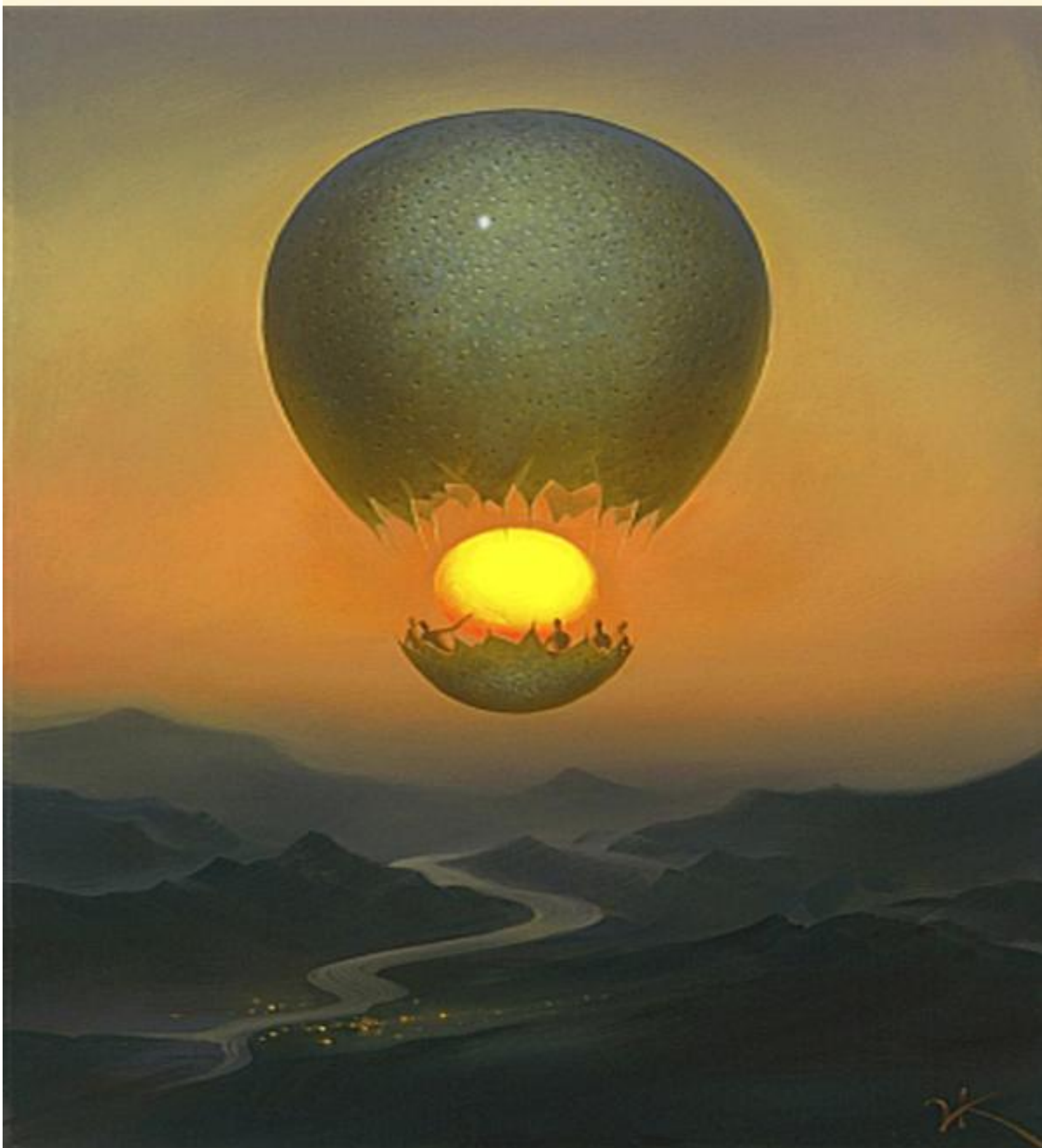

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
octombrie, noiembrie, decembrie 2015 (Anul VII) Nr. 80, 81, 82

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Paul Sân-Petru, Coriolan Păunescu, Dionisie Duma, Constantin Oancă, A. G. Secară, Denisa Lepădatu, Dimitrie Lupu, Cristina Roșu, Maria Ieva, Nastasia Savin

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea), Marian Hotca (Baia Mare), Mirela Savin (Constanța)

Revista BOEM@ poate fi citită și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

aspra@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA: Str. Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați - 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro,
tel: +40 (0)726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și
Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Mihaela Farcaș (p.12), Ignatie Grecu (p.13), Aurel M. Buricea (p.17), Vasile Dan Marchiș (p.18), Alexandra Mihalache (p.21), Lucia Pătrașcu (p.24), Mihai Mercicaru (p.25), Mariana Mihai (p.28), Ionuț Caragea (p.30), Dumitru Cerna (p.31), Constantin Toma (p.35), Nichifor Crainic / Paula Romanescu (p.41), Nicolae Vălăreanu Sârbu (p.43), Ciprian Amza (p.44), Laurențiu Alin Dumitrache (p.46), Maria Ieva (p.50), Lilia Manole (p.60), Valentina Balaban (p.61), Paula Romanescu (p.63), Mihai Horga (p.67), Bogdan Pascal (p.72), Ionela Anciu (p.74), Nicolae Măruțelu (p.74), Coriolan Păunescu (p.77), Adrian Frent (p.79), Alensis de Nobilis (p.79), Mónica Tóth (p.85), Olimpiu Vladimirov (p.88), Lucia Pătrașcu (p.93), Violet Rotten-Apple (p.93), Melania Cuc (p.96), Mihaela Oancea (p.100), Diana Teodora Cozma (p.103), Cristian Ovidiu Dinică (p.108), Nicolae Andrei (p.109)

Proză: Cristian Biru: Închisoarea berberă II (p.3) / III (p.39) / Copilul din pungă (p.75), Aurica Istrate: Te iubesc, tată! (p.7), Diana Dobrița Bîlea: Dragoste și război (p.15), Gheorghe Șeitan: Pândar la vie (p.37), Tănase Carașca: Unchiul Gheorghe (p.47), Ioan Gheorghită: Acolo unde prejudecățile înoată ca peștii (p.53), Ovidiu Bufnilă: Timpuri noi (p.68), Maria Postu: Răzbunarea bibliotecii (p.104)

Cronică de carte: Lucia Pătrașcu: Un filigran argintat în fereastra poeziei (p.10), Melania Cuc: Testamentul lui Daniel Ioniță (p.19) / Dan C. Mihăilescu - "Viață literară" (p.20), Titi Damian: Cartea înaripată de Passionaria Stoicescu (p.32), Dumitru Anghel: Privegherile vulturului orb de Emilian Marcu (p.45) / Empatii, de Paul Sân-Petru (p.81) / Fior decadent, de Alexandru Halupa (p.83), Ionel Necula: Ignatie Grecu - pelerin în Țara Sfântă (p.49) / Lina Codreanu într-o nouă dispunere epică (p.73), Melania Rusu Caragiuiu: Bucuria muzei (p.70), A.G. Secară: Carte pentru aproapele poetului aproape mântuit (p.78), Gh. Nazare: Dialoguri nonconformiste (p.94), Alexandra Mihalache: Denisa Lepădatu, lumina din poezie (p.101)

Eseu: Alexandru Cocetov: Consacrarea dragostei (p.29), Mirela Savin: Automatismul și umanitatea: I. P. Culianu (p.51), Daniela Dascălu: Arta conversației în C.F.R. (p.56)

Note de lectură: Ioan Vasii: Un poet cu "sufletul nins de iubire" (p.14), Catia Maxim: Camelia Pantazi Tudor și Misterul eșarfei roșii (p.23), Maria Ieva: Un mugur de lumină într-un ocean de nuferi (p.26), Marin Ifrim: Ioan Vasii: "Livada cu metafore" (de măsline) (p.27), Lucia Pătrașcu: Lansare de carte: Poeți în Cetate (p.62) / Angela Burtău - Mirajul iubirii (p.98), Al. Florin Țene: Sentimentul românesc al ființei în poezie Tatianei Scurtu Munteanu (p.65), Alexandru Cocetov: "Temă pentru acasă" de Nicolae Dabija (p.66), Mirela Savin: Cărți privite în ochi (p.76), Valentina Becart: Timpul se rostogolește în albiu, căutând drumul spre noi izvoare... (p.89), Alensis de Nobilis: Poezia ca rugă (p.106), Ilorian Păunoiu: Avatarurile Sburătorului Împietrit (p.107)

Meridiane: Luca Cipolla: Poeme în limba italiană (p.6), Gheorghe A. Stroia: Poeme în limba albaneză (p.9)

Umor: Marius Zaharia: O bancă folosește consilieri de credit kamikaze / Cealaltă fetiță cu chibriturile (p.64), Roland Florin Voinescu: Scrisoare către Moș Crăciun (p.110)

Aforisme: Petre Rău: Sentințe (p.52)

Opinii: Al. Florin Țene: Historia literaturii comparate, parte integrantă a istoriei literaturii române / Unitatea genurilor literare este dată de unitatea operelor literare (p.22) / Elemente psihopatologice în romanul "Ciuleandra" de Liviu Rebreanu / Starea poeziei românești la începutul secolului XXI (p.58)

Dedicații: Constantin Bejenaru-Beco: Dedicățiile lui Beco (p.36)

Muzică: Constantin Oancă: Johannes Brahms la Tecuci (cronică muzicală) (p.97)

Eveniment: Redacția: Poeta Denisa Lepădatu, printre laureații Galei Premiilor APLER 2015 (p.80), Lucia Pătrașcu: Festivalul literar "Prietenia cuvintelor", Galați 2015 (p.86), Redacția: Premiile revistei literare Boema și ale editurii InfoRapArt - 2015 (p.87)

Colinde: Redacția: Colecție de colinde - La mulți ani 2016! (p.110)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.111)

Grafică:

Coperta I: Vladimir Kush - Flight of the sun

Coperta a IV-a: Oleg Shuplyak

Interior: desene de Elena-Liliana Fluture

Cristian BIRU

Închisoarea berberă

II

- Ați înțeles sau nu? Întrebă deodată Essau, întrerupând gândurile bunicuțului și răvășindu-i toate amintirile.

O rumoare străbătu mulțimea de berberi care apăsăra mai mult frunțile în nisip.

-Noi suntem berberi, zise deodată bunicuțul, revenind cu greu la clipa cea repede care tocmai trecea. Nouă ne e teamă să omorâm și o pasăre. Când ni se taie oile, noi plătim un bir unui om al deșertului. El Kas⁷ are credința lui. El omoară oaia. Noi spunem rugăciunea și carnea oii devine halal.

-Noi v-am cerut doar să faceți o închisoare, zise nerăbdător călugărul, dar Essau îl privi cu reproș ca și când i-ar fi spus să nu-l întrerupă pe bătrân pentru că nu este politicoș și nu se cade.

-Când se aplică legea și trebuie omorât cineva, tot El Kas vine și ucide și judecata e halal, continuă bătrânul după un timp destul de lung de tăcere. La noi justiția e așa, de când a apărut pământul. Când vine stăpânul în așezare îl cheamă pe cel mai bătrân, adică pe bunicuț și cum spune bunicuțul asta e. Ca să fie sigur, stăpânul poate întreba și pe un al doilea bătrân și cum spun bătrânii, ăla e adevărul. Bunicuțul se numește Jur. Sunt sate care au și trei juri. Sunt sate care au doi juri, dar toate satele au cel puțin un jur. Cum spune jurul, asta e dreptatea. Dreptate halal. Stăpânul nostru, Essau Israel, dacă a judecat cu sabia și a tăiat vino-vații, a judecat așa pe oamenii care au străbătut cale lungă până aici. Dar nu pe noi. Noi nu am încălcat legea.

Generalul lăsă capul în pământ.

-...pe de altă parte, judecățile au fost publice. Toată lumea a plecat mulțumită.

-Eu însă nu sunt mulțumit, zise Iulian, dând hotărât din mână. Adevărul se cercetează prin metode moderne. Judecata lui Essau este mai mult un turnir. Essau se instruește în fiecare zi în tehnicile de sabie. Faptul că e un bun spadasin, nu îi dă dreptate.

-...metode moderne, zise bunicuțul deschizând gura larg.

-Da, metode moderne, bănuții vor trebui reținuți în închisoare, timp în care polițiștii vor strânge probe pe care le vor prezenta procurorului. Abia apoi procurorul va formula acuzația și va prezenta cazul în fața cadiului. Generalul știe despre ce vorbesc. Și la curtea lui Salah-ud-In se face la fel, numai că procurorii sunt numiți ispravnici.

-Așa este, zise tunător Essau.

-Noi suntem berberi..., zise bunicuțul, dar călugărul dădu din mână ca și cum ar alunga o muscă săcăitoare.

-Peste tot justiția trebuie să fie la fel.

Iulian dădu să le explice de unde vine cuvântul berber, de la silabele bal-bal, berberii fiind o specie de bălbăiți, niște primitivi care nu știu să scrie și să citească limba... stăpânilor, dar își dădu seama în ultimul moment că această explicație ar putea să-i insulte.

-Am hotărât, zise deodată stăpânul și se făcu liniște cristalină, auzindu-se vântul departe ca o fiară care-și freacă spinarea de coloanele imense de piatră. De mâine, toți berberii vor aduce pietre de pe munte pentru zid.

-Pentru zid?! șopti uluit bătrânul. Noi suntem... berberi, zise bunicuțul, ca și cum nu ar fi vrut să supere pe cineva. Casele noastre sunt numite de... străini troglodite, pentru că le săpăm în pământ. Mai degrabă am putea săpa închisoarea decât s-o zidim.

Generalul își privi mentorul și Iulian ridică din umeri:

-Celulele pot fi săpate, dar închisoarea trebuie să aibă totuși acoperiș.

-Așa va fi, zise generalul, de mâine toți sătenii se vor aduna gata de muncă în sunet de tobă, după prima rugăciune. Vom construi închisoarea într-o săptămână.

-Enchallah⁸, șopti bătrânul.

Dar nici după trei săptămâni închisoarea nu era gata. Berberii veneau de pe munte cu spinările pline de piatră, learcă de sudoare, lăsau pietrele fără să privească. Bătrânul slujitor Itziq ridică din umeri spre pereții strâmbi.

-Nici noi nu am făcut niciodată o închisoare, zicea arătând planurile lui Iulian, scărpînându-se-n cap. La noi în Iudeea folosim mai mult lemn. De unde să luăm lemn în Matmatta? Întrebă evreul, uitându-se spre cedrul fratelui Iulian Grigoriu Sărăcuțul care, vizitând închisoarea, la sfârșitul lucrărilor se declară în mod surprinzător mulțumit.

Bunicuțul lăsându-se coborât într-una din carcere zise mai mult pentru sine:

-Este exact cum mi-am închipuit, este groaznic. Nu se poate imagina o pedeapsă mai grea.

-Sbhan Allah, ajutați-mă, țipă panicat un berber care rămase pe fundul carcerii ajutându-l pe bunicuț să fie ridicat, simțind cum izolarea severă a locului îi ia mințile. Sbhan Allah, Arrabi dar cine o să stea în închisoarea asta, bunicuțule? Întrebă berberul găfâind și galben de spaimă.

-Deținuții, zise bunicuțul cu gura căscată.

-Care deținuți?

-Care o să-i trimită deșertul, dacă o să trimită...

Închisoarea se afla deasupra așezării săpate în calcar lângă locuințele evreilor care le zidiră după modelul roman, în careu, întărindu-le cu un șanț și un val de pietre într-un fel de castru. Pe una dintre co-

(continuare în pag. 4)

loane, într-o grotă, evreii lui Essau amenajaseră un post de gardă. Santinela vedea tot ce se mișcă în deșert, până la marea din nord, spre est - drumurile spre Vechea Cartagină, în sud - deșertul alb El Hamma și dealurile caustice din Kebili, iar în vest - marile drumuri ale romanilor spre Ierusalim. Unele case berbere, adică unele gropi mai mari erau legate unele de altele prin coridoare în care unii dintre berberii mai înstăriți aduceau o cămilă care ținea loc de ușă. Noaptea cămila era adăpată bine și, când i se umflau cocoașele, se înțepenea în tunel. După ce se pișa dimineața, cămila scăpând de strânsoarea pereților ieșea la lumină, ceea ce însemna că locuința este descuiată. În perioada de prosperitate, toate cartierele din Matmatta miroseau a urină de cămilă, ceea ce era un semn de belșug, dar acum berberii mai aveau câțiva mehari uscați și crăcănați pe care-i sufla vântul. Așezarea mai păstra urmele bunăstării de altădată. Avea două piețe largi în care se pătrundea pe două drumuri late. Caravanele, încă de pe vremea romanilor, intrau direct în suq și-și descărcau mărfurile. Cămilele se urcau cu tot cu încărcătură pe cântare uriașe. În amândouă piețele, animalele aveau loc pentru adăpat iar oamenii se adunau într-un hamem din marmură construit pe vremea lui Hanibal. Hamemul mai funcționa încă, berberii se spălau de cinci ori pe zi cu apă termală izvorând din deșert, înainte de fiecare rugăciune. La baza defileului, așezarea avea o peșteră care se lărgea într-un bazin despre care nimeni nu știa la ce folosea. Pereții bazinului păstrau urmele unor lucrări. Unii dintre muncitori își scrijeliră numele pe ziduri la lumina făcliiilor. Văzându-le și citind însemnele muncitorilor, Iulian se întrebă:

-Oare ce căutau oamenii ăștia aici?

-Dar locul ăsta la ce folosea? își întrebă generalul mentorul. Unele colțuri sunt pline de oase.

-Este simplu, locul acesta capta apa. Se cunoaște și acum, spuse Iulian arătând o albie secată. Au muncit mult aici. Suntem în rezervorul orașului. Era nevoie de multă apă. Matmatta a fost pe vremea lui Hanibal o metropolă. Aici se făceau cele mai mari schimburi din regat. Pe mine mă intrigă stâlpii ăștia, ăștia sunt stâlpi de mină. Ce anume căutau? își zise Iulian ștergându-se cu palma pe față și cum se șterse, își linse dosul de palmă. Sare! Pe ce am pus mâna?

Ridicând făclia, Iulian și Essau zăriră uluiți tavanul de sare vântată străbătut de filoane de sare albă strălucitoare ca diamantul, un tavan pe care-l lumina măsurându-l câteva zeci de stâneni cu privirea.

-Ne aflăm, prietene, zise Iulian gătit de emoție, sub un munte de sare.

-Să ieșim, spuse Essau, auzind clopotul de alarmă.

-Sidi, strigă un copil berber, te caută niște călăreți înarmați. Sunt la închisoare.

-Sunt mulți?

-Sunt cinci.

-Mutaziliți, își zise Essau, văzându-le armele și cum erau îmbrăcați în piei de capră netăbăcite. Rămas un pic mai în urmă, fratele Iulian ajunsese în toiul discuției. Mutaziliții erau cunoscuți în deșert ca niște războinici deosebit de cruzi.

-Lăsați-l aici, zise Essau. O să stea la închisoare până va întoarceți cu probe.

-Probe? sâsâi un războinic, privind jungherul lui Essau și însemnele de general de pe piept. Nu ești tu Essau,

general al lui Sallahu-ibn-Adin al Yubi? Nu ți-a dat sultanul jungherul ăsta?

-Ba da, eu sunt.

-Atunci, noi am venit bine la judecata lui Essau, judecata sabiei. Dezlegați-l, zise căpetenia și tovarășii lui dezlegară prizonierul și-i dădură o sabie. Prizonierul era un tânăr îmbrăcat ca un prinț cu o cămașă neagră de in brodată cu însemne și arabescuri de șeic.

-O clipă, zise Essau, avem alte reguli acum, după când preventiv mâna la armă. Trebuie să vorbiți cu mentorul meu.

-Avem reguli noi, zise Iulian aproape țipând ca să fie mai convingător. La un proces e nevoie în primul rând de probe și o cercetare.

-Probe? Ce însemnă probe? întrebă tânărul înaintând cu sabia odihnindu-se în mână.

-Sunt niște dovezi.

-Dovezi? întrebă din nou tânărul zâmbind, îți dau eu dovezi, kaadi⁹, și cum spuse asta, tânărul își străpuse gâtul cu sabia, spre spaima berberilor prezenți care priveau în tăcere de lângă stânci. Sabia intra ca în brânză în Mărul lui Adam și, întorcându-se într-o parte, tânărul își secționă beregata în așa fel, încât o jerbă de sânge îi sări lui Iulian pe față, iar tânărul mai avu timp să privească disprețuitor înainte să se prăbușească. Mutaziliții își luară mortul cu capetele plecate. Încălecară nemulțumiți și plecară, unii dintre ei fără să salute.

Ore în șir Essau încercă să-și liniștească mentorul aflat în stare de șoc.

-Aș vrea să beau ceva, zise Iulian tremurând.

Generalul trimise un om după vin. Beau în sala de arme a lui Essau, în care de obicei evreul își începea gimnastica de sabie.

-Crede-mă, mai devreme sau mai târziu, justiția și aici va fi la fel. Fără justiție, o societate modernă este imposibilă. Justiția este forma genuină a democrației, zise călugărul, dând peste cap o stacană de vin roșu rece, sec, cu un gust neașteptat de profund. De unde ai vinul ăsta?

-De la niște negustori din Douze, zise Essau, gândindu-se la ce-o mai fi însemnând cuvântul genuină, un cuvânt ciudat ca o bucată dintr-o armă sofisticată pe care o vezi în nisip în fața ta, la picioare, dar nu știi la ce-a fost bună. O împingi cu picorul și treci mai departe, dar ea poate însemna ceva foarte important.

-Se face vin în pustietățile astea?! Justiția trebuie să fie limpede, clară și egalitară pentru toată lumea,

(continuare în pag. 5)

zise Iulian, continuându-și ideile. Este o știință. Are nevoie de probe. Probe directe, evidente. Tânărul ăsta care și-a tăiat gâtul în fața mea este un... sălbatic, făcu Iulian cutremurându-se. Nici nu știu de ce era acuzat.

-Nici eu nu știu, zise generalul, văzându-și mentorul că nu mai tremura așa tare. Bea și liniștește-te, o să facem așa cum ai spus, Învățătorule, o să adunăm probe pentru fiecare caz în parte, deși aici... oamenii trăiesc altfel.

-Atunci înseamnă că greșesc?! zise Iulian înainte să bea cu sete. S-a omorât în fața mea, și-a aruncat sângele pe mine. Doamne păzește!

-Nu cred că greșești, simt că e bine ceea ce spui, zise hotărât generalul. O să facem o justiție modernă în Matmatta, o justiție cu închisoare.

-Ce se aude? Întrebă Iulian.

-Este un fierar, zise Essau. Face potcoave.

Sunetele repetate loveau pereții defileului stârnind eco-uri de parcă se apropia o armată.

-Dar nu este obosit?

-Se pare că nu.

Vântul ridică sunetele ca pe niște păsări căutându-le cuibul, plană și ocoli ulițele strâmte ale pieței, tavernele, şuieră printre bordeie și ridicându-se deodată intră pe sub oblonul unei ferestre în atelierul fierarului Imed, care ridica barosul cu două brațe subțiri ca niște bețe. Lovea însă fierul înroșit cu sete de sărea nicovala sub lovitură.

Cu două zile înainte vru să intre la soție, dar o găsi plânsă și cu părul despletit.

-Shpik¹⁰? Ce ai pățit, întrebă îngrijorat Imed.

-Cumnatul tău s-a dus o săptămână tocmai în Gabes și a muncit în port.

-Și?

-Și i-a adus surorii mele o rochie, zise soția cutremurându-se de plâns. O rochie cu paiete, strălucitoare.

-Și ce face cu ea? Întrebă nedumerit Imed.

-Cum ce face? O poartă.

-Unde se duce cu ea?

-O poartă prin casă.

-Aha, făcu mai nedumerit Imed.

-Să nu te mai atingi de mine, izbucni deodată femeia și Imed se feri într-o parte ca din calea unei flăcări. Până nu mi aduci o rochie cu paiete.

-Dar de unde să-ți iau rochie? Ce să mă fac?

-Fă ce știi!

Și Imed ieșise din casă. Căută prin defileu lemne și fier și aprinse foalele fierăriei. Lovind toată noaptea fierul, se

părea că lumina focului îl hrănește pentru că uită de nevastă. Strângând din dinți și blestemându-și zilele, lovea fierul cu sete, iar sunetele lichide, prelângându-i-se pe tample, îi răcoreau creierii.

-Trebuie să fie foarte nervos, zise bunicuțul, ascultând sunetele metalice vibrând peste defileu.

-Da, bunicuțele, este foarte supărat, zise o rudă a lui Imed.

-Și ce face în atelier?

-Face potcoave. Atâta știe să facă. Potcoave.

-Hm... zise bunicuțul abătut, molfăind o bucată de pâine muiată în rachiul de coacăze. Dar noi nu avem cai.

-Da, bunicuțele, nu avem.

-Și focul, făcu bunicuțul, deschizând gura larg. Berberii îl priviră gata să-l sprijine dacă nu mai respiră și moare chiar atunci. Focul... continuă bunicuțul după un răstimp destul de lung, e scump tare.

Pentru a uita repede evenimentul, Iulian începu lucrările a patru puțuri. Berberii munceau fără să crâcnească. Străinul acesta despre care se spunea că poate calcula locul în care a început timpul în cosmos inspira mai multă teamă decât stăpânul. Faptul că stăpânul îl numea pe creștin Învățătorule îi deruta definitiv pe beriberi, pentru că în mintea lor un Învățător era un fel de Vrăjitor. În momentul când începu rezervorul orașului să capteze apa, fiecare berber înțelese importanța lucrării și sufletul comunității înflori ca o floare sălbatică sub o pală de vânt. Acum fiecare casă avea apă în curte și terenurile erau mult mai ușor de întreținut. Vechiul sistem de irigații aducea apa peste tot, chiar și în jurul coloanelor de piatră. Aerul deveni mai proaspăt și mai plăcut. Pământul ieși la suprafață, împingând în lături nisipul. Brusc apărură în jurul defileului pâlcuri subțiri de palmieri. Închisoarea dominând înălțimile Matmattei, însă genera o presiune semnificativă. Berberii treceau pe lângă ea fără s-o privească, iar dacă-i atingeau umbra din întâmplare, se fereau și scuiپau într-o parte zicând: "Sbhan Allah!" Dacă se auzea clopotul de alarmă de pe stânci, oamenii lui Essau erau în picioare gata de luptă iar berberii ieșeau pe ulițele strâmte speriați, neștiind ce să facă.

⁷ ar. Pastor

⁸ ar. cu voia Domnului

⁹ ar. judecător

¹⁰ ar. ce se întâmplă?

Luca CIPOLLA

Un onirosurrealist fantast

Poetul și românistul lombard Luca Cipolla este un onirosurrealist fantast. Textele sale poetice par a avea un echilibru al modernității, dezmințit însă de narativitatea oximoronică între absurd amintind de Urmuz și Virgil Mazilescu și angelismul marilor orfici ai adorației fără frontiere. Formal, poeziile sale, rod al unei ingenioase ars combinatoria, învederează simultan tonalitățile contrastive generate de juxtapunerea unor versete și premeditate notații prozaice. Autorul se află în siajul spiritului postmodern al amănților dizarmoniilor și al spulberării bruște a idilismului: "Ca să disting greșeala mă-ncredințez oglinzii,/ și totuși dincolo de rău ajunge să mă uit/ la mine și la tine,/ la alții și la alte.../ Atunci va să-nțelegem jocurile noastre/ unde se-ascunde soarele adesea după nori de fosfor./ Nici un costum de scenă/ în material/ întregului perceptibil și tănuit/ iubirea/ să ne piardă ca versuri/ într-un cânt". Aparent clar și accesibil, Luca Cipolla este un poet enigmatic dar plin de miez ce-și poate revendica fără complexe inutile o ars poetică de tip Mario Luzi. O poezie a cunoașterii prin ardoare, a conștiinței că perfecțiunea marmoreană tip Canova sfârșește prin a obosi cititorul. Compozițiile sale preferă premeditat impecabilului eroarea necesară ce dă curaj și undă verde feluritelor interpretări, unui evantai amplu de opinii. Luca Cipolla nu aduce în pagină perfecțiunea sferei, ci imperfecțiunea inevitabilă, fragmentul lapidar, dilema, cazulul, cu alte cuvinte tot ceea ce sporește vitalitatea, ceea ce Nietzsche numea sentimental Ființării. Poezia lui Luca Cipolla, fără a exclude sentimental infinitudinii, pivotază în jurul fenomenelor în mișcare, imature, în jurul sugestiilor de energie ce transmite formele nedesăvârșirii, impure, umane, emoționante.

Geo Vasile

Come sinfonia (dal titolo di una canzone di Pino Donaggio)

La puntina
sul disco della coscienza,
carte di focaccia,
la strada,
di stracci una palla..
Dove s'amavan
Dio lo ricorda,
- come sinfonia
- luci raccolte
alla tele, voci urlate
lungo vie
d'assolato quartiere
che agli occhi d'un bimbo
celava
campi di riso
non estranei al paese.

Mente mia..

Mente mia cullata
da dita curiose
sui ghazal del grande Hafez
quale asse portante
che un tarlo severo minaccia,
punteruolo d'un nemico sempre
in agguato,
erba bruciata
ov'io mi sotterro
senza croce,
se questo può servire
giusto a chiedervi
perdono.

Aśoka

Ferito Aśoka,
terra crudele disattesa,
arida sfera lustrale,
nèi che scommettono
chi sei tu
e sono io,
ove il peggior nemico
non getta la spada,
petalo avvinto al suo ricettacolo..
animale ferito,
umile e nobile Aśoka,
mastichi in disparte
una foglia di cicoria.

Ca simfonia (dintr-un cântec al lui Pino Donaggio)

Pick-upul
pe discul conștiinței,
hârtii de focaccia,
strada,
din cârpe o minge..
Unde se iubeau
Dumnezeu își mai amintește,
- ca simfonie
- lumini învăluite
la tele, glasuri strigate
pe căile
unui cartier însořit
care la ochii unui copil
ascundea
câmpuri de orez
cunoscute satului.

Mintea mea..

Mintea mea legănată
de degete curioase
peste gazeturile marelui Hafiz
ca o piatră de temelie
pe care un car sever o amenință,
sulă a unui dușman mereu
într-o ambuscadă,
iarbă arsă
unde eu mă îngrop
fără cruce,
de-ar fi de folos asta
numai să vă cer
iertare.

Aśoka

Rănit Aśoka,
pământ nemilos încălcat,
aridă sferă lustrală,
negi care mizează
pe cine ești tu
și pe cine sunt eu,
unde cel mai rău dușman
nu-și aruncă spada,
petală legată de receptaculul ei..
animal rănit,
smerit și nobil Aśoka,
mesteci deoparte
o frunză de cicoare.

Aurica ISTRATE

Te iubesc, tată!

Abia venit în vacanța de iarnă, Victor căuta orice ocazie să se afle în preajma tatălui său. Nu mai stătea la mângâierile furișate ale mamei și nici nu-i mai răspundea îngăduitor la orice fel de întrebări. Ultima dată când l-a strigat „Victoriaș” s-a întors furios către ea și i-a spus:

–Mă cheamă Victor, mamă! Uită-te la mine, nu mai sunt un copilăș! Mi-a crescut mustața și tu mă tratezi tot ca pe un țânc. Mă faci de râs față de frații mei și față de tata. Când vei înțelege că eu nu pot fi fata pe care tu nu ai avut-o?

La vorbele astea mama lui nu-i răspunse. Se întoarse cuminte cu fața spre sobă, se lăsă pe vine și privi îmbujorată neastâmpărul focului. Din izvorul cel de lacrimi porneau pe cărări știute peste obrazul ce fusese rumen odată, roua ochilor ei, dar, de la căldura focului, se usca fără să trebuiască s-o șteagă. Victoriaș, rodul pântecului ei, pedeapsa și bucuria ei deopotrivă, îi cerea prin vorbe fără de tăgadă să-și vadă singură de plăcintele ei, că el vroia să șadă la vorbe cu Ilie, tatăl lui. Teama că acesta din urmă i-ar putea istorisi lui Victoriaș povestea cea știută de ei și de întregul sat o înspăimânta de moarte pe Tincuța. Dar cum să astâmperi dorința unui copil ajuns bărbat de a se apropia de cel ce știa că-i este tată, dacă asta și-a dorit el cel mai mult de când se știa pe lume?

Victor își amintea cât de mult râvnea în serile de iarnă să fi putut și el, alături de ceilalți doi frați ai săi, să încalece pe spinarea tatălui, iar acesta, nechezând și bătând din copite, să-l poarte prin toată odaia și apoi să-l răstoane în pat, între perne. Nu putea uita că, ori de câte ori frații lui îl făceau și pe el călăreț, tatăl necheza altfel decât cu bucurie și îl răsturna de îndată în mijlocul casei și, de cele mai multe ori, lovindu-se, rămânea pitit sub masă, plângând, iar taică-său se mânia și ieșea val-vârtej pe ușă. Nu putea înțelege de ce tatăl său niciodată nu-l privea în ochi, niciodată nu-l mângâia ca pe ceilalți și, mai ales, pentru orice boacănă ar fi făcut, nu-l lovea niciodată. Ceilalți aveau parte de toate astea. El nu.

Își amintește și azi o poveste, de pe când avea el nu mai mult de cinci ani. Era o seară mohorâtă de toamnă. Frații lui își făceau lecțiile înghesuiți la masa din bucătărie. El, neavând ce face, luase un cui și un ciocan și, adăpostit sub masă, o făcea pe meșterul. Într-un târziu ieși de sub masă și-i spune mamei: „Mamă, eu bat un cui, scot un cui...”. Când s-a uitat biata femeie sub masă, descoperi că fiul ei făcuse ciur lutul de pe jos. Niciodată nu se supăra Tincuța pe fiul cel ce-i ținea loc de bucurie și de pedeapsă, dar de data asta tot l-a urecheat un pic. Mai târziu, nemaibăgând de seamă ce face Victoriaș, Tincuța spuse așa ca pentru ea: „Iar o să vină beat taică-tu

acasă!”.

Victoriaș, supărat că fusese urecheat, își trase ciubotele în picioare, luă o cușmă la întâmplare pe cap, o bundă și ieși afară, fără să fie observat. Mai fusese el cu frații lui mai mari după taică-su la cârciumă, dar acum s-a pornit singur-singurel. Când ajunse la ușa bodegii, doi bărbați tocmai ieșeau lălăind. Victoriaș se strecură printre picioarele lor și intră în crâșmă. Cușma prea mare pentru căpușorul lui abia de lăsa să i se vadă ochii negri. De la o masă, un bărbat cât un urs îl întreabă: „Ce cauți tu pe aici, pui de gâtlan?” Copilul îl privi nedumerit, dădu să fugă, dar ursul îl înșfăcă de bundă și-i repetă întrebarea: „Ce cauți pe aici, pui de gâtlan?”. „Îl caut pe tata, vreau să vină acasă, că m-a bătut mama!”. „Da? Caută-l, caută-l și dacă-l găsești să-i spui și lui Ilie a lui Țârlic!” adăugă ursul, și toți cei din jur porniră într-un râs batjocoritor. Taică-su, care era la o masă mai retrasă, îl văzu și veni spre el fulgerând. „Cine te-a trimis pe tine aici, mucosule?”, îl luă el la rost pe copil, împingându-l spre ușă. Victoriaș se împiedică, taică-su deschise ușa, îl înhăță de bundă și-l aruncă, ca pe o cârpă, afară în noroi.

O femeie, trecând pe aproape, îl ajută să se ridice și-l întreabă ce caută la ora aceea la cârciumă. Copilul îi spuse că venise să-l ia acasă pe taică-su, dar femeia, fără să-i asculte răspunsul până la capăt, își văzu mai departe de drum.

A plâns tot drumul până acasă. A ajuns înghețat de frig și, printre suspine, i-a povestit mamei că fusese să-l aducă acasă pe taică-su și că un om ca un urs îi spusese că-i pui de gâtlan, iar taică-su s-a supărat rău de tot pe el și l-a trimis acasă. Nu înțelegea cum de aflase tatăl lui despre jocul său nevinovat de „bat un cui, scot un cui” pe care-l jucase singurel pe sub masă, căci cu altceva nu știa bietul copil să-și fi supărat tatăl. Mama l-a dezbrăcat, l-a schimbat, i-a dat să mănânce, apoi l-a așezat în pat. S-a întins lângă el și au adormit amândoi, suspinând.

Astăzi și-a amintit toată istoria asta și tare ar fi vrut să vorbească cu tatăl lui despre cele întâmplate atunci.

Ieși în curte. Moina de afară îl obligă să reintre în odaie și să-și pună ceva pe cap. Mama plângea ingenunchiată în fața sobei. Victor se făcu că nu o observă, înhăță cușma din cui și ieși grăbit. De peste drum se auzeau lovituri sacadate de topor. Deschise poarta, trecu drumul și-l surprinse cu scârțâitul porții pe tatăl lui care crăpa lemne. Acesta se întoarse, dar când îl văzu, se răsuci în loc și-și continuă treaba.

Victor veni și i se așeză în față, obligându-l să-l privească. Dar tatăl, fără să ridice privirea spre el, îi spuse să se dea mai departe să nu-l ajungă vreun lemn și continuă să lovească cu sete buturuga. Victor însă continuă să-l privească. Chipul tatălui deveni din ce în ce mai înmărmurit.

–Am venit să te ajut, tată, spune el hotărât.

–Să mă ajuti? Dar când ți-am cerut eu ție ajutor, băiete?

(continuare în pag. 8)

-Nu mi-ai cerut, dar acum sunt și eu mare și pot și vreau să te ajut. Ia și dumneata o pauză, fumează o țigară, mai spune una, alta, iar eu o să crap lemnele astea. Vine o vreme când orice tată are nevoie de ajutorul băiatului lui...

-Mie încă nu mi-a venit vremea aceea, băiete! Mă descurc eu și fără ajutorul tău, spune Ilie și mai încruntat.

-Încetează, tată, nu mai sunt un copil! Uită-te la mine, îți semăn leit, doar că m-a lăsat mama prea mult în soare de mic și am rămas mai tuciu. Sunt fiul tău, după statură, după uitătură și, mai ales, după încăpățănare. Oricât de încăpățânat vei fi fiind dumneata, eu să știi că tot te întrec. Dă-mi toporul, așază-te ici pe cioată și să depănăm povești, tată!

-Ce povești? se încruntă și mai tare Ilie.

-Am o mulțime de întrebări să-ți pun, tată!

-Mă aflu la un interogatoriu cumva? Ce-ți veni, băiete, să mi te bagi în vorbă așa, nitam-nisam?

-Tată, cu ce te-am supărat eu de mic, de foarte de mic, de nu te porți cu mine la fel ca și cu ceilalți frați ai mei? Spune-mi, și dacă stă în puterile mele, crede-mă, tată, că voi face orice să te fac să mă ierți.

Ilie se opinti, înfipse zdravăn toporul în buturuga pe care-și așeza lemnele de crăpat, apoi se îndreptă de șale și-l fixă în ochi pe Victor.

-Te-a trimis mă-ta să mă tragi de limbă?

-Ce spui? Mama? Ea ar da orice să stau după fusta ei și s-o ajut la plăcinte! Am venit de bună voie, tată, pentru că a venit vremea să stăm și noi de vorbă, ca bărbații. Hai, treci ici pe bușteanul ăsta, fumează o țigară și spune-mi orice, numai stai de vorbă cu mine. Știi, uneori, când frații mei mai mari veneau de la școală, eu mă furișam în podul grajdului și vă ascultam vorbind. Îi întrebai de școală, de fete, de cum e la internat... Pe mine de ce nu m-ai întrebat niciodată, tată? Ți-aș spune că am note bune, că mă iubesc profesorii, pedagogul, dar că am un coleg care mă face țigan, deși nu i-am făcut niciodată niciun rău. Mă urăște de moarte și, drept să-ți spun, chiar mi-e frică de el, tată! Nu sunt singurul cu care are el ceva, dar la ceilalți băieți au venit tații lor și i-au amenințat și s-a mai potolit, dar la mine cine să vină, tată, dacă tu nici să mă privești în ochi nu poți! Cu ce ți-am greșit, tată?

Ilie se îndreaptă spre bușteanul indicat de Victor și se așază ca un bărbat care abia își poartă greutatea corpului, deși era acum doar un țâr de bărbat. Victor scoase cu greu toporul din cioată, își potrive lemnul pe buturugă și lovi cu sete. Depicat, lemnul sări cât colo, aproape să-l atingă pe Ilie.

-Vezi că era să mă pălești, băiete, îi spune morocănos băiatului.

-N-am vrut, tată, iartă-mă! Am lovit prea cu sete, dar măcar te-am făcut să scoți și pentru mine o vorbă...

-Da, mare lucru o vorbă! Îngână Ilie.

Apoi se așternu tăcerea. Victor era îndemânatic. Tatăl său trăgea din țigară cu sete. Din când în când însă îl privea pe furiș pe cel care, când îi spunea tată, îl făcea să i se ridice tot sângele în cap. Câtă rușine îndurase din cauza lui, câtă bătaie de joc din partea celor din sat! Noroc de verii lui, căroră le știau mai toți de frică. Dar nici aceștia nu-i puteau bate pe toți și, mai ales, nu puteau cu băta să oprească gura satului.

Au stat așa tăcuți, fiecare cu gândurile lui, până când Victor termină de crăpat toate lemnele. A înfipt

toporul în buturugă și s-a așezat alături de tatăl său.

-Ce-ai zice dacă ți-aș cere o țigară, tată?

-Dar ce, tu fumezi?

-Și dac-aș fuma, ți-ar păsa, tată?

Ilie se uită în palme, le ținu căuș și se uită chiar în ele, apoi îmbrățișă cu palma dreaptă pe cea stângă și îmbrățișarea asta dură o vreme.

Victor observă, simți tremurul înăbușit al îmbrățișării palmelor și întinse un braț peste umerii firavi ai tatălui.

-Te iubesc, tată, spuse Victor și brațul lui îi adună umerii într-unul singur. Ilie tremură, tremură ca varga.

-...

-Am obosit, spuse Ilie într-un sfârșit, mai mult pentru el.

Brațul lui Victor îl strânge ca într-un clește.

-Am obosit, am obosit să aștept să mi se limpezească gândurile, așa, ca de la Dumnezeu, adăugă Ilie și încercă să se ridice de pe buștean.

Brațul lui Victor îi zădărnicește încercarea. Acesta îl strânse și îl îndesă la loc, cu o forță pe care Ilie nu o ghicise până acum în flăcăul de lângă el. Se întoarse apoi cu fața spre el și îl străpunse cu privirea:

-Da' văd că ai căpătat curaj, băiete și te încaleci cu mine! Ia fă bine și ia mâna de pe mine, că de nu...

-Că de nu, ce, tată? Mă bați? Știi, tată, multe în viață sunt de înțeles să-și dorească un copil, dar să-și dorească ca tatăl lui măcar să-l lovească, e peste înțelegerea firii. Lovește-mă, să simt și eu că sunt copilul tău, lovește-mă să-ți știu de ascultare, de teamă, de drag. Nu este cumva o vorbă că unde dă tata crește? Din ce-oi fi crescut eu tată, că nu m-ai lovit niciodată?

Ilie se răsuci în strânsoarea brațului zdravăn al flăcăului său și, cum acesta nu-l eliberă, scăpă dintr-odată printre dinți: „Gâtlanul mă-tii!”

Victor auzi, dar nu înțelese nimic.

-Ce ai zis, tată?

-Gâtlanul mă-tii!, repetă Ilie.

Ciudată înjurătură, își zice Victor și eliberă trupul tatălui său care însă nu se ridică, ci rămase ținut pe buștean.

Victor îi căută privirea. Era de negăsit. Se ridică și i se proțăpi în față.

-Uită-te la mine, tată! Acum, aici, suntem doar noi! Niciunul dintre noi nu ar trebui să ieșim pe această poartă, până nu-mi spui și mie de ce până și de înjurat mă înjuri altfel decât pe frații mei. Trebuie să ai tu vreun motiv!

Ilie stătu țeapăn, înfipt în buștean. Nici să se ridice nu încercă, nici să spună ceva nu putu. Scrâșni din dinți și mestecă din nou aceeași înjurătură: „Gâtlanul mă-tii!”

Dintr-odată se încinse sângele flăcăului și obrăjii îi luară foc. Își înfinse adânc mâinile în umerii pricâjiți ai tatălui, îl ridică ca pe un umerăș pe care atârna o zdreanță și îl propti în ușa grajdului.

(continuare în pag. 12)

Gheorghe A. STROIA

Moto:

O ceață
deasă, deasă,
se-așterne
peste mine,
ridic ochii
spre Ceruri,
spre Tine, Doamne,
strig:
Înălță-mă-n
lumină
și Uită-mi
de păcate,
și Fă
să nu-mi mai fie
tot sufletul...
un frig!

*

Dă-mi, Doamne,
trup de vânt
și ochi
de curcubeu,
să zbor
peste pământ,
să-mi fac
din suflet zmeu.

*

Dă-mi, Doamne,
trup de floare -
petale
în culori,
lumini de
lună-n noapte
stingându-se
în zori.

*

Dă-mi, Doamne,
mâini de argint,
să-mi prind
lutul în palme,
să-l fac
să strălucească
prin lumile
de cazne.

*

Dă-mi, Doamne,
conștiință
să pot privi-n
oglindă,
să-mi văd
chipul răsfrânt
în versul
din colindă.

Traducere în limba albaneză

BAKI YMERI

Moto:

Një mjegull
e dendur, e dendur,
vendoset mbi mua,
hedh sytë
drejt Qiellit,
drejt Teje, o Zot,
thëras:
Lartësomë në
dritë
falmi mëkatet
dhe bëj që
shpirti im
mos të ngrijë...
nga acari!

*

Jepma, o Zot,
trupin prej ere
dhe sytë
prej ylberi,
të fluturoj
përmbi tokë,
dhe nga shpirti
ta bëj një ballonë.

*

Bërma, o Zot,
trupin prej lulesh –
me petale
prej ngjyrash,
hëna gjatë natës,
duke e ftuar
agimin.

*

Më jep, o Zot,
duar argjendi,
në pëllëmbë
argjilën të bëj,
të shkëlqejë
nëpër botën
e munduar.

*

Më jep, o Zot,
ndërgjegje
të mund
të shikohem në
pasqyrë,
të shikoj
imazhin reflektuar
në vargjet e këngës.

Lucia PĂTRAȘCU

UN FILIGRAN ARGINTAT ÎN FEREASTRA POEZIEI

Volumul **“Armonii brumate”**, Editura StudIS, 2015, 135 pagini, acest nou dar în versuri făcut de doamna **Georgeta Muscă-Oană**, ca un șal de dantelă argintată așezat în fereastră cu doruri a poeziei, vine ca o invitație pentru împlinirea tuturor promisiunilor. *“Ca o punte între lacrimă și zâmbet, între întuneric și lumină”*, cum spunea autoarea în alt volum al său. Sau, așa cum numește criticul Dumitru Anghel versurile poetei, indiferent căror volume scrise sau nescrise încă, ar aparține, *“O poezie de impact sentimental...prin care poeta se expune sufletește...”*.

Acest volum vine după alte daruri pe care poeta le face cititorilor săi. Le voi enumera: **„Pe frunte-mi plânge clipa”** - poezii - Editura *Anamarol*, București, mai 2007; **„Vibrând pe clape de lumină”** - poezii - Editura *Anamarol*, București 2012; **„Soarele copilăriei”** - poezii pentru copii - Editura *InfoRapArt*, Galați, oct, 2012; **„Soarele copilăriei”**, Ediția a II-a, Editura *Neliniști Metafizice*, Cța, iulie 2013; **„Regine efemere”** – poezii - Editura *Neliniști Metafizice*, Constanța, 2013; **„Rătăcirii”** – poezii - Editura *Pim Iași* 2014; **„Zămbiți?! – epigrame-** Editura *StudIS*, 2015; **„Mirific dans”** Editura *StudiS*, 2015.

Poeta Georgeta Muscă-Oană (omul acesta cu suflet de rouă!), ascunsă parcă între cei patru pereți ai gândurilor, zugrăviți în culori diferite ca și cele patru anotimpuri, este ea însăși surprinsă de nevoia unui anumit grad de mărturisire și, atunci, alege să desprindă acoperișul acestei casete fermecate și să elibereze fluturii simțămintelor sale pline de iubire, creând versuri încărcate de fluidul spiritului sufletească propriu, versuri mărturisitoare, deoarece simte **“Serafice chemări”** (*Surâs alb*, pag. 80), așternute **“Pe câmpul poeziei, cu rostul înțeles”**, acolo unde **“Din firele răbdării nuanțele se țin / Prin cântecul rodirii.”** (*Prin cântecul rodirii*, pag. 81). Astfel, cu părgihii poetice deosebite, coboară cerul în inima sa, culege stelele strălucitoare ale metaforelor, și, împodobind cu ele cotidianul fiecărui cititor, înalță pământul la Ceruri, ca într-o rugă neostoită **“În curs teluric, temător / Mă-ndrept mereu, mereu spre Tine”** (*Doar om*, pag. 91).

Cu temperamentul său liric neistovit, trăiește nopțile gândurilor, căutărilor, neliniștilor sale și le culege pe acelea străbătute de stelele căzătoare ale versului, vindecându-și astfel în brațele tandre ale poeziei toate negurile sufletului. Și pierderile: **“Mai sângerez peste al tău apus / Prin timpul searbăd, crud și infidel // Acolo unde inima-mi știam / Nimic...nicicând...nu va mai fi la fel!** (Aș vrea, pag. 86). Și regăsirile: **“Târziu, lumini trecut-au prin zăbrele / Și-au revărsat în mine împăcare, / Răspunsuri la-ntrebările rebele”** (*Lumina înțelegării*, pag.106). Încercând să calchieze *timpul-otravă* în *timp-leac*, doamna Georgeta Muscă-Oană, acest **“suflet în răspântii rătăcit”**, ia cu sfințenie, ca pe o *anafură* în pragul altarului, cuvântul și îl așează în **“cuvinte potrivite”**, cum spunea Tudor Arghezi. Și atunci, **“Catrene senfiripă din rânduri arzătoare / Înălțuind dorințe cu foșnet, de zenană. // Dezlegi și legi silabe cu rime vâlorinde / În sunete de inger, prin doruri cuibărite”**. (În sfera împlinirii, pag.113).

Ca un om hăruit prin naștere cu neastâmpărul împo-

dobit al spiritului, împletind imagini și armonii în ecoul unor nostalgii, al unor regrete, poeta își etalează deschis sentimentele, reușind, prin limbajul emoțional al poeziei și felul în care își așează în paginile cărții ființa sa vie, înfășată cu toate trăirile, exprimate vibrațional în cea mai delicată nuanță, să deschidă canalele afective ale cititorului. Se consideră îndatorată poeziei: **“Mă cheamă poezia - lumină și parfum - / În unică nuntire pe-al nemuririi drum.”** (*Dor - lumină alergând*, pag.114), deoarece aceasta este singura cale de salvare a sufletului: **“Mă desprind de umbrele îndoii / Și-n solitudinea regăsirii de sine / .../ .../ În primăvara trezirii / privesc ninsoarea florilor de mai pe chipul dimineții, / strâng în palme mugurii fierbinți ai libertății / și ascult cum urcă sevele răsând”**. (*Primăvara regăsirii*, pag.93).

Poate și datorită faptului că, deși are încă o mare nevoie de a se întreba, de a afla, de a se mira, de a se îndoii, de a greși, poate, și a învăța din jocul vieții și al cuvintelor, identificându-se cu tot ceea ce este omenesc, poeta nu face din acest fapt un demers plictisitor, anost, pentru că nu se joacă potrivit vorbele ca pe niște mănuși de gală, dându-le o caracteristică banală, futilă și așteptând aplauzele cititorului. Cu o implicare asumată în actul artistic de creare a poeziei, autoarea așterne pe coala albă versuri calde, armonioase, ca o proiectare în diferitele sale stări sufletești. Este adevărat că versurile sale au motive insinuant *melancolice*, cu neliniști, frământări, incertitudini **“O lacrimă îmi cade în cerneală / Penița o strunește într-un vers, / Iar tocul trist cuprins de oboseală / Nu înțelege-al slovelor demers”** (*Ai mai putea să vii...pag. 94*), *sentimentale*, cu inedite frăgezimi de gând, pentru că nu poate trece nepăsătoare pe lângă nimic din ceea ce aparține tuturor celorlalți...Nici durere, nici minciună, nici delăsare...Este convinsă că atunci când se întâmplă astfel, **“pierderea este a celor care / nu pot vedea oceanul de lumină, / dar văd cu ușurință un strop de întuneric!”** (*Nu suferi! !pag. 62*).

Versurile doamnei Georgeta Muscă-Oană strălucesc printr-o prozodie armonioasă, o ritmicitate și o cadență muzicale deosebite, plutind în auzul cititorului ca într-un vals al lui Dmitri Șostakovič. Limbajul figurat, ca sistem de simboluri, este o împletire spectaculoasă de trăiri acoperite cu grație de un roi de metafore, ce curg asemeni unui madrigal cântat pe sub fereastră cu iubire. Iată cum, **“timizii vrăjitori”** ai iernii, **“Lunecând pe-al serii șal / În ecou de madrigal / Fulgii țin în pumnii strânși / Orele cu ochii plânși”** (*Ninsoare*, pag.97). Și rotunjind muzicalitatea versurilor, ca pentru a înlătura, parcă, înnegurarea gândurilor, într-un aer de idilă primăvăratecă, **“În acorduri de violă / Toamna rade-n calendare/.../.../ Și-n acorduri de violă / Rade tâmpla întomnării”** (*În pași de dans*, pag.89). Sunt versuri îmbrăcate somptuos cu figuri de stil. Exemplificare: *sânul nopților, glezna vieții, trupul clipei, al sorții sân, brațe tandre de zăpadă, umerii galaxiei, tâmpla unei clipei, trupul clipei, frunza clipei, clipa perlată, raze despletite, pumni înlăcrimați, spice de lumini, holde stelare, clape selenare, timp flământ, rime vâlorinde, zodii șubrede-n aripă, chipul dimineții, tăceri descătușate,*

(continuare în pag. 11)

crinii albi ai dăruirii, bronzatele secunde, al serii șal, foi de anotimpuri. Sau: *alerg prin timpul primăverii; prin copaci săruturi inelare beau seva altor timpuri; amurgul suspinului oboșit; ascult cum cântă iarba-n zori; lacrimi vărsate de nor.* Astfel de exprimări, realizate prin împletirea a două cuvinte care, fiecare în parte, semnifică imagini proprii (sân-nopti; umeri-galaxie), conduc la reflectarea concretului în abstract, rezultând sensuri noi, ce îmbogățesc limbajul poetic, înobilându-l într-o trăire simbiotică. În poeziile sale infuzate cu efluvii de simțiri autentice, autoarea își șlefuieste fără încetare verbul, dându-i o muzicalitate ce se revarsă firesc între existența cotidiană, în care *„furtuna împrăstie glas de ploaie”* (Înseninare, pag.13) și puterea autoarei de a crea, chiar dacă *„firele de lumină”* cad *„sub coasele nocturne”* (Nocturnă, pag. 14), mărturisind că *„lumina mă-mpresoară și...mă strânge ca-ntr-o rugă”* (Cântecul clipei, 15), pentru că poeta trăiește *„trilul clipei mele”* (idem), țesând *„îmbrățișări de rime în tainele zidirii.”* (Nocturnă, pag.14).

Temele versurilor doamnei Georgeta Muscă-Oană sunt diverse, însă toate, cuprinse într-o deosebită angajare afectivă a poetei, se împletesc în propria sa stare existențială, de aceea ele circumscriu o anumită zonă temporo-spațială și îmbogățesc prin sentimentele pe care le insuflă cititorului: dragoste de oameni, de natură, de bunici, părinți și copii, de locuri natale, de natură, dragoste de Dumnezeu. Însuși titlul volumului sugerează starea de *„Armonii brumate”*, în care bucuria cuvântului iertător, purtător de iubire, interferează cu o liniște interioară, dobândită prin înțelepciunea de a dăru și a zâmbi tuturor. *„Zâmbește, suflete!”,* spunea autoarea într-o poezie, convinsă fiind că prin zâmbet, va ajunge la lumină, la iubire, la speranță împlinită. Este concludiv să lecturăm *„Întoacerea târzie”* (pag.70-72), un poem cu 15 strofe, scrise în versuri de mare sensibilitate, ce par a fi continuarea peste timp, ca un arc de gingășie, a versurilor lui George Coșbuc, în care o mamă, dintotdeauna aceeași mamă binecuvântată, așteaptă. Spune poeta: *„Te-ntorci încet, cu pas mărunț / Prin firul amintirii / Și-n fruntea dorului cărunț / Simți roua regăsirii. // Te vezi copil neprihănit / Sau ditamai flăcăul! / Bărbatul cu nădejdi hrănit, / Bătrân ce simte hăul”*. Amintirea bunicilor, *„Pe-un balan-soar, bunica împletea ciorap, mânășă, / Iar bunicu’-și lăsa cartea și privirea-i jucăușă / Ne îmbia să-i fim alături”* (Seri de iarnă, pag.46), amintirea părinților *„Se-aștern pe geana sorții târziile zăpezi /.../ Secat nu este timpul, că poți să mai visezi /.../ La opt decenii, tată, dureri te-ncorsetează / Simți slăbiciunea-n oase, dar mintea-ți este trează”* (Iubire-n orice anotimp, pag.38), creează icoane suave: *„Eu nu pot crede, mamă, că ochii tăi n-au plâns! /.../ Un rid își amintește de nopțile pierdute / Un altul îmi șoptește că eu l-am înflorit”* (Îmbrățișare, pag.39), amintiri de neuitat *„Mai trăiesc și-acum din vraja clipeilor demult apuse / Și gândesc spre ierni în care au rămas povești nespuse”* (Seri de iarnă, pag. 46).

Toate poeziile oglindesc și reflectă universul liric al autoarei, populat de căutări neconținute *„În inima ce nu mai știe / să-și potolescă-n rugă plânsul”* (Fior celest, pag.84) și regăsiri; sentimente de împăcare cu viața și cu moartea, cu destinul apăsător uneori, fără a se păstra în limita existențială a protestelor patetice. Deoarece gândul credinței în Dumnezeu îi luminează viața: *„Însetat de biruința / Înțelegerii de-a fi, / Din fântânile credinței / Voi sorbi în orice zi!”* (Orb căzut, pag.24).

Numai *„prin altarele credinței / Simt mângâieri de necuprins.”* (Pe strunele iubirii cânt, pag.37), după ce a înțeles definitiv că: *„Plinătatea bucuriei o găsești în rugăciune”* (Curge-n fibră răsăritul, pag.23). Sau: *„Câtă vreme prin icoane gânduri proaspete aleargă, / Iar genunchi ce-ating pământul din păcate vor să șteargă /.../ vom găsi în noi iubirea, zboruri către împlinire”* (Credința e în noi, pag.27). Chiar dacă acceptăm ideea că iubirea se poziționează față în față cu ura, ca un simbolic Yin-Yang, trebuie să recunoaștem că versurile din acest volum rup această balanță fragilă, situându-se total și definitiv într-un regat al iubirii, în care domnește iubirea și, mai ales, iubirea pentru poezie, un domeniu înconjurat de taină, ca de o aură de sacralitate, ce nu poate fi înlocuită cu nimic altceva. *„De n-ai fi fost tu, poezie, / aș fi un glas cu șapte frânte / Și-n iarna aspră, timpurie / O harfă ce-a uitat să cânte”* (De n-ai fi fost tu, poezie!, pag.127). Deoarece pentru poetă, ca pentru fiecare dintre noi, limba română rămâne dragostea eternă: *„De ziua ta, frumoasă limbă / eu scriu pe tricolor iubire.”* (De ziua ta, pag. 67), cu îndemnul adresat fiecăruia dintre noi, ceilalți: *„...dar ai grijă să nu lași / Să se piardă o comoară... Dăruiește-o la urmași! (Să nu uiți limba română!, pag.69).*

Poeta nu permite existența unei dihotomii între ceea ce trăiește și ceea ce scrie. Dimpotrivă, prin conexiunea între ființa sa lăuntrică și versurile sale, doamna Georgeta Muscă-Oană, ca un drumeț statornic pe calea rimelor, căutând noi și noi miresme, traversează *„Și ier-nile geroase / și toamnele cu ploi / Și primăveri în floare / Și veri cu rod în toi”* (Împreună prin anotimpuri, pag.81), cu puritatea celui care știe, poate și dorește să presare flori de frumusețe pe cărarea versurilor, recunoscând că: *„Sunt simplu om / Sunt visător / Izbânzi, căderi nu-mi sunt străine /.../ Și-ncerc să mă ridic din hău / Pășind pe treptele iertării /.../ Iar pe acest pământ să fiu / Doar om! Cu bune și cu rele.* (Doar om, 91). Pentru a crea acel tărâm binecuvântat al frumosului, păstrând poezia ca pe un odor, un leagăn al tinereții fără bătrânețe, care vindecă sufletul, împăcându-l cu Lumina și cu Dumnezeu. De aceea, așterne în fața tuturor poezia sa...Ca pe un testament, ca o profesiune de credință: *„Când îngerul se-rii de voi mă desparte / să cânte iubirea șoptită-ntr-o carte! / Tihnita-mi suflare spre ceruri s-apu-ce, / Iar versul meu ultim rămână pe cruce!”* (Să cânte iubirea șoptită-ntr-o carte!, pag.21), în timp ce își exprimă ca o ultimă dorință *„O, Doamne, tare-aș vrea să dorm / în murmur dunărean... de pot”* (Murmur dunărean, pag.102), convinsă fiind că: *„Îm-brățișări de rime în tainele zidirii / strâng snopii de lumină din trupul glăsurii”* (Nocturnă, pag.14). Fără păreri de rău adună *„...în palme cupele de floare / Care-au sfârșit sub armonii brumate* (Zâmbet alb, pag. 59).

Mulțumiri omului *Georgeta Muscă-Oană* pentru gândul de a ne fi dăruit volumul de poezie *„Armonii brumate”* și felicitări poetei care, sământă din creația divină, cu o sensibilitate cu totul specială, exprimată într-un univers poetic remarcabil, își împlinește devenirea pentru a se apropia de Dumnezeu și ne aduce noi cărări de *Lumină*, înstelări neasemuite, ca un filigran argintat în fereasta poeziei!...

-Acum sau niciodată, să-mi spui, tăicuțule, cum de mi-ai găsit tu mie așa o înjurătură specială! Nu tu crucea mă-tii, nu tu dumnezeii mă-tii, nu tu hristoșii mă-tii, nu tu biserica mă-tii. De unde și până unde, tată, „Gâtlanul mă-tii!”?

Ilie atârna pe umeraș în ușa grajdului. Abia de mai respira.

-Ori spui, ori mor cu tine de gât, îi șopti flăcăul în ureche. S-au mai văzut de-alde astea...

-Lasă-mă jos, scoase Ilie găjâit cuvintele.

Flăcăul îl ascultă și umerașul se scurse, până îi îmbracă umbra întinsă la picioarele lui.

-Cine-i Gâtlan, tată, întrebă flăcăul domolit, și întrebarea îi păru că are acum un sens odată cu înjurătura.

- E tat-tu, îi răspunse furios Ilie, de sub cârpă.

- Cum? fulgeră flăcăul, nu tu îmi ești tatăl meu? Gâtlan? Cine-i Gâtlan, că n-am auzit în tot satul de așa un nume? Cine-i? Spune, ori te omor! strigă flăcăul și-și propti iar umerașul în ușa grajdului.

- A fost pădurar la noi în sat, spuse Ilie și alunecă iar peste umbra de la picioarele flăcăului.

Victor îl privi cu dispreț. Pentru o clipă simți o sete imensă de a călca în picioare cârpa întinsă peste umbra lui Ilie, dar își stăpâni pornirea. Un rânjet viclean i se așternu în colțul gurii.

- O, ce veste minunată, nu sunt fiul unui bețiv, a unui puturos, nu sunt fecior de cârpă, sunt fecior de pădurar, de gospodar! Ce veste minunată mi-ai dat, mă duc s-o felicit pe mama!

Plecă fără să privească în urmă. Poarta scârțâi scurt în urma lui, apoi tăcu. Doar ea, poarta, stătu să mai asculte ce mai avea de spus Ilie. Victor tăie drumul din doi pași și din alții doi se opri în ușa. Mamă-sa frământa încă la plăcinte. Se repezi la ea, o pupă și-i spune:

- Mulțumescu-ți, ție, mamă, că nu-s fecior de bețiv, că așa mare grijă aveam să nu mă las să-mi cadă dragă băutura, că nu m-am atins până acum nici măcar de un strop. Muream de teamă că mătușa Mărioara ar putea avea dreptate spunând: „țârlicii ăștia, au paharul în sânge”. Mulțumesc, mamă! Acum plec și eu la bodegă, ca tot flăcăul, că am o sete de-aș bea cât a băut tot neamul lui Țârlă de când i-a împroprietărit Ștefan cel Mare și până azi.

Își mai sărută odată mama pe obraji și ieși, trântind ușa. Femeia nu apucă să scoată nici măcar un sunet. Era uimită de cele auzite. Doar frământa, în continuare, aplecată peste covată. Frământa și plângea.

Ceva o apăsa mai greu decât piatra de moară ce o avea pe inimă. Ce-o să se aleagă de Victoraș al ei? Ilie? El are sângele în țuică. Uneori nu se trezește nicio săptămână. Dar Victoraș e fraged, ce-o să se aleagă de Victoraș al ei?

Mihaela FARCAȘ

Lanul de secară

„Acolo, departe, acolo, departe
Am rămas ca o pasăre moartă
În lanul de secară,
Să te chem
Dar să nu știi pentru cine
am venit”.

Ochiul se prelinge în pasteluri dramatice,
prin crăpăturile zidului melancolic,
zidul nihilist, nu existențialist
interpus între mine și lume.

Am rămas în lanul de secară,
o pasăre neagră ciugulind spicele,
acestea fiind o metaforă
pentru rememorarea trecutului.

Pe pământul torid se scurge căldura,
solul fiind dornic de mângâiere
nu de soarele atât de îndepărtat.
Aș vrea să văd marea,
să o ating ca pe un clopot de sticlă,
să mă întind pe nisip

ca pe divanul psihanalistului,
să las tot suflul narcisic
să plutească înspre cer.

Eroziune

Sufletul meu împreună cu toată substanța
sa malignă
s-au evaporat pășind în „tărâmul
făgăduinței”,
în deșertul fraged și totodată stins de
veacuri,
din pielea ce acoperea claviculele, măru
primului om,
de sub cele două lacuri verzi, aproape
secate, mlăștinoase.

Poezia mea e abruptă ca o lamă de cuțit,
taie mințile sinonime în existență și esență,
renaște din embrionul etern al decăderii
organice,
din pânțele evocat de Miller.

Este vară și totul gravitează
în jurul aceluiași nucleu ideatic:
„Fericirea e mila pentru propria noastră
nefericire” - A. Camus

Ignatie GRECU

MÂINILE MAMEI MELE

Mâini neodihnite nîcîcînd.
 Parcă cioplite din pămînt
 De fier de plug, de sapă,
 Pămînt adînc, fîră de apă.
 O țesătură încîlcîtă de vene
 Încordate de atîta muncă.
 De a lor sfîntă poruncă
 Firul de iarbă ascultă și se teme.
 O, mâini ale mamei mele,
 Îmbătrînită prea devreme.
 Fiecare deget e-un fluier de dor
 Pentru necîntate poeme.
 Flori triste bătute de vînt,
 De lacrimi, de soare, de ger.
 Mâini neodihnite nîcîcînd,
 Grele de aduceri amînte.
 Ramuri pline de efort
 De pe care stolul cumînte
 Al unui vis de mîngîiere
 A zburat speriat la cer.
 La tîmple ades le-am simțit
 Cînd durerea mă sîgeta.
 Fiecare deget îmbobocea
 Un cuvînt abia presimțit.
 Corăbii de dor mă-ncearcă
 La ele cînd mă gîndesc.
 Mi-i inima grea, ochii parcă
 În fluvii de lacrimi vîslesc.
 Cînta-voi cu glas sugrumat
 Plaiul natal și cîmpia.
 O, mâini care mi-au legănat
 Și odihnit tristă copilăria.
 Sfînte mâini aspre de la țară,
 Cît de greu v-ați lăsat
 Cuprinse de-al meu sîrutat
 Tremurînd demult într-o seară.
 Doar voi mi-ați mai rămas
 Comoară zăvorâtă în timp.
 În cîntecul meu de pripas
 Strălucind pe cer ca un nimb.
 Mâini neodihnite nîcîcînd !...

TRASĂ-I LUNTREA

Trasă-i luntrea mică la țîrm.
 Lopețile grele suspînă,
 Luna răsare din apă
 Mare, rotundă și lînă.
 Ca pruncii la sân adunați
 Strugurii sub viță s-au strîns

Sălciile pe mal s-au oprit
 Bătrîne și oarbe din plîns.
 Obosit și însetat la izvor
 Un pelerin fața-și îngroapă
 În unda răcoroasă din palme
 Și soarbe-o picătură de apă.
 Trece pe sus fîlfîind
 O mare pasăre cenușie.
 Umbra ei acoperă cerul
 Lăsînd dungi largi pe cîmpie.
 Ici-colo, înalte, bătute,
 Sîngeră mari cuie de aur.
 Cine, pe cer, răstignit
 Moare tîrziu, de toți, părăsit?

IISUS PE CÂMP

Iisus pe cîmp odată cînd trecea
 (Era demult, demult, se pare,
 Taborul sfînt în depărtare
 Cu piscu-n nori, alb, strălucea)
 Văzu zvîrlit lîngă-o cărare
 (Nu e un basm, nu-i o-ntîmplare)
 Un cîine mort ce-ntins zăcea
 Umplînd tot locul cu duhoare.
 Apostolii privind la hoit abia
 Mai respirau scuipînd cu-nverșunare
 Și pasul îl grăbeau cît se putea.
 Din mers atuncea Domnul se opri,
 Cu gînd suav și milostiv grăii:
 - Priviții la dinții lui, ce perle albe, rare!...

ÎNDEPĂRTAT, UN COCOȘ

Îndepărtat, un cocoș proclamă zorii.
 Una câte una stelele se-ascund.
 Părăsite și pline de-ntunerice
 Fîntînilor oftează greu din adînc.
 Tremurînd, printre dealuri, nesfârșite
 Drumuri se duc și vin
 Sub pasul tăcut, fîră grabă,
 Al celui din urmă bătrîn peregrin.
 Biserici așteaptă în sat
 Bătînd din clopot rar și lîn,
 Pe mese sub cruce-n altare
 Cu pâine, sare și vin.
 El lasă la ușă toiagul
 Și intră smerit și plin de rouă
 Și dintre ușile vechi împărătești
 Spune însemnînd înalt: Pace vouă!

CU SINGURĂTATEA PE UMERI

Gaurii se leagănă pe sârmele de înaltă tensiune
 ca notele rătăcite ale unui festival muzical.
 Cu singurătatea pe umeri ca un șal
 cîmpiile îngenunchiază la rugăciune.
 Din loc în loc, dealuri ca preoții par
 să zică poruncitul înalt ecfonis.
 Luna răsare și toate intră în vis
 în haina luminii ei îmbrăcate,
 ca-ntr-un strălucit veșmînt, princiar.

Ioan VASIU

Un poet cu „sufletul nins de iubire“

Talentat poet, binecunoscut critic literar, neobosit editor și apreciat jurnalist, **Ioan Romeo Roșianu** este autorul mai multor volume, majoritatea de versuri.

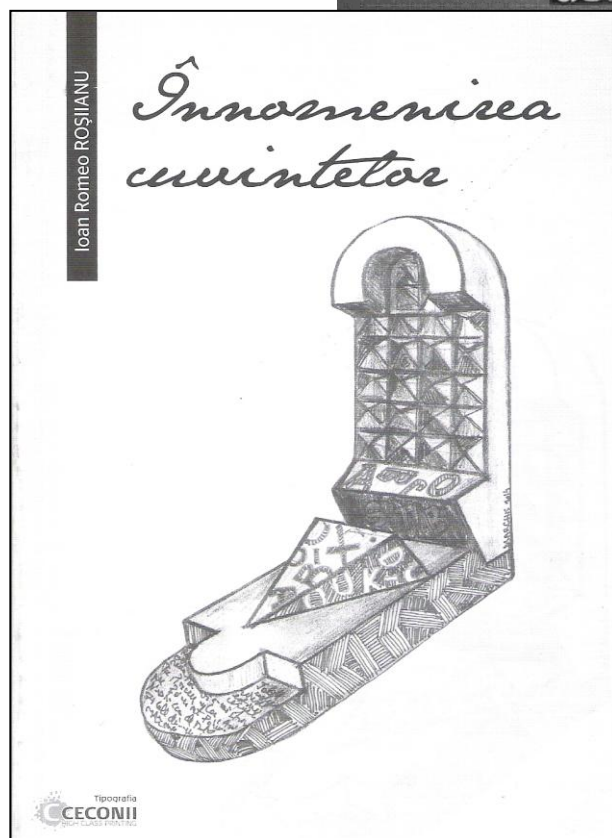
Am avut fericita ocazie să primesc, cu autograf, unul dintre cele mai noi volume ale sale, intitulat atât de frumos „**Înnomnirea cuvintelor**“, apărut în anul 2014 la Editura CECONII din Baia Mare. Este o minunată carte de versuri pe care am lecturat-o cu multă plăcere, de la prima și până la ultima filă, pentru că tânărul poet reușește să capteze atenția cititorului printr-un discurs liric „ornat“ cu metafore ce strălucesc asemenea unor diamante, înșirate pe un colier: „**într-o / ultimă / icoană veche / îngerii-și plâng veșnicia...**“ (*Îngerii-și plâng veșnicia* - pag.16) sau: „**Îngropate șoapte-au rodit / lângă cel mai înalt sunet / îmbătat / de miresme autumnale**“ (*Lizieră-a cuvintelor apuse* - pag.35).

Poet adevărat și echilibrat, romantic pe alocuri, dar și sentimental incurabil, cufundat în descifrarea unor secrete existențiale, capabil să-și transmită mesajul liric pe diferite lungimi de undă, Ioan Romeo Roșianu se „mișcă“ la fel de bine în poezia scrisă-n vers alb sau în poezia scrisă în dulcele stil clasic: „**Versurile sunt nouri / deasupra sufletelor / ceață risipită de patimi / ascunse-n metafore / umbre risipite-ntr-verse / complicitate-a materiei / cu tăcerile / Poetului singur.**“ (*Patimi ascunse-n metafore* - pag.11) sau: „**Aștept să mănchizi în pocale de somn / să-mi pui căpătâi amiezilor toate / să-ți fiu și ibovnic și slugă și domn / să-ți fac din iluzii și vise palate // ... // să-mi fii și iubită și soră și mamă / să-mi mângâi tristețea din ochiul închis / să-mi pui în clepsidre secunde de-o seamă / și slavă-n poemul ce încă n-am scris**“ (*Descântec de jale și suflet* - pag.90).

Ioan Romeo Roșianu are toate șansele să se alăture plutonului format din cei mai importanți și apreciați poeți, apăruiți și afirmați în literatura noastră, după 1990. El manifestă o responsabilitate egală, atât față de propria-i creație, cât și față de cititorii cărora se adresează prin cărțile sale. Trebuie semnalat, de asemenea, apetitul poetului pentru „șlefuirea“ fiecărei poezii și chiar a fiecărui vers, dar și pentru detaliile care dau un plus de frumusețe creației sale lirice: „**merg pe ape limpezi cu mărimi de vânt / port cu mine visul mort la jumătate / cerul se înclină până la pământ / soarele-și clădește prin livezi palate //... // că voi fi o umbră pusă la uscat / pe un mal cu sălcii c-o să-mi dorm nesomnul / c-am să port în mine vreascuri de păcat / amintirea-ntr-oagă poate chiar și dorul**“ (*Merg pe ape limpezi* - pag.80).

Poezia pe care ne-o oferă Ioan Romeo Roșianu este o „**hartă-a sufletului**“, e „**durere acută**“ sau „**rană deschisă cât visarea**“. El încearcă să convingă cititorul că „**liniștea are gust de blestem**“ și că „**Dumnezeu s-a ascuns în Deltă**“. Același poet „**are mătânii bătute-n odaie**“ și „**cetăți strălucite în vise**“. Sensibilă, capabilă să emoționeze uneori până la lacrimi, melodică pe alocuri, profundă, fluentă și deloc vetustă, poezia din acest volum este o impresionantă provocare a destinului, sau, de ce nu, un spectacol al vieții, cu bune și rele, cu bucurii și necazuri, cu lumini și umbre.

Boem@ 10-11-12 / 2015

Descoperim în cuprinsul cărții nu puține memorabile poeme. Citez în întregime doar unul dintre acestea: „**Clopotele sapă-n mine statui / alungite / de teamă. // Prin viiturile visurilor / îmi mai ning copilăria / înmagazinată-n trecut / ca-n hambarele ploii.**“ (*Clopotele* - pag.28).

Nu puține dintre poeziile lui Ioan Romeo Roșianu lasă impresia că sunt frânturi dintr-un jurnal intim, puse în pagină sub forma unor „**scrisori de dragoste neexpediată**“. Rând pe rând, poetul ne vorbește, în ultimul grupaj al acestui volum, despre „**cartea vieții și florile ei**“, „**un condamnat la iubire pe viață**“, „**o lacrimă uscată pe gene**“, „**un surâs și-o pasăre în zbor**“, „**o dragoste rurală**“. Citez la întâmplare, dintr-o emoționantă și sinceră „**scrisoare**“: „**...mi-am propus să nu rup nici o filă din cartea / viețuirii mele într-o lume improprie poeziei și visului / sunt lecții din care-am învățat chiar și căzând, lubito / sunt lecții care mă dor și palme pe care mi le-a dat viața...**“

Fără îndoială că Ioan Romeo Roșianu a făcut școala în „clasa“ marilor noștri poeți. Versurile sale „**curg**“ asemeni unui pârâiaș grăbit de munte, care lasă în urmă parfumul codrilor abia înfrunziți. Poezia lui irumpe în peisajul, atât de variat și de controversat, al liricii noastre contemporane.

Prin acest minunat volum, în care a grupat nu doar poezii publicate în alte cărți tipărite anterior, dar și poeme inedite, Ioan Romeo Roșianu ne dovedește că este înzestrat cu darul și cu harul de a ne lumina privirea, de a ne îndulci auzul și de a ne bucura sufletul. El este poetul „cu sufletul nins de iubire“.

Diana Dobrița BÎLEA

**Dragoste și război
(fragment)**

Mama îi jelise ca pe morți, cu multe zile înainte, ca să fie sigură că o să se sature de plâns. Când le venise ordinul de înrolare, își pusese jos genunchii, și așa negri din cauza orelor petrecute în fața icoanei, și îl certase pe Dumnezeu:

-Degeaba m-am rugat eu Ție, Doamne? Mi i-ai luat pe toți patru băieți la război să mi-i omoare bolșevicii! Da, mi-ai lăsat-o pe Lilica... Bine că am făcut-o mai târziu, s-o pot privi în ochi și să-i văd pe frații ei! Doamne, dacă tot i-ai trimis la război, păzește-i cu grijă! Ajută-i să nu fie nevoiți să slobozească gloanțe în alți oameni și să aibă pe conștiință sufletele altora. Îndură-te de ei, Doamne! Altfel, nu știu dacă o să mai pot crede că existi și că ne dai ajutor!..."

Horia Gheorghiu se retrăsese într-un colț al curții și începuse să bată un fier cu un ciocan mare. Se chinuia să-l îndrepte, deși nu se gândise încă la ce i-ar fi fost de folos. Se opintea din adâncurile ființei lui, ridica ciocanul greu și lovea cu dușmănie. Săreau broboanele de sudoare de pe spatelul lui ca picurii de ploaie.

-Măi bărbate, acum ți-ai găsit să bați fiarele alea? se înfuriase Niculina, temându-se că Dumnezeu n-ar mai fi auzit-o bine.

Bărbatul nu renunța însă la îndeletnicirea lui, nu că n-ar fi vrut, dar nu putea. I se lipiseră palmele de coada ciocanului și brațele i se ridicau amenințător în aer, mâunate de o forță pe care nu reușea să și-o stăpânească. Sunetele asurzitoare ale întâlnirii ciocanului cu fierul de îndreptat reușeau să-i mai astupe din gurile vacarmului interior. Nu mai auzea nici vaietele Niculinei și asta îl mulțumea. Apoi, pe băieți nu mai putea să-i privească în ochi. Nu știa sigur din ce motiv. Poate pentru că nu putea să le oprească plecarea la război sau de teamă să nu cumva să zărească pe chipul lor umbra morții. Drept era să moară el primul, nu fiii săi.

Savin o dăduse pe glume, stârnise râsul fraților săi, Lilica împușcase cu un lemn dușmanii direcți ai băieților și încet-încet atmosfera se destinsese. Niculina zâmbise și ea de câteva ori, iar Horia, care nu mai era bun la nimic după atâta trudă, își turnase un ulcior de apă în cap și se așezase pe prisma mică, de piatră, ce ținea loc și de canapea. Își făcuse curaj, se înecase, tușise și reușise până la urmă să-și privească fiii. Erau tineri și frumoși. O singură lacrimă îi căzuse pe obraz, dar nu era de teamă sau de supărare, ci de mândrie.

Apoi, Savin își aminti ultima întâlnire cu Rebecca. Ea i se dăruia mereu ca și când ar fi fost pentru ultima oară, cu o disperare care venea din flăcărilor vremurilor, dar și din felul ei unic de a fi. Acum, nu plânsese cum se mai întâmpla uneori, ci vorbise continuu în timp ce-l săruta, îi spusese cât de mult îl iubea, îi povestise despre copilăria ei frumoasă, îi relatase întâmplări prin care trecuseră cei dragi, aiurase, apoi revenise la clipa prezentă și vorbise cu pielea și cu mâinile lui, declarase credință veșnică frumosului piept bărbătesc și se supăraseră pe tălpile lui, care îl smulgeau mereu de lângă ea. Delirul fetei lăsase urme adânci în sufletul lui Savin, ca niște șanțuri menite să-i ascundă împreună. I se părea că el nu mai era el, cel

pe care îl vedeau toți ceilalți, ci bărbatul din aceste șanțuri adânci, protectoare, unde ea îi stătea alături pentru totdeauna.

Rămase cu gândul la Rebecca lui până seara, când alarma aeriană îl trezi la o realitate urâtă, pe care n-o simțea ca fiind și a lui. Următoarele alarme din timpul nopții îi zguduiau împotrivirea. Acceptă că începuse războiul, că acesta era o realitate și că el trebuia să se concentreze numai asupra acestui fapt dacă dorea să se afle printre învingători. Faptul că avioanele sovietice veneau doar în recunoaștere și pentru a testa apărarea inamicului îl liniști. Ultima alarmă îl lăsă aproape rece. Era obosit pentru că nu dormise decât două ore, iar insistența sovieticilor de a-i spiona îl irita.

Din nefericire, aceștia nu se mai mulțumiră doar să spioneze. Răsăritul soarelui nu aureolase încă cerul când se auzi primul bombardament.

(...)

Cele două distrugătoare rusești se îndreptau acum spre barajul de mine amplasat de-a lungul litoralului în locuri știute numai de submariniștii și puitorii de mine români. Această armă a săracului, cum mai era denumită mina în jargonul marinăresc, avea un rol deosebit de important în planul defensiv al sistemului de apărare de la țărmul Mării Negre. Bateriile de coastă "Tirpitz" și "Elisabeta" anunțară că au luat în vizor navele inamice și că se pregătesc de tragere. Se declară gata de luptă și apărarea aeriană.

-Încă nu ne văd, aprecie comandantul distrugătorului românesc "Regina Maria". Ne ascunde faleza foarte înaltă. Suntem în avantaj, putem să-i luăm prin surprindere.

Mai întâi, deschise focul distrugătorul "Harkov", urmată la scurt timp de liderul "Moskva". Țintele lor le constituiau portul și rezervoarele de petrol.

-Ridicați ancorele! ordonă comandantul, pentru a trece la atac.

Se auziră, puternice, rafalele bateriilor de coastă și paravanul navei "Harkov", care mergea în frunte, cedă. Marinarii văzură cum cele două nave inamice își schimbă poziția între ele și cum, cu nava "Moskva" în cap de linie, se îndreaptă către direcția sud, sud-est, aproape paralel cu litoralul. Din păcate pentru ele, în această poziție se expuseră în fața tunurilor distrugătoarelor "Regina Maria" și "Mărăști", aflate în formație de atac.

Telemetrul anunță distanța până la navele inamice. Era prea mare, încă nu puteau să tragă.

"Mama voastră de tâlhari!", scrâșni din dinți directorul de tir, care se vedea în fața unui adversar cu tunuri mult mai puternice decât ale lui. Stați că vă facem acușica primirea!"

-Viteza 27 de noduri! ordonă comandantul. Ne apropiem. Gata de tragere!

Telemetrul anunță că ajunseseră la distanța optimă de tras.

Comenzile năvăliră una după alta:

"Armarea bateriei!"

"Țintă la tribord!"

"Tragere centralizată!"

"Atenție!... Foc!"

Tunurile din prora "Reginei Maria" vărsară prin gu-

(continuare în pag. 16)

rile lor toată obida marinarilor români și jerbele de foc aureolară orizontul în direcția distrugătoarelor sovietice. Proiectilele acestora, care produsese războaie de daune în portul Constanța și făcuseră să explodeze 13 vagoane cu muniție în gara Palas, se opriră brusc și navele inamice se întoarseră cu prova în larg, apoi se înconjură de perdele imense de fum pentru a nu mai fi văzute. Era clar pentru marinarii români că sovieticii încercau să scape prin fugă.

-Unde plecați, domnișoarelor? se certă cu navele inamice aspirantul Savin. Chiar așa, veniți să vă plimbați nării pe aici și pe urmă vă luați tălpășița? Nu se poate, fetelor... Așteptați o clipă să vă arătăm ce băbați suntem noi!

Când fugarele ieșiră din perdelele de fum, în drumul lor de retragere, se auzi din nou vocea comandantului:

-Atenție!... Foc!

Comanda căpitanului-comandor Borcea fu urmată de salvele tunurilor. În total, șase salve. Traseră și cei de pe distrugătorul "Mărăști" patru salve, apoi interveni și artileria de coastă.

O flăcără imensă și rotundă umplu cu furie zarea.

-Am nimerit-o! exclamă un elev al Școlii Navale.

Cealaltă nu mai respira. Așteptau să vadă exact unde se produsese explozia și ce consecințe avusese.

Flăcările înalte amenințau să cuprindă cerul.

-Să sperăm că „Titanicul” e nava care s-a rupt în două, zise Savin.

Comandantul îndreptă spre el un zâmbet de confirmare:

-Cam atât i-a fost bolșevicului...

Două sute de voci ale marinarilor se ridicară, toate deodată, spre înaltul cerului:

-Uraaa! Uraaa!

Nava, în flăcări, începu să se scufunde. Era "Moskva". Se vedea cum oamenii de la bordul ei se aruncau în valurile fierbinți și îmbăcșite de păcură. Cealaltă navă sovietică, grav avariata, își continuă retragerea cu toate forțele rămase:

-Are picioarele lungi domnișoara "Harkov", glumi Savin. Saltă ca o căprioară hăituită...

Mai-tinerii marinari, entuziasmați de bătălia câștigată, dar și cu piepturile tresăltând de ură și de dorința de răzbunare, își uniră vocile către comandant:

-Să nu-i lăsăm să plece, domnule comandant! Să-i scufundăm și pe ei!

Ascunzându-se în dese perdele de fum, "Harkov" alerga mâncând valurile, deși în zig-zag din cauza avariilor. Un avion german survolă un timp marea, dar nu aruncă bombe. Faptul că "Harkov" se retrăgea făcea să nu mai fie o țintă importantă.

Nervii marinarilor de pe "Regina Maria", cărora cu puțină imaginație, în timpul confruntării navale, li s-ar fi putut auzi vibrațiile de oțel, începură să se relaxeze. Chipul tuturor, de la cel mai neînsemnat elev și până la comandant, strălucea în razele unui zâmbet conturat de însăși bucuria victoriei.

Cu câțiva admiratori în preajmă, de care nu se înțelegea dacă îi păsa sau nu, aspirantul Virgil intona cu vocea-i înfrumusețată de multele lecții de canto *Marșul triumfal* din opera *Aida* de Verdi. În scurt timp i se alătură alte voci, apoi altele și în acest fel "Regina Maria" aruncă de la bord sentimentele de ură și de frustrare ale marinarilor săi.

"Moskva" se scufundă cu o viteză amețitoare. În

cinci minute, nu mai rămăseseră decât câteva zeci de marinari, care strigau după ajutor. La fața locului sosiră hidroavioane și vedete românești și-i luară la bord pe supraviețuitorii sovietici, printre care și pe comandantul navei scufundate. Acesta era leșinat, în timp ce marinarii săi aveau ochii înroșiți și arsuri pe față și pe corp. În afară de comandant, sovieticii, foarte tineri și ei, păreau foarte mirați de întâmplare și declarară că, la plecare, nu le spusese nimeni că vor ataca portul Constanța. Practic, nu fuseseră înștiințați că aveau să participe la prima lor confruntare navală.

Uitându-se la prizonieri, Savin observă că nici nu aveau figură feroce, nici nu le musteau privirile de ură. Erau doar recunoscători pentru faptul că fuseseră salvați de la înec. Vorbeau despre război ca despre un concept abstract și cu care nu doreau să aibă vreo legătură. Situația de față îi bulversase mult și se vedea că nu mai doreau altceva decât liniștea și înțelegerea celorlalți, fie ei și din cealaltă tabără a războiului.

"Să pleci la război și să n-ai habar de asta...", se miră Savin. Și ei sunt niște victime. Cum să te mai superi pe băieții ăștia?"

Și totuși, Savin se supără pe sovietici la scurt timp după acest eveniment. Și nu puțin. Comandantul îi dădu cea mai îngrozitoare știre din câte putea să audă: Lilica era moartă! Îi fu imposibil să creadă. Zise:

-Domnule comandant, vă rog să-mi spuneți că e o glumă...

-Nu știu amănunte, Gheorghiu. Pot să-ți spun doar că telegrama a fost trimisă cu cinci zile înainte. De "sus", s-a dispus să ajungă abia azi la tine. Ai o permisie de două zile.

Când ajunse acasă, Niculina vorbea singură pe prispă. Scutura din cap, își punea mâna la gură și se uita mirată la fructele dintr-o oală, peste care turnase apă. Horia nu se vedea prin curte, deși era seară și ar fi trebuit să fie acasă, așezat și el pe prispă, să stea de vorbă cu femeia lui.

-Mamă! strigă de la poartă Savin.

Intră în curte ca o furtună și o căută în jur pe Lilica.

-Trăiești? întrebă simplu Niculina, văzându-l la poartă.

-E adevărat, mamă? rostogoli el cuvintele grele ca pietrele. Lilica noastră... Ce s-a întâmplat cu ea?

-Doarme, răspunse Niculina arătând cu mâna tremurândă spre marginea orașului. A cules flori de câmp și a obosit...

Savin înghiți nodurile care-i blocau, unul după altul, respirația. Comportamentul mamei sale îl năucea. Nu se putea gândi la altceva decât la faptul că Niculina cedase psihic în fața durerii năprasnice.

-Mamă!...

Se așeză lângă ea pe prispă și-i mângâie brațul pe care trona, mare, o pată de funingine, probabil de la fundul oalei unde pusese fructele.

-Mamă!...

O strigase încetisor, ca și cum s-ar fi temut să n-o tulbure și mai tare. Spera să obțină o reacție care să-i demonstreze că se înșelase și că mama lui nu-și

(continuare în pag. 21)

Aurel M. BURICEA

PSALMUL 1

Natura s-a hrănit cu sufletul meu
Toate florile primăverii m-au plâns
În cugetul Sfântului Duh s-au strâns
Cum apa din lumina din curcubeu

Ziua și noaptea vibrează-n cuvinte
Ca un pom roditor lângă izvoare
Roadele lui nasc lumi trecătoare
Despre viitor ne-aducem aminte

Cel fără credință spulberat de vânt
De se pierde ca praful în furtună
Nu-i nimeni în uitare de-l adună

Calea dreptilor prin Domnul ia avânt
De trece dincolo spre veșnicie
Și veghează ruga din poezie

PSALMUL 2

Patimi rele vor crește s-o frângă
Cu cel de sus să n-avem legătură
Dar nu pot lua spirit din natură
Orice anotimp e-o hrană nătângă

Vine porunca de pe Muntele Sfânt
Cu frică să-l slujim și-n trup cutremur
Urgia Lui mă face azi să tremur
Din orice rugă îmi fac mereu avânt

Pe calea cea dreaptă urcă gândul meu
În cuget hrănit cu lumina de-apoi
Să nu-mi cioplesc din necredință altoi

Ca să crească roadele unui ateu
Doar prin Tine Doamne calea cea dreaptă
Fericit voi fi pe ultima treaptă

PSALMUL 3

Între bine și rău crește risipa
Din orice păcat nimic nu rămâne
Doar materia vrea moartea s-amâne
Numai din Dumnezeu se naște clipa

Această vreme din a Ta privire
Hrănește viața pentru credință
Pregătit sunt să trec în neființă
Eternizat întru dumnezeire

Cu glasul meu către Domnul am strigat
Din muntele sfânt vin roade bogate
De ziua de mâine sunt azi legate

La plăcerile lumii n-am fost argat
De patima nopții nu mă voi teme
Gata sunt Doamne să trec peste vreme

PSALMUL 4

Te caut în gânduri clipă de clipă
Oriunde aș fi ascultă ruga mea
N-am rupt minciuna și deșertăciunea
Să îmi cioplesc din cel veșnic aripă

M-ai zămislit minunat și cuvios
Jertfa dreptății mi-a consumat viața
Din raza feței Tale dimineața
O deduc tainic cum vibrează prin os

Puls mai profund decât în inima mea
Rodul de grâu de vin și de undelemn
În muguri de pădure cresc cruci de lemn

Lumina din cuvinte filtru de stea
În nădejdea Ta voi adormi Doamne
Să pot cânta prin rodul unei toamne

PSALMUL 5

Al meu grai și strigare înțelege
Ia aminte de glasul rugii mele
Când spăl în zori sufletul meu cu stele
Să nu fiu umbre de fărădelege

Dimineața vei auzi glasul meu
Stau înaintea Ta și mă vei vedea
Cei vicleni vor avea soarta cea mai grea
Criminali mincinoși cu foame de ateu

Mila și frica deschid sfânta ușa
În altar spiritul meu se hrănește
Cum într-o mare stoluri mari de pește

Pe Calea Ta smerit și drept pe tușă
Când trupul meu se va retrage-n pământ
Doar sufletul meu zori va fi în Cuvânt

PSALMUL 6

Sufletul meu s-a tulburat de noapte
Oasele mele-s ninse de atâta cer
Scoate-mă Doamne din nevăzut mister
Cum iese lumina din fructe coapte

În iad cine Te va lauda plângând
Tulburi sunt ochii mei de supărare
Glasul plângerii mele pe cărare
Chemă rugăciune născută din gând

Dă-mi Doamne gândirii partea mea de cer
Și vindecă-mă de patimi și de dor
Chiar dacă rămân prin spirit călător

Și n-am puterea acestui veac să-ți cer
Să rămân pe veci în satul meu natal
Cu numele scris pe-o cruce de metal

(Din volumul *Psaltirea lui David în sonete*)

Vasile Dan MARCHIȘ**GEOGRAFIA FĂRĂ CUVINTE**

Doar zăpezile veșnice care
sunt mai vechi decât istoria
nu pot fi încadrate în aceasta
deoarece
despre zăpezile veșnice
nu s-a putut spune niciodată nimic în plus
de ceea ce sunt astăzi...
Geografia prin ce nu poate fi schimbătoare
sau înșelătoare?
De la o zi la alta,
Pământul poate fi umed sau uscat;
apele pot ieși din matcă sau seca;
plantele pot fi verzi sau uscate,
însă zăpezile veșnice au fost întotdeauna
și sunt de asemenea reci
și unice prin alcătuirea care
n-a înșelat așteptările...

Geografia fără zăpezile veșnice
se poate menține viabilă doar
punând în plan cimitirele
când acestea
sunt etalate prin simple imagini
fără a fi prezentate în cuvinte
fiindcă atunci ar părea istorie...

NINSOAREA DE ACUM

Ninge fără complemente ,
fără atribuție
în al douăsprezecelea ceas
Fulgii minuscule nu țin
nici în loc de amintiri
de jucării, de bun rămas.

Fulg cu fulg
nu pot reda un gând ,
un joc .
Ninsoarea aceasta este
nepăsarea ajunsă la soroc

Iubirea noastră față de zăpadă
compromite legenda și analele...
Doar amintirea
și dorul de a ne lăuda cu iarna
lărgesc hotarele...

Ninge fără complemente,
fără atribuție.
Parcă au intrat și mirările
sub restricție.

Ehei, atunci ce iarnă trăiam
când de-a zăpada jucându-ne
nu știam
că de nebunii ne curățam...

AȘTEPTARE

Doamne de sete și dor
tot ce mișcă am confundat cu tine
până și izvoarele
Și te-ai ascuns în rai să uiți de mine
când am confundat cu tine soarele

Ridică Doamne sentimentul meu
la puterea ta
Ca pe toți compatrioții
să-i pot alinta

Ademenindu-mă spre tine
să-mi perfecționez zborul
cum prin înviere mi-ai estimat
tinerețea și dorul

NINSOAREA DE IERI

Experiment fără strategie
ca zborul pufului de pădăie...
Fulgii căzând
fără temei ,fără rând
par a fi manifeste
sau teste plagiate, promovate din orgoliu
sau indulgență
dar trecuți în insolvență
că-i doar o mascaradă
a anotimpului care a intrat în istorie
neavând acoperire pe zăpadă

SITUAȚIE

Azi m-am simțit sărman
și sărac și prin aspectul că
persoana mea e doar una.
Și dacă sărăcia este constituită cum că am
o mână de boabe de grâu
câte a avut Robinson Crusoe , naufragiatul ,
cu care a avut tăria să facă agricultură,
eu nu mă supun la acest risc
,ci fac din ele
cea mai mică pâine posibilă,
deoarece prin orice poți deveni suspect,
mai puțin prin sărăcie ...

MEDITAȚIE EXTREMĂ 10

Pe când doream să constituie odihna
între două bătăi ale inimii,
muza mea mă aborda astfel:
*De ce nu ceri ajutorul Tatălui Ceres
pentru unele treburi*
Am intervenit cum că Dumnezeu
nu se ocupă de fleacuri
lar pe de altă parte,
nici poezii nu v-a scrie în locul meu...

Melania CUC

TESTAMENTUL LUI DANIEL IONIȚĂ

[Daniel Ioniță - „TESTAMENT” - Antologie de poezie română modernă / Anthology of Modern Romanian Verse, 416 pp., Editura Minerva, București, 2015]

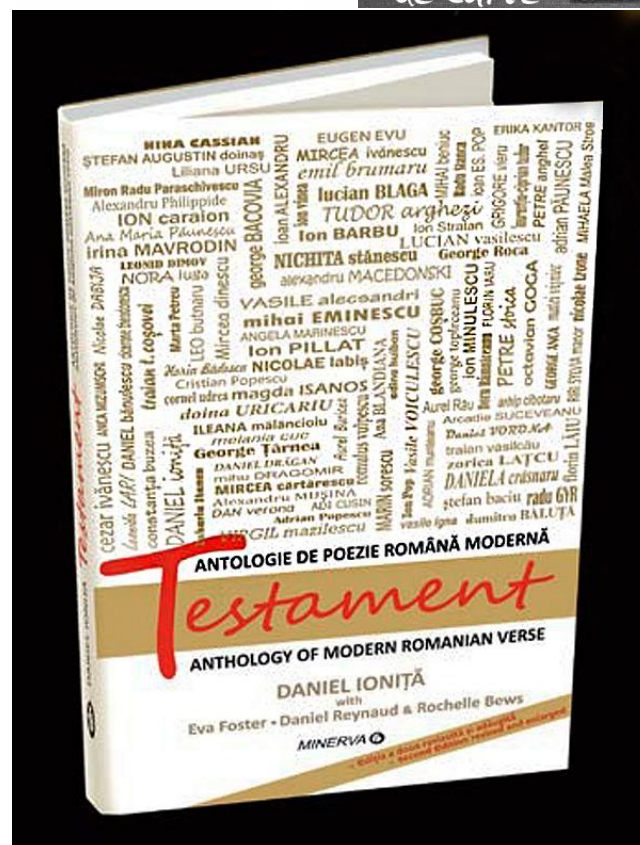
Aflat la a II-a ediție, volumul colectiv de poezie, un proiect editorial amplu realizat de scriitorul Daniel Ioniță, condus de Eva Foster, Daniel Reynaud și Rochelle Bewsm, a apărut în condiții grafice deosebite, la Editura „Minerva” din București, în cursul anului 2014. Eveniment cultural meritoriu și care adună în peste 400 pagini de carte, poezie românească de calitate din ultimii 100 și mai bine de ani.

Lucrarea, bilingvă, în limba română și engleză, se adresează cititorului de limba română, dar și iubitorilor de poezie vorbitori de limba engleză. Este o fereastră de lirică românească deschisă spre lume, un demers pentru care scriitorul Daniel Ioniță a lucrat neîntreput ani la rând. Daniel Ioniță nu reprezintă o instituție, este un Om care a învins inerția neaoșă, ne-a demonstrat că aveam valori naționale certe cu care ne putem așeza la masa țărilor cu tradiții culturale dinamice și recunoscute ca având un rol clar în civilizația Europeană, a lumii. Ambasador de credință al culturii române, Daniel Ioniță a gândit volumul de față ca pe un document național pe care să-l facă cunoscut și dincolo de fruntariile țării.

Daniel Ioniță locuiește în Australia de mulți ani, dar a rămas cu inima și cu mintea ancorate în spațiul cultural al locului din care își trage rădăcinile, România. După cum domnia sa mărturisea, a adunat și a tradus din poezii moderni din țara-i natală, inițial, pentru a-și ajuta proprii săi copii să cunoască și să iubească poezia țării din care a plecat tatăl lor. Proiectul a luat avânt, cercetarea s-a extins și cu mare grijă de selecție a adăugat numele altor și altor poeți din spațiul vorbitor de limba română. Traducător, poet, scriitor cu experiență, Daniel Ioniță a ales cu atenție numele poezilor ale căror poezii formează această carte. Așezarea în pagini este în ordine cronologică, începând cu Vasile Alecsandri (1821-1890) și încheind cu Ana Maria Păunescu (1990). Ca un exercițiu de penitență în fața Poeziei, autorul, poetul Daniel Ioniță, a ales ca numele său să figureze ultimul pe „listă”, astfel că textelor lirice din volum li se pune punct, cu poezia semnată de Daniel Ioniță însuși.

Înainte de orice, cartea (colectivă) gândită și realizată sub bagheta scriitorului Daniel Ioniță, este, după cum citim chiar în nota de prezentare: „tributul pe care îl datorează țării în care s-a născut și s-a format atât cultural, cât și ca om și, de asemenea, un testament pe care arta românească îl dăruiește culturii universale”.

Azi, „Testamentul”, face posibilă trecerea Poeziei

românești dincolo de granițele convenționale și îi înlesnește cititorului de limbă engleză să pătrundă în tainele rostirii literare din România modernă. Cred că niciun poet important din sfera românească nu lipsește din carte, sau dacă există vreo lacună în acest sens, autorul „Testamentului” și-a propus să meargă mai departe, în ediția următoare a cărții (revizuită și adăugită) și să vină cu completările de rigoare, să așeze la locul potrivit detaliile lirice ale acestui puzzle fascinant, care este Poezia din România.

Cu accente profesioniste certe, cu dexteritate în mănuierea sintagmelor, traducătorul/poetul Daniel Ioniță a reușit să scoată la lumina tiparului, să ducă în librăriile și bibliotecile lumii o carte cu adevărat valoroasă pentru noi ca neam. Este un alfel de mod de a face imagine Țării, și în condițiile date, echipa care l-a susținut neconditionat pe Daniel Ioniță în demersul său merit și ea toate mulțumițiile noastre.

Daniel Ioniță, prin coagularea textelor în volum, prin așezarea numelor unor poeți notorii lângă altele abia cunoscute, nu intenționează să facă departajări pe școli sau pe grupări literare, nu face o selecție academică, dar face ceea ce este cu mult mai important pentru cititorul iubitor de Poezie, pune pe piața de carte mondială un eșantion din bogăția spirituală românească.

Cartea în sine implică un volum de muncă uriaș, și un merit în acest sens îl are și Editura Minerva, care prin profesioniștii săi de top, i-a conferit volumului o ținută grafică elegantă, i-a dat tușe de carte ce are cu adevărat valoare testamentară.

120 de poeți, importanți pentru cultura modernă națională, sunt cuprinși în paginile volumului. O radiografie a stării la zi a Poeziei noastre se poate face, foarte bine, fie și doar răsfoind paginile, dar, odată ce

(continuare în pag. 20)

ți-a stârnit curiozitatea, cartea aceasta se citește cu sufletul la gură. Descoperi că, indiferent de generație, poezii români au fost și sunt un miracol, prin perenitate, prin libertatea și originalitatea exprimării. Fiecare poet este un univers, sau (păstrând proporțiile între geniu și poetul de rând) fie ea și numai o galaxie în care sintagmele sunt ceea ce sunt stelele pe cerul care ne cuprinde egal pe toți pământeni.

„TESTAMENT- Antologie română de poezie modernă (Antology of Modern Romanian Vers1)” ne relevă și frumusețea interioară a unui intelectual care, departe de locurile natale fiind, a știut cum să-și exprime dragostea pentru tot ceea ce Țara sa, România, i-a așezat în ranița cu vise ce au devenit posibile. Mulțumim, Daniel Ioniță! Mulțumim, Editura Minerva!

DAN C. MIHĂILESCU – „VIAȚĂ LITERARĂ* II”

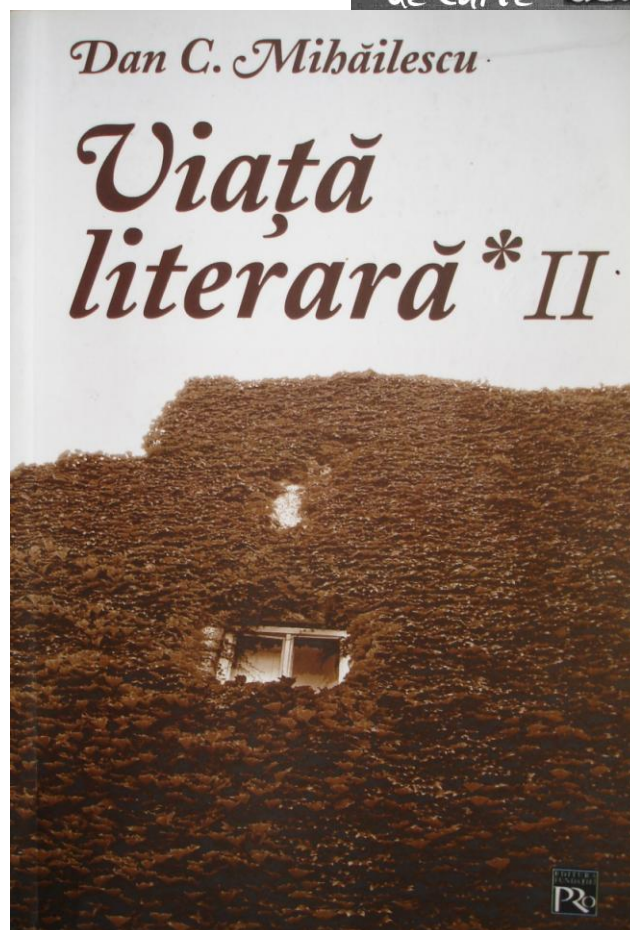
• Cartea „**Viață literară* II**” semnată de Dan C. Mihăilescu, a apărut la Editura Fundației PRO în anul 2007.

Să scriu despre cărțile și despre activitatea maestrului Dan C. Mihăilescu este ca și cum aș face bungee jumping, aș sfida gravitația, și totuși...

Nu doar că i-am citit mai toate materialele de presă, din publicațiile culturale naționale, că i-am urmărit emisiunile televizate cu sufletul la gură, dar am avut privilegiul să mă bucur pe îndelete și în timp, de lectura volumului în care Dan C. Mihăilescu adună o parte consistentă din textele care i-au fost publicate inițial în revista „Idei în dialog” în perioada anului 2006. Cu toate că au trecut ceva ani de atunci, de curând recitind cartea am simțit același aer proaspăt al ticlurii unui text serios, cu care criticul literar ne-a obișnuit. Nimic distorsionat sau perimat de trecerea anilor! Stilul personal, inconfundabil, savuros și încărcat de o bogăție de informație din sfera culturală, readuce în memoria mea un ecou al timpurilor bune, în care Cuvântul avea sens, și Sens(ul) era dat de la Dumnezeu, de la o Divinitate, care l-a înzestrat pe Dan C. Mihăilescu cu darul introspecției, al valorificării ideilor care pentru alții ar părea irealizabile, și cu bucuria de-a scrie despre acele „piraterii” scriitoricești, care dau farmec aparte Istoriei Literare.

Nu sunt eu în măsură să-mi dau cu părerea despre viața literară a maestrului Dan C. Mihăilescu, dar nu am cum să rezist tentației de-a mărturisi, nu bucuria lecturii, ci, acel ceva care înseamnă mult mai mult, precum cititul unui volum de „critice”! După ce am închis copertele cărții la care fac referință, am trăit senzația că întreg peisajul scriitoricesc, prin care am hălăduit este opera unui arhitect vizionar, nonconformist. Franchețea, vocabularul, care te duc cu gândul la marile personalități din Micul Paris, forma vie care face punte între Literatură și lumea politică, curajul cu care „taxează” moravurile tipic dâmbovițene, sunt detaliile care mă fac să spun că Dan C. Mihăilescu este un om de cultură mai altminteri decât eram noi obișnuți. Fără morgă academică, cu simplitatea aristocratică a intelectualului cărui nu-i este frică să coboare din turnu-i de fildeş, maestrul este un depozitar de informație contemporană și istorică pe care o valorifică așa cum un bijutier din Amsterdam taie diamantul din gema brută.

Boem@ 10-11-12 / 2015

Pentru cei care nu au avut (încă) norocul să parcurgă paginile cărții, voi cita doar câteva titluri de (mini)capitole: „Istoria lui Alex Ștefănescu: Fervoarea criticului kamikadze”, „O utopie: solidaritatea intelectuală la români”, „Vremea gândirii pozitive”, „A ști, a înțelege, a ierta”, „O moarte și mai multe învieri”...

Ironia, rod al unei inteligențe creative, este prezentă ca un contrapunct la lucrurile extrem de serioase pe care autorul le dezbate cu dezinvoltură. Încă de la căpătâiul cărții ne acroșează cu un titlu care ar trebui să constituie (clasic) Prefața: „Un an prehenzibil”. Nu ai cum să nu zâmbești când, Dan C. Mihăilescu, de la care te așteptai să „taie și să spanzure”, ca orice critic care se respectă, te introduce în „anticamera” unui volum serios cu... teoria cozii de maimuță la propriu (nu metaforă).

Acesta este spiritul liber care acționează ca o rezistență la tabloul electric, spirit prin care Dan C. Mihăilescu ne demonstrează încă o dată că „lumea este Literatură” și că „literatura este Lumea”.

Dan C. Mihăilescu este omul care, printre atâtea minuni ce țin de istoria literară, a reușit (și) să transforme o bălbă de televiziune în perlă literară adevărată. Inconfundabil.

Dan C. Mihăilescu s-a născut în anul 1953, este absolvent al Facultății de Litere din București. A debutat editorial cu volumul „Perspective eminesciene”, iar de atunci a publicat zeci de volume, dar și materiale de presă dintre cele mai interesante.

Este un erudit modern. A devenit „vizibil” și în lumea celor care nu se prea înghesuie la Cultură, cu emsiunea „Omul care aduce cartea” de la ProTV. A

(continuare în pag. 21)

spart gheața dintre publicul larg și membrii Confreerii numită Literatură.

Dan C.Mihăilescu este ceea ce este (și) unul dintre cei mai bine cotați critici de teatru, dar și cetățeanul, pe care l-am întâlnit la casa de bilete de la Teatrul Foarte Mic din București, așteptând la rând cu toți ceilalți.

Mai înainte de-a pune punct acestui material, mai trec o dată cu privirea peste paginile volumului „Viață literară* II”. Nu am cum să nu mă opresc pe textele care, din orice unghi le-aș citi, îmi oferă imagini spectaculare, decupaje dintr-o lume (lite-rară) pe care o credeam a fi (aproape) în aer, dar care s-a dovedit a fi... „prehensibilă”/ca să-l citez într-un registru ceva mai haios pe maestru Dan C.Mihăilescu.

(urmare din pag. 16)

pierduse mințile. Continuă să-i mângâie brațul și să-i privească mâinile tremurânde, aflate într-un freamăt continuu.

-S-a terminat războiul? întrebă Niculina. Nu se mai aud bombe. Nu mai explodează vagoanele.

Savin îi înlănțui umerii și o lipi câteva secunde de el, apoi o sărută pe tâmplă. Niculina rămase indiferentă la gestul fiului său. Privirile îi rămăneau mereu departe, în zare. Simțăminte grele îi înnegreau intermitent albastrul irișilor, ca niște vulturi care plecau și se întorceau din nou pe cerul ființei sale.

Horia apărui din eter, Savin nu-i auzise pașii. Era sigur că nu venise din casă, ci “din spate”, unde Lilica își ținea jucăriile.

-I-a rămas ciorbița neterminată, zise el fiului său, izbucnind în hohote de plâns. Pusese niște pietricele într-un hârb, tocuse o fărâmă de ardei și turnase apă...

Savin se ridică și își îmbrățișă tatăl. Și el avea lacrimi în ochi. Și le șterse cu dosul palmei, apoi, desprinzându-se din îmbrățișare, întrebă:

-Ce s-a întâmplat cu Lilica noastră?

Bărbatul făcu mai întâi eforturi să se liniștească, apoi se așeză pe un scăunel de lemn făcut cu mâinile lui. Începu să povestească:

-În ziua aia s-a ținut după mine, n-am mai scăpat de ea. Am plecat singur, cum plec de obicei, dar ea, încăpățânată cum o știi, s-a luat după mine. “Vreau să culeg flori, tuțelule. Pe-acolo, pe lângă trenuri, am văzut eu odată flori frumoase.” N-a mai ajuns să le culeagă. A început bombardamentul și o schijă a doborât-o pe fetița tatii... Vrei să mergem la ea? Stă în partea aia nouă de cimitir, aproape de nuc...

-Am pus niște semințe de crizanteme la marginea Raiului, zise Niculina privindu-l cu ochii tulburi pe fiul său. Vezi dacă au ieșit!

Savin se uită întrebător în ochii tatălui său. Acesta îl apucă de braț, îl trase după el spre poartă și, în timp ce ieșeau, îi zise cu ton încurajator:

-Nu e întotdeauna așa, să știi. Ieri, când am întrebat-o de ce vorbește câteodată în dodii, mi-a zis că a pus florile culese de Lilica pe cuvinte... Și că să stau liniștit...

(fragment din romanul în pregătire “Dragoste și război”)

Alexandra MIHALACHE

De câte ori

De câte ori îți căutam privirea
Să-mi fie călăuză, dar și leac,
De-atâtea ori simțeam dezamăgirea,
Plecată ești în al durerii veac.

De câte ori îmi căutam o vină
A rănilor ce dor neconținut,
De-atâtea ori făptura ta divină
În gândul meu părea că a-mpietrit.

De câte ori îmi caut înțelesul,
Un rost pe lume de a exista,
De-atâtea ori mă-ndeamnă universul
Ca să renasc din veșnicia ta.

Ai locuit

Ai locuit o vreme într-un gând
Și era pace, liniște, lumină,
Dar ai plecat de-acolo prea curând
Lăsând în urmă doar tristeți și vină.

Ai locuit o vreme-n sinea mea
Și era soare, tihnă, împlinire,
Dar ai fugit apoi fără `a lăsa
Măcar un bob curat de nemurire.

Ai locuit o vreme-n suflet pur
Și era cald, senin ca primăvara,
Dar ai plecat fără `să privești în jur
Fără să vezi cât mi-e de grea povara!

Sonetul primăverii

Mi-e sufletul o caldă primăvară,
Au răsărit și mugurii luminii,
În palma mea își strâng parfumul crinii
Din cupa unui vis de-odinioară.

Tresar în dimineți cu rozmarinii
Lăsând în urmă ultima povară,
Ecouri sfinte vin și mă-nfloară,
M-adăpostesc la tâmpelile grădinii.

Mă iartă, sunt o floare de credință,
Petale se răsfire în eter,
Am învățat că omul prin căință

E-o lacrimă ce suie către cer.
În zborul meu mai am o năzuință,
Iubirea preacurată să-ți ofer.

Rondel de toamnă

Toamna ți-a pictat veșminte,
Cerule lacrimă fierbinte,
Dorul de senin te cheamă
Să te-appropii fără teamă.

Nourii îți sunt năframă,
Rochia ta, vâl de aramă,
Toamna ne-a pictat veșminte,
Cerule lacrimă fierbinte.

Valsul nopții, vise sfinte
Se îmbracă în cuvinte,
Haina toamnei se destramă
În a veșniciei ramă.

Toamna ți-a pictat veșminte...

Al Florin ȚENE

ISTORIA LITERATURII COMPARATE PARTE INTEGRANTĂ A ISTORIEI LITERATURII ROMÂNE

Istoria Literaturii Române a fost percepută ca o istorie națională a literaturii. Valoarea literaturii naționale este condiționată și de extinderea limbii naționale într-un teritoriu mai cuprinzător, inclusiv prin numărul de vorbitori.

Adeseori raza de acțiune a limbii și a literaturii române coincide și cu granițele în care s-a organizat națiunea noastră din punct de vedere politic. În cazul limbii române nu există o influență hegemonică. Spre deosebire de limba franceză, și mai de curând limba engleză, care au o importanță universală, astfel s-a ajuns la o suprapunere peste diferitele spații naționale, în decursul căreia păturile dominante reprezintă într-o anumită măsură enclavele și punctele de sprijin ale mișcării de înstrăinare. Spre exemplu: supunerea culturală a Romei de către limba și literatura elină, și, mai aproape, implementarea literaturii iluministe franceze în Europa, care nu numai că a fost recepționată de păturile dominante francofile din multe țări, dar aceste enclave au și contribuit activ la constituirea ei. Fenomen care se petrece în secolul nostru cu limba și literatura engleză promovată de păturile dominante anglofone implicate în globalizarea economiilor naționale.

La fel ca orice activitate intelectuală, literatura depinde de limbaj și de corespondențele lingvistice. Există un raport indestructiv dintre limbă și literatură. Dar acest raport ar fi răsturnat în contrariul său dacă am căuta să vedem sensul și obiectul procesului literar, motivul său hotărâtor, în formarea, dezvoltarea și desăvârșirea limbajului. Unii cercetători susțin că limbajul, care reprezintă un mijloc de comunicare, nu este hotărâtor, ci valorile mari și perene create în limba respectivă. Eu cred, și susțin cu tărie, că limba are un mare rol în promovarea operelor literare. Cu cât aria de răspândire a limbii și numărul de vorbitori este mai mare cu atât literatura scrisă în acea limbă este mult mai cunoscută și promovată pe mapamond.

În acest context, mai trebuie să se țină seama și de faptul că literatura română este situată într-o lume înconjurătoare de literaturi învecinate, cum ar fi maghiara, sârba, ucrainiana, bulgara, ce o influențează sau care sunt influențate de ea. Urmărirea atentă a acestor influențe constituie obligația istoriei literaturii noastre implantată într-o lume de literaturi. De la o epocă la alta se exercită noi influențe; Franța a influențat literatura română în secolul XIX, Italia a influențat literatura germană în secolul XVI, Spania în secolul 17, și Franța în secolul 18. Însuși Eminescu a fost influențat de literatura germană, la fel Maiorescu.

Influențele, întretăierile și migrările motivelor literare au apărut într-o abundență atât de mare, începând cu secolul XVI, încât s-a impus dorința unei tratări separate a acestor

componente. Astfel a fost menită noua știință a istoriei comparate a literaturii române să devină știință ajutătoare a istoriei literaturii române.

Înrudirea primordială a literaturilor nu este întemeiată decât pe cea ce este general omenesc, pe ceea ce este universal. Ca precursori ai comparatisticii îi considerăm pe Herder și Goethe, iar la noi pe Eminescu și Maiorescu. Iar mai târziu Adrian Marino.

Trebuie reținut că o istorie comparativă a literaturii române nu poate avea cu adevărat un sens decât dacă este considerată în funcție de istoria literaturii române. Misiunea ei ar fi complet îndeplinită atunci când istoria literaturii noastre și-ar însuși procedeele și cunoștințele comparatisticii. Metoda comparatistă ar trebui să fie folosită și în studiul literaturii române. Gardul despărțitor dintre cele două ramuri trebuie exclus, fiindcă teoria literaturii comparate nu reprezintă trecerea la o nouă metodă, ci prezentarea mai amplă a fenomenelor tratate până acum. Și în acest caz, istoria literaturii române are rolul unui punct de plecare necesar pentru toate tendințele comparatiste.

UNITATEA GENURILOR LITERARE ESTE DATĂ DE UNITATEA OPERELOR LITERARE

O tradiție nu se menține de dragul tradiției în sine, ci prin prezența ei, prin capacitatea de a se mai preta încă la o actualizare. Tradiția se stinge iremediabil îndată ce devine incompatibilă cu concepțiile despre lume precum și cu cele sociale care au ajuns să domine. Acest fenomen îl regăsim și în continua transformare a genurilor literare.

Cunoaștem cu toții că genurile literare există. Dar ce ne dezvăluie existența lor, dacă nu ne spune o caracteristică esențială a fenomenului literar? În expunerile moderne referitoare la poetica din antichitate și din perioada iluminismului nu se contestă existența genurilor literare, dar ea nu este explicit, ci numai subînțeleasă ca o premisă tacită. Benedetto Croce avea neîncredere în rostul delimitării genurilor. Unitatea tuturor operelor poetice este dată prin unitatea actului de expresie poetică. Chiar și autorii moderni tatonează delimitarea genurilor. Astfel scrie Thomas Mann către Jean Schlumberger: "Datorită faptului că este mai încheagată, ceea ce o înrudește mai îndeaproape cu drama, nuvela, ca formă artistică, posedă, după cum, cred eu, anumite avantaje față de roman, care o fac să reziste mai bine scurgerii timpului" (18 septembrie 1931).

Dezvoltarea modernă ne arată că pe lângă genurile vechi mai apar altele noi, în corelații formale precis conturate: schița, scenariul de film, scenariul radiofonic, scenariul de televiziune.

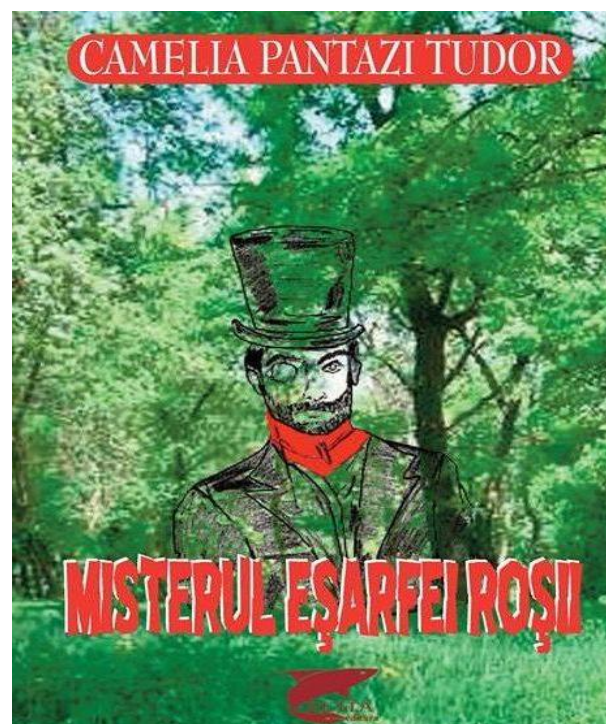
Numai în decursul a foarte puține epoci se poate vorbi despre o interdependență a diferitelor genuri literare. Până în vremurile cele mai apropiate de noi, triumful unui anumit gen literar constituie mai degrabă un fenomen fără corespondență în celelalte genuri. Glorioasei epoci a artei romanului realist din

(continuare în pag. 23)

Catia MAXIM

Camelia Pantazi Tudor și Misterul eșarfei roșii

În acest an, editura Betta a publicat romanul **Misterul Eșarfei Roșii** semnat de prozatoarea **Camelia Pantazi Tudor** al cărei debut literar - 2008, în Magazin istoric - a continuat în 2010 cu cel editorial (volumul **Atingerea unui ideal - literații din perioada dinastiei Tang**). După alte volume și apariții în antologii și almanahuri, prozatoarea **Camelia Pantazi Tudor** și Editura Betta oferă, de data asta, publicului un roman ce utilizează încă din prima pagină o tehnică psihologică, grație căreia un chip poate fi privit ca o carte, astfel încât să i se poată descifra personalitatea: *"Îi plăcuse să studieze fețele oamenilor, să pătrundă prin piele și cartilaje, dornică de a cunoaște cât mai multe, de a dezlega misterele psihologiei umane. Simțise nevoia de a auzi zgometul roțițelor creierului, de a-l prelucra prin propriul sistem de gândire pentru a-l înțelege, chiar și într-o proporție redusă, pe omul din fața ei."*

Misterul Eșarfei Roșii devoalează o parte din natura femeii. Frumoasă prin stările ei, indiferent de chip și trup. Un roman despre dragoste - în toate sensurile gândite și inventate de om - și prietenie. Ambele tratate cu umor. De la prima până la ultima pagina, pledoaria asumată ar putea fi aceea că femeia reprezintă cea mai frumoasă și mai năstrușnică descoperire realizată de Dumnezeu sau de Bărbat. O făptură care își dorește - chiar dacă obsesiv și obositor - să fie mereu îndrăgostită. Fie că se numește *Ioana Vlad*, fie *Celia Ioanid*, ambele profesoare și bune prietene. De fapt, una alter-ego al celeilalte.

Roman de introspecție - autoobservare și reflexiv - psihologic și moral, scris cu acuratețe, simplitate și eleganță, **Misterul Eșarfei Roșii** este ușor

(continuare în pag. 35)

Franța îi corespunde evoluția artei dramatice. Naturalismul, care a conferit o nouă dimensiune a dramei, a rămas aproape cu desăvârșire steril în lirică. Dacă Croce ar avea dreptate, și dacă nu s-ar putea găsi în genurile literare nimic altceva decât noțiuni aposteriorice de clasificare a operelor, atunci oricine ar avea vocație pentru creația literară ar trebui să se priceapă fără nici o dificultate în toate direcțiile și să se poată exprima într-unul sau altul dintre genuri.

Trebuie considerate ca fiind eșuate toate încercările de a explica genurile literare prin derivarea unuia de celălalt. Astfel a existat tendința de a considera apariția vorbirii directe în stilul rapsodic ca o punte între epopee și dramă.

O tradiție nu se menține de dragul tradiției în sine, ci prin prezența ei, prin capacitatea de a se mai preta încă la o actualizare. Tradiția se stinge iremediabil îndată ce devine incompatibilă cu concepțiile despre lume precum și cu cele sociale care au ajuns să domine. Adeseori stingerea unei tradiții este pregătită prin mai multe trepte de degradare. Epopeea trebuia să constituie piatra de temelie a tuturor literaturilor naționale. Ceea ce dăduse Homer grecilor, Vergiliu romanilor, Camoes portughezilor, sperau să obțină și spaniolii, italienii, englezii, de la o epopee în care urma să fie prelucrată suma experiențelor istorice ale fiecărei națiuni. În Anglia locul fruntaș al eposului este cucerit prin *Paradisul pierdut* al lui Milton, la 1667. În secolul XVII s-a făcut și în alte literaturi încercarea de creștinare a materialelor epice. Messias al lui Klopstock este punctul de plecare al dezvoltării literare clasice germane. Aici se termină istoria eposului. Începuturile epopeii se pierde în vremurile străvechi ale preistoriei, în timp ce majoritatea celorlalte genuri literare existente și în timpul nostru, posedă un început ce poate fi precis în epocile istorice: Eschil a creat drama, Pindar oda, elenismul a produs romanul în proză, literatura italiană din secolul 13 a creat nuvela, iar Petrarca sonetul. Funcția politică a odei a rămas în memorie, chiar dacă specificul ei nu mai era reacționar, ci în multe cazuri își schimbase mesajul. În secolul 16, oda a fost adusă în actualitate în cerul lui Ronsard pentru a promova atitudinea față de războiul religios din Franța.

Alte genuri literare au fost menținute în viață prin preferențe mereu repatate; acesta a fost cazul nuvelei. Folosirea cuvântului de „novella” poate fi urmărit în Italia până în secolul 13. Într-un anumit fel, Boccaccio a standardizat nuvela italiană de tip popular; ea a găsit o nouă întrușurare în *Novelas ejemplares* de Cervantes (1613).

Este interesant ce spune La Fontanelle în prefața comediilor sale: Tragedia tratează despre principia, iar comedia despre viața particulară. Astfel cele două genuri se află într-o situație antitetică.

Este evident că soarta genurilor literare nu este nicidecum independentă de marile transformări și răsturnări petrecute în baza materială a societății. Astfel, de exemplu, epopeea nu a putut supraviețui apariției societății capitaliste. O estetică literară care nu ține seama de acest punct de vedere trebuie respinsă, deoarece omite legitatea obiectului său.

Lucia PĂTRAȘCU

ÎMPODOBIREA PĂMÂNTULUI

După ce-a făcut Pământul, frământându-l cât să ncapă rotunjor ca o turtiță, pusă-ntre văzduh și apă, Domnul, Sfântul, mulțumit, socotea de-acum să facă ceva, să-l împodobească. Dracul n-a putut să tacă:
 - De ce, Doamne, te mai zbuciumi? Nu-i bine așa cum este?
 Ai făcut o lume nouă, să rămână de poveste!

Socotea el, necuratul, c-o să-l ia în stăpânire și o să facă el, acolo, tot ce-i va trece prin fire, dar acum, surprins, insistă: - Doamne, nu ai ostenit? Hotărât, Domnul frământă, modelează și-n sfârșit, a făcut tot ce-i nevoie: munți înalți și trecători, dealuri, văi, râuri înguste sau mai late. Și cărări.

S-a oprit o clipă numai, a privit și, bucuros, i-a răspuns: - N-avea tu grijă, că va fi foarte frumos! Vor fi plante, animale de tot felul. Vezi, drăguță, voi clădi o lume-ntreagă... A-ntrebat iar michiduță:
 - Cum se vor hrăni acestea? - De la Pământ, mama lor, care va purta deasupra apă rece de izvor, râuri, fluvii, mări, oceane, să fie de ajutor ce vor duce hrană bună în oricare colțișor.

A tăcut cel curios și a început a se uita ca să știe cum se face, când va fi la vremea sa și va fi stăpân aici. Nici nu-i rău că Dumnezeu face atâtea lucruri bune și muncește-n locul său! Oricum, e mai priceput! C-a făcut și-n altă parte alte lumi împodobite, mai aproape, mai departe.

Și-apoi, vrea și el să-nvețe cum se face, cum se drege, când o fi vremea venită, el să fie ca un rege peste tot Pământu-acesta, ce-l va stăpâni cândva, când Domnul se va întoarce la El, Sus, în Casa Sa... Bunul Dumnezeu lucrează, face cum a plănit și nu-și bate Dânsul mintea cu potrivnicul smintit, pe care-l știe cu poftă de mărire și flămând s-ajungă cât mai curând șeful mare pe pământ.

Necuratul tot colindă și, deodată-l bate gândul că e apă mult prea multă și s-o scufunda Pământul.
 - Doamne, zise el în grabă, nu știu eu ce se petrece, dar cum stă pe-atâta apă, Pământul n-o să se-nece? Domnul a zâmbit ușor și apoi l-a liniștit:
 - Știi că cel ce construiește este foarte chibzuit! Cum aș fi putut să fac lumea aceasta ca să fie, fără ca să-i dau un sprijin, așa, ca o garanție?

Ia, coboară jos, acolo, că doar tu ești priceput, vezi ce este și apoi vii ca să-mi spui ce ai văzut! A coborât necuratul, bândâbâc! În apa mare, roată a privit în juru-i cu ochii plini de mirare, căci pe patru stâlpi de piatră, albi, înalți și lucitori, stătea sprijinit Pământul! Ca pe patru căpriori!

Curios, a dat ocol, măsurând în jur cu pasul, socotind că și-ntre ei și-ar putea găsi popasul. Ar putea să facă-acolo o altă împărăție, mai micuță, mai ascunsă... Nimenea să nu i-o știe! Și ar locui vremelnice, așa, ca într-o vacanță, în orele de odihnă, ca un loc de siguranță.

La piciorul unui stâlp, tare-a fost surprins văzând pe-un pom alb cu ramuri multe, mere roșii atârând.

A-ntins mâna ca să ia, căci poftea și el măr dulce, însă ramurile toate se-înălțau să nu apuce să rupă și el un fruct. Deci n-a reușit de fel! Probabil că nu erau potrivite pentru el!...

După ce s-a mai plimbat, s-a întors iarăși la Domnul.
 - De ce-ai stat atât acolo? Am crezut că te-a prins somnul!

- Am stat Doamne, să mă uit! C-ai făcut minune mare! Și Pământ... Și patru stâlpi, să-i fie de apărare...
 Ba, lângă unul era și un pom cu ramuri pline, Dar n-am luat niciun măr, că toate fugeau de mine!

- Este drept ce spui! Acolo este-un pom ce face mere ca niciunde!... Bune, roșii... Fructe cu mare putere! Însă nu-s pentru oricine! Mărul roșu i se spune! Este pomul fermecat. Mărul cu înțelepciune. Cine-ajunge să cunoască și să guste Mărul Sfânt, înseamnă c-a înțeles ce e bine pe Pământ.

- De aceea eu, sărmanul, niciun măr n-am apucat?
 - Sunt sigur! Fii cu răbdare, mai ai multe de-nvățat! Ai să afli că de-acolo vin apele pe Pământ și tot acolo se-ntorc, închipuind un rotund, fiindcă acolo-i miezul vieții, e buricul, cum s-ar spune și-ar fi bine să-nțelegi că de-acolo-ncepe o lume.

- Nu le dai și lor un nume? Nu cumva să-i încurcăm! Care-i unul, care-i altul, să știm cum să îi chemăm!
 - Să-i numim! Uite acela! Îi spunem Începătorul, iar pe cel din fața lui să-l cheme Ascultătorul. Unu-ncepe tot în lume, așa ca un Răsărit, Celălalt va fi Apusul, păstrând tot ce a primit.

Lateral, Arătătorul, Miază-zi, duce pe-o parte, Iar în față, Somnorosul, așipește-n Miază-noapte.

A făcut Tatăl de toate, rostuind cu bucurie, Încât celălalt, dând roată, curios, precum se știe, colinda încolo-încoace, de parc-ar fi numărat, ca un stăpân de moșie, câte s-au mai adunat.

Ori urca pe vârf de munte, ori se cobora pe vale, întrebând mereu pe Domnul câte mări, câte oceane. Toate vroia să le afle!... Iată-l, acum s-a oprit lângă două râuri care curg mai neobișnuit! Una susură încet caldă, caldă, parcă arde, iar cealaltă, ca de gheață, cată drum în altă parte.

Bagă dracul un picior să simtă de i se pare, însă cele două ape sunt fără asemănare.
 - Doamne, de ce apele astea sunt așa? Par mai altfel! Tatăl Sfânt se odihnea, dar nu s-a supărat pe el:
 - Bine zici! Sunt două ape ce vor lucra împreună Pentru a învia orice a murit de moarte bună.

Una este Apa moartă, care-ncheagă ce-a murit și rămâne așa o vreme. Numai când va fi găsit cel vrednic, curat la suflet, o să ia într-un ulcior Apa vie, nespurcată, și-o va duce-n ajutor. A-nțeles fârtatul vorba, s-a mirat ceva mai tare, dar a ocolit cu grijă cele două ape rare.

Și-a clătit mâinile Tatăl... Și din Palmele Sfințite s-au risipit împrejur picături împodobite cu fir limpede de-argint, care străluceau în ceață... Erau sigur stropi Sfințiți, dătători de nouă viață!

(din vol. A FOST ODATĂ... povestiri din mitologia românească)

Mihai MERTICARU

Poet, eseist, gazetar - cu o vastă experiență literară - având mereu *inima deschisă spre infinitul uitării*, Mihai Merticaru incită fără odihnă spiritul prin scrierile sale. Sonetul, genul literar care l-a impus cel mai accentuat în memoria cititorilor și pe care îl stăpânește cu meșteșug și, nu exagerăm dacă am spune cu măiestrie, poartă în sine predilect motivul iubirii.

Are o predispoziție specială de a-și îmbrăca poemele în haina clasică - armonie, ritm, cadență - infuzindu-le propria-i emoție cu care contaminează cititorul, ținându-l captiv în incantațiile cuvintelor.

Membru al U. S. - filiala Bacău, prezență activă în revistele literare și în volume, ne invită cu generozitate prin sonetele sale la un ospăț spiritual, atât de binevenit în contextul haosului social.

Sonete de la poetul Mihai Merticaru ca **raza unui sentiment**.

Tase DĂNĂILĂ

O NOUĂ GALAXIE

Cu trup de fum și ochi de vijelie,
Iubirea-și taie prin granit fereastră,
Infiltrându-se-n ființa noastră
Cu pași flămânzi și simțuri o mie.

În suflet gri cu inimă albastră,
Își zidește o nouă galaxie
Al cărei cer în fiecare zi e
Involtă floare ori lacrimă salmastră.

Extrasă din necuprinsul nepătruns,
Din divinitate și omenesc blestem,
Fericire, durere s-au întrepătruns.

Întrebare străveche fără răspuns.
Lumină de aur ori de necazuri ghem,
Altceva mai scump pe lume nu avem.

EA E ACEEA

Rege sau sclav, mie-mi este totuna,
Dacă dragostea-mi este împărțită
Și de Dumnezeu blagoslovită,
Iar soarele-mi face din raze cununa.

Fericirea-i o credincioasă iubită
Care poate îmblânzi și furtuna,
Zi de duminică întotdeauna,
Livadă-nflorită, veșnică ispită.

O lacrimă neplânsă e femeia
Și veritabilă mitologie,
Fără de hotare împărăție,

Câte puțin din toate-i place să fie,
Dar mai presus de orice e aceea
Care aprinde troitul, scânteia.

MINUNE

Blestemat să cazi la pat de-o boală grea,
Părăsit de speranțe și de lume,
Picioarele-ți au ajuns două legume,
Iar căpățâna, butoi de tinichea.

Nimeni nu te mai strigă pe nume
Ori să te mai vegheze nu mai vrea,
În ceruri vezi cum se clatină o stea.
Cu o semnificație anume.

Creieru-ți găzduiește o casă de nebuni
Încuiată, rămasă fără cheie,
Cu o mireasă-n negru simți că te cununi.

Nu te mai aștepți la niscaiva minuni,
Dar sari în sus de-un metru când vezi o zee,
Un înger blond cu buze de femeie.

SCLAV SUPUS

Până la ceruri ne-nalță iubirea
Și-acolo ne face egali cu zeii,
Ne împrumută puterea scânteii
Ce-aruncă butoiul cu pulberi aiurea.

Taina aceasta o știau și aheii,
Grecii care-au uimit omenirea
Și ne-au lăsat din Troia amintirea
Când cu celebra răpire-a femeii.

Omul iubit nu-i singur niciodată,
Că-n el se zbuciumă o-nțreagă lume,
Anonimă și mult prea ahtiată,

Să intre-ntr-o poveste colorată.
El nu urmărește un scop anume,
Că-i sclav supus al unei vechi cutume.

RENAȘTERE

Viscolit de visuri și singurătăți,
Pe-o rază-ntre nadir și azimut,
Te topești ușor în voluptuos sărut
Și-apoi în fabulos miraj te arăți.

Ce sublimare dintr-un bulgăre de lut!
Cine te-a trimis în lumea asta să-ți
Etalezi menirea ca-n atâtea dăți?
E un miracol prea greu de priceput.

Tu crezi în dragoste ca într-un altar,
Vrei să retrăiești destinul lui Orfeu,
Vezi în suferință corolar amar

Și în iubită, infinit avatar.
Tu o cauți într-un celest minereu,
Iar ea renaște din rouă mereu.

Maria IEVA

Un mugur de lumină într-un ocean de nuferi

[Mariana Mihai, **Clipe de lumină**, Editura Genius, București, 2015]

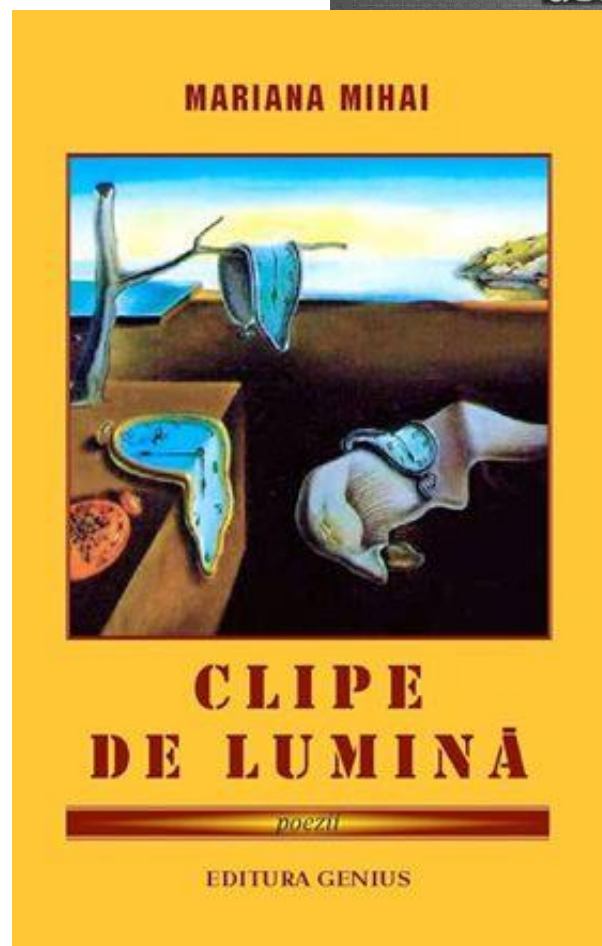
Căutător de sensuri într-o lume în care simțul frumosului a devenit un defect și nu o calitate, poetului îi revine misiunea de a aduce aproape de inima cititorului trăiri autentice îmbrăcate în cuvinte pline de lumină. Fiind la cea de-a patra carte de versuri, după "Puterea simplității", "Porunca iubirii" și "Călător prin suflet", de data aceasta poeta Mariana Mihai vine să împartă cu noi "Clipe de lumină", lăsând lumina dinlăuntru ei să se reverse în versuri pline de sensibilitate. Cu visurile albastre, autoarea poposește o clipă pe tărâmurile străine, unde, într-o liniște cuminte, trăiește miracolul creației, căci așa cum spunea Mircea Eliade, "Lumina nu vine din lumină, ci din întuneric": "În lumea ta, poete, eu am găsit o mare/ De fluturi, anotimpuri, furtuni... dar cine are/ O inimă ca tine, să-mpartă și-n tristețe/ Neliniștile sale mustind de frumusețe?" (**O clipă printre slove**).

"Când dau în clocot razele de soare/ și râde câmpul vesel..." (**Ofrandă**), aduce ca ofrandă divinității inima ei și, cu smerenie, desculță prin lanuri de ninsoare, își pune întrebarea: "Dar ce să fac eu, Doamne, /cu Harul ce mi-ai dat? " (**Și ce să fac...**). Sunt momente în care întunericul se întinde din toate părțile, însă lumina Duhului Sfânt este cea care dă vedere orbului, poetul se călăuzește după ea pentru a deveni el însuși un creator.

"Copacii plâng și florile suspină/ ... / Potecile nesfinte sunt amare" (**Cu Dumnezeu pe-a inimii cărare**), dar pe drumul spre Golgota fiecare își poartă crucea cu nădejdea că dincolo de durerile acestei lumi există ceva mai presus de puterea de înțelegere a minții. Pendulând între lumea visului și realitate, autoarea ar vrea să poată cuprinde într-o îmbrățișare cerul și pământul, păstrând la pieptul ei (pieptul unei mame) întreaga frumusețe; să se contopească cu Universul, ca apoi să revină în haina de lut cu nimbul credinței pe frunte. Chiar dacă nu-și răspunde la toate întrebările și uneori nu știe ce să facă cu Harul pe care l-a primit, nu se sfiește să își ia seva din Cuvânt, iar când amurgul dansează și zâmbete de smoală se întipăresc pe chipul semenilor, simte că ispășirea păcatului se află tot în poezie. Pentru Mariana Mihai fiecare zi este o poezie, o poezie fără de care întreaga sa existență ar deveni anostă, pentru că doar atunci când scrie viața capătă cu adevărat sens: " Sunt fericită./ Mă pierd în lumea cuvintelor./ cânt, /dansez cu ele./ Cuvintele-mi sunt aripi,/ frunze și stele./ Când scriu / creez o lume / mai bună, mai frumoasă. / Mă înalț, / vă iau cu mine/ fiindcă îmi pasă./ Când scriu / învăț să iubesc,/ dau viață tăcerii./ Și slovei./ Când scriu/ e clipa învierii" (**Când scriu**).

Fiecare vers este o rugăciune și viața însăși are gust de poezie; cu mâinile împreunate și gândurile mustind de credință, Mariana Mihai soarbe din Fântâni cu Apă Vie elixirul frumuseții, minunându-se de clipa în care o petală de floare, ori o adiere de vânt, o aduc în starea de beatitudine, stare în care omul simte că își depășește condiția de om și se simte ca făcând parte din Marele Tot. Cu dorurile adunate în palme și în inimă, poeta dă

Boem@ 10-11-12 / 2015

glas unor sentimente înălțătoare, își îngroapă durerea în cuvânt și tot în Cuvânt își găsește leacul: "Mă iartă, Doamne! Poate, și asta-i un păcat,/ căntre cuvinte, cerul și pacea-am așezat./ Când înflorește slova într-un pământ pustiu,/ eu nu scriu poezie, ci dorul meu îl scriu" (**Eu nu scriu poezie!**).

Durerea și iubirea se întrepătrund, hrănindu-se una din cealaltă, dar autoarea este conștientă că din mugurii luminii sufletul va renaște de fiecare dată, reușind să-l izbăvească de păcate până și pe luda. În căutarea sinelui divin șlefuește lumina, apoi o adună sub aripi de tăcere de unde fiecare clipă își înalță zborul. Clipele Mariane Mihai ajung la porțile dorului, acolo unde gândurile se transformă în cântec și rugă îmbobocită, primește binecuvântarea cerului pentru a înflori în versuri mângâietoare, căci doar privind prin ferestrele sufletului deschise spre cer, putem privi adevărata frumusețe a Universului și a omului de lângă noi. Cu piepul plin de lumină și candela credinței aprinsă, autoarea străbate întunericul care dospește în jur și fiecare vers, conștient sau nu, este un strigăt, un strigăt din care, la fel ca în ziua cea dintâi, răzbate lumina primordială, lumina dătătoare de viață.

Pe cărări nebănuite, prin colțuri de cer, pe fășii de curcubeu, am pășit alături de Mariana Mihai, o poetă care prin iubirea oferită, prin dragostea față de Cuvânt, are credința că omul poate deveni mai bun, că lumea în care trăim din templul poeziei poate renaște într-o formă pură. Poezia Mariane

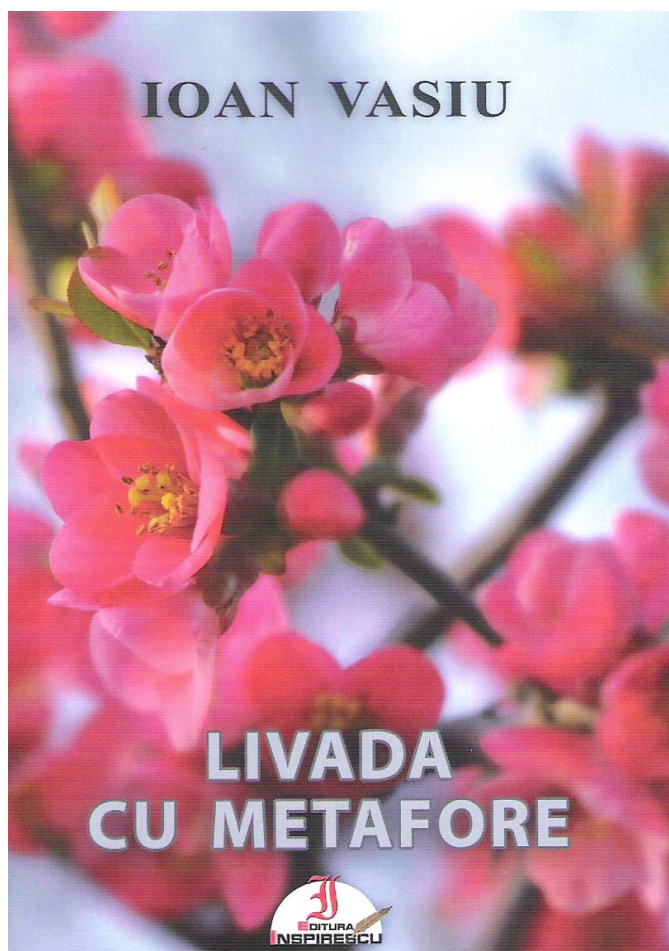
(continuare în pag. 27)

Marin IFRIM

Ioan Vasiu: „Livada cu metafore” (de măslin)

Poetul **Ioan Vasiu** nu mai are nevoie de nici o prezentare. Numele său se confundă cu poezia sa, între ființa concretă și ființa lirică existând o relație simbiotică perfectă. Dincolo de bogatul său CV, și de o activitate publicistică pe măsură, se pare că, fundamentul de bază, al tuturor preocupărilor sale literare, rămâne poezia.

Chestiune demonstrată cu prisosință și în noul său volum de versuri, „**Livada cu metafore**”, apărut la Editura „Inspirescu”, Satu Mare, 2015. Într-o vreme în care poezia așa-zis modernă a devenit un fel de laborator de analize și examinări medicale, locul eternelor sentimente fiind luat de diverse organe umane, expuse direct sub nărilor cititorilor, fără nici o rațiune estetică, poetul Ioan Vasiu își simplifică discursul liric până la limitele unor semnificații care anulează orice echivoc, fiecare poem al său fiind emis pe o lungime de undă greu de bruiat. „Livada cu metafore”, în cazul de față, este eticheta garantată a unor produse literare de marcă.

Versuri solare, rime distribuite într-o lejeritate fonemică firească, mesaje exclusiv optimiste și multe alte lucruri, care țin de un anume grad de inițiere în arta inefabilului, fac din poezia lui Ioan Vasiu un reper al reîntoarcerii la furnizorul frumosului etern, natura! Inclusiv „natura umană”: „**are și poezia / o zi a ei curată / când primăvara bate / timidă la fereastră / când se sărută cerul / cu marea înspumată / și toți îndrăgostiții / au**

inima albastră” („ziua poeziei”, pag. 7). O poezie a calmului terestru, cu anotimpuri „râzând în fereastră”, cu explozia silențioasă a mugurilor venind, probabil, din reflexul blagian al mirabilei semințe, pe fundalul unui cer ca o „eșarfă albastră” care „se destramă în amiază”.

Poetul Ioan Vasiu

O cromatică tonifiantă, o stare de ușoară beatitudine cum numai în pastelurile marelui poet Benjamin Fundoianu am mai întâlnit. Poezia e la ea acasă și când poetul își concentrează atenția microscopică numai asupra sa, în scurte și bine tușate introspecții, precum în aceste „*clipe deșarte*”, de la pagina 42, al acestui mic manual de poezie ce vine onest, fără nici un pic de ostentație, spre cititorul de bună credință: „**n-am timp destul / să fericesc o carte / n-am timp să număr / stropii blândeii ploii / n-am timp să nduplec / clipele deșarte / n-am timp să dau / iubirea înapoi**”.

O excepție de la nota generală a cărții, de blândă și programatică acalmie livrescă, o reprezintă superbul și simbolicul poem „*curiosul*”, un oximoron sau un haiku conceput în stilul caracteristic al acestui poet cu un foarte dezvoltat instinct al percepției lirice: „**privind / prin gaura cheii / ca un corb // curiosul / a ajuns / până la urmă / orb**”. În clipa de față, o spun fără nici o intenție polemică, Ioan Vasiu poate fi considerat unul dintre cei mai reprezentativi poeți transilvăni. Spre deosebire de firile belicoase, inclusiv în versuri, el este un poet al păcii...

(urmare din pag. 26)

Mihai este sămânța care, sub semnul credinței, încolțește și înmugurește în inima cititorului, poeta privește prin ochii de copil și simte cu inimă de înger, ea știe că fără iubire la capătul celălalt nu-i decât moartea și moartea nu este decât un sfârșit.

Să urmărim îndemnul poetei, să primim și să dăruim lumină: "Un simplu trecător prin viața ta.../ m-am așezat la masa mea de gânduri/ s-aștern comori de har... Pofteste, ia/ lumina ce-ți zâmbește printre rânduri!" (Un simplu trecător).

Mariana MIHAI**De-aş mai avea...**

De-aş mai avea o zi, un ceas, sau două,
m-aş strecura tiptil printre cuvinte,
m-aş bucura că ninge, ori că plouă,
cutreierând neliniştea cuminte.

De-aş mai avea, azi, dreptul la visare,
când zborul meu se află în impas,
mi-aş priponi privirile în zare
şi aş visa... atât mi-a mai rămas.

De-aş mai avea, Stăpânul vieţii mele,
cărări-ascunse, -aş vrea să le străbat.
De s-ar afla dosite printre stele
şi astrele prea greu de numărat,

Nu Te mira! Oricât eşti de departe,
Te-aud şoptind chiar şi-n tăcerea grea.
De crezul meu, nimic nu mă desparte.
O zi, un ceas, sau două, de-aş avea.

Alergare

Alerg în sus, alerg în jos,
Alerg prin tot ce e frumos.
Printre ninsori sau flori de mai,
Alerg prin colţul meu de Rai.

Acolo, unde toate-mi sunt
"Precum în Cer şi pe pământ".
Şi cine, Doamne, m-ar opri
Din alergat peste câmpii

De primăveri, printre caişi,
Cu ochii inimii deschişi?!
Şi tot alerg cu pasul blând,
Nu mă opresc, nici nu mă vând.

Eu ştiu. Tot ce-i înălţător
Rodeşte-n colb şi creşte-n zbor.
Alerg în sus, alerg în jos,
Alerg prin viaţa mea frumos

Rătăcirii

M-am rătăcit în gândul pur
cum rătăceşte vântul vara
prin frunze, şi-am uitat să plec,
pierzând iar trenul, dar şi gara.

Am rătăcit clipe-n păduri
de vise... să mă-ntorc acasă?
E prea frumos, parc-aş mai sta
la umbra liniştilor, deasă.

M-am cufundat în cerul meu
de gânduri ninse cu lumină
să rătăcesc cu Dumnezeu
în rătăcirea mea divină.

Încă...

Încă mai râd câmpiile în soare,
Iar macii se-mbată cu lumină.
E-aşa curat Cuvântul... de ce, oare,
În lanul de cuvinte-i şi neghină?

Încă e murmur vesel în pâraie
Şi mai împarte cântece pădurea,

Şoptind oricui ca inima să-nmoaie
Să nu-i mai intre-n suflet cu securea.

Se mai strecoară îngerii în vise
Şi visele-ntre visuri se strecoară,
Crucificând în zboruri interzise
O lacrimă pe aripa de ceară.

Încă mai este timp pentru iubire.
Pentru frumos, şi bine, şi dreptate.
De ne-am trezi din strania-adormire,
Cât nu-i târziu şi încă se mai poate.

Candoare

Mi-e inima-nsetată, deşi-i plină
de-a cerului mireasmă şi lumină.
Cum aş putea păstra doar pentru mine,
când fiecare clipă care vine,

Învăluie-n iubire şi candoare
şi gândul, şi tăcerea roditoare?
În cuibul meu de linişte şi pace
ascunsă-aş sta, dar sufletul nu tace.

Sub zări de mai, pământul dă în floare,
natura se îmbracă în splendoare...
Şi harul încă picură-n cuvinte
cum mana-n vremea pustirii sfinte.

Nu aş putea păstra doar pentru mine,
din frumuseţea clipelor divine!
Mi-e inima-nsetată, deşi-i plină
de-a cerului mireasmă şi lumină.

Clipe de lumină

Clipe de lumină mă-mpresoară,
înfloresc în inimă livezi...
Un arcuş descântă o vioară,
viaţa râde-n ramurile verzi.

Gândul se dezmiardă-n depărtare,
ochii sorb fântânile din cer...
Pe coline, sălcii plângătoare,
lacrima-şi atârnă la rever.

Sufletul cu pace se îmbată,
liniştea, sfioasă Ți se-nchină...
Lasă-mi, Doamne, clipa minunată
ce rodeşte muguri de lumină!

Descătuşări

Descătuşat mi-e gândul, acum, când toamna-şi plânge
Cărările de-aramă şi braţele îşi frânge.
Poteca fără umbră îmi poartă-n taină pasul,
Doar clopotele-n zare, smerite, înalţă glasul.

Descătuşate lacrimi mă mângâie şi-mi spală
Înstrăinări şi doruri ce-n mine dau năvală.
Se prăvălesc în slove cascade de lumină.
În suflet îmi cresc aripi şi nu mai sunt străină.

Privesc spre fericire, cum ai privi o floare
Ce-şi dăruie splendoarea de-o clipă, apoi moare.
Ce linişte! Ce pace! Ce dragoste curată!
Din slăvile speranţei, pe cale mi se-arată!

Alexandru COCETOV

Consacrarea dragostei

Prezență singulară și stranie în canonul Sfintei Scripturi, *Cântarea Cântărilor* e ca și cum Venus din Milo s-ar fi rătăcit cândva, statuară, printre mozaicurile Aghiei Sofia: un splendid poem de dragoste omenească, în care nu există nici măcar o adiere de Dumnezeu, de transcendență, de revelație, de sacralitate, de iubire transfigurată, inefabilă; dimpotrivă, totul mustește de grație carnală și senzualitate transparentă, într-un univers al erosului candid, în care trupul omenesc, înveșmântat mai mult în miresme decât în haine, aproape că nu mai are ascunzișuri [1].

Trecând la ultimul capitolul al cărții *Cântarea Cântărilor*, adică la capitolul 8, vrem să vedem esența temei principale, care este „Consacrarea dragostei”. Căci întrebarea este: cum a fost consacrată cu adevărat această dragoste și care au fost acțiunile mirelui și ale miresei?

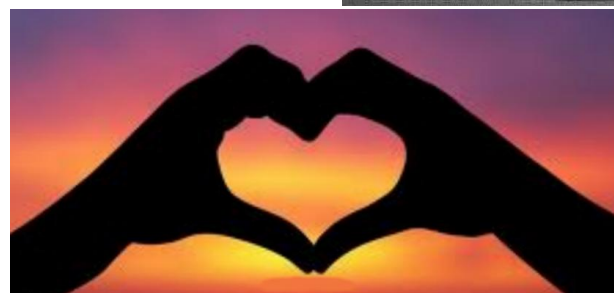
Acest capitol începe cu următoarele cuvinte, 8:1, „O! de ai fi fratele meu, care a supt la țâțele mamei mele! (Kaah, precum un frate), În Septuaginta fără ka (precum). Acest vers accentuează încă o dată dragostea curată. Dorința fetei este ca mirele să-l poată avea ca pe un frate, spre a-i fi mereu aproape fără eros” [CCIA, p.77]. Că l-ar fi putut săruta prelung și nimeni nu ar fi îndrăznit să-i facă vreun reproș. L-ar duce în casa mamei sale și i-ar da vin bun și must de rodii [2, pag. 842].

Theodoret al Cuyantului (*Interpretatio*) pornește în explicarea acestui verset de la faptul că fratele și sora împart ceva în comun. Chiar dacă Honorius din Autun (*Expositio*) vede în acest verset o altă explicație, prefigurare a bucuriei și a fericirii din viața viitoare.

Ultima adresare a Solomonului către fiicele Ierusalimului (8:3-4, 3. *Mâna lui cea stângă să fie sub capul meu, și dreapta lui să mă îmbrățișeze!* - 4. *Vă rog fierbinte, fiice ale Ierusalimului: nu stârniți, nu treziți dragostea până nu vine ea.* -). În cadrul unei paranteze adresate fiicelor Ierusalimului, Sulamita se vede în brațele sale, după care le atrage atenția să nu stârnească dragostea până ce nu va voi ea [2, pag. 842].

Tinerii îndrăgostiți sosesc la locuința lor de la țară, după care își jură credincioșie, trăind apoi toată viața fericiți (8:5-14). În satul ei de baștină, localnicii o văd venind de la Ierusalim și o întreabă cine este aceea care se suie din pustiu, rezemată de preaiubitul ei? Apoi când îndrăgostiții se apropie, păstorul se referă la locuri binecunoscute amândurora – sub măr, unde a început să se înfiripe dragostea lor și unde s-a născut ea [2, pag. 842].

În versetele 6 și 7 (6. *Pune-mă ca o pecete pe inima ta, ca o pecete pe brațul tău; căci dragostea este tare ca moartea, și gelozia este neînduplecată ca Locuința morților; jarul ei este jar de foc, o flacără a Domnului.* 7. *Apele cele mari nu pot să stingă dragostea, și râurile n-ar putea s-o înece; de ar da omul toate averile din casa lui pentru dragoste, tot n-ar avea decât dispreț*), vedem cum Sulamita propune să-și reînnoiască jurămintele de credincioșie reciprocă. În cuvintele de mare frumusețe, ce au fost citate de atâtea ori de-a lungul veacurilor, ea afirmă că nu există niciun rival pentru dragostea ei, care e tare precum moartea, de nestins și neprețuită (de-ar da cineva pentru iubire toate comorile casei sale, cu dispreț

ar fi respins acela) [2, pag. 842].

Iar în versetele 8 și 9 (8. *Avem o soră micuță care n-are încă țâțe. Ce vom face cu sora noastră în ziua când îi vor veni peștorii?* 9. *Dacă este zid, vom zidi niște zimți de argint pe ea; dar, dacă este ușă, o vom închide cu o scândură de cedru* -) arată descrierea timpului, cu ani în urmă, pe când plănuiau viitorul tinerei Sulamita, frații ei au luat această decizie. Dacă-și va dovedi castitatea, puritatea și credincioșia, îi vor dăruia drept zestre o coroană de argint. Dar dacă, dimpotrivă, își va dovedi promiscuitatea, fiind accesibilă ca o ușă, o vor ascunde, izolând-o [2, pag. 842].

8:10 și 11. Fecioara îi asigură că, acum, la vârsta măritişului, ea a fost demnă de toată cinstea, ca un zid – lucru știut de iubitul ei. Ea le spune despre via lui Solomon de la Baal Hamon, cu numeroșii lucrători ce au grijă de ea. Dar pe Sulamita n-a interesat-o această vie, deoarece avea propria ei vie, adică pe iubitul ei, păstorul. Cât despre ea, Solomon n-are decât să-și păstreze pentru el averile! [Comentariul Biblic al credinciosului. Comentariu, pag. 842], (10. *Eu sunt un zid, și țâțele mele sunt ca niște turnuri; în ochii lui am fost ca una care a găsit pace.* 11. *Solomon avea o vie la Baal-Hamon; a închiriat-o unor păzitori; și fiecare trebuia să aducă pentru rodul ei o mie de sicli de argint*).

În prezența martorilor (versetele 13 și 14), păstorul o roagă să i se dăruiască acum în căsnicie, spunând „Da”. În limbaj figurat, ea îi spune preaiubitului ei să se grăbească să și-o însușească și așa se încheie cartea, care a fost numită: Confirmarea de către Vechiul Testament a monogamiei, în contextul celui mai grav caz de poligamie întâlnit pe paginile Scripturii. Este un îndemn fierbinte adresat Ierusalimului din vremea lui Solomon să se întoarcă la idealul de iubire și căsnicie dăruit de Dumnezeu [3, pag. 42], (13. *Tu, care locuiești în grădini, niște prieteni își pleacă urechea la glasul tău: binevoiește și fă-mă să-l aud!* - 14. *Vino repede, iubitele, ca o câprioara sau ca puiul de cerb pe munții plini de miroznel*).

BIBLIOGRAFIE:

1. <http://www.catehetica.ro/cartea-cantarea-cantarilor-sfanta-scriptura-biblia>
2. Comentariul Biblic al credinciosului. Comentariu
3. Delitzsch „Song of Songs,” în Lange’s Commentary on the Holy Scriptures, V: 71

Ionuț CARAGEA

(din volumul "În așteptarea păsării")

În așteptarea păsării

timpul dăruit acestor cuvinte
 l-am furat morții
 asemenea lui Prometeu
 ca pedeapsă
 am fost înlănțuit pe un munte
 în mijlocul unei insule
 am scris multe poeme
 păsării care se hrănea cu trupul meu
 până când a devenit milostivă
 atunci am rugat-o să mă ia pe aripile sale
 să mă ducă aproape de mare
 să mai văd o dată valul
 cum se apropie de țărm

Zborul cu ochii închiși pe aerul aripii lipsă

de boala scrisului
 se îmbolnăvesc cei mai sensibili
 și cei mai aroganți
 care este unul și același lucru
 privit prin ochiul celui ce vede tot
 și înțelege tot
 de boala scrisului
 se îmbolnăvesc cei ce cred
 dar care nu o spun
 și cei ce se opun, chiar dacă și ei
 acceptă curgerea cuvântului precum
 lacrima și picătura de sânge
 de boala scrisului nu te poți vindeca
 prin beția cuvintelor celorlalți
 ca să uiți cine ești
 de unde vii și unde trebuie să mergi
 și nici nu te poți lega de cuvânt
 ca de-un pietroi
 apoi să te arunci în amonteale inimii
 de boala scrisului nu te poți vindeca
 prin ecoul cuvântului
 și nici prin tăcere, ținând pasărea
 închisă în colivie
 doar zborul cu ochii închiși
 pe aerul aripii lipsă
 când aerul e sufletul tău, călătorind
 între lumile cuvântului

Păsări la cap

uneori dragostea te lovește ca un bumerang
 în moalele capului

exact atunci când sperii să prinzi pasărea-n zbor
 alteori îți înfige ghearele-n ochi
 și-ți ciopârțește ficatul
 vezi tu
 în înaltul cerului sunt doar păsări de pradă
 așa că mai bine stai cu capu-n pământ
 și le privești doar umbrele
 rotindu-se-n jurul tău
 ca într-o horă
 a morții

Îmblânzirea morții

să vină cineva să îmblânzească moartea
 animal și pasăre de pradă
 să fie ținută în lesă
 să poarte botniță
 să fie hrănită la ore fixe
 cu fire de păr și cu unghii
 cu tot ceea ce este lipsit
 de gustul delicios al decadenței
 să se așeze și ea la comanda culcat
 fără să mârâie, cu trupul țepăn
 și labele încrucișate
 să vină cineva să îmblânzească moartea
 să-i taie aripile din carne
 să o învețe ce înseamnă pasul
 și cât de greu se învață
 să ciugulească din palmă firimituri
 și să se urce cu ciocul și ghearele
 până la înălțimea
 unei ridicături de umeri...

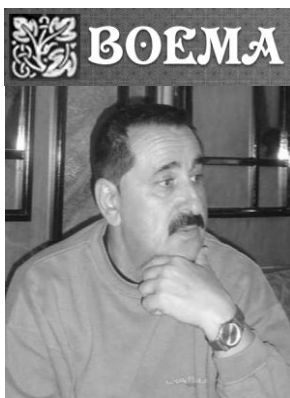
Epave pe fundul mărilor interioare

te scufunzi în neant
 și ieși mereu la suprafață
 cu peștele alunecos
 în ciocul lung și încovoiat
 pasăre invizibilă
 enigmatic mesager al cuvântului
 cine sunt eu
 dacă tu încetezi să exiști?
 printre vorace
 creaturi ale fluviului sânge
 îmi caut amintirile
 epave pe fundul mărilor
 interioare

Mă predau cerului

culcat la pământ
 cu brațele-ntinse
 mă predau cerului
 acolo sus
 o pasăre se rotește-n cercuri largi
 desenând infinitul
 și totuși parcă-mi lipsește
 înveșnicirea unei femei
 culcat la pământ
 cu brațele-ntinse
 să mă predau ochilor ei

Dumitru CERNA

RĂSCOLITORUL

Începutul

am început în decembrie înainte însă
prin păduri era penurie de pere pădurețe
aveam patru ani și tata murea
și nici gând să fi murit de bătrânețe

împăcată mama aștepta și ea să moară
mă privea cu ochii măriți lung și îngândurată
îi apăruse dalac pe mâna dreaptă a ei
și ea mă privea de parcă era pentru ultima dată

eu mă lipeam cu burta de pământ
și mă făceam una cu el până la sângerare
salcâmi înfloreau degeaba fiindcă eu
nu mai urcam în raiul parfumat din floare

ca prin minune la sfârșitul verii mama s-a vindecat
după îndelungi presimțiri și rugăciuni
cucul n-a mai cântat cu fața la casa noastră
dar mama încă îmi mai stîngea cositor și cărbuni

Selul

primul vers l-am scris tremurat
pe frunza de mărar
țâșnea venin albicios sub creion
și încă de pe-atunci vara îmi curgea în sine

apoi a venit ploaia
și praful s-a stins pe frunze și pe uliță
vine selul murmura mama
și vântul scutura la pământ floarea de rapiță

după prăpăd mama număra pui gălbiori
Cristi lu Goci bătea în ulucile gardului toaca
eu priveam îngrijorat drum năclăit
și mi se făcea subit dor de Rodica Geaca

în iarnă noi îl pomeneam pe tata
și-n casă mirosea a zăpadă ca în grădină
surorile mele nu mai cântau ca altădată
iar eu dormeam lângă Dumnezeu pe rogojină

Cămașa de finet

într-o vară am mâncat din grădină pământ
vestea a împânzit satul cu presimțire
oamenii spuneau că-i semn rău iar eu
dantelărit de mărar ațipisem plin de umbră

surorile mele mai mari umblau desculțe
mamei îi ardeau în aluat mâinile încet
prin curte și-n grădină loboda înfloreă ivoriu
și pe trupul meu ca un scâncet cămașa din finet

în primii ani cămașa mi-a fost singur veșmânt
catifelat finetul îmi alina trupul-ciuline
fugeam de-acasă sub podul de la derea
cu tot alaiul de găscani ciugulindu-și din mine

din ciocul lor finetul ieșea mărunțit ca loboda tocată
trântit la pământ din durere și spaimă am văzut cerul
mama mă căuta prin locuri mult mai periculoase
eu în aer desenam cuvinte cu degetul înroșit ca fierul

Jocul de-a trecerea

puține jocuri mi-au stârnit spaime în copilărie
mi-era teamă de furia lor și tot îi ațâțam
sâc curcan că n-ai mărgelile roșii c-ale mele și fugind
uitam de toate până și de Dumnezeu uitam

trupul se înăsprea de teamă ca mărarinii de la secetă
Marioara lu Meicu își smulgea cravata cu parfum
așa n-aveți voie să purtați roșu striga mama văzând-o
și noi speriați încremeneam cu gheozdanele-n drum

frica nu se stîngea și în somn eu udam patul
nu știu dacă și Marioara pionieră frunțasă
a doua zi perele cu miez roșu ferindu-ne le mâncam
să nu stârnim mărgelații cu gușa lor trufașă

în ascunzătoare Marioara mă atîngea rîzînd
perele cu miez roșu erau din pomul lor
sâc curcan că n-ai mărgelile roșii c-ale mele și nu știu
cum
când am ieșit din ascunziș nu mai eram minor

Bomboane cu lapte

în pofida morții tatălui eu n-am încetat să cânt
urcam pe scena din parc încă de la grădiniță
oamenii mă priveau ca pe un biet orfan
iar lacrimile mamei stîngeau praful de pe uliță

era un timp al fericirii absolute cred
mama îmi strecura în mână o bomboană cu lapte
mândru eu îmi umflam obrazul cu ea
de parcă toate măselile mi-ar fi fost inflamate

acasă o împachetam în ziar
pentru mai târziu să-i fac în ciudă Mariuței
furat de joc ori de somn adesea uitam de ea și
o căutam în zadar cu gesturile maimuței

copilăria-mi miroase a bomboane cu lapte
amintirea mamei e parfumată la fel
numai în sat scena din parc a putrezit de parcă
doar prin inima ei ar fi trecut năvalnicul sel

Titi DAMIAN

CARTEA ÎNARIPATĂ de Passionaria STOICESCU

*„Să prețuiești natura, creațiile ei,
fiindcă pe lume toate au un temei...”*

Passionaria Stoicescu este o scriitoare constantă, viguroasă și profundă, a cărei activitate literară se întinde pe mai bine de 50 de ani de evoluție, paralelă cu aceea de redactor de carte, fiindu-le, prin această profesie, „profesor” multor generații de scriitori. Opera ei literară cuprinde 8 cărți de proză (amintim pe cele mai noi: „Lecția de logică”, „Soare cu dinți”, „Limba română avea ochi albaștri”, „Solitaire”, „Domnul Freud și poșeta”, „Puzzle” etc.), 16 volume de poezie (dintre care „Apa Sâmbetei”, „Celălalt soare”, „Șarpele cu aripi”, „Arca lui Noe”, „Fluturii mutanți”, „Doamna Bonsai”, „Regele praf” etc.), traduceri din limba rusă și poloneză, dar și un număr de 39 de cărți pentru copii.

Din literatura pentru/despre copii scriitoarea și-a făcut un crez de-o viață, întrucât nu și-a trădat prima meserie - cea de învățătoare, chiar dacă ulterior a îmbrățișat-o, pentru puțin timp, pe cea de profesoară de Limba și literatura română.

Cea de-a 39-a sa carte pentru copii, având un titlu sugestiv, „**CARTEA ÎNARIPATĂ**” a văzut lumina tiparului în condiții grafice de excepție, la editura Carminis, Pitești, 2014, 56 pag. Împreună cu un ilustrator pe măsura textului, Mihaela Dinu-Pițigoi, se realizează o admirabilă simbioză, poate unică, între grafică și text. Este o carte al cărei titlu-metaforă trimite direct la temă: lumea păsărilor sălbatice. De fapt, scriitoarea realizează un mic și accesibil tratat de ornitologie, în care cititorii află, prin intermediul artei numite poezie, excelente informații despre lumea păsărilor: nume, comportament, obiceiuri, foloase, ajutându-i pe copii (și nu numai!) să le recunoască (fiecare poezie este însoțită de câte un tablou în culori, plin de detalii, iar fiecare pasăre beneficiază de câte o micro-fișă, de câte o fotografie în culori, de un util microdicționar, dar li se propune, totodată și câte un joc amuzant), dar mai ales să le respecte și să le ocrotească. Cu alte cuvinte, aduce în casa copiilor lumea păsărilor, iar aceștia, odată ieșiți în natură, vor fi în stare să le și recunoască, să le admire și să le ocrotească. Lecție sublimă pentru a-i învăța de mici să înțeleagă și să ocrotească natura. Așadar, cartea poate fi privită din perspectiva a trei valori: una estetică-emoțională, influențând trăirile prin simbolizare și metaforizare, una pedagogică, având scopul să stimuleze vocabularul, spiritul de observație, imaginația și creativitatea, iar a treia, la fel de importantă, cea morală - respectul pentru natura înconjurătoare. În acest fel, izbutește să îmbine informația cu frumosul, amândouă îmbrăcate în vervă și umor, elemen-

te caracteristice scrierilor sale.

Cartea cuprinde un număr de douăzeci și șapte de poezii, iar douăzeci și cinci dintre ele au ca „eroină” câte o pasăre. Este gândită rotund, debutând cu poezia „Cartea înaripată”, iar în final, „Încheiere cu Bufnicioară”.

În prima poezie, autoarea își justifică demersul artistic și pedagogic. Chiar din primele versuri îi transferă pe copii în lumea poveștilor, motivând inspirația ca fiind venită prin intermediul Zânei Poeziei care, „Cu pana ei fermecată,/ de la o pasăre măiastră luată/, vrăjind-o și înaripând-o, a îndemnat-o să scrie o carte despre păsărele.” Mesajul poeziei este discret, codat. Cartea devine și o alternativă la problemele inerente ale vieții: „să uit de necazuri, de frig și de rele”, mesaj cu care trebuie familiarizați și copiii. În cea de-a doua secvență, își justifică demersul, visând o clipă de comunicare cu vârsta și imaginația copiilor: „văzul mi s-a deschis,/ auzul mi s-a făcut subțire/.” Intră astfel într-un joc pe care îl propune percepției vizuale și celei auditive a celor mici, întrucât întâmplările au darul să înțeleptească, adică: „să fii bun, curajos,/ să-i iubești pe ai tăi,/ să le fii de folos,/ să n-aștepți să ți se dea/ viața toată,/ să prețuiești/ natura, creațiile ei/.” Așadar, spre copil se întorc sfaturi primite de la păsărele: curajul, bunătatea, hărnicia, într-ajutorarea. Copilului căruia i se adresează, cum să-i justifice aceste sfaturi pe care să le urmeze? Simplu, pe înțelesul lui: „pe lume toate au un temei.” Așadar, „temeiul” este metafora-cheie a cărții ce definește existența viitoare a copilului. Cu adânci subtilități, autoarea, discret, fără emfază, îi strecoară, de mic, în suflet, fiorul patriotic, atât de demonetizat astăzi, îndemnându-l să iubească „păsările din codru,/ din lunci și din câmpie,/ sub cerul albastru de România/.” Sfatul privește cu amărăciune o realitate cruntă de azi: „Să nu-ți uiți ‘cuibul’/ și patria nicioadă/.” Partea ultimă a poeziei se transformă într-

(continuare în pag. 33)

o explozie de optimism: „Visele tale/ să fie înaripate/ și să le duci până la cap,/ să le împlinești/ cu gânduri/ și strădanii curate.” Așadar, pasărea, cu zborul ei liber, este model pentru copilul care, metaforic, curând își va lua zborul în viață, spre a deveni adult.

Ultima poezie a volumului, intitulată „Încheiere cu Bufnicios” îi conferă rotunjimea necesară, transferându-l pe micul cititor în mitologie. Bufniciosul, cel de pe umărul Minervei din mitologia romană, este pasărea înțelepciunii. De fapt, el a îndemnat-o pe poetă „să scrie această carte/ cu întâmplările aparte/ ale unora din neamul păsăresc”, pentru care, politicoasă „așa cum trebuie să se poarte și copiii”, îi mulțumește. Următoarea secvență a poemului este o mică fabulă. Bufniciosul recunoaște „lumea lui de păsărele,/ cu bune și rele,/ în chip de modele.” Aspectul educativ este transmis direct: „cele bune de urmat,/ cele rele de- ndreptat.” Secvența a treia a poeziei trimite un mesaj-sfat pentru copii, spre a realiza totdeauna un lucru cumplit în viață. Bufniciosul (de aceea îi zice buf-nicios, pentru că „a buf-nit în fereastră de două ori,/ într-o seară geroasă/ cu fulgi albi și mici”, o sfătuiește: „Oprește-te aici!/ mai bine de Poezie să-ți fie dor,/ decât să-l obosești pe cititor!”

În primul poem-fabulă din volum, poeta intră în relație cu cititorul, iar prin intermediul celui final își ia rămas bun de la acesta. Între ele sunt inserate douăzeci și cinci de poezii, fiecare având ca „protagoniști” păsărelele. A doua poezie a volumului, „Soarele și puiul” face figură aparte, explicând pe înțeles și recurgând la imaginația bogată a copilului, de ce „păsările multe, câte-or fi,/ înspre soare vor sui.” Asta, pentru că soarele, „stând de strajă”, le multiplică pe dată. Hipnotic, intră sub coaja oului, transformându-și chipul său ghiduş „în plăpândul gălbenuş.” După un timp, puiul sparge coaja devenind „soarele pe piciorușe.” O poveste minunată, o fabulă inteligentă, credibilă, prin intermediul căreia micul cititor află cum soarele de pe cer se transformă în gălbenuş, apoi în Puiul, și de ce păsările își îndreaptă zborul spre cer, spre soare. În următoarele poezii, ingeniozitatea poetei stărnește imaginația copilului, recurgând la câte un scenariu – pentru fiecare pasăre altul - spre a feri textul de monotonie - , având două componente: portretul păsării respective (descriere, obiceiuri, foloase, asemănări și deosebiri cu comportamentul uman), dar și sfaturi utile pentru cei mici de a le înțelege și ale proteja, adică într-un cuvânt specificul fiecăreia:

Barza - „se schimbă/ pe-un picior,/ pe alt picior./ Vezi, de-aceea nici n-o dor.” Își face cuib pe case, pe stâlpi, își hrănește puii cu broscuțe și cu pește. Seamănă cu „o școlăriță jucând șotron.”

Cocorii - sosesc odată cu ghiociei și toporașii și alungă iarna „de-o iau florii.” Venirea lor anunță cu mare bucurie sosirea primăverii: „Vine primăvara-n zori/ însoțită de cocori.”

Guguștiuca - „în căuș de cetini verzi,/ a ouat un... bibelou/ alb și gingaș, primul ou”, iar Guguștiucul strigă fermecat: „Gu-gu-știuc,/ Gu-gu-știuc,/ fericit sunt ca tătuc!”

Pentru Ciocârlie - isvodește o scurtă și emoționantă povestioară, alta decât cea mitologică, sub forma unui dialog. Ea se avântă dimineața spre țării, către „discul înfocat”, pentru a-l elibera pe prințul Ciocârlu, „zăvorât în foc de viu.”

Ciocănită - pasărea care „consultă pomișorii, bolnăviorii/ și le pune pansamente” vine cariilor de hac,

făcând un control preventiv stejarilor. Interjecția care o definește, „Cioc, cioc, cioc” rimează minunat cu intenția și cu urarea: „Vreau pădurii sănătate, verdelui să-i port noroc.”

Poezia „Cucul” pune în versuri povestea obiceiului prost al Cuculesei de a-și depune ouăle în cuibul altor păsări. Accentul cade însă pe aspectul educativ. Din oul de împrumut iese un pui prost crescut care îi aruncă jos pe frații vitregi, chiar și pe părinți. De aceea rămâne „singur cuc.” O explicație excelentă, pentru copii a acestei expresii care se potrivește mai ales celor maturi. O lecție pentru copiii răutăcioși, dar cu remuşcări: „cu-cu, cu-cu-s părăsit/ cu-cu, cu-cu, cu ce-am greșit?”

Huhurezul - „cu ochii lui sticloși și mari”, se hrănește numai noaptea cu șoareci, lilieci și gândaci. Hazul vine tocmai în finalul poeziei: „are-un obicei ciudat:/ râde după ce-a mâncat.”

Codobaturile - „bat cu coada spre pământ,/ parcă pentru a-și face vânt/.” Numele păsării e simplu de explicat: „coada-bate ne-nceat.”

Gaurii - „ghemul ăsta ca de aur,/rostogol prin cerul clar/” - prin gălăgia lor necăjesc un corb stingher.

Striga - o rudă a Bufniței, toată ziua strigă de foame. Finalul poeziei este încărcat de umor, descrețind frunțile: „doar cu mămăligă rece,/ zău că foamea nu prea trece,/ dar cu-o broască nătăfleată,/ altă viață, altă viață!”

Coțofenele - sunt poreclite „hoțofene”, căci au obiceiul să fure „cârrr-pele din bățatură,/ cârrr-nociorii din cămară”, cioburi, nasturi, mărgelile, pentru a-și înfrumuseța cuibul. Deși sunt furăcioase, cu ele autoarea se arată înțelegătoare: „dar le iert, le stă în fire/ acest chip de-agonisire/.”

Cioara - poezia explică sunetul scos de ea, „cra” - strigat pe câmp -, într-o fabulă în care protagonistul este școlarul leneș care prescurtează cuvinte precum „dirigă”, „mate.” Tot așa, leneșă, și cioara rostește doar „cra” pentru „cracă.” Morala „vorbirea ta să nu fie săracă,/ tu ești școlar, nu cioara de pe cracă/.”

Ghionoaia - bate la mașină în scoarța de copac, prinzând cu limba „litera din zbor.” Ar vrea să se modernizeze: „Tot mai toacă și-i dă zor/ că ea vrea... calculator/.”

Pupăza - posedă o armă secretă: evantaiul. Are în cuib trei puișori care „nu mănâncă nepupați.” De aceea îi cheamă dragăstos: „pup-pup-pup/ hai la mama să vă pup!”

Puiului de Gaiță, mic, slăbănog dar gălăgios, ca să tacă, i se pregătește o mâncare „de găluște cu cinci muște/, de gulași cu trei cosași”, dar el, tot nemulțumit, strigă: „vreau la mama Gaiță!”

Pițigoiul Pungar - este un „tată gospodar.” Are o soție, Pițigușa care puilor „le umple gușa/ cu musculițe și bondari,/ să se facă proștii, mari!”

Priveghetoarea - „născocesc din nestemate/ tril de basm,/ dar ea sub clar de lună,/ viersuiește de nebună,/ speriată-n sine sa/ ce divin poate cânta/.”

Lăstunii - beneficiază de o poveste despre un război cu vrabia, care vrea să le fure cuibul, întorcându-le codița. Atunci, lăstunii, ca s-o alunge, se hotărăsc s-o zidească de vie. De atunci, „ce-a pățit/ ce n-a pățit,/ cuiburi n-a mai fur... găsit.”

(continuare în pag. 34)

Mierloiul - se laudă că poate trage de mustață un motan. În ciuda avertismentelor fiicelor sale, încearcă, dar „până-ai zice unu-doi,/ o labă se-nceștă-n Mierloi.” Morala vine dinspre motan: „Ei, hai, niciunul nu mai vrea/ să tragă de mustața mea?”

Sticletele – are parte de o poetică descriere: „Lângă cioc/ e roșu foc;/ iar pe cap până pe spate,/ alb cu negru îl străbate./ Pe spinare-i cafeniu,/ către coadă-i alb-untiu,/ iar pe aripi are prins/ bleumarin și galben stins/.” El este pe post de polițist, care „veghează ordinea/ și anchetează.”

Rândunelelor - li se justifică numele astfel: „Vi se spune Rândunele/ fiindcă vă gătiți de drum/ stând în rând și nu oricum/ să zburati spre altă zare/ rânduri-rânduri călătoare/.”

Pițigoiul – „pictat în chip și fel” se bate pentru teritoriul său, îl enervează chiar și pe vecinul Huhurez, însă cu Uliul recunoaște: „Nu mă bat.”

Barza – îi scrie o scrisoare unui brotac pe care îl aseamănă cu un spanac-trufanda, să-l ducă celor „patru țânci de puf,/ care-au luat în ciocuri lacul,/ dar nu știu ce e... spanacul!”

Savuroasă este penultima poezie a volumului, intitulată sugestiv „Concertul”- un fel de „Concertul în luncă” al lui Alecsandri, adaptat contextului și vârstei cititorilor. La ora opt și un sfert, în stejar este mare concert dat de orchestra păsărelelor. Dirijor este Pițpalacul; Ciocârlanul este maestru al pianului; Mierlele cântă din flaut; la violoncel se străduiesc un Sfrâncioc și un Aușel; la viori și violine este un cvartet de Becăține; Pițpalacul ține cu greutate în brațe un oboi; la tobe sunt stăpâne absolute Codobaturile. Când orchestra oboșește și se pregătește de culcare, intră în scenă Privighetoarea: „Cu o voce înfocată,/ proslăvind natura toată/ cântă sfânt...”

Componenta estetică și educativă a fiecăreia dintre poezii este dublată și de coloritul cald și inspirat al ilustrațiilor, admirabil realizate, cu detalii sugestive, în deplină concordanță cu textul. Aspectul cel mai interesant este că, la fiecare tablou, se propune copiilor câte un joc pe imaginile respective, spre a le stârni imaginația, atenția, logica și curiozitatea, spre lauda editorului, care a îmbogățit didactic în acest fel cartea.

„Broasca vrea să găsească toate broșuțele. O ajutați?” (p.7); „Câți ghiocci au ieșit de sub nămeți?” (p.8); „Guguștiucul și-a scris greșit mesajul. Descifrează-l cu ajutorul unei oglinzi!” (p.10); „Pentru a-l salva pe prințul Ciocârlu, recunoaște cel puțin trei păsări care-i stau alături în palatul de foc”; „O ciocănitoare poate să bată în copac de 20 de ori pe secundă (cu o pauză de 20 de secunde) De câte ori bate într-un minut și 3 secunde?” (p.15).

Autoarea și editura „Carminis” nu se mulțumesc să le ofere copiilor doar textele poetice, tabloul și jocul. Au ambiția, reușită de altfel, de a realiza o carte unică, totală pentru copii, asumându-și misiunea de a introduce și minime noțiuni științifice în legătură cu păsărelele-protagoniste din poezii și din tablouri, mai mult, adăugând în chenar, fotografia în culori, micro-fișe, cu informații interesante pe care nici măcar cei maturi nu le cunosc, sau le trec cu vederea. De exemplu, eu nu știam că:

-barza nu are glas, comunică printr-un clămpănit al ciocului;

-cocorul rămâne cu perechea sa tot restul vieții;

-guguștiucul se deosebește de porumbel prin dunga neagră de pe gât;

-ciocârlia este singura pasăre care cântă și în timpul zborului;

-ciocănitoarea bate în copaci și pentru a comunica;

-cântecul cucului aparține masculului care nu mai cântă după împerechere;

-bufnița mănâncă 10 000 de șoareci pe an;

-codobatura își construiește cuibul pe sol;

-corbul poate folosi în mod intenționat (nu reflex), între 9 și 20 de cuvinte;

-striga are auzul tridimensional (o ureche mai sus decât cealaltă, pentru a-și localiza prada);

-coțofana culege paraziții de pe pielea și rănila vitelor;

-cioara își hrănește părinții când aceștia sunt bătrâni;

-gaița ascunde în pământ până la 11 000 de ghinde, iar din unele vor răsări stejari;

-rândunica poate zbura cu până la 160 de km pe oră.

De asemenea, cartea lărgeste sfera cunoașterii, adăugând și informații referitoare la alte păsări care nu apar explicit în poezii, precum: aușelul, sfrânciocul, pițpalacul, becațina, ciocârlanul, uliul, sturzul, bufnița, gaia brună.

Învățătoarea din autoare, dar și redactorul de carte, răspund și aici la toate comandamentele accesibilității. Știu că, după prima lectură efectuată în clasă, trebuie să li se explice elevilor cuvintele neînțelese, așa că atașează fiecărui text poetic și câte un dicționar. Am numărat exact 55 de cuvinte explicate. De exemplu: „a prefira”, „crug”, „fuior”, „stanță”, „piron”, „oleacă”, „preventiv”, „a se pripăși”, „mladă”, „somniaș” etc.

În finalul lecturii celor 27 de poezii, cititorul, chiar și cel matur (redevenit copil), descoperă în autoare o subtilă cunoscătoare a sufletului omenesc, în special a celui infantil. Mai are o calitate – unică în acest tip de literatură – ea însăși redevine copil cu sufletul. Așa se explică extraordinarul succes al cărților și de ce numeroasele ei întâlniri cu publicul (am numărat nu mai puțin de 50 de localități) devin o adevărată sărbătoare.

Originalitatea și unicitatea volumului sunt incontestabile: mai întâi - problematica generoasă propusă - corespunzând comandamentelor actuale ale educației, apoi titlul, structura interioară rotundă, și nu în ultimul rând, preferința pentru fabulă, ca fiind specia literară cea mai potrivită acestui demers. În al doilea rând, stilul cu principalele caracteristici: accesibilitatea, afinitatea înăscută a autoarei pentru umorul sănătos, savuros, sfaturile subtile, discrete, realizând o comunicare eficientă cu vârsta lor. Prozodia este mulată întrutotul temei și vârstei: versul clasic alternează cu cel modern, ritmurile adaptate specificului fiecărei poezii, rime rare și foarte variate, rime interioare, îmbinarea subtilă a părților epice (întâmplări hazlii) cu lirismul asociat vârstei, dar și cu elemente dialogate, care conferă spontaneitate întregului. Toate aceste elemente scot textele poetice din monotonie, imprimându-le vioiciune, întreținând permanent curiozitatea, atenția și stimulând imaginația și creativitatea.

(continuare în pag. 35)

În altă ordine de idei, tabloul „personajelor” este realizat cu plasticitate, păsările fiind percepute ca având atribute umane, fie că este vorba despre barză, coțofană, rândunică, bufniță, vrabie sau porumbel. Este de remarcat și inventivitatea autoarei în explicarea numelor unor păsări pe care le unicizează, scriindu-le cu literă inițială mare, încondeindu-le printr-o singură și sigură trăsătură, personalizându-le, înnobilându-le cu atribute umane, spre a le apropia de sufletul infantil. De la prima la ultima poezie, o undă de lirism străbate întreg volumul, menită să atingă discret corzile sufletești ale personalității micilor cititori, acum în formare.

Componenta morală se ridică mai presus decât celelalte atribute ale cărții. Îi învață pe copii despre iubirea de familie, de patrie, despre atașament și prietenie, despre încrederea în forțele proprii și în semenii, să distingă între bine și rău, să ocrotească păsările și să protejeze natura.

Prin acest admirabil volum de poezii pentru copii Passionaria Stoicescu dovedește că rămâne atașată principiilor pe care le-a promovat cu consecvență: „Literatura pentru copii n-ar trebui numită așa, decât prin prisma accesibilității vârstei căreia i se adresează. Ea este și trebuie să fie literatură pentru orice vârstă, în cel mai bun sens al cuvântului, agreabilă, înțeleasă și folositoare în egală măsură și celor mici, și celor mari. Paradoxal, ea trebuie să placă întâi celor mari, care o vor citi, la rândul lor, celor mici.”

Pentru acest gen de literatură trebuie să ai vocație și o picătură de har dumnezeiesc. Toți marii clasici ai literaturii române și universale au scris literatură pentru copii și adolescenți. Faptul nu i-a împiedicat să fie și mari scriitori pentru adulți. Din contră, i-a înnobilit. Este, cu certitudine, și cazul Passionariei Stoicescu.

(urmare din pag. 23)

(nu facil) de citit. O lectură despre căutarea unui partener capabil să asculte, să priceapă și să stabilească punți de comunicare. Prin urmare, dornic de viitoare construcții afective. Un director de școală, rigid și taciturn, un tată al unui elev, un coleg de catedră mai tânăr, dornic de experiențe cu o femeie matură, un soț frustrat și pus pe arțag, un bărbat misterios, un Zburător cu eșarfă roșie, pregătit să salveze clipe pentru o femeie divorțată sau singură, evadată și ea din cotidian. Acestea sunt personajele masculine. Plus cele două eroine deja amintite. Descrie, pas cu pas, pe un itinerariu ce alternează, cu opriri rapide, între București, Marsilia, Litoralul românesc și Paris. Citim și răsfoim, cu emoție, un album de amintiri salvate din clipe pierdute, redată la imperfect și perfect simplu. La persoana a treia și persoana întâi, atunci când sunt inserate pasaje dintr-un posibil viitor roman. O continuă curgere. Cu evadări și reveniri în cotidian.

Mesajul final - iubire cu happy-end nu există - asigură starea de confort a cititorului necontextual, stimulat în propriile sale căutări. Permanente, inefabile, fără vârstă. Un singur cuvânt reflectă finalul. Cât toate laolaltă: *Zâmbea*. Cuvânt preferat de autoare. Încă un motiv, ca să revin la prozatoarea *Camelia Pantazi Tudor*, cu credința că următorul roman va fi mai bun. Într-un firesc parcurs de evoluție literară.

Constantin TOMA

RONDEL BAHIC

Azi simt cum fierbe apa-n mine
Și clocotesc a câta oară?
Că socotindu-mă mai bine,
O sete cruntă mă-nfioară.

De scap de iarna care vine
Și de mai prind o primăvară
Pe urmă nu mai am suspine
Și-o mai lungesc până la vară.

Toamna va fi de roade pline
Cu vinuri care te-nfioară
Și s-o luați ca nota bene
Că băutura nu omoară!
Și-atunci va fierbe vinu-n mine!

RONDELUL TOAMNEI

Te aștept toamnă ca să vii
Cu strugurii curgând în vie
Când și cei morți dar și cei vii
Vor tămâioasă, nu tămâie.

Și sub deviza de pro – vii
Visez acum o mustărie
Când letargia mi-o reînvii
Între răvacuri și răchie.

Atunci e vremea să revii
Plin de speranță și-armonie
Iar printre fețele movii
Ținând-o doar într-o beție.
Te aștept toamnă ca să vii !

C-tin BEJENARU-BECO

DEDICAȚIILE LUI BECO

BALADA SFINȚENIEI PRIMORDIALE

(lui Dionisie Duma, la 75 de ani)

Schimbarea la Față –
 Momentul revelării divinității
 Mântuitorului
 În fața ucenicilor săi.
 Pe Tabor, ucenicii au văzut
 Slava lui Dumnezeu,
 Lumina orbitoare care vine din interiorul Lui și
 În care se înfășoară ca o haină.
 Slavă pe care Christos
 Și-a acoperit-o cu smerenie
 Pe tot parcursul vieții pământești.
 Cu chipul strălucitor
 De pe Tabor
 Li s-a arătat Iisus apostolilor
 După Înviere. Cu acesta
 L-a orbit pe Saul
 În drumul Damascului.
 Oricât de mânjit, de decăzut ai fi,
 Omule îți poți regăsi
 Această Sfințenie Primordială.

BALADA ÎNĂLȚĂRII

(pictorului Marin Cocheș Căldăraru)

După înălțarea Domnului,
 În timp ce ucenicii erau
 Împrăștiați, din cauza persecuțiilor,
 Nicodim a ieșit plin de curaj
 În față și și-a folosit averea
 Pentru susținerea **bisericii**
 Care tocmai se născuse.
 Tare ca stânca,
 A încurajat
 Credința Ucenicilor,
 Ajutându-i să ducă
 Evanghelia mai departe.
 A ajuns sărac
 În ceea ce privește
 Bunurile pământești,
 Dar foarte bogat în ce privește
 Credința care-și avea începutul
 În noaptea când a stat
 De vorbă cu Iisus.
 I-a povestit lui Ioan
 Istoria acelei întâlniri
 Și prin pana lui
 A fost scrisă pentru
 Învățătura a milioane de oameni,

Să se știe că,
 După cum a înălțat Moise
 Șarpele în pustie,
 Tot așa s-a înălțat
 Fiul Omului,
 Pentru ca oricine
 Crede în El să nu piară,
 Ci să aibă Viață Veșnică.

BALADA FIERĂSTRĂULUI CUMPLIT

(prietenilor de la revista Steaua Dobrogei)

Între **adevăr** și **minciună**,
Frumos și **urât**,
Apropiere și **depărtare**,
Dureri și **feerie**,
Pământ și **cer**,
 Bucurați-vă de **Poezie!**...
 Nimeni n-ar mai îndrăzni
 Să o scrie
 Dacă problema ar fi
 Ca acel ce-i dă ghes,
 Să nu se facă-nțeles
 De spiritul său –
 Cel mai Cumplit Ferăstrău!

BALADA CUVINTELOR

(lui Tănase Carașca)

Sute și mii de cuvinte –
 Fiecare e un pic
 Mai important decât celălalt
 Însă fiecare depinde de celelalte;
 Sute și mii de cuvinte –
 Fiecare fiind la fel de greu
 De pronunțat, scris ori condus
 Ca și cum la ele
 Ar fi înhămați elefanți sălbatici
 Pe spatele cărora
 Saltă tigrii neastâmpărați;
 Sute și mii de cuvinte –
 Fiecare fiind pocal de aur
 Pentru energie divină;
 Sute și mii de cuvinte –
 Treaba Poetului e
 Să le ridice-n picioare,
 Ca pe niște centurioni
 Și să le facă să mășăluiască
 După ritmul tobelor noastre mentale.

BALADA POEZIEI CUANTICE

(lui Mihai Marinache)

Poezia cuantică
 Este prea **sacră**
 Pentru a fi numită;
 Prea **Sfântă**
 Pentru a fi limitată
 Prea **minunată**
 Pentru a fi definită!

Gheorghe ȘEITAN

PÂNDAR LA VIE

Chiar din marginea satului începea o potecă ce ducea la movilă. Șerpuia prin câmpie, în tăcere, ca spre o taină păstrată de o veșnicie, ascunsă în gorganul ce apărea, de departe, ca o corabie navigând pe un ocean de pustietăți. În partea de sud a movilei, pe un pământ însoțit, câmpia le cedase sătenilor locul pentru vii, numit, n-am înțeles niciodată de ce, La Popoare. Dar oare, viața unui om, nu se aseamănă el cu butucul care, după tăiere, lăstărește, înfloreste, dă roadă de ciorchini și apoi după chinurile zdrobirii, fierberii mustului și limpezirii, devine vin curat? Începând cu luna august, când, prin mila lui Dumnezeu se pârguiau strugurii, aici mirosea a tămâioasă, a coarnă și a floare de mohor. Tot acum apăreau prin vii colibele din paie și stuf și momăile din haine vechi, semn că începea pânda față de hoți și de grauri. Dincolo de movilă, un drum ducea spre răsărit, către izlaz și lacul Tătarului iar o altă potecă șerpuia spre apus până la pădurea lui moș Stan Tabarac.

2

La nici unul dintre loturile din câmp nu ținea bătul așa de mult ca la cel plantat cu vie, de La Popoare. Îi purta de grijă pentru că era singurul lot moștenit de la tătâne-su și, se chema, ca la vremea sorocită să o lase, la rândul tatălui meu. Să o prășească, să o taie, să o lege, apoi ne chema pe toți la cules, după datină, cu bucurie sărbătorească. Mai ales când știa că via va înflori, pleca de acasă să se piardă printre popoarele butucilor, deasupra cărora stăruia un parfum străvechi ca un duh al strămoșilor, de care trebuia să se pătrundă.

Puține sunt clipele trăite, când putem spune că am fost cu adevărat fericiți. Acum, când tâmplele mi-s albe, când îmi revăd ca într-un film întreaga viață, îmi dau seama că raiul copilăriei mele au fost zilele când, împreună cu bătul, păzeam via la movilă. Acolo ajungeam după ce întreaga vară umblam hai-hui pe câmpuri, cu vaca de funie în căutarea ierbii. Pe pârloage, pe miriște, pe margini de porumbiște. Dar odată ce bătul își dura colibă la vie, priponeam vaca aici, apoi îmi căutam tovarăși de joacă prin viile învecinate. Costreiu, iarba găștei, moțanul, căprița, chirul, mohorul și alte ierburi erau îndestul prin vie ca s-o sature pe Alunea. Iar printre ele o plântuță târătoare, lungă de se pierdea printre butuci, având o floare albastră, de forma unei pâlnii, precum cea a telefonului vechi de la primărie. Chiar așa o și numeam în joacă, „telefonul”, în momentele când corola albastră era dusă la ureche, pentru a rosti magicul cuvânt, ce deschidea orice convorbire la distanță, reverberând dincolo de geamurile primăriei, până în uliță: alo! Vorbeam între noi, cei mici, dintr-o vie în alta, vorbeam cu cei rămași în sat, dar puteam vorbi și

cu Dumnezeu, rugându-l câte în lună și stele. În ce mă privește știu că îmi era suficient să se fi îndeplinit o singură dorință: tata, pe care nu-l văzusem niciodată să se întoarcă acasă. În rest, nici o grijă, nici un chin, pentru mine și bătul. Un sac de mălai, pe care-l luam din sat pentru mămăligă era de ajuns pentru toată vara și toamna, până la cules. Măncam mămăligă cu orice. Cu roșii, cu agude, cu struguri. Pe la mijlocul lui august începeau a trece căruțe cu pepeni, pe lângă movilă, spre gară, iar bătul reușea, uneori, să schimbe struguri pe pepeni. De bătul apă de la fântâna lui moș Stan Tabarac, unde plecam, de fiecare dată, cu ulciorul, însoțit de Alunea. Praful drumului se încinge vara, însă tălpile erau așa de bătătorite încât nici colții babei nu-i mai simțeam, darmită dogoarea colbului. După ce traversam desertul dintre vie și pădure, intram acolo ca într-o oază și zăboveam îndelung la bordeiul primitiv al lui moș Stan.

3

Cei plecați pe front, o parte se întorseseră, pentru alții venise câte o hârtie cernită, îndoliind părinți, frați, surori și neveste. Doar despre tata nu sosise nici o veste, în afara unor zvonuri, aduse de cei sosiți de pe front, cum că ar fi căzut prizonier la ruși. Trecuseră de acum zece ani de așteptare și familia își pierduse orice nădejde că cel așteptat mai este încă în viață. Cum lucrarea pământului cerea brațul unui bărbat, se hotărâse recăsătorirea mamei cu un gospodar vrednic ce ar fi trebuit să-mi devină tată. Așa cerea legea pământului ca o vădană cu un copil și pământ în câmp să nu rămână singură și chiar bătul, cu inima strânsă, încuviință măritișul nurorii sale.

În duminica când se hotărâse nunta, bătul n-a mai putut răbda, și-a luat sapa și târnăcopul și a plecat la vie. A început să scoată butucii de vie din rădăcină și să-i arunce. Cu târnăcopul și sapa îi săpa, cu foarfeca îi tăia, cu tot cu struguri, căci era spre sfârșitul verii – început de toamnă.

Struguri negri, viță verde

Ține-i Doamne, nu mi-i pierde!

Prin vie zburau butucii smulși din rădăcină, cerul se întunecase a ploaie cu vijelie, câteva fulgere brăzdau cerul, când la movilă s-a oprit un călăreț, obosit și plin de praf, nebărbierit, ca un drumeț venind de departe.

– Ce faci moșule, întrebă drumețul după ce dădu ziua buna, de ce strici via?

– Via asta n-are cui să rămână! îi răspunse cu năduf bătul, întrerupându-se din lucru, azi se mărită nora!

Dar nu le-au trebuit mult să se recunoască, tatăl și fiul, să se îmbrățișeze și să lăcrimeze. Străinul, prăfuit, obosit și plin de gânduri care poposise La Popoare, înainte de a ajunge în sat, era tatăl meu, ajuns acasă, după zece ani de prizonierat.

Apoi au plecat amândoi în sat, la nuntă, unde, mai întâi, tata, ca un călător străin, a cerut un pahar de vin să închine cu mireasa. Când s-au recunoscut, mama de bucurie a leșinat, apoi revenindu-și, nunta a continuat cu tata pe post de mire.

Uite-așa am ajuns să cred că rugămințile mele către Dumnezeu, făcute prin telefonul - floare albastră din vie, au fost ascultate și îndeplinite. Iar via noastră de la movilă scăpase printr-o minune dumnezeiască de furiar moșului cap de familie hotărât s-o smulgă din rădăcină.

(continuare în pag. 38)

Dar ceea ce nu reușise să facă bățul, adică să desființeze via din câmp, aveau să reușească comuniștii, la foarte puțin timp după aceea, cu toate viile de La Popoare. O lege străină de neam, adusă de bolșevici, guverna peste sat, prin trei tovarăși, Secăreanu, Nicu Badea, zis Fudulea și Pepenoaică, zis Prostănacul, căteștrei uniți prin sărăcie. Cel mai aprig era Secăreanu, fostul cizmar al satului, un omuleț mic de statură, ajuns acum în funcția de secretar de partid și care nu mai voia să audă de calapod și de cuie de cizmărie cu toate că țărani încă îi călcau bătătura cu încălțăminte ruptă sub braț.

-Tovarăși, partidul ne pune acum în față alte sarcini, mult mai importante decât pinge voastre... îi refuza el.

Al doilea tovarăș, al lui Badea, zis Fudulea, era secretarul U.T.M-ului un tânăr, proaspăt căsătorit ce-și luase angajamentul, în fața organizației de bază, deși nimeni nu-i ceruse acest lucru, să numească viitorul său copil, Lenin, precum al marelui conducător al popoarelor. Un motiv de mândrie tovarășească, o fudulie. Se întâmplă, însă, că soția îi născu o fată și atunci, pentru a-și respecta cuvântul dat, o numi Leana.

Pepenoaică, ca unul dintre cei mai săraci săteni, fusese pus președintele colhozului „Elena Pavel”. Cei trei au hotărât destinele viilor într-o ședință, condusă de activistul de partid raional, descoperind că țărani nu se înscriseră în colhoz și cu loturile aflate La Popoare, fapt ce făcea imposibilă încheierea colectivizării pe raza comunei, sarcină cerută de partidul comunistilor. Cât pe ce să fie declarați dușmani ai poporului toți țărani ce nu-și trecuseră și viile în colhoz. Fapt pentru care se hotărâse desființarea viilor, mărindu-se astfel, suprafața arabilă a colhozului.

Celor trei le venea foarte ușor. Ce aveau ei vreun butuc de vie la movilă, locul din câmp al podgoriei sătești? Nu aveau! Nu aveau cei săraci să nu aibă nimeni! Egalitate tovarășii! Asta cerea noua orânduire socialistă și comunistă! Dar cum vor trăi țărani fără vie? Bun, să zicem că te lipsești de un strugure, chiar și de un pahar de vin. Dar ce te faci dacă ai de făcut o nuntă, o pomană ori un botez? Păi și pe astea vroiau tovarășii să le desființeze, ca rămășițe ale vechii orânduirii. Observând împotrivirea tovarășul Secăreanu veni cu o propunere salvatoare:

-Să facem o vie a colhozului, în care să primească fiecare vin și struguri, după munca depusă și necesități!

El se și vedea călare pe butoiul colhozului, împărțind cu cana fiecăruia, după zilele muncă, înscrise într-un registru aflat la îndemâna lui.

Vor sta la mâna cizmarului, dacă vor avea ori nu vin pe masă?

Țărani știau că nu se pot împotrivi desființării viilor de la movilă, dacă asta hotărâseră comuniștii satului nu se mai putea face nimic.

Era suficientă cea mai mică opunere pentru a fi etichetat ca dușman al noii orânduirii și trimis în pușcărie. Însă noua situație îi făcu să se uite mai atent în jur și mai ales prin propriile curți, descoperind că, fără caii și căruțele luate de colhoz, fără animalele și păsările de altădată, curțile erau mult mai mari și mai goale decât crezuseră până atunci. Îmi amintesc că în ultimii săi ani, bătu, lua deseori sapa și tăia troscotul crescut pe bătătură. De ce tăia el iarba aceea verde, crescută atât de frumos? Pentru că iarba pe bătătură înseamnă lipsa animalelor, într-un

cuvânt sărăcie și nevolnicie iar el nu vroia să accepte că a intrat în rândul săracilor și nevolnicilor. Descoperind cât de goale erau gospodăriile, țărani și-au mutat viile în curți. Încet, încet, în câțiva ani, viile de la movilă desființate s-au refăcut în sat, fiecare țaran având acum, pe lângă casă câteva rânduri de butuci. Poate că nu erau la fel ca și în câmp, viei îi trebuie mult aer, dar, oricum fiecare își avea butoiul lui, mai mare ori mai mic, unde gospodarul își trăgea vinul după ce stătea din fierbere și se limezea. Toamna, când începea culesul, primăria își trimetea funcționarii să ia cotă, câte un coș de struguri de la fiecare casă.

Tractoarele colhozului au arat podgoria sătească La Popoare, ba au intrat și peste movilă, în goana după cât mai mult teren agricol. Secăreanu a reușit să încropească o vie a colhozului, cu soiuri nemaivăzute prin părțile locului, dar nerezistente la gerurile din timpul iernii și în plus cereau stropiri cu fel de fel de substanțe scumpe, astfel că, după doi trei ani de rod, via colhozului s-a uscat.

În schimb popoarele de vie de la movilă n-au murit ci doar s-au mutat în curțile țaranelor. Acolo le-a găsit revoluția care l-a dat jos pe Ceaușescu și de acolo au băut un pahar de vin țărani în primul lor Crăciun fără comuniști. Apoi, când ceapeul a murit și fiecare și-a primit lotul de pământ, bătrânii satului ori urmașii lor au hotărât reînființarea viilor din câmp. Bătu era acum mort demult, la fel și părinții, iar eu, plecat din sat, ca atâția alții, pe cărările vieții, astfel că locul de vie revenea de drept fratelui.

Să fi fost al treilea an de după căderea comuniștilor și desființarea ceapeului... Sosisem pentru câteva zile în satul copilăriei, adus de dorul celor care mi-au dat viață și m-au crescut, trecuți acum în lumea umbrelor, de nostalgia după raiul pierdut. Într-una dintre aceste zile plecat, împreună cu fratele să vedem cum arată via tânără, aflată în cel de-al doilea an. Era o primăvară târzie, porumbul era numai bun de prășit și pe câmp se vedeau destui țărani dând cu sapa. Nevăzuta ciocărie inunda câmpul cu ciripit, exact ca pe vremea copilăriei, făcându-mă să cred că există un mister al veșniciei ce doar trebuie ascultat și trăit fără a căuta să-l înțelegem. Dar această vrajă n-a durat mult. De-abia ajunsesem în capătul viei tinere, La Popoare, când fratele, constată cu necaz:

-Ne-au furat aracii!...

Fuseseră, după cum îmi povestea, în jur de o sută de șpalieri din beton, pe care cineva, necunoscut îi furase în timpul nopții. Dar în timp ce-și spunea necazul privirea îmi fu atrasă de o tulpiniță târătoare ce șerpuia printre butucii tineri, arătând vederii, din loc în loc floarea albastră ca o pâlnie – telefonul!

-Asta-i buruiana dracului, remarcă fratele, niciun erbicid de-al comuniștilor n-a reușit s-o distrugă!

Însă nu mai aveam urechi să-l ascult. În mintea mea reveneau clipele însoțite ale copilăriei când păzeam via veche cu bătu. Am pus la ureche corola albastră și delicată așteptând să aud dincolo, la capătul celălalt al firului, precum altădată, vocea divinității.

Cristian BIRU

Închisoarea berberă

III

Într-o dimineață Essau se trezi îmbrăcat în armură în dangăt de clopot.

-Este o caravană, Sidi, îi zise un soldat.

-O caravană?! Ce bine, credeam c-a venit cineva la judecată, zise Essau ușurat.

-Vindem tot ce se poate vinde, îi zise șeful caravanei bucuros, văzându-și cămilele adăpate. N-am mai fost de mult în Matmatta. Da, avem mătăsuri, tămâie, animale, am și struți. Vindem porci dacă e nevoie. Când ați construit piața asta? Mi-ar trebui niște potcoave.

-Era deja construită, doar am renovat-o. Uite ce este, eu sunt general al lui Saladin, ai să plătești o zeciuială din ce vinzi. Atât ia Saladin, atât îți iau și eu. Cât despre potcoave, avem un fierar care face potcoave. Muncește toată noaptea. Ești mulțumit cu o zeciuială au ba?

-Doar atât? spuse negustorul. Lasă-mă să-ți dau un sfert din tot ce vând, zise negustorul dându-și pletele cărlionțate într-o parte, arătându-și fața lată și neagră ca smoala.

-Dar cui vinzi?

-Uite ăstora! zise negustorul arătând spre niște tuaregi cu turbanele albastre și fețele acoperite, îmbrăcați ca niște prinți, descălecând de pe cai ca la un semn. Essau își privi oamenii. Erau cu totul nepregătiți și chiar dacă ar fi fost pregătiți, tuaregii i-ar fi depășit numeric.

-Se spune că vând sare, îi șopti negustorul la ureche. În timp ce negustoreau mărfuri și animale, Essau surprinse privirea unui tuareg care cerceta așezarea. Spre seară Essau cântări în mână câștigul: 100 de tekini, 100 de galbeni, 100 de monezi din aur.

-Ești mulțumit, negustorul?

-În două săptămâni ne întoarcem, Rafael este numele meu. Rafa îmi spun beduinii.

-Ai găsit sare?

-Nu încă, sarea este într-adevăr un negoț, zise Rafa făcând din ochi, iar Essau care se pregătea să-i propună ceva se stăpâni văzând un dinte de aur sclipind în gura negustorului. Își aminti de sfatul tatălui său: "Cea mai periculoasă afacere este afacerea cu sare. Când vinzi sare în deșert, e mai periculos decât dacă ai vinde diamante".

-Hei, dar cu oamenii ăștia, ce-i? Întrebă Essau privind spre trei oameni legați bine în funii, rămași în mijlocul suq-ului.

-Ăștia sunt bonus, voiam să-i vând ca sclavi.

-Nu, nu, i-ai de aici, noi nu vrem sclavi nici de po-mană.

-Sunt tâlhari, au jefuit o caravană din Gabes. În Ierusalim tâlharii se crucifică. Am înțeles că ești judecător. Judecă-i tu!

Essau își frecă fața cu mâna și ordonă ca tâlharii să fie duși la închisoare.

-Mă duc să aduc probe, zise Essau lui Iulian Sărăcuțul. Îi cunosc bine pe cei din Gabes. Am neamuri acolo.

-Nu iei pe nimeni cu tine?

-Nu, vreau să mă întorc repede.

Seara berberii se strânseseră în peștera la bunicuț întârziind să adoarmă. Epuizați moțâiau unii peste alții ascultând țipetele tâlharilor, cumplită ca niște păsări de pradă izbîndu-se de pereții umezi ai întunericului.

-Oare creștinul nu aude? Întrebă o femeie cu mâinile lungi, acoperindu-și urechile cu coatele. Țipetele tâlharilor planau până departe spre marea din nord lovindu-se de pereții ascuțiți ai defileului ca niște lilieci speriați. Un cioiort sorbind dintr-un ou de cioară ridică botul subțire adulmecând aerul. Când țipătul reveni deodată mai puternic amplificat de ecoul văilor abrupte, se dezechilibră printre pietre și o luă la fugă. Bunicuțul își îndreptă ochiul orb spre stâncă creștinului. Într-un târziu oftă profund:

-Aude, sigur, zise bunicuțul.

-Aude prin somn?

-N-are cum să doarmă, adăugă grav bunicuțul. Nu dorm nici ifriții deșertului, nici umbrele, nici morții nu dorm.

Iulian privea închisoarea de pe vârful coloanei de piatră strângând din dinți la fiecare țipăt. Țipau tâlharii de parcă erau fierți de vii, iar țipetele teribile se ridicau printre stânci ca niște lilieci uriași care se izbeau demențial cu țestele însângerate de stânci. Iulian simțea țipetele ca pe niște junghiuri în șira spinării. Țipetele încetară deodată în zori. Așezarea oboșită se trezi însă pe la prânz. Călugărul coborî de pe stâncă. Aducând fructe și de mâncare câteva femei îi urmau îndeaproape pe creștin și pe bunicuț. Bunicuțul ridică într-o parte un obraz lăbărțat de riduri, ascultând interesat țipătul unui corb care se rotea deasupra închisorii.

-În două zile, Essau o să aducă probele. Nu mai e mult... zise Iulian rămânând cu gura căscată, văzând cum bătrânul Itziq cu încă trei evrei înșira trupurile tâlharilor în fața închisorii. O muscă atrasă de cadavre îi bâzâi creștinului în ureche săcâindu-l.

-S-au spânzurat de grilaj, zise bătrânul Itziq ridicând din umeri.

Berberii se adunară în jurul morților. O femeie începu să jelească. Celelalte se luară după ea și

(continuare în pag. 40)

scoaseră sunetul de luptă al berberilor, un sunet pe care doar femeile știu să-l producă. Essau își regăsi mentorul lovind cu un baros peretele închisorii. Chipul lui Iulian era complet schimbat, răvășit și atins de aripa delirului. Zidul închisorii era atât de puternic, încât Iulian părea că-l mângâie sau îl dă cu var.

-Ai adus probe? întrebă creștinul privind într-o parte ca o găină.

-E o neînțelegere, zise Essau, în Gabes nu a fost atacată nicio caravană.

-O neînțelegere, zise Iulian apăsând bine cuvântul. Închizând ochii simți cum se prăbușește în sine. Judecă tu oamenii de acum înainte, te rog, spuse creștinul eliberându-se, răsufând greu, cum știi tu mai bine.

-Bine, Învățătorule, spuse Essau cu respect, dând să-i sprijine mersul împletit.

-Și te rog, nu-mi mai spune așa, zise Iulian cu ochii umezi.

-Bine, Învățătorule, spuse Essau sprijinindu-l pe creștin ca pe un om care a băut prea mult. Când își amintea ziua aceea, Iulian închidea ochii simțind cum se prăbușește în prăpastia răului. Numai vinul lui Essau și cântecele berberilor îl salvară de la nebunie. Cântau berberii seara de tremurarea stelele, cântece nostalgice despre înstrăinare și depărtarea de familie numite esouf. Când se auzea esouf peste văile din Matmatta părea că se desprind planetele de pe cer și se îndreaptă în cădere spre pământ. Mai ales o fetiță numită Ima cânta un cântec de mamă cu o voce atât de intensă, atât de bine stăpânită, încât generalul Essau amintindu-și de mama lui tuaregă înghițea în sec stăpânindu-și umbra unei lacrimi. Coborând într-o dimineață de pe stâncă, Iulian zâmbi auzind râsetele copiilor berberi care se jucau și se gândi că mai bine s-ar ocupa de o școală, dar apoi, dând din cap își spuse că asta ar putea fi un proiect lung, lung tare și aproape fără sfârșit.

-Învățătorule, uite, zise un copil arătând spre o turmă de mehari sălbatici atrași de apa din suq potolindu-și setea cumplită, definitiv mai mare decât frică de oameni.

-Să fie lăsați în pace, sunt animale libere. Să vină și să plece când vor. Nimeni să nu le facă niciun rău, hotărî fratele Iulian Sărăcuțul, dar meharii nu mai plecară din Matmatta. Dimineața beau apă și mestecau flori de cactus, iar la prânz, când sakana copleșea formele și culorile, amestecându-le în mirajul secetei, se adăposteau în umbra și răcoarea închisorii. O vorbă se împământeni în Matmatta ca un proverb berber: "Ia-mi cămilele și du-le la închisoare la umbră".

-Voi, aștia din Matmatta, zise un hamal privind bucatele de pe masa berberului care-l primise în casă, fiindu-i rudă și întâlnindu-l în suq, sunteți tare bogați. Masa era plină de salate, fructe, cușcuș, ciorbă, muluhya, rahat și baclavale, iaurt și brânzeturi.

-Crezi? întrebă berberul, rupând o bucată dintr-un fagure de miere.

-Da, păi eu acasă în Sussa n-am nici găinaț. N-avem ce mânca. Așteptăm cu săptămânile o caravană și dacă vine una, hămălesc o zi întreagă pentru o bucată de pâine. Văd că aveți toți apă în case. Noi mergem două ore pentru un vas de apă. Am înțeles că aveți un învățător căruia îi spuneți Sărăcuțul. Cică el v-a băgat apă în case.

-Da, locuiește pe coloana aia de piatră. Este creștin.

-Cred că-i spuneți Sărăcuțul în glumă, spuse hamalul, încercând să ajungă cu privirea spre vârful stâncii. Apu-

sul îl săgetă cu o explozie de purpură cu precizia unui trăgător de elită, exact în pupilă, făcându-l să întoarcă repede capul.

În Matmatta pâlpâiau primele lumini de seară. Berberii aprindeau în fața porților cărbunii din vasele kanun pregătind ceai verde. În sucul cel mare se adunaseră mai multe familii să asculte un tânăr cântând un esouf despre clipa cumplită când îți moare mama și rămâi fără nimic, un nimic care bântuie prin deșert și pe care nimic nu-l poate liniști. Pe stâncă, lângă bisericuța dintr-un singur lemn, Iulian și Essau beau vin din vase de lut făcute de berberi cu mâna și uscate la soare, bucurându-se de priveliștea Matmatei. Vinul intra adânc în lutul cănilor, astfel încât, sorbind din ulcică, Iulian simțea cum soarbe vin din palmă.

Essau zări un călăreț înspre sud după ce stătuse o vreme nemișcat ca un stâlp și se gândi c-ar trebui să organizeze o mică armată sau oricum un sistem de apărare.

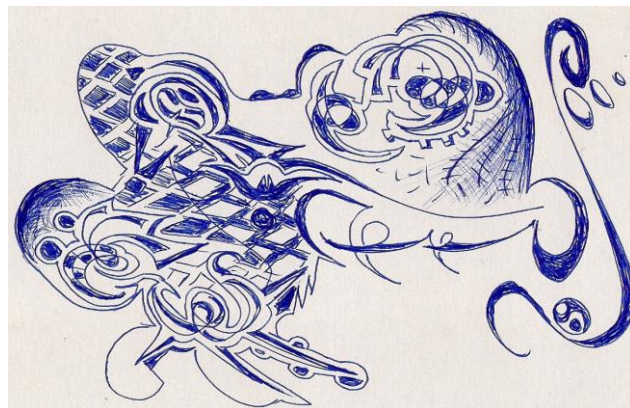
-Am înțeles, zise Essau c-a urcat azi Tafik până la tine. Ți-a făcut vreun rău?

-Care Tafik? întrebă Iulian simțind o pală parfumată de vânt. Vântul ridica din grădinile Matmatei un miros pătrunzător de iasomie.

-Tafik Tawil.

-Nu, zise Iulian oftând și bând vârtos din ulcica de lut. A venit la sora lui. I-a adus flori, spuse îngândurat Iulian și adăugă după un timp, după care s-a spovedit.

-Înțeleg, zise Essau bând și uitându-se la piatra albă, plină de flori de lângă cedru. Și i-ai iertat păcatele?

-Nu pot să-ți spun, zise Iulian privind vinul din cană, gândindu-se la vorba bunicuțului - până la urma deșertul află tot. Plesnindu-se peste burtă, își dădu seama că se cam îngrășase. Amintindu-și de vremea când mânca frunze fierte de cedru, strâmbă din nas la gândul c-ar putea avea în față o farfurie de frunze. Berberii îi aduceau o mâncare foarte bună, de neînlocuit. Ar fi fost foarte greu să renunțe la această mâncare dacă nu imposibil și oricum, ar fi absurd s-o respingă, chiar și fără carne fiind, avea niște arome care-ți intrau pe nesimțite în suflet, așa cum se strecoară în pat, în semințunericul unei camere, o femeie voluptuoasă căreia n-ai cum sub niciun chip să-i rezști.

Nuvelă apreciată de

activemall.ro

Nichifor CRAINIC

UNDE SUNT CEI CARE NU MAI SUNT?

Întrebat-am vântul, zburătorul,
Bidiviu pe care-aleargă norul
Către-albastre margini de pământ:
Unde sînt cei care nu mai sînt?
Unde sînt cei care nu mai sînt?

Zis-a vântul: Aripile lor
Nevăzute mă lovesc în zbor.

Întrebat-am luminata ciocârlie,
Candela ce leagănă-n tărie
Untdelemnul cântecului sfânt:
Unde sînt cei care nu mai sînt?
Unde sînt cei care nu mai sînt?

Zis-a ciocârlia: S-au ascuns
În lumina Celui nepătruns.

Întrebat-am bufnița cu ochiul sferic
Oarba care vede-n întuneric
Tainele neprinse în cuvânt:
Unde sînt cei care nu mai sînt?
Unde sînt cei care nu mai sînt?

Zise bufnița: Când va cădea
Marele-ntuneric, vei vedea.

RUGĂCIUNE PENTRU PACE

Slavă Ție Doamne, pentru-această noapte,
Somnul meu în unda lunii s-a scăldat,
Din abisul păcii, visului i-ai dat
Dezlegări de taine prin năluci de șoapte,
Slavă Ție Doamne, pentru-această noapte,

Semăna cu noaptea umilitei nașteri
Când ai rupt pecetea vechiului blestem,
Pacea Ta-nstelând-o peste Bethleem
Și vărsând lumina veșnicei cunoașteri.
Semăna cu noaptea umilitei nașteri

Îngerul lăsase porțile-ntr-o parte,
Cântec fără sunet Te slăvea în zbor,
Undui au azurul aripi fără zbor
Când spre-abisul păcii năzărit de parte
Îngerul lăsase porțile-ntr-o parte,

Doamne dă-mi și mie pacea Ta cerească,
Miezul de tăcere al strigatei vieți
Care-nflăcărează din fricoși, profeți,
Măduva ce-mpinge vârfurile să-nflorească.
Doamne dă-mi și mie pacea Ta cerească!

Dă-mi și mie pacea inimii, Stăpâne,
Flacăra ce nu se zbate-n uragan
Să răzbesc războiul duhului dușman
Căci țărâna trece, sufletul rămâne.
Dă-mi și mie pacea inimii, Stăpâne!

CÂNTEC DE DEPARTE

Prea mult și prea departe
Doar cu gândul te petrec,
Zidul care ne desparte
Numai păsările-l trec.

(continuare în pag. 42)

Paula ROMANESCU

(traducere în limba franceză)

OÙ SONT-ILS CEUX QUI N'EXISTENT PLUS?

Demandai-je au vent, Sylphe déchaîné
Sur lequel les nuages, sans arrêt
Volent vers les frontières bleues des nues :
Où sont-ils ceux qui n'existent plus ?
Où sont-ils ceux qui n'existent plus ?

Répondit le vent : Leurs ailes encore
Invisibles pèsent sur mon cœur.

Demandai-je à l'alouette-clarté,
Flèche qui perce l'azur-immensité
De l'huile sacrée de son chant doux :
Où sont-ils ceux qui n'existent plus ?
Où sont-ils ceux qui n'existent plus ?

Dit l'alouette : Ils se sont cachés
Dans la lumière qu'on n' voit jamais.

Demandai-je au hibou à l'oeil-sphère,
L'aveugle qui voit le mystère
Dont les mots restent toujours superflus :
Où sont-ils ceux qui n'existent plus ?
Où sont-ils ceux qui n'existent plus ?

Le hibou me dit : Quand tombera
La toute dernière nuit, tu le verras.

PRIÈRE POUR LA PAIX

Gloire à Vous, Seigneur, pour cette nuit de grâce!
Dans l'onde de la lune mon sommeil plongeait,
De l'abysse du rêve la paix s'en leva,
Les voiles du mystère, du haut du silence,
S'ouvrirent largement avec mille voix ;
Gloire à Vous, Seigneur, pour cette nuit de grâce!

Ça me rappelait la nuit sacrée,
L'étoile qui guida les pas des rois mages,
Bethléem, la paix par Vous étoilée,
La claire lumière du savoir-mirage,
Et l'humble étable, la Nativité.
Ça me rappelait la nuit sacrée.

L'ange avait laissé les portes grandes ouvertes
Pour qu'y passent vers Vous tous les chants sans son,
Dans l'azur volaient de larges ailes sans vol
Et loin, dans les cieux, sous la voûte déserte
L'ange avait laissé les portes grandes ouvertes.

Seigneur, donnez-moi la céleste fête
De la paix au cœur du silence qui crie
Et qui change l'humble en sage, en prophète,
La paix dans laquelle le bourgeon fleurit ;
Seigneur, donnez-moi la céleste fête!

Donnez-moi la paix dans mon âme, Seigneur,
Flamme qui ne tremble pas en tempête et qui
Me fait triompher du souffle ennemi,
Car si l'âme reste, la terre se meurt,
Donnez-moi la paix dans mon âme, Seigneur!

CHANT LOINTAIN

De trop longtemps et de si loin
Je te caresse dans ma pensée,
Le mur qui nous sépare, ma petite,
Seuls les oiseaux peuvent le passer.

(continuare în pag. 42)

Numai ele de la gratii
Poartă tainice solii,
Oamenii, odorul tatei,
Zac de ani în colivii.

Numai ele știu ce-nseamnă
Zbor strivit între pereți,
Tu, cu ele mi te-ndeamnă
Vești de tine să-mi trimeți.

Și cum n-am o iconiță
De pe chipul tău crescut
Să-mi trimiți o porumbiță
Să mai văd cum te-ai făcut.

Și cum n-am o scrisorică
În cuvinte îngerești
Să-mi trimiți o rândunică
Să mai știu cum ciripești.

CÂNTEC DUPĂ GRATII

Am fost făcut să n-am
Nimic pe-acest pământ
Ca pasărea pe ram
Cobor și mă ridic.
Pe ziduri de cetăți
M-am îndârjit să lupt
Pândar de bunătăți
Din care nu mă-nfrupt.

Și, frunte de voinici,
M-am războit cu zmei
Să ocrotesc pitici
Bațjocorit de ei.
Iar dragostea de neam
M-a-nflăcărat să-i cânt
Moșia unde n-am
Doi pași pentru mormânt.

Și pentru acestea fac
Osânda cea mai grea,
Nici zdreanța-n care zac
Nu e măcar a mea.
Dac-am avut fărtați
De luptă și de dor,
Se bucură-ncântați
Că mor în locul lor.

Și dac-am fost poet
Și luptător de rând
Sunt astăzi un schelet
Ce spânzură de-un gând.
Mă-nvârt pe cât mai știu
Ca piatra morii-n loc
Și macin un pustiu
Sub vântul-nenoroc.

La geam, grilajul des
Rânjește guri de fier
În semn că pot să ies
Cu sufletul spre cer.
C-am fost făcut să n-am
Nimic pe-acest pământ
Ca pasărea pe ram
Cobor și mă ridic.

Seuls les oiseaux – messagers-mages,
Portent dans le loïn de mes nouvelles,
Les hommes enfermés dans les cages
Y gisent des années entières.

Seuls les oiseaux savent le vol ivre
Entre les murs du malheur,
Viens avec eux, ma petite, délivre
Par tes nouvelles mon pauvre cœur.

Comme je n'ai plus la moindre icône
De ton visage d'aujourd'hui,
Envoie-moi une petite palome
Me dire combien as-tu grandi.

Comme je n'ai pas de toi une lettre
Pour en refaire l'ange de ta voix,
Envoie une hirondelle, peut-être,
Comme toi elle me gazouillera.

CHANT DERRIÈRE LES BARREAUX

Je suis fait pour n'avoir
Rien sur cette terre,
Comme l'oiseau sur la branche
Je bouge dans la lumière.
Sur les murs des cités
J'ai lutté de tout cœur,
Gardien des trésors
Que je n'aurai jamais.

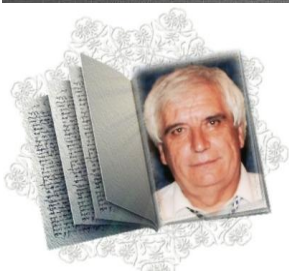
J'affrontais les malins
Sans jamais reculer,
Pour protéger les nains,
Pour en être outragé.
Par des hymnes j'ai chanté
L'amour de tout mon peuple,
De cette terre où je n'ai
La moindre place pour ma tombe.

Pour cet amour je fus
Mis au bain de chagrin,
Les haillons que je porte
Ne sont pas les miens.
Et si j'ai eu des frères
De combat et de dor*,
Heureux, ils me laissèrent
Pour qu'à leur place je meure.

Et si je fus poète
Et simple combattant,
Je ne suis qu'un squelette
Qui pense en ce moment.
Comme une pierre de moulin
Je tourne en maudite danse
Et je broie du chagrin
Au vent de la Malchance.

Les grilles à ma fenêtre
Montrent leurs gueules de fer,
Signe que je puis peut-être
Voler par l'âme au ciel.
Je suis fait pour n'avoir
Rien sur cette terre,
Comme l'oiseau sur la branche
Je bouge dans la lumière.

Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU

O pasăre învinsă de zbor

Nu eu sunt noaptea declarată sublimă, nici bolnavă,
sunt țișătu care prevestește furtuna,
cuprinsul în care zace tăcerea cuvintelor,
parașuta care nu se deschide
și la urma urmei sunt umbrela de ploaie a doamnei
ce pășește pe tocuri printre băltoace
model grăbit spre atelierul pictorului
cu nervii puși pe șevalet.

Răzvrătit pe culoarea surâsului sub cearcăne,
îndrăgostit de tușele groase și leneșe.

Aștept imaginea plină și confuză sub umbră,
o pasăre învinsă de zbor
până la țarm,
unde mările-n spume hăituite de fugă
îmbracă sublimul în teamă și neliniște
pe care numai soarele ce completează tabloul
îl așază deasupra de închipuire.
Dacă ochii vor spune mai mult
Printre malurile dintre mine și tine
nu trece nici un râu,
rar te salută câte un firicel de apă
fără un izvor anume,
e o imagine frumoasă la privit,
te plimbă pe lungimea spațiului concav
până se pierde în șesul luminos.

Te aștept în ierburile înalte între arbuști
unde mărturisirile noastre pot fi lungi
fără cuvinte și alte sincerități răsuflăte.

Dacă ochii vor spune mai mult,
ori se vor întrece cu buzele flămânde,
voi gusta din carnea ta parfumată.

Nimeni nu ne va despărți ori îndepărta,
vom învăța conversația dintre inimi,
vom mușca în fiecare zi, clipele
din care am băut singurătatea.

Am tot căutat

Abia scăpat de patul lui Procust,
îmi căutam împăcarea cu fustele cunoscutelor
ca un întreprinzător printre datornici.
Eram încă pe cai mari,
lumea privea cu împotrivire tăvălugul vremii
de care nu scapă nimeni,
nici dacă ocolește vama morilor de vânt
la care se macină gânduri.

Am tot căutat
până la ultimul bob de speranță,

îmi înfloreau în suflet anotimpuri uitate
cu alte iubite-n grădini așteptând
sentimente nemaîntâlnite
și nu m-am gândit niciodată la durerea
despărțirilor ce-o să se întâmple.

Corabie spre port

Nu s-a întâmplat nimic deosebit
cum se așteptau
o simplă întâlnire formală,
de unde fiecare a plecat dezamăgit.
Iluzia și-a pus amprenta pe fiecare întâlnire,
bucuria revederii a devenit străină
ca într-un templu închinat altei credințe
în care există smerenie amestecată cu îndoială.

Sufletul meu părea neliniștit
ca un animal care simte o temere
și privește cu nedumerire în toate părțile
fiind gata de ripostă.

Ochii-mi caută cu foame lungul străzii,
se opresc la câte o femeie cu pas hotărât
și o acoperă ca pe un simbol
care trebuie ținut ascuns în inimă,
după care și iubita capătă alura dorită
pășește prin tine grăbită
corabie spre port.

Sunetele mă mângâie-n surdină

Degetele subțiri ale iubitei se joacă
pe clapele pianului,
ea are o bucurie interioară și surâde
ruptă de realitatea desuetă.

N-am întrebat-o nimic
nici n-am descoperit ce cântă,
poate fi și o improvizație proprie
din care irump sunete cu înălțimi diferite
plăcute urechii care spintecă aerul
cu o uitare de sine care se imprimă-n pereți
să-i dăruiască rafinament casei
copleșită de ploile lungi ale toamnei.

Mă retrag în intimitatea camerei mele,
nu se simte nicio mișcare, aprind lampa de scris,
lumina ei acoperă masa și calculatorul.
Sunetele mă mângâie-n surdină,
îmi par că ies din cuvinte
și se atașază de silabe,
se dezleagă de cântec în poeme,
degetele mele sunt degetele iubitei
care se mută-n mine ca o simfonie
și nu mai pleacă.

Ciprian AMZA

Un veac de Kafka

În Piața Amzei stă o doamnă
care vinde iubire la kilogram.
O întreb
cum doamnă iubire la kilogram?
cu ce o cântărești?
cu inima îmi răspunde
și tot cu inima plătesc.

Kafka e supărat
mi-a spus acum o săptămână că vine în vizită
avea timp
poate și-a amintit că nu poți avea încredere în prieteni
focul i-a adus nemurierea
post-mortem nu există răzbunare.

Ai visat că te-ai transformat în Gregor
cine ești tu Samsa
să îi furi doamnei iubirea?

E ora trei
trei oameni vin
cum vin la fel trei oameni pleacă
trei gânduri să îi cumpăr iubirea bătrânei
întreb cât e ceasul
trei
și treizeci și trei de minute.
Merită prețul.

Arheologie, arta mea

Era încă printre timpuri imemorabile.

Tu priveai spre mine eu spre stele
și atunci s-a născut gelozia.

Nu era rânduit
Jose Arcadio Buendia
să dea nume pietrelor.

Nici Oppert nu găsisese Sumer
nici Homer nu scrisese
ce avea să descopere
doar Schliemann.

Te-am privit
cu ochii primului arheolog
și mi-ai zâmbit
ca marmura
lui Enziquetta.

Atunci am urlat de fericire
trei zile
fără să-l am pe Gherasim
să-mi ocrotească
picioarele xanamorisite.

„Găsit primele pietre ale mormântului”
patetic
doar Napoleon
pe Sfânta Elena
a spus că nimeni nu l-ar crede
de și-ar trăda ochii
din ziua
când au descoperit Rossetta.

Dar cine ești?
ești prea bătrână să fii timpul
și prea urâtă să te numești moarte
nici religie nu ai
nici pe mine.

Muzeu

Contemplez tablourile
din muzeul gândurilor
celor care nu (mai) gândesc.

Un perete e gol
și plânge a urmă de cui ruginit.

Fosta lui amantă,
vreo domoazelă a lui Van Gogh
pe care a părăsit-o galbenul
l-a lăsat singur și neajutorat
după patru decenii.

Ieri străluceau amândoi
azi suferă-mpreună.

Poate s-au certat
poate el i-a reproșat că galbenul nu mai e la
modă
iar ea a hotărât pentru amândoi
„de mâine plec”
și a căzut.

Sau poate ea e de vină
poate l-a înșelat pe bietul perete
(cuprins de mucegai)
cu autoportretul lui Durer.
Ce partidă! șușotește Gioconda.
Iar el s-a îndoit și a aruncat-o.

Sau altul e motivul
cert rămâne doar
faptul că de mâine
când paznicul ignobil
cel deloc estetic
va veni și va inspecta peretele matusalemic
în timp ce își va șterge fața
în batista impregnată cu lavandă
se va tăia pe amintiri
și va anunța mai departe.

Sunt și bune cu ocazia asta
loc pentru neomoderniști.

Dar la bietul perete
nu se gândește nimeni?
Demolat
sau
intoxicat cu vopsea
așa sfârșesc toți.

Dumitru ANGHEL

PRIVEGHERILE VULTURULUI ORB de Emilian MARCU

Volumul de versuri "*Privegherile vulturului orb*", Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2014, 160 de pagini, semnat de scriitorul Emilian Marcu, adună 122 de poeme marcate lexical și liric de un nou simbol-metaforă, "*vulturul orb*", ca un segment poetic, și tematic, și prozodic, altul decât "linia melodică", consacrată și reprezentativă, a operei sale literare, din zona "poeziei de formă fixă", *Sonetul*; dar completează, convingător, portofoliul său editorial alcătuit din peste 30 de cărți de *lirică*, cele mai multe; de *proză*, opt romane; și de *critică literară*, cu aproape 1.000 de volume recenzate (în celebra sa rubrică, "*Vitrina cărților*", de la revista "Convorbiri literare").

Revenind la noua carte de poezie a domnului Emilian Marcu, există în "*Privegherile vulturului orb*" o nestăvilită feroare de antic, de mitologie și de vremuri apuse, pe o simbolistică ușor prețioasă: *vulturul*, semn al semeției, al înălțimilor și al cutezanței, dar este *orb*, marcat de un destin poetic în impas: "La poalele tronului pulbere fină, / Vulturul orb în genunchi se închină /.../ Fără de vlagă, un morman de pulbere fină / Vulturul orb ochilor lui se închină" ("Poemul, vulturului orb i se închină", pag. 5); ca o redescoperire a înfrângerii și a neșansei, venite intempestiv dintr-"o *genetică*" a ființării, după un A.D.N. mitologic: "În giulgiul curat precum lacrima - / Din rouă făcut și din coajă subțire de ou - / Vulturul orb se îmbracă" ("În giulgiul arzând ca un rug", pag.13).

Un Zamolxis - obsesie induce volumului "*Privegherile vulturului orb*" un tipic de ceremonial din vremuri apuse, cu o religiozitate venită dinspre zeițăi anacronice și de pe pământurile Daciei străbune, intuite de poetul de secol XXI ca un scut de apărare împotriva unui "*cal troian*" islamic asupra Europei creștine: "Numai patriei tale tu te poți închina /.../ Ca pe un castru ridicat pe pământurile Daciei Felix... /.../ Numai patriei tale / Care îți este soție și mamă / Zice Zamolxis" ("Umerii tăi poartă...", pag.14), o poezie ca dintr-un Ev istoric, dintr-o Eladă eroică și mitologică, ca o... "paradă" de patriotism din generația de la 1848.

Dar este opțiunea spectaculoasă a domnului Emilian Marcu în arealul poeziei "*moderne*" (care... "pleznește" de... atâta impertinență verbală și de terfelire a sentimentelor omenești decente, eșuate în erotică porno), când promovează literatură lirică din timpuri străvechi și cuminți, cu *mituri* și simboluri dintr-o lume învăluită în mantia Eposului antic. O

EMILIAN MARCU

PRIVEGHERILE
VULTURULUI ORB

Editura RAFET

lirică istorică și religioasă, cu impact asupra unei culturi naționale de început, de la Zamolxe la Arca lui Noe, între zeități păgâne și zorii Creștinismului, de la muntele Ararat la munții Carpați, de la... "muntele sacru / Cogaionon / Și fluviul cu nume de fată - Donaris /.../ Casa voastră în cântec se scaldă" ("Zamolxis către poporul dac...", pag.41).

Zamolxis și Dacia Felix mi se par deja... obsesii lirice, laitmotive poetice spre "*vulturul orb*", metafora primară, decisivă, dar ca o *breșă* surprinzătoare și... *incomodă* pentru poetul E. Marcu: "Zamolxis, în zori va veni, va veni..." ("Strigăt", pag. 46), care modifică *registru* liric al *sonetistului*, poetul obișnuit cu echilibrul și rigoarea poeziei de formă fixă...

Surprinzător și, repet, posibil incomod pentru un poet obișnuit cu simetria și stabilitatea prozodică a *Sonetului*, dar, s-ar părea, că "înoată" (!?) cu gândul la performanță spre o nouă formulă poetică?! Deși mie, personal, îmi place mai mult sobrul, elegantul și zglobiul sonetist, cu arpegii pe o melodică riscantă de Paganini...: "Cum să te-acopăr, tăcută mirare, / Cum să te-acopăr cu umbra, / Cu umbra mea și cu veghea / Când arborele nins este icoana unui înger?" ("Un arbore nins, peste marea libație...", pag.54), deși a uitat de rima clasică, împerecheată, încrucișată sau îmbrățișată, care-i asigurau *orchestrația prozodică*...

Ba chiar mi se pare că "vulturul orb", metafora-obsesie din actualul său volum de versuri,

(continuare în pag. 46)

tinde să acapareze Sonetul, *brandul* său tematic și prozodic, prin formule, evident originale, dar altele (!?), dominate nu de structura fixă ci de imaginea barocă a lexicului special, de efect, în exces, pentru că, în cele 122 de poeme ale volumului, metafora-simbol "*vulturul orb*" apare de 48 de ori; zeul Zamolxis, de 18 ori; Dacia Felix, de 6 ori; șarpele Phylon, de 6 ori; în aproape toate poemele.

De pildă, cu imaginea unei Istории zbuciumate, cu manifestări primitive, brutale, terifiante, cantr-un "Muzeu Antipa": "Vulturul orb va sosi, / Pe aripile lui purtând - / Marea cea Moartă și / Sarcofage de păsări / Învelite în pânza subțire a Spaimei..." ("Pe plăcuțe de os poți citi...", pag.85), ca să-și păstreze "*discursul liric*", și patriotic, și ușor mistic, pe aceeași simbolistică a "*vulturului orb*", pe Istorii vechi, de la Burebista la Decebal: "Capul vulturului ca un steag / Tremură în zori, / Omoplații tăi scârțâind ca un fel de descântec / Semnul acestui Hristos așteaptă" ("Trestia aceasta de aur...", pag.93).

Pentru ca, până la urmă, echilibrul și împlinirile de tot felul, ca și înfrângerile, să se topească într-un existențialism primar, al unei naturi tutelare: "În ochiul pământului, / odihne-și găsește / ochiul bourului. / În ochiul bourului / doarme / ochiul vulturului" ("În ochiul pământului", pag. 106); iar poezia poetului Emilian Marcu, cu toate surprinzătoarele sale ipostaze tematice - de la Zamolxe și Dacia Felix la nedefinitele orizonturi existențiale și filosofice - se păstrează constant și intim în lumea satului copilăriei sale, vechi și tradițional, pe filonul unui creștinism pravoslavnic și "*al jertfei pentru creație*" din zona legendarului Meșter Manole: "Curte de Argeș își face țăranul - / casa și-o împrejmuiește cu această curte, / peștii să-i fie aproape și prundul și apa / să-și vadă și rănila și copiii / și pântecul fecundat al femeii..." ("Curte de Argeș își face țăranul...", pag.109).

Adică, o conștiință a condiției străbune, de început de lume și de statornicie roditoare, harnică: "E liniște pe pământ, în cer e tăcere, / Umblă țăranul, în brațe, cu stupul de miere / ... / El aduce stupul, ca pe un copil, și se-nchină: / - Fă, Doamne, ca această lucrare să fie deplină!" ("Rugă pentru lucrarea deplină", pag. 132).

Un alt *reper-metaforă*, pe care l-am semnalat și în alte recenzii despre cărțile și lirica domnului Emilian Marcu, pare a fi... *biblioteca*, noțiune comună de instituție culturală sau *metaforă-simbol* a unei "veșnicii născută la sat" și cu tonalitatea spiritual-lirică a "*Psaltirii în versuri*" a Mitropolitului Dosoftei: "Ca o bibliotecă deschisă-i câmpia, / Când brusc țăranului tânăr i se arată / Fumegă frunzele-n trestraturi de țărână / Cum cuvintele fumegă-n închise psaltiri" ("Ca o bibliotecă deschisă-i câmpia", pag. 136), și-l trimite pe poetul modern spre epoca revoluționară a poezilor pașoptiști, care au pus "*cărămida*" durabilă la temelia limbii române: "Dulce limbă, fagure de miere, / Leagănul atâtor scrieri clare / Ce s-au zămislit în munți lângă ciubere / Și-au țâșnit de-a dreptul în tipare" ("Doamna noastră limbă românească", pag. 140), și a dragostei de țară: "Patria noastră-i o zidire de inimi / Patria ni-i vatră,

Boem@ 10-11-12 / 2015

prin timp, și cetate / Aici grâul se simte acasă la el, / Aici unde patria este eternitate" ("Patria, cetatea eternă", pag. 150).

Volumul "*Privegherile vulturului orb*" se distinge, așadar, ca o nouă formulă lirică, și prozodică, și tematică, după exercițiul convingător cu "poezia de formă fixă" a Sonetului, iar domnul Emilian Marcu se remarcă, în peisajul literaturii române contemporane, ca un poet serios, talentat și autentic, cu o personalitate artistică în clocot, cu o operă literară de-o diversitate ale cărei dimensiuni le tot modifică, după *canonul* exploziv al criticii literare pe care o promovează în paginile revistei "Convorbiri literare", din vârful cunoscutelelor "*penițe*"!

Laurențiu Alin DUMITRACHE

Lună cu revolver

lună cu revolver,
te aștept
pe lacul unde am
aruncat
camelii proaspete.

vântul șuieră în
poloneză
și spre seară,
fresca cu
balauri de pe spatule
meu
se scurge în sânge
ca o icoană plângând,
stricnina din buzunar nu mai face
minuni.

lună cu revolver,
te aștept
în torța mea de fosfor alb
la punctele cardinale.

Tănase CARAȘCA

UNCHIU GHEORGHE

Era fratele mamei. Venise într-o duminică la noi în sat și a ieșit la horă, ca flăcăii. A intrat în horă i-a plăcut o fată și a legat vorbă cu ea. Fata era ucraineană, dar ce mai conta, era frumoasă și îi plăcea lui unchiu Gheorghe. A mai venit și duminica următoare, aveau deja vorbele făcute, au jucat, seara a condus-o acasă, dar aproape de poarta fetei, i-au așteptat doi găligani, probabil că unul dintre ei o ochise pe Uliana și când să se încingă o mamă de răfuială din care unchiu Gheorghe sigur ar fi ieșit tăvălit cel puțin, dacă nu și perforat de cuțitele celor doi, au apărut frații Ulianei și ei doi la număr și agresorii au fost nevoiți să dea bir cu fugiții, ca să scape de ceea ce de fapt pregătiseră ei nocturn unchiului meu Gheorghe. Băieții, cei doi frați mai mari ai fetei l-au invitat pe unchiu Gheorghe în casă, să ciocnească un pahar. Buni băieți frații Ulianei, niște vlăjgani bine legați, plini de amabilitate și spre surpriza unchiului care era un pic bănuitor, ospitalieri. A venit și tatăl fetei, l-a cunoscut pe unchiu, iar după ce au băut câteva stacane cu vin s-au pupat, au devenit cu toții prieteni, l-au dus pe oaspete în camera de onoare a musafirilor și pentru siguranță, l-au culcat la ei. A doua zi, dis-de-diminează, băiatul a plecat acasă la Niculițel, dar nu înainte de a simți că este îndrăgostit lulea de ucraineanca Uliana, dar și de familia ei care îl primise atât de frumos. Parcă ar fi fost el încântat de perspectiva ce se prefigura, dar cum să le spună părinților că ar vrea să se însoare cu o ucraineană? Era aproape de neconceput! Ei aveau deja experiența mamei care nefiind măritată cu un ucrainean, locuia totuși în Telița și știau că relațiile între majoritarii satului și fiica lor, nu erau dintre cele mai strălucite, cu toate că mama nu se plângea. Nori tulburi umbreau sufletul unchiului Gheorghe, dar nu dispera. Simțea că este îndrăgostit și asta conta în primul rând. Deocamdată, își pusese în gând să păstreze secretă legătura pentru care își încropea planuri pentru viitorul mai îndepărtat cu intenții ce încă nu erau bine conturate, dar care într-un final băteau spre gânduri familiale. Unchiu era șofer pe un camion care transporta lemne de foc la Tulcea de pe la depozitele din satele înconjurare de pădurile de foioase, unde se făceau tăieri de arbori. Telița noastră avea în acel an exploatare masive și multe mașini veneau în depozitul de lemne de la marginea satului și încărcate cu bușteni sau steri, plecau spre oraș. Unchiu se învățase, că a căpătat curse numai pe Telița și în fiecare seară, mașina lui era trasă la poarta Ulianei. Relația mersese bine, și spre încântarea familiei, unchiu Gheorghe acceptase un soi de logodnă cu Uliana, fără să știe nici măcar sora lui, adică mama, care credea ea că știe și domină tot, în ceea ce privește familia ei. Aflase că unchiu' îi dădea târcoale Ulianei, nu prea îi pica

bine la lingurică, dar nu mirosise nimic în legătură cu planurile ce căpătau contur, așa că deocamdată totul decurgea în limitele normalului.

După ziua regalității marcată la 10 mai, data de 23 August a devenit ziua națională a țării și era sărbătorită cu mult fast. Era zi liberă pentru tot poporul, ba chiar și ziua de 24 a fost dată liberă în continuare, să petreacă și să se bucure românul fără restricții, ca pe 25 august să fie teafăr și bun de muncă. În aceste zile, totul se sigila, mașini unelte, birouri, instituții. În aceste două zile nimeni nu avea voie să meargă la serviciu, așa că obiectul muncii era izolat, pus sub control permanent. Unchiu venise la Telița fără mașină, dar asta nu mai era un dezavantaj, pentru că era deja cunoscut ca un șofer de perspectivă pentru Uliana, cu care urma să formeze un cuplu familial, chiar și fără acceptul părinților lui, care constatau lipsa lui deasă și îndelungată de acasă, dar nu bănuiau nimic. Mama, care avea acum cunoștință de tot ceea ce făcea fratele ei mai mare, primise de la unchiu ordine precise să nu cumva să scape un cuvânt în legătură cu intențiile lui în fața părinților. Dar acum veniseră zilele libere ale sărbătorii naționale, era vară, timpul te îmbia la frumusețe și voie bună, așa că, unchiu Gheorghe venit la iubita lui din Telița avea două zile când le putea petrece alături de aleasa lui. Familia ei cunoștea legătura, o acceptase, iar el bucuros de marele succes, că reușise să se integreze de așa manieră încât nu i se puneau opreliști de nici un fel, visa o viață la fel de liniștită alături de Uliana lui, eventual, până când moartea îi va despărți, dar nu se grăbea, și nici bătrânii lui încă nu știau.... Au luat vin cât să le ajungă la toată familia, ba și la eventualii musafiri ocazionali, o sticlă de rachiu tare pentru poftă de mâncare și bineînțeles, mâncare... Un cârlan aproape întreg, bucat, împănat și înnobilit cu tot felul de arome naturale, plăcinte și...fructe pentru femei, că ele se mai prostesc uneori măcar de formă și la câte o serbare câmpenească ridică pretenții, măcar de ochii lumii. Cu tot alaiul, familia Ulianei a intrat în pădurea ce se desfășura pe Valea Morilor de pe râul Telița și au poposit cu toții lângă moara lui moș Costea, unde au ales un loc cu iarbă chiar pe malul râului, numai bun pentru o sărbătoare națională la iarbă verde.

-Toți băieții pleacă să adune uscătură pentru foc, a ordonat tatăl Ulianei.

Nu a fost nevoie de alt îndemn. Tinerii s-au mobilizat și în câteva minute focul ardea, așteptându-și prada pe grătarul curățat de rugina pauzei nu prea îndelungate scursă de la Paști. După câteva minute, atmosfera înconjurătoare a căpătat arome care stârneau poftele estivale, dar până atunci totul trebuia bine pregătit cu câteva rânduri de rachiu băute din același pahar și cât se poate de repede, că următorul nu era în stare să aștepte prea mult. Unchiul Gheorghe s-a dat în lături de la rândul trei de tărie, dar după el a venit aperitivul cu brânză, chiftele și salam, toate împodobite cu roșii, castraveți, ardei grași și ridichi, care tocmeau trecerea înspre vinul ghiurghiuliu turnat din damigene de sticlă, pentru stingerea necesarului de lichide pe

(continuare în pag. 48)

care organismul îl cere cel mai adesea cu prisosință în asemenea ocazii. Atmosfera s-a încins, voia bună a pus stăpânire pe toți participanții din jurul focului, care abia mai fumega sub cenușa ce îi păstra trează sămânța arzătoare, când de grupul lor s-a apropiat nea Matei, bătrânul pădurar care dădea târcoale pentru a atenționa oamenii cu privire la pericolul focului în pădure.

-Matei, vino să guști din batalul nostru, a ieșit o friptură de-ți lasă gura apă, l-a invitat tatăl Ulianei pe consăteanul lui. Bei și tu un pahar cu vin de-al meu, că anul acesta, nu cred că mi-ai gustat vinul...

-Mulțumesc de invitație, am să servesc ceva și am să beau un pahar...dar cine-i tânărul? a întrebat pădurarul fixându-l pe unchiu Gheorghe.

-Păi...a ezitat un pic bătrânul, e viitorul meu ginere, cel care vrea să o ceară pe Uliana. E șofer, s-a mai mândrit tatăl fetei.

-Păi și nunta pe când? a mai întrebat pădurarul.

-Acum în toamnă, să facem vinul nou și gata, facem nuntă, a spus tatăl Ulianei aproape convins de presupunerile lui.

-Să fie într-un ceas bun, a mai spus pădurarul, a băut un pahar cu vin, s-a ridicat și s-a dus mai departe pe valea râului pentru a-i atenționa și pe ceilalți participanți la sărbătoare.

După plecarea pădurarului, în grupul rămas, binedispus până atunci, s-a instalat o liniște stânjenitoare, până când bătrânul tată al Ulianei a rupt tăcerea și fixându-l pe unchiu Gheorghe, a întrebat sec:

-Gheorghe, e momentul să discutăm serios, ce ai de gând cu fata mea? Ți-am dat mână liberă, te simți bine, dar așa vrea să știu, care îți sunt intențiile? Te gândești la însurătoare? Le-ai spus părinților tăi ceva despre legătura ta cu fata mea? Vii la noi, dormi la noi, petreci la noi, te simți bine la noi, dar...

-Taică, a sărit Uliana stânjenită de multitudinea întrebărilor, lasă-l pe Gheorghe, noi o să vorbim...

-Eu vreau să știu acum, a ridicat tonul bătrânul care acceptase un compromis, dar nu mai era de acord să cultive legătura neoficializată a fiicei sale. Să-mi spui acum ce ai de gând, te însori, sau nu, încheie bătrânul autoritar.

În primă fază, unchiu Gheorghe s-a înroșit ca o sfeclă, a rămas cu mușcătura-n gură și cu osul de batal golit pe trei sferturi de carne fluturându-i greoi în mână, s-a fâstâcit, a privit pe rând la bătrânul care aștepta un răspuns sigur, apoi la frații Ulianei care și ei urmăreau atenți desfășurarea evenimentelor, a privit-o pe Uliana care și ea se părea că dorește un răspuns și fără să rostească un cuvânt, s-a ridicat în picioare, a dat drumul osului de batal pe pătura întinsă și în același moment a rupt-o la fugă pe cărarea Niculițelului, lăsând masa festivă organizată în cinstea zilei republicii de izbeliște, fără alte explicații. Până să se dezmeticească tovarășii lui de până atunci, fostul viitor ginere, cumnat, nepot și ce mai putea fi în fața celor înșirați pe pături, alerga pe drumul forestier ce ducea spre satul lui, de-i scăpărau picioarele.

După ce au înțeles că pretendentul la mâna Ulianei a dat bir cu fugiții, tocmai într-un moment când se puteau limpezi speranțe aproape sigure până atunci, dar incerte, Uliana a leșinat fără nici un cuvânt în brațele mamei sale, tatăl s-a ridicat în picioare turbat de mânie și cu un cuțit făcut dintr-o baionetă militară îndreptat cu

vârful înspre locul unde dispăruse fostul viitor ginere, cu ochii bulbucăți spre cei doi fii ai săi a urlat cât îl țineau bojocii, că au stat în loc și fumurile ce ieșeau din vetrele care își făcuseră datoria:

-După el! Să mi-l aduceți, parastasul mamei lui de niculițean, viu sau mort, da' să-l văd aici în fața mea, ca să-l calc eu în picioare. După eeeeeeeee!!!! Zaconu' mamei lui...

Cei doi zdrahoni s-au repezit după fugarul care nu se mai zărea printre copaci și care fugea așa cum nu mai reușise el niciodată. Știa că dacă pun mâna pe el frații Ulianei va fi vai de capul lui, sau în cel mai fericit caz, va trebui să se întoarcă „însoțit” și să se însoare vrând-nevrând cu fata căreia îi dăduse false speranțe matrimoniale. A simțit că este urmărit și și-a depășit condiția de alergător. Când a ajuns la „doi frați stejari”, a cotit-o la dreapta pe cărăriua ce la pierdut de urmăritori, care derutați că și-au ratat urmăritul, au fost nevoiți să renunțe și dezamăgiți de eșecul ordinului patern, au făcut cale-ntoarsă.

Unchiu Gheorghe era un om ambițios și avea piciorul iute. Nu prea întorcea el spatele la provocări, era priceput la vorbe, le întorcea cum vroia el, dar în situația dată a înțeles că este în inferioritate flagrantă.

Nemaiavând ce face, a găsit că soluția cea mai simplă care îl putea salva de o căsătorie la care el nu prea se gândise și ca alternativă de o bătaie crâncenă, era fuga rușinoasă dar sănătoasă spre satul lui și fără să stea pe gânduri, a aplicat-o. Ajuns aproape de margine satului său Niculițel, în mijlocul pădurii de foioase care îl apăra sub umbra apusului, unchiu' auzindu-se deodată strigat pe nume, a tresărit oprindu-se din alergare:

-Mă' Gheorghe, stai mă!!!!

Unchiu' s-a oprit pentru o clipă, a întors capul și și-a recunoscut consăteanul care îl strigase. Prinzând curaj, că acum mai avea un aliat pentru o eventuală confruntare cu urmăritorii săi, care de fapt nu mai existau, unchiu' cu răsuflarea întretăiată de oboseală s-a oprit pentru o clipă, privind înapoi cu disperare:

-Ce vrei mă Petrache?

-Gheorghe, lemne uscate... uscătură, n-ai văzut?

-Petrache, i-a răspuns unchiu Gheorghe, **nici verzi n-am văzut, dar-mi-te uscate!**

Fără a mai aștepta alte întrebări, a rupt-o din nou la fugă înspre sat și și-a încetinit pasul abia când a coborât de la „Bătace” în mahalaua „Mamuru”, unde se simțea în siguranță.

Unchiu Gheorghe n-a mai călcat prin Telița până ce Uliana s-a măritat cu un băiat din alt sat, iar frații ei, la rândul lor s-au căsătorit și aventura lui de-o vară s-a șters cu buretele, dar nu pentru eternitate.

Ionel NECULA

Ignatie Grecu – pelerin prin Țara Sfântă

Că părintele Ignatie Grecu de la Mănăstirea Cernica este bine așezat în lirica noastră creștină știe oricine – sigur, dintre cei, mulți-puțini, rămași conectați la piața cărții și-n dulcea zăbavă a cetitului.

De data aceasta, prin noua sa carte, **Pelerin în țara sfântă** (Editura Agol, București, 2015), ne propune o altă ipostază, cea de observator atent, siderat de ceea ce a văzut, ca peregrin cucernic prin spațiul bătătorit cândva, cu două mii de ani în urmă, de sandaua lui Hristos. Nu este un gen literar nou, de la Dinicu Golescu la Ion Codru Drăgășanu mulți scriitori români au dat seama de călătoriile lor prin diferite meridiane. Nou cu adevărat este doar faptul că însemnările despre care vrem să vorbim în aceste rânduri, poartă pecetea unui poet, cum ne și avertizează autorul încă din titlu. Asta înseamnă că între funcția artistică și cea ecumenică, autorul a înclinat spre termenul prim al binomului. Grupul pelerinilor români își asumă o funcție apofatică, orfică și oraculară. Cântările lor liturgice, litaniiile, pricesnele lor blânde și tărgănite, psalmodiate cu patos și evlavie peste tot pe unde grupul pelerinilor își poartă pașii răscolesc sufletele ascultătorilor, îi îndrăvenesc în credință și-n omagierea lui Hristos. *Doar cântecul mai poate da măsura adevărată a înaltei Sale jertfe* (p.11).

Acolo unde rațiunea eșuează, acolo unde textul biblic e supus la tot felul de sminteli și interpretări abuzive, care pot furniza erezii și derute, vin artiștii cu glasul lor cristalin, cu harfele și cu lăutele lor sofianice ducând vestea cea bună și adevărată. Coborând de pe Muntele Schimbării la Față, consemnează autorul, *ne-am îndreptat spre malurile râului Iordan, unde am scufundat harfele noastre însetate de cântec și le-am atârnat în sălciile de pe mal* (p.15).

Și pelerinajul grupului de peregrini români prin țara lui Israel continuă, tot așa, în imnuri și cântece de slavă aduse împăratului ceresc. Ajung la Muntele Fericirilor – *cel mai frumos loc din lume având o înălțime de 560 m, fiind situat la 7 km. de orașul Tiberius unde domnul nostru a rostit Predica de pe Munte, care cuprinde și cele 9 Fericiri. Aici înstrunăm iar harfele noastre într-o bucurie a sufletului de negrăit*.

Muzica este o formă mai directă de comunicare cu Dumnezeu. Mai directă decât limbajul și decât alte mijloace prin care se poate simți suflarea lui Dumnezeu pe pământ și pelerinii noștri se îndeamnă cu evlavie pe această cale. Tot pelerinajul grupului este împănăt cu cântări care îmblânzesc simțămintele omenești, îl pregătesc pe om pentru o comuniune cu divinul și aduc laudă lui Dumnezeu. Tot drumul, dar și oriunde ajung, în locu-

rire care amintesc de pătimirile lui Hristos, grupul pelerinilor români își înstrunesc harfele și-l invocă pe Dumnezeu prin intermediul muzicii.

Vizitează Tagra, *acolo unde Mântuitorul a săturat mulțimea flămândă cu trei pâini și doi pești*, apoi la Capernaum, *locul unde Domnul a locuit o vreme, după ce a fost alungat din Nazaret* (p.24). Alte locuri vizitate în drumul spre Ierusalim sunt: Mănăstirea ortodoxă Sf. Sava și Biserica Sf. Ecaterina construită de cruciați.

În Grădina Ghetsimani, autorul însemnărilor rupe întregul grup în Biserica Națiunilor, construită prin contribuția a 12 națiuni, unde se află piatra pe care a stat Mântuitorul când a fost vândut de către Iuda, pentru a se înșira în cele din urmă, spre Biserica Învierii și pe dureroasa Cale a Crucii.

Acesta este jurnalul unui pelerin în Țara Sfântă, dar, firește, am trecut peste multe repere și locuri de popas ale călătoriei. Important de reținut este faptul că întregul pelerinaj inițiat a fost acompaniat cu muzici serafice și cu imnuri de slavă aduse Creatorului.

Mulțimea imaginilor care însoțesc textul ne conving că avem de-a face nu doar cu un poet, dar și cu o artă a privirii, care știe să găsească unghiurile cele mai fericite pentru ca placa fotografică să cuprindă și ceea ce n-are consistență reală, palpabilă, materială, să cuprindă adică și Duhul care i-a însoțit în tot drumul. Cum ar spune Hegel, autorul a dat seama de un pelerinaj cu drum cu tot.

Maria IEVA

Florile de iris

M-am întors acasă după multă vreme
Și-am văzut oglinda în cui atârnată
Ca o rană veche începând să cheme
Florile de iris ce-au sclipit odată.

M-am oprit o clipă să privesc în mine,
Prin hățiș de umbre, în a toamnei ceață,
Dar pe sub arcade te-am văzut pe tine
Cum ștergeai retina dis-de-dimineată.

Am lăsat să treacă marea pe sub pleoape
Și-aș fi spart oglinda ca să scap de vină,
Îți simțeam tăcerea, te simțeam aproape
Și târziu în noapte s-a făcut lumină.

O altă față a îngerului

Tu mi-ai vorbit de moarte ca de-o altă viață,
Ca de un zbor ascetic din început desprins,
Când eu priveam spre stele cu lacrima pe față
Și îmi părea că noaptea și îngeru-i învins.

Am coborât în mine ca într-un cuib de vulturi,
Și am văzut lumină și umbre și noroi,
Era o toamnă rece când începeai să scuturi
Toți merii din grădină care-au crescut din noi.

Se zvârcolea omida închisă-n crisalidă
Și mă durea cuvântul pe care nu l-am scris,
Dar noaptea dintr-o dată a devenit lividă
Și îngerul se-arată și dincolo de vis.

Hai, cheamă-mă!

Un ochi de vultur noaptea se deschide
Și văd în el cuvintele arzând,
Un Nero le-a incendiat și vinde
La kilogram cenușa lor râzând.

Cu pumnii plini de mir și de durere
Am așteptat cuminte să primesc,
O cupă de otravă și plăcere
Ca-n nopțile polare s-o golesc.

Ai tulburat oglinzile din mine,
Te văd așa cum n-am știut că ești;
O, de-ai să frângi din trupul meu o pâine,
Am să-nțeleg că încă mă iubești!

Hai, cheamă-mă când cerul nostru arde,
Să mai salvăm ce-i omenesc în noi,
Înlănțuiți cu stelele-n pleiade,
Ne vom iubi în viața de apoi!

Ion

Într-o zi de toamnă, cu mama de mână,
Am plecat la școală să-l cunosc pe Ion;
Ea purta pe umeri brazda de țărăni,
Eu striveam în palme vârful la creion.

Pe un drum de piatră, prin praf și noroaie,
Am umblat o vreme să-l gasesc pe Ion,
Mama mă lăsase singură în ploaie
Și în mână dreaptă ținea un baston.

Pe tăblii de piatră, într-o altă școală,
Dintre două umbre l-am zărit pe Ion,
Mă cuprinse teama ca o nouă boală
Și-am cerut la îngeri aripi de carton.

Am umblat o vreme bântuind prin lume
Și-l vedeam oriunde pe același Ion,
Dar când din greșeală l-am strigat pe nume,
Mi-a făcut cu mâna de pe-un alt peron...

În ochii tăcerii

Când râd pițigoi prin miriștea arsă
Și ochiul se-nchide străpuns de lumină,
Un gând se înalță și dorul suspină,
Păstrând pe retină imaginea ștearsă.

Pe-pleoape se-adună cristale de sare
Și visul mă cheamă la porți neștiute,
Din albul de astru prin flori de cucute
Un înger coboară uitând să mai zboare.

Cu ochi de copilă îl văd ca o rază,
Pe umbră pășește cu tălpile goale
Și lutul îmi pare adesea prea moale,
Căci îngerul naște în mine o oază.

În ochii tăcerii stă crucea cioplită
Și-un dor se înalță când gândul suspină,
Iar pleoapa se-adapă-n fântâni de lumină,
În ziua în care durerea-i strivită.

Fără lacrimi

Dacă-mi întorc privirea spre trecut,
E doar ca să mă rog pentru iertare,
Căci am uitat că omu-i prefăcut
Și astăzi cerul lacrimi nu mai are.

Am fost doi îngeri coborâți din rai
Și ne-am știut cum pruncul mama-și știe
Că mi-am dorit cu mine să mai stai,
E vinovată clipa cea pustie...

Mă iert că mi-am dorit să mă iubești,
Te iert că n-ai putut să-mi dai iubire;
Am scrijelit pe inimă povești
Și am trăit o zi de nemurire...

E-așa frumos să poți porni la drum,
Îmbrățișând cu gândul amintirea;
Să nu te-nțrebi: de ce si cum,
Dar să păstrezi în inimă iubirea!

Mirela SAVIN

Automatismul și umanitatea: Ioan Petru Culianu

Este știut faptul că proza lui Ioan Petru Culianu poate apărea insuficientă sau defectuoasă din perspectiva organizării și a prezentării ideilor, dar este totuși, măcar parțial, o modalitate de cunoaștere a unui univers coleric, care realizează prin actul de scriere un instrument de cultură, de acumulare de informații referitoare la istorie, limbă, știință plecând de la funcția de selecție imaginară a schemei jakobseniene pentru a rescrie problema receptării produselor literare așteptate. Textul lui Ioan Petru Culianu stă sub semnul unei livrești melancolii, exprimată în fraze elegante și încheiate întotdeauna la timp, înainte de a crea impresia de discurs; procedeele predilecte, constantele tematice, nu mai puțin importante pentru conturarea identității narative, se înscriu ele însele într-o ordine a unității interioare a cărei cea mai sintetică expresie rămâne tonul: „*Aș vrea să scriu despre spaimă: despre simțurile care percep o prezență în întuneric; despre urmărire, despre coșmarurile care ivesc zori galbeni. Ce va fi asta? Numerele? Poate.*”

Aruncând o simplă privire asupra textelor „*Aș vrea să scriu despre spaimă*”, „*Cum presimți o hienă...*”, „*Noaptea sufletul meu...*”, notăm faptul că totul stă sub un anume semn, o anumită rostire, un anumit mod al vorbirii care implică o atitudine în raport cu lumea, cu solicitările existenței și, desigur, înainte de toate, cu felurile de a înțelege viața însăși: „*Cum să ajungi pînă la un tată fugit, pe care nu l-ai cunoscut. Apare dimineața un individ neras, slab. îi explică: va fi poate urmărit; îl lasă singur. Iese din casă și i se pare că e urmărit, noaptea aude zgomote în fața ferestrei; iar prietenul său nu vine. Iese pe străzile întunecate*”. Supuse continuu unor amenințări interpretative deoarece textele lui Ioan Petru Culianu sunt bogate, cantitativ și calitativ, la nivelul semnificațiilor, putem spune faptul că la nivel pragma-semantic proza acestuia cunoaște puține, banale, neînsemnate, chiar inobservabile, schimbări de la un text la altul, completând tabloul prozei românești contemporane cu ceea ce pare a fi un loc al său în tabloul individualizării scriiturii sale narative. De fapt, evitând ceea ce ține de kitsch și agresivitate, Ioan Petru Culianu este un fin regizor care se folosește de niște actori immobili, cuvintele, pentru a descrie decorurile, situațiile și atitudinile care constituie adevăratul lui mijloc de comunicare: „*O femeie se agață de el. O duce acasă. O umbră dispăre printre copaci*”.

Iertarea și starea de grație par a fi temele centrale ale textelor „*Aș vrea să scriu despre spaimă*”, „*Cum presimți o hienă...*”, „*Noaptea sufletul meu...*”. Acestea au drept laitmotiv dorința utopică de evaziune, declanșată de lumea haotică în care este nevoit să trăiască Simon, alter-ego-ul naratorului. Mai mult, caracterul haotic al lumii sau, mai degrabă, monotonia cotidianului („*Dimineața*

dispăre. Apare din nou omul parcă de pe altă lume. îi vorbește despre numere.”) determină ieșirea eroului din real („*De atunci nu mai iese din casă, iubindu-și coșmarul*”) și refugiul într-o lume nealterată, în care timpul însuși capătă noi dimensiuni („*De altfel niciodată nu i se întâmplase nimic, deși în fața geamului se ghemuiau fiori stranii; noapte și liniște, corbi neclintiți, luminarea unei ferestre aprinsă în colțul universului*”).

Destinul insului care se află într-o continuă căutare a eului într-un univers social ostil, identificându-se cu un tipar psihologic care explică și demonstrează finețea și delicatețea scrisului prin recitarea și/ sau rescrierea produsului numit viață reprezentă tabloul global al acestor scrieri. Mai mult, individul lui Ioan Petru Culianu se naște singur, este conștient de sine și de lume, dar nu poate delimita o istorie pentru că această realitate intrinsecă nu îi aparține, el fiind exclus de o istorie inexistentă.

Aceasta ar fi de fapt, o structură de suprafață a prozei lui Ioan Petru Culianu: tonul, conturarea identității personajului, rostirea poetico-narativă care implică o atitudine în raport cu lumea, cu solicitările existenței: „*Așa cum presimți adeseori o hienă dincolo de forma unui nor, în zgomotele venind din grădină - poate numai scîrțîitul copacilor sau fișîitul bulgărilor de țărînă destrămați de propria lor greutate - se vestea o prezență în întuneric. I se întâmplase de seori să se convingă că neliniștea unui simț necunoscut este reală; într-un parc, la marginea mării, pe cînd ținea o fată blondă adormită în brațe, dincolo de starea primejdiei se arătasera umbre gonind mute îndărătul copacilor*”. Parabole fine, textele vorbesc despre dreptul de a exista și de a iubi, de a se naște și de a muri, de a trăi și de a visa. Ocolirea iubirii conduce la moartea spiritului sufocat de cotidianul abrupt, dur, inflexibil.

Sub semnul ironiei, „*Aș vrea să scriu despre spaimă*”, „*Cum presimți o hienă...*”, „*Noaptea sufletul meu...*” sunt de tip onnitestuale, totul reducându-se la o simplă poetică a unui limbaj comun, echivoc, dar cu toate acestea contextul este semideschis, existând permanent posibilitatea transformării într-un discurs semifilosofic: „*Pretutindeni aceeași nesiguranță*” /vs./ „*ah, despre felul cum se-ncheagă sângele/ pe buze la un semn făcut la morții / ar fi găsit exemple în istorie*”, în poemul *sub stele reci*, de Virgil Mazilescu. Astfel, proza lui Ioan Petru Culianu devine una a filosofiei respirației, al tristeților metafizice, individul fiind înspăimântat nu de moarte, ci de viață.

Meditația narativo-poetică dezvoltă o evoluție complicată, cunoaște oscilații: „*Noaptea sufletul meu a zburat pe deasupra unor stranii locuri, prăpăstii din care urcă un fum încet, lacuri galbene, focuri - pînă*

(continuare în pag. 52)

când ajunge la niște întinderi putrede, mirosind pervers de urît, unde lumina e nesigură, are deja culoarea zilelor trecute.” Până la urmă, de fapt, naratorul își asumă un rol al non-zisului, al implicațiilor, al presupuzițiilor pentru că acea totalitate de elemente informative care nu sunt direct exprimate de către locutor, în acest caz autorul de text, sunt reintegrate de lector în procesul final de interogare a textului datorită tonului pamfletar-declamativ cu final aparent pozitiv, speculând, abil analogiile dintre regnul natural, subînțeles /+viață/ și universul facerii, al artificului, /+moarte/: „Ochiul zburînd deasupra unui pământ în culori bizare, mlăștinos și cuprins de o lumină cenușie, cu animale fantastice, schelete de cavaleri, un cavaler negru dispărînd într-un abur galben pe vârful unei coline, fantasticul pur și glacial pentru că omul nu ia parte, totul sfîrșind într-o pădure la sabatul vrăjitoarelor.”

„Aș vrea să scriu despre spaimă” glisează spre elogiul spiritului artificial duplicitar, devenind în „Cum presimți o hienă...” un receptacol al tuturor ipostazelor de cunoaștere, pentru ca în „Noaptea sufletul meu...” să notăm reluarea, prefacerea și amintirea materialului poetic-narativ, de contrafacere a eului („M-am trezit cu bucuria visului, navigînd încă prin terenurile concave, în așteptarea soarelui cioplît într-o materie portocalie, un soare sferic spart ca un ou de șocolată, mirosul mixturilor drăcești astupîndu-mi nările, cu timpanele sparte de bubuitul unor tam-tamuri superflue. Dacă s-ar putea, aș dormi toată ziua, oricum nu fac nimic. Dezavantajul somnului e că nu întotdeauna visezi și atunci te trezești cu tristul sentiment al eclipsei, al dezertării.”).

Ioan Petru Culianu își dă adevărata măsură a talentului prin detașarea de reprezentanții celui de-al doilea val prin chiar obsesia morții textuale, accentuării sensibilului intuitiv, a disponibilității psihologice deoarece eul se complăce în ceea ce pare a fi o stare de apatie învăluitoare, densă, materială, totul se subscie nonspusului. Această cantonare în veșnicia universului inert, molcom și prea așezat reprezintă măiestria artei de a scrie pentru Ioan Petru Culianu, o încercare de a trăi între real și fantastic, iubire și moarte, demontând mecanismele alienării individului într-o lume nebună.

Bibliografie selectivă:

Biberi, Ion, *Eseuri literare, filosofice și artistice*, Editura Cartea Românească, București, 1982.
Croce, Benedetto, *Poezia. Introducere în critica și istoria poeziei și literaturii*, traducere și prefață de Șerban Stati, Editura Univers, București, 1972.
Marchese, Angelo, *L'Officina della poesia. Principi di poetica*, Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano, 1997 [1985¹].

Petre RĂU

SENTINȚE

- Mă consolez că nu sunt fericit prin faptul că îmi doresc mai mult.
- Cine spune că este veșnic îndrăgostit de viață minte.
- Ca să-ți atingi scopul când plângi fals, asigură-te că te privește cineva!
- Atât de mult i-a înzestrat natura pe unii oameni încât n-au nicio șansă să fie considerați inovatori, chiar și atunci când greșesc elementar.
- Lucrurile se arată foarte bine numai atunci când le cauți.
- Nu uita! Măine e o zi care începe azi și se termină poimăine.
- Lumea nu mă mai invidiază, pentru că ar fi absurd să-mi invidieze senectutea.
- De multe ori m-am simțit în al nouălea cer, dar imediat m-a apucat frica să nu cad tocmai de acolo.
- Există multe clipe de fericire. Problema e că nu poți zăbovi prea mult între ele.
- Fă ca inima să fie cel mai evident lucru care se vede la tine!
- A doua ocazie ca să mai fii copil se ivește la vârsta senectuții.
- Ceea ce ai refuzat nu mai poate fi recuperat.
- Nu uita să-ți scoți pălăria, chiar și numai în gând, când treci pe lângă o statuie.
- Există și noroi care să nu murdărească?
- Nu-i așa că te gândești la lumină numai când ești în întuneric?
- Înscrie tot ce aștepti mai bun de la viață în rubrica "va urma".
- Nu știu cine ești, știu însă bine cine ar trebui să fii!
- Viața nu înseamnă a munci, ci a-ți vedea roadele muncii tale!
- Un pesimist deja știe că nu-și mai primește înapoi banii pe care ți-i împrumută.
- Adesea, doar ultimile cuvinte contează.
- Fă-ți un scop în viață în a te amesteca cu lumea bună.
- Cele mai frumoase clipe erotice vin din min-te.
- Nu te poți simți BINE dacă nu știi cum e să fii RĂU!

Ioan GHEORGHIȚĂ

ACOLO UNDE PREJUDECĂȚILE ÎNOATĂ CA PEȘȚII

Când a plecat din Letea, Maghița rămăsese cu un singur copil din cei șase pe care-i zămislise cu plăcere diavolească și multă inconștientă cu văcarii satului, deși avea un concubin, puțin handicapat locomotor, dar cu mintea încă sănătoasă, îi abandonase prin spitale, pe la casele de copii... Frumușică, încă tinerică la cei treizeci de ani ai săi, venise mai la centru, în comună, pentru a-și face „un rost” în viață, pusese ea ochii pe unul cu casă, cu avere dar căruia îi cam plăcea băutura... de altfel, om de treabă, cu scule de pescuit, barcă ușoară din fibră de sticlă cu motor „Uvedenrude” că zbura pe canalele și bălțile deltei ca un pescăruș înspre pradă... De loc era din județul Suceava, și se angajase la Fabrica de Conserve de la Sulina, numai că, nu mult de la Revoluție fusese dată în șomaj, fabrica fiind falimentată la ordin de un evreu ce cumpărase tot ce era acolo cu un dolar (în mod simbolic) clădire așezată pe cinci mii de metri pătrați, cu trei nivele, utilată cu mașinării, inoxuri etc. etc. Guvernul îi vânduse fabrica în ideea privatizării acesteia și a revigorării ei folosind noi metode de productivitate a muncii, dar se văzuse cum... Acest *patron* a îndeplinit apoi mai multe funcții politice, europarlamentar, primar al unui sector în București, putred de bogat dar fără carte, aproape analfabet, își sfârșește cariera politică mulți ani mai târziu fiind condamnat la câțiva ani de pușcărie pentru delapidare, fals în înscrisuri etc. Așa că, Maghița rămasă fără muncă, încerca și ea să se *agațe* când de unul, când de altul, dar cum se cam săturase de aceste *răsturnări* de situații, își propusese să se facă cu adevărat utilă la casa vreunui gospodar... *Sata Nova* era o localitate cu puține resurse economice, oamenii trăiau de azi pe mâine, mulți erau plecați *în afară*, iar pământurile cu bălți și smârcuri, cu vechile cherhanale și canale săpate în anii de demult ai socialismului erau cumpărate pe bani puțini de persoane necunoscute de la *capitală*, pe care se încasau subvenții grase ca și cum ar fi fost pământuri agricole, rămăseseră bătrânii neputincioși și cei cărora le era frică de necunoscut... *Vanea* era unul dintre ei, dar, trecut binișor de 40 de ani, nici nu mai avea tragere de inimă să plece undeva, mai ales că-și irosise viața în tinerețe pe navele de pescuit oceanic, departe în apele învolburate ale Mauritaniei, sau pe coastele de vest ale Spaniei îndepărtate... Când a plecat în primul voiaj plângea mamă-sa după el ca după mort, iar bătrânul abia își ascundea și el lacrimile ce i se prelingeau pe barba stufoasă... S-a întors după șase luni cu carpete, blugi și casetofon, iar după alte câteva voiaje și-a cumpărat cu banii *în mână* o căsuță, nu departe de cea bătrânească... Spera să găsească și el un suflet de femeie cu care să se însoare, numai că anii au trecut pe nesimțite iar el a rămas neînsurat. Compania de pescuit oceanic a fost vândută, oamenii au plecat în șomaj iar

navele au fost date, făcute cadou grecilor ca fier vechi. Vanea ca mulți alți angajați a rămas în localitatea lui de baștină cu nostalgia unei frumoase și prospere treceri prin viață... Acum că Maghița îi făcea *ochi dulci*, chiar că era o posibilitate de a-și lua jumătatea de mult râvnită, numai că avea el o neîncredere în ceea ce ar fi vrut să facă, trecutul Maghiței îl cam pune pe gânduri... Leana, soră-sa, l-a convins însă să renunțe la prejudecăți, și s-o accepte pe amărâtă așa cum este *că omul se schimbă, mai ales când vrea*... Lucra ca paznic la cherhanaua din canalul 21, cherhana amenajată special pentru persoane sus-puse, înzestrată cu utilaje moderne încă din anii 90, în incinta căreia se afla și un bloc cu două etaje, cu camere curate, mobilate pentru angajați, fusese acum trecut pe numele unui grangur din București, Dan, fiul unui consilier al lui A.Năstase, ce făcea naveta din două în două zile cu elicopterul personal, un individ cam la 30 de ani, umflat ca o bășică de porc, cu picioarele scurte și groase având în barbă doar câteva fire lungi de păr. Cu Lică, prietenul și colegul lui cu care lucra în schimburi, 24 cu 24, se întâlnea doar când îi preda, cu proces-verbal, tot ceea ce avea el în pază, apoi pleca pe drumul anevoios și lung către casă... stuful înalt sau papura groasă și deasă deveneau adevărate piedici în a se deplasa cu caicul lui din lemn cu 15 crivace, împingea din greu cu ghionderul din lemn de frasin, lung și drept ca lumânarea printre bujorii sau brădișul bălții... scutura cele patru vintire pe care la avea ascunse într-un ochi de apă, apoi își continua drumul mulțumit că are ce pune pe masă, peștii săreau liberi pe fundul ambarcațiunii ca niște boțuri mici și neliniștiți de argint. Nici nu fusese surprins în acea zi de sărbătoare, era *Înălțarea Sfintei Cruci*, când Leana îl aștepta cu Maghița în fața casei lui, se cam bălbâi de emoție apoi îi spuse soră-si că trebuie să aducă vacile de la poala pădurii (avea cam 20 de capete), și că se întoarce cât poate de repede... A fost iubire la prima vedere, s-au plăcut din prima clipă, ea zâmbea cu o anumită satisfacție, el râdea în hohote gesticulând și acoperindu-și astfel emoțiile. Era vin îndeajuns pe masă, limpede și aromat, *un sânge de iepure* de nisip pe care-l turna Florea la fiecare în căni de lut, căni viu colorate pe care le adusese Vanea cu ani în urmă din voiaj, le scosese acum dintr-o cutie voluminoasă în care erau și farfurii mari și mici, platouri le căutase vreo jumătate de oră până să dea de ele, nu mai știa pe unde le pusesse. Borșul de pește le-a plăcut la toți, Nelu, nepotul, fiind bucătarul care a făcut tot posibilul să iasă foarte bine, cu un gust de neuitat... Vodca îi cam ametea pe toți, și spre miezul nopții cei doi îndrăgostiți rămăseră singuri... În prima cameră era un pat din scânduri, sprijinit pe *capre* din lemn, salteaua - un sac cât patul, plin cu paie fiind acoperită cu o pătură fină, albastră ca cerul, soba din lut construită de Leana lăsa să se vadă *fumurile* ce duceau în camera alăturată, spre lijeancă, pe masă încă mai trona cana de doi litri, acum pe jumătate cu vin roșu, și două pahare. Linoleumul cu desene maronii era întins pe jos acoperind încăperea. Noaptea trecuse, parcă, prea repede și Vanea se smulse din patul cald cu

(continuare în pag. 54)

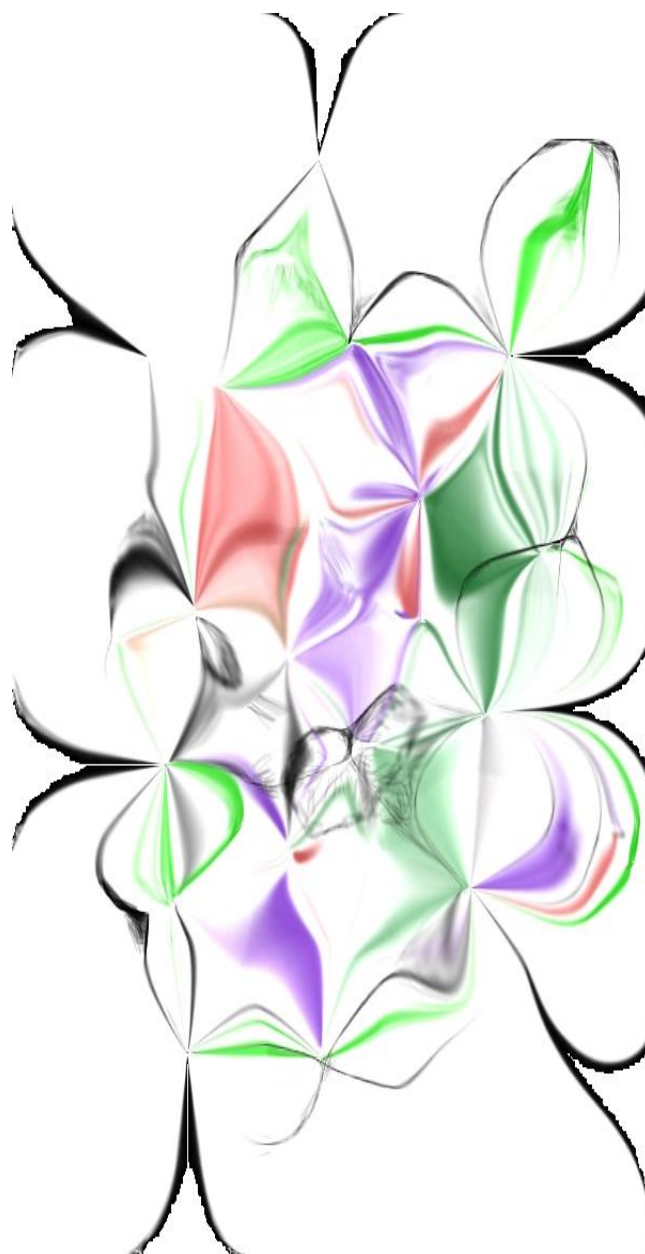
miros de femeie, încercând anevoie să se acomodeze cu ritmul unei noi zile. Peste câteva săptămâni veni și Jani, fiul Maghiței, un analfabet de 14 ani, ce renunțase la școală din cauză că tot rămânea repetent în clasa a 4-a, așa că preferase să rămână lângă mamă-sa. Jănel avea misiunea să mâne vacile în fiecare dimineață înspre pădure. Viața devenise mai complicată, mai grea, dar Leana își luă obligația de a-l crește pe băiat, iar Maghița se angajă, spre norocul ei, vânzătoare la magazinul din comună, proprietatea lui Zorba, un venetic cu mașină și cu două tractoare, ce deținea și o pensiune la marginea satului Periprava. Salariul mic, dar nu avea de ales. Se supărase când Jănel, sufletul ei, fugise la un unchi în Sulină, dar după puțin timp aflase că e bine, și că lucrează într-un atelier de reparat încălțăminte. Avea unde să doarmă, avea ce mânca, iar banii de buzunar nu-i lipseau, chiar nu trebuia să-și facă griji... Actele de căsătorie le scosese la Primărie în comună, tot Leana fusese cea care a organizat tot ce trebuia, masa și momentele unei astfel de sărbători după obiceiurile din sat, dar și după puterile financiare. Făcuse în așa fel încât să coincidă cu sărbătoarea de *Sfântul Andrei*, ca să meargă și la biserică pentru cununia religioasă, că părintele s-ar fi supărat tare dacă n-ar fi făcut după cum cerea *Sfânta Scriptură*. Ea, îmbujorată sub vântul ascutit de noiembrie, părea că n-o mai interesează această legătură, dar se comporta la fel ca la început cu alesul ei, în schimb, Vanea, nu se gândea decât la nuri ei ce plesneau de dorință, la setea nesățioasă de a fi mângaiată, iubită, alintată. Dragostea lui era una carnală, posesivă, poate și pentru că nu știa să iubească altfel, și, pentru că-și îndeplinea toate sarcinile de-acasă și de la serviciu, considera că este un om deosebit, așa cum puțini sunt... Lică îi spusese într-o zi că o văzuse pe nevastă-sa fumând la magazin, și că Gică Gingirică se cam ține după fusta ei *gata, ați și început cu minciunile, cu bârfele, ce, mă, ți-e necaz că a ta e slabă și pipernicită? fumează, ai spus? cine, oare, nu fumează în ziua de azi...* îi răspunse el în doi peri *spun și eu ce știu, mai ales că lumea vorbește... păi, da, bă, că d-aia e lume, să vorbească*. În sinea lui suferea și începuse să-și pună anumite întrebări... Gică Gingirică abia venise din Italia, lucrase în construcții după cum povestea el, dar ceea ce spunea cu ceea ce era în realitate nu prea se potrivea. Nu avea nici bani de țigări, iar băutura era sponsorizată de Maghița căreia îi făcea tot felul de promisiuni, că o va face *doamnă* în Italia dacă îl ascultă pe el, că are acolo casă și mașină, sau că o va ajuta să-și facă acte de *soggiorno* acolo, la Roma. Era trecut prin viață, adică cu pușcărie pentru furt, ceea ce știa puțină lume, și având o astfel de experiență i-a fost destul de ușor să-l inducă în eroare și pe Vanea. Îi oferea ori de câte ori avea prilejul câte o bere, cu bani de la Maghița, și încerca, prin diferite șiretlicuri, să-l atragă de partea lui, asigurându-l ferm că el este unul dintre prietenii de nădejde. Într-una din zile îi spuse lui Vanea că ar vrea să-l ajute la subzidirea casei, așa, prietenește, la sugestia Maghiței; peste câteva zile se și apucă de lucru... Seara se lăsa mereu cu distracție, mâncare, băutură și cam întotdeauna înnoptă acasă la Vanea, când și când, în toiul nopții femeia mai trecea pe la Gică pentru a-și alina dorul și dragostea, focul ce ardea mocnit în sufletul ei. *Măi, femeie, ce este, ce s-a întâmplat cu tine, ți s-au înecat corăbiile?* îi spuse bărbă-

tu-său văzând-o mai mult îngândurată decât preocupată de treburile curente. *Ei...reuși cu greu să îngai-me femeia, apoi îi povesti că are o datorie mare la magazin, cât? urlă Vanea, mulți, cam 5000 de euro, câăăăat?* lui Vanea i se făcu rău, încercă să mai spună ceva, dar cuvintele i se blocaseră în gât, ieși afară și începu să icnească, se așeză apoi lângă o piatră de lângă fântână și rămase acolo vreo câteva ore...când se ridică era, deja, noapte. Auzind despre ce este vorba, Leana începu să dea din cap a jale, nu era lucru curat, *uite pentru cine mi-am pierdut eu și timp, și bani, și puterile mele, și acum ce-ai să faci?* îl întrebă nedumerită pe frate-său, *nu știu, răspunse acesta, cred că am să-mi vând văcuțele, asta e...* A doua zi vorbi cu familia Comârzan, care fu pe loc de acord ai plăti în euro cele 15 animale una și una, îi dădu banii lui Zorba ce venise personal pentru a-și lua bănuții, și fugi cât putu de repede la Canalul 21 fiindcă intra în tura de noapte...Nu-și mai vorbiră vreo două săptămâni, apoi Vanea o puse să jure în fața icoanei cu *Maica Domnului și Pruncul* că n-o să mai facă asemenea prostie cât o fi și-o trăi, și că o să fie numai pentru casa ei. Ea se așeză în fața icoanei dar nimeni nu auzi ce mormăi în barbă, dar Vanea era ferm convins că femeia lui se va îndrepta, și că o va lua pe o cale adevărată, dreaptă. Cum lucrurile mergeau din ce în ce mai rău la cherhana, se văzu și el, și Lică dați afară din serviciu pe motiv că nu mai sunt bani de salarii, așa că tot greu era dus acum de Maghița care, încă mai mergea la magazin, dar aventura ei cu Gică Gingirică era din ce în ce mai serioasă...aproape că nu se mai fereau de oamenii din sat, iar de șușotelile lor nici nu le păsa. Era duminică dimineața când Vanea se întorsese de la pescuit crabi (îl avea tovarăș de barcă pe Țingău, un vechi prieten) de pe coastele furtunoase ale mării, când Gică tocmai ieșea de pe ușa casei lui. Rămase înmărmurit de uimire, ceea ce auzise el era adevărat, chiar adevărat...Aruncă sacul cu crabi într-o parte și alergă cât putu de repede înspre nenorocit, dar nu-l prinse, așa că intră în casă roșu de furie, urlând, cu o durere surdă, insuportabilă *unde ești, unde eeești târfa, vino aici la mineeee*. O prinse de părul lung, despletit acum, și o târî înspre tăietorul de lemne unde știa el că se află toporul cu gândul de *a-i lua gâtul*, însă Maghița se zvărcolea încercând să se desprindă din strânsoarea lipovanului, țipând *săriiți că mă omoară*, însă la acea oră matinală părea că nimic nu mișcă, că nimeni nu va veni în apărarea ei. Palmele lipovanului erau mari și bătătorite, și hotărârea lui era de neclintit. Se vedeau așchiile de la tăietor, toporul cu lama lui sclipitoare, argintie, ascuțită. Deodată, lipovanul se împiedică de câțelul care lătra și el încercându-se printre picioarele lui, iar târfa fugi cât putu de repede din mâinile lui...Abia se dezmetici lipovanul că Maghița era deja la șosea, despărțindu-i cam 200 de metri, așa că femeia răsuflă ușurată...Acolo își ridică poalele cămeșii de noapte si-i arătă bucle mari și cărnoase, bătându-le cu palmele, își dezveli apoi fofoloanca păroasă și-i strigă *am să-ți arăt eu ție, blestematule!* Lipovanul încercă disperat s-o prindă pe diavoliță, dar picioarele nu-l mai ascultau, și căzu obosit pe o grămadă de lucernă

(continuare în pag. 55)

uscată...Gică Gingirică plecase din sat împreună cu Maghița în *Ilinoia* din jud. Suceava de unde era ea de loc, și locuiau împreună cu părinții ei, într-o casă sărăcăcioasă. Făceau țuică din sfeclă de zahăr, jumătate vindeau, iar cealaltă era consumată de ei, erau mai mult *bolnavi* decât *sănătoși*. Se iubeau, asta era important, și între atâtea nevoi, apăruse un copil, rodul dragostei lor...De Jănel, și de ceilalți uitase cu desăvârșire. Gică mai făcea câte ceva prin sat, adică mergea cu ziua la vreo tencuială sau zidărie, dar astea erau rare, oamenii nu aveau cu ce să plătească munca. Gândul lui ascuns era tot o evadare în Occident, *acolo nu se moare de foame, grijile sunt mai puține, chiar și la pușcărie masa e masă, televizorul-televizor*. Nu mai aminteau nimic despre Vanea, lipovanul se îmbolnăvisese cu plămânii, și acum era într-o perioadă grea, cu tratamente. Leana îl îngrijea, îi făcea de mâncare, încercând să-l readucă la viață. Avea gaură în plămâni și doctorul îi spusese că nu mai are mult de trăit, dar lipovanul se încăpățănase să trăiască luând grăsimi de rechin, de-aia galbenă ca ceara și se vindecase. Când a fost la control, doctorul fu surprins de vindecarea lui. Îl privi lung și-i spuse *de-acu n-ai să mai mori, Vanka*. Începuse să pescuiască din nou cu Laurențiu Țiganu, pe coastele întinse ale Mării Negre, aveau permise de pescuit dar numai pentru baltă, la mare plecau *pe barba* lor. Permisele le luaseră de la domnu Radu, el tăia și spânzura tot ce mișca în zonă. Avea societate mare, SRL, iar balta era cam toată trecută în custodia lui, era cu partidul, reprezentant de seamă...La poarta instituției ridicase un chioșc în care erau spre vânzare sticle cu băuturi scumpe, whisky, vodcă rusească, coniac fine franțuzești (prețurile erau umflate artificial, chiar de patru-cinci ori mai mari) și fiecare care dădea carnetul de pescuit la vizat trebuia să cumpere câte ceva, asta era *dreptu'* pentru serviciul făcut, apoi plătea taxele aferente. După ce pleca amărâtul, sticla era așezată din nou în raftul chioșcului ca și cum nu s-ar fi vândut niciodată. Așa a funcționat mulți ani, până când domnu Radu a fost *uns* deputat în Parlament, om important în angrenajul de politică al țării. Vanea vânduse demult motorul „Uveden-rude” iar sculele de pescuit i se împuținaseră, unele furate, altele pierdute din cauza furtunilor de pe baltă. Când poștașul îi înmânase plicul venit pe numele lui, nu-i veni să creadă, *ia-l, îl îndemnă Dudu, e pentru tine*...citi, dar nu înțelesese mare lucru despre ce scria acolo, tot la Dudu s-a dus, să-l lămurească, acesta, după ce citi, îi spuse *bă, nevastă-ta are un copil pe numele tău, dar cum știi și eu e făcut cu Gingirică, așa-i ? Daaa*, spuse Vanea mai mult șoptit, *Ei, uite cum stă treaba, ea te-a dat în judecată să-i plătești pensia alimentară pe ultimii trei ani, dacă nu, e de rău cu tine*...A trăgănat-o el așa mai multă vreme, până când a sosit altă scrisorică, de data aceasta cu titlu de avertisment, *dacă în termen de... nu plătești suma de...sunteți pasibil de pedeapsă corecțională de la 1 la 3 ani cu executare*. S-a sfătuit el cu Leana, cu ceilalți frați și a ajuns la concluzia că trebuie să-i dea suma cerută, altfel trebuia să meargă la București pentru expertiza medicală pentru probe, și atunci nu se știa dacă îi va da lui dreptate, știut fiind că doctorii sunt și ei *mânjiți* până peste cap. Bani aruncați în vânt, și nu puțini! Așa că vându restul de vite și plecă cu banii în mână la *Ilinoia* pentru a se achita de *datoria* inventată de Maghița. Vara trecuse pe nesimțite, viile erau pline de rod, iar porumbul aștepta să fie cules, mătasea înnegrită, de-acum uscată lăsa să se vadă boabele

aurii ce se dezveleau sub soarele puternic de august. În spatele casei lui, Vanea pregătea următorul cazan de țuică, tare ca piatra, din prune de-alea dulci, mari, îmbietoare, de pe crengile plecate înspre pământ... Era la al treilea și nu pusese nimic deoparte. Serghei cânta *Maruška ti Maruška, ia tebia liublu*...bând apoi paharul plin dintr-o înghițitură, *dai Boh, Vanuška, dai Boh*... răspunsul celui alt rămasese parcă suspendat în aer...Se lăsă ușor pe un butuc și începu să murmure absent *Tatăl nostru carele ești în ceruri, sfințească-se*...nu termină, căci un fir subțire de sânge începu să i se prelingă încet din urechea dreaptă, apoi căzu cu ochii larg deschiși spre cerul senin cerând, parcă, ajutor.

desen de Elena-Liliana Fluture

Daniela DASCĂLU

Arta conversației în C. F. R.

Conversația din textul *C.F.R.*, de I.L. Caragiale, se desfășoară într-un cadru informal, interactiv simetric, în gară, la o berărie, între trei parteneri, care devin pe rând protagoniștii comunicării. De menționat faptul că doi dintre ei se cunosc, iar cel de-al treilea intervine în conversație, pe neașteptate, fiind așadar un necunoscut. Se utilizează forme de adresare ce marchează familiaritatea, apropierea dintre participanți, cum ar fi *frate*, *nene*, acestea desemnând grade de rudenie. Conversația debutează cu o secvență inițială, clasică, alcătuită dintr-o succesiune de perechi de adiacență ce include schimbul de saluturi urmate de întrebări și răspunsuri stereotip. Structura inițială marchează intrarea în rol și intenția de comunicare, incluzând o inițiere printr-o cerere de permisiune pentru a intra în interacțiune: *M.: Îmi dați voie?*. Tema de conversație este introdusă în cadrul secvenței inițiale, anume călătoria Miței.

Schimbul de replici între cei trei protagoniști include mișcări de ofertare, din partea lui M și mișcări de contracarare din partea celor doi amici. Au loc, de asemenea și schimburile preliminare, declanșate de M, ce au rolul de a testa atitudinea amicilor, verificând posibilitatea ca acesta să producă o mișcare de respingere sau de contracarare. De asemenea, schimburile preliminare sunt o strategie de asumare a rolului de emițător, deoarece inițiatorul lor va iniția și schimbul principal de replici, organizând preferențial conversația. Intervenția reactivă pozitivă din partea lui N satisface intervenția inițiativă a lui M. Conversația este inițiată în momentul în care participanții se află față în față în față, de îndată ce M simte nevoia de a socializa, dorind să comunice, oferind informații despre Mița.

Mișcarea de ofertare a mușterii declanșează o mișcare imediată din partea celor doi amici. Ei intră în joc, prin răspunsul la salut al musafirului, manifestându-și, astfel, dorința de cooperare. Mușterii îi salută pe cei doi, își cere voie dacă poate să se așeze la masă. Prin răspunsul lui N, *Poftim*, M înțelege că nu deranjează, însă răspunsurile de acceptare vin cu o oarecare ezitare, sugerată de punctele de suspensie ce le precedă. La întrebarea pusă de M, *Vorbeați ceva secret?*, G răspunde printr-o interjecție, ce poate sugera atât acceptarea intrării în joc a celuilalt, putând fi pusă în corelație cu *Da de unde?*, *Nici gând!*, cât și un mod de respingere a participantului, trimițând la ideea că indiferent dacă vorbeau ceva secret, oricum sunt deranjați, odată ce a intrat în vorbă inopinat. Răspunsul poate fi interpretat din perspectiva politetiei.

Enunțurile *M.: Nu vă deranjez, ca'va s'zică.* / *G.: ...Nu.* cuprind un schimb cu caracter directiv din partea lui M, de sociabilitate. Se instaurează pe moment o relație amicală

între cei trei participanți.

După o scurtă tăcere din partea tuturor protagoniștilor, M intervine prin apelativul familiar, *frate*, cu o întrebare destul de cunoscută, specifică, mai ales, începutului unei conversații *o fi târziu?*. Acest fapt implică dorința de apropiere a necunoscutului de cei doi amici și, de asemenea, dorința de participare la actul conversațional. Un alt prilej ce marchează intenția noului-venit este folosirea de către acesta a persoanei a doua, numărul singular, atunci când se adresează unuia dintre ceilalți doi protagoniști.

Dorința de afirmare a lui M, este introdusă prin replica *Mița acu trebuie să fie...*, voind ca să le aducă la cunoștință celorlalți doi motivul așteptării sale în gară, ca și cum dacă ceilalți nu-l întreabă nimic în legătură cu el, se simțea nevoit să aducă la cunoștință acest fapt. M deține capacitatea de a dirija conversația către punctele dorite de el.

Dorind să afle, conform orei, unde se situează în acel moment Mița, făcându-se că a uitat răspunsul celuilalt, mai întreabă o dată cât este ceasul, după care stabilește coordonatele spațiale. El ține neapărat să spună și faptul că a lăsat-o pe Mița să plece cu șeful, de parcă ar dori să vadă reacțiile celor doi, la afirmația sa. Mița este un personaj necunoscut de N și G, astfel încât ei nu înțeleg nimic din intervențiile amicului necunoscut. Gestul său de a bate cu pumnul în masă semnifică faptul că se așezase de mult timp și încă nu a comandat nimic. Pare foarte familiar în gesturi și în vorbe.

N și G rămân uimiți de atitudinea bărbatului, uitându-se unul la altul, schimbând priviri contrare. M își cere scuze și pleacă. Lipsește câteva minute, timp în care Niță și Ghiță se întreabă cine e amicul. Ghiță încearcă să spună că acesta e *cam trecut...* și este întrerupt de Niță, care îi răspunde ca și când ar fi înțeles ceea ce voia să zică amicul său. Afirmația lui Ghiță poate face trimitere către mai multe lucruri: fie că ceasul e trecut de o anumită oră, fie că necunoscutul e trecut de o anumită vârstă.

Amicul se întoarce, tot la fel de preocupat de oră; întreabă din nou, primește răspuns, după care mai introduce un personaj necunoscut în conversația lor, prin folosirea verbului la persoana a treia, numărul plural *sunt*. Cei doi sunt din nou contrariați. În sfârșit, Niță se hotărăște să întrebe cine e Mița, făcând pe plac în acest mod interlocutorului lor, care parcă abia aștepta să le stârneasă o anumită curiozitate celor doi amici.

Prin atitudinea sa, M pare să fie o persoană lăudăroasă, căreia îi place să întrețină conversații cu necunoscuții, tocmai pentru a spune tot despre el, nimeni neputând să-l contrazică, ci doar să-i adreseze întrebări și el să răspundă, conducând discuția într-o direcție voită de el, prin replicile pe care le dă celorlalți. M stârnește curiozitatea amicilor reușind să-i facă să manifeste interes în conversația inițiată. Ei doresc să afle cine e Mița și cu cine e plecată, bănuind că M este probabil înșelat fără să-și dea seama, din momentul în care M spune că a lăsat-o să plece cu șeful.

În secvența *G.: E cam trecut...* / *N.: Ce cam!*

(continuare în pag. 57)

e bine de tot., N nu respectă regulile accesului la cuvânt, întrerupându-l pe G, dând dovadă că a înțeles ceea ce dorea să spună acesta. Strategiile folosite de emițător sunt strategii de tip anticipativ bazate pe predicția atitudinii și reacția partenerului. Emițătorul își asumă enunțurile.

La nivelul formei, se poate observa un stil conversațional colocvial, indivizii nesimțindu-se îngrădiți de rigorile impuse de un cadru formal. Ezităările sunt expresia neîncrederii interlocutorilor. Sunt adoptate strategii de deschidere a conversației și de menținere a acesteia. La nivelul conținutului, M optează pentru o strategie de introducere a temei de conversație.

Pauzele introduc un moment de suspans în comunicare, cu scopul de a urmări curiozitatea partenerului.

Tăcerea exprimă indecizia protagoniștilor de a participa la conversație, nu se pot decide dacă să ia cuvântul, cel puțin N și G manifestă dezinteres la început.

Structura conversațională cuprinde întreruperi, subînțelegeri, întrebări închise (frecvente în conversația zilnică), topica liberă, la dispoziția vorbitorului.

Pornind de la concepția lui Goffman, potrivit căreia conversațiile sunt adevărate ritualuri interpersonale, se remarcă în fragmentul de față faptul că este respectat un ritual al întâlnirii, unde M respectă ritualul conversațional, apelând la formula amicală de salut *Salutare, neică*.

Orice tip de schimb se întemeiază pe interacțiune, ce presupune, la rândul ei, cooperare. Schimbările de cuvinte sunt rezultatul unui efort de cooperare. Verbal, sau nonverbal, participanții la conversație își manifestă dorința de cooperare, adică de a dezvolta o relație. Principiul cooperării reprezintă contribuția la conversație ce trebuie să corespundă cu ceea ce se așteaptă de la participanți, cu stadiul atins de conversație, cu scopul și cu direcția în timpul schimbului verbal (Bonta, 2004: 323-324).

Principiul de politețe introduce discursul într-o dimensiune socială. Politețea include ansamblul de strategii conversaționale, ce reglează relațiile dintre interlocutori (Bonta, 2004: 339). Contextul are o importanță deosebită asupra expresiei de politețe. Reușita efectelor depinde de o serie de factori contextuali, precum tipul de interacțiune creat, situația de comunicare și tipul de relații stabilit între partenerii schimbului (Bonta, 2004:340). Cei doi amici respectă principiul politeții pozitive, nerefuzându-l pe M și acceptându-l ca partener de conversație.

Strategiile conversaționale pot fi identificate pe mai multe planuri: la nivelul relației dintre indivizi (stabilirea rândului la cuvânt, ascultarea activă, manifestarea politeții, strategii de face-work), la nivelul formei (de deschidere, menținere și încheiere a conversației) și la nivelul conținutului (introducerea temelor de conversație, corelarea temelor, strategii ale argumentării, negocierii, manipulării, persuadării) (Bonta, 2004: 401).

Participanții la dialog sunt indivizi cu identitate culturală, socială și psihologică. Ei intră în interacțiune cu un bagaj de cunoștințe, cu credințe și valori personale, cu resurse personale (predispoziții cognitive, afective, comunicative, trăsături de personalitate, caracteristici fizice și psihice, o anumită capacitate de monitorizare a interlocutorului și de automonitorizare). Astfel, identitatea participanților la dialog se reflectă în limbă (GLR, 2005: 783). Statutul social și gradul de cultură se reflectă în limbă. Participanții la conversație, M, G și N par a proveni din clase sociale inferioare, iar din răspunsul N.: *După gară*,

reiese că acesta era angajat la gară și venea la berărie întotdeauna după ce ieșea de la serviciu. Ceilalți participanți nu au ocazia de a sugera locul lor de muncă.

Schimbul de replici este guvernat de principiul alternanței la cuvânt. Intervențiile care compun un schimb de replici sunt succesive, separate prin pauze foarte scurte (GLR, 2005: 805). Comportamentele comunicative ale indivizilor se raportează la un set de maxime ideale, maxime ale cooperării, care funcționează ca puncte de reper pentru alocutori în deducerea semnificației contextuale a unui enunț. Astfel, în conversația de față, se respectă maxima cantității (informația transmisă de M satisface scopul curent al conversației), maxima calității (informația oferită de M este una adevărată, anume aceea că Mița e plecată și că se află între anumite coordonate spațiale, în funcție de oră, de aici concluzionând faptul că M știe exact traseul parcurs de Mița, precum și ritualurile îndeplinite de aceasta în unele gări). La începutul conversației, M încălca maxima manierei, întrucât contribuția sa comunicativă nu era formulată clar, cei doi amici neînțelegând cine trebuie să fie... *între Ghergani și Conțești*...

O parte din informația transmisă se face prin intermediul presupuzițiilor, implicațiilor sau a implicațiilor (GLR, 2005: 814). Din secvența M.: *...între Ghergani și Conțești... Am lăsat-o să plece cu șeful...* se declanșează presupuziția că Mița este soția lui M și că aceasta îl înșală cu șeful în călătoria parcursă, cu un anumit scop. Implicațiile sunt consecințe logice ale stării de fapt asertate prin enunțurile afirmative ale lui M: *...Mița acu trebuie să fie...* implică „Mița nu este acum aici” sau „Mița este o persoană foarte cunoscută și apropiată”.

În concluzie, se poate afirma, așa cum susține și Elena Bonta, că orice tip de conversație este o ipostază a interacțiunii verbale cotidiene, desfășurată între doi sau mai mulți participanți, având un caracter oarecum informal și spontan, capabilă să asigure acestora integrarea într-un grup și participarea la viața socială (Bonta, 2004: 394).

BIBLIOGRAFIE

1. Bonta, E., *Conversația – ipostază a interacțiunii verbale*, Editura Alma Mater, Bacău, 2004.
2. Caragiale, I.L., C.F.R., în *Momente și schițe*, Editura Prometeu, București, 1998.
3. Ionescu-Ruxândoiu, L., *Limba și comunicare*, Editura ALL Educațional, București, 2003.
4. Ionescu-Ruxândoiu, L., *Interacțiunea verbală în limba română actuală ???*
5. Guțu Romalo, V., *Gramatica limbii române*, Vol. II, Editura Academiei, București, 2005.
6. Guțu Romalo, V., *Gramatica limbii române*, Vol. II, Editura Academiei, București, 2008.
7. Maingueneau, D., *Analiza textelor de comunicare*, Institutul European, Iași, 2007.

Al Florin ȚENE

ELEMENTE PSIHPATOLOGICE ÎN ROMANUL „CIULEANDRA” DE LIVIU REBREANU

Pentru mulți scriitori boala mintală a fost izvor inepuizabil de inspirație. Îndrăznesc să afirm că scriitorii cu harul talentului înzestrat utilizează volens nolens în creația lor ineditul, pitorescul, caracteristicul comportamental și sufletesc, înțelegând această stare o abatere de la norma ternă, banală, adaptativă a integrării armonioase. Atunci când autorul abordează această stare, pendulează, cu personajul său și cu starea de conștiință în imediata tangență a psihatriei dacă nu chiar în miezul acesteia.

În creația sa, diversă din punct de vedere tematic, Liviu Rebreanu cunoscut ca romancier al marilor probleme de conștiință colectivă și individuală, a abordat în Ciuleandra un caz de conștiință morbidă, de destructurare psihotică a personalității. Încă de la început, romancierul folosește tehnica de a înfățișa, la fel ca într-o fișe de observație medicală, faptele, analiza stărilor de conștiință ale eroului și mersul suferinței acestuia, unde consemnează în afara simptomelor și evoluția bolii, antecedentele familiale și personale etc. ca și problematica medico-legală a cazului. În acest sens autorul a izbutit să utilizeze date de patologie psihiatrică ca și când ar fi fost fapte petrecute în viața de fiecare zi, mai ales, analizează stările de destructurare a conștiinței sub forma unei introspecții ce evocă metoda autopatrografică.

Narațiunea începe cu o manifestare comportamentală agravantă, uxoricidul prin sugrumare, crimă nemotivată aparent sau desfășurată sub incidența impulsiiunii necontrolate și irezistibile, într-o stare de obnubilare a conștiinței, în decursul căreia manifestarea se desfășoară brutal, în afara oricărei opțiuni. Această formă de comportament antisocial îl întâlnim în nostalgia psihiatrică, la starea psihotică schizofreniformă paranoică sau maniacal, adesea sub influența dezinhibantă a alcoolului. În timpul internării asistăm la înfățișarea cazului, în întregime desfășurat sub incidența psihiatrică, căutându-se motivația gestului său reprobabil atât de erou cât și de către medicul Ursu, implicat în dubla sa postură subiectivă, umană și obiectivă, profesională.

Motivația uxoricidului din partea tatălui: „un moment de nebunie subită”, dorință, dragoste și gelozie inițial, apoi impulsie sub formă imperioasă a unui instinct criminal, cumul de sadism, toate moștenite de la antecesorii săi și, în final, manifestarea unei boli mintale, confirmată de medicul Ursu, ce elimină ipoteza unei simulări, așa cum părea la început. Atitudinea contrară a gardianului ce-l păzea, Andrei Leahu, într-o situație similară. Îi prilejuiește lui Puiu Faranga, reflectii asupra comportamen-

tului rațional al unui om simplu și asupra motivației actului său, considerând că a avut în el însuși instinctul criminal. Își răscolește trecutul din care relevă elemente sadice al acestui instinct, printre acestea impulsivitatea de a omorî pe cineva, plăcerea de a privi tăierea păsărilor în copilărie, pornirea de a ucide femeia pe care o posedă, găsindu-și o motivație și, în același timp, disculpându-se. În viața sa au apărut multe aspecte fenomenologice ale suferinței sale, printre care idei interpretative, idei de persecuție, de revendicare, de culpabilitate și de autopunițiune, iar din inconștientul său țâșnește amintirea cunoașterii Mădălinei, viitoarea soție și victimă, în acel dans de exaltare pasională. Ciuleandra dans al vieții și al morții, de care este obsedat pathologic și în ritmul căruia se derulează episodul acut al stării psihotice finale. Autorul folosește modelul psihiatric pe care s-a structurat întregul roman. Descoperim alternanțe între stările depresive și acelea de exaltare afectivă, cu impulsivitate necontrolată așa cum se desprind din prezentarea în totalitate a personajului, afecțiune ce oscilează episodic între două extreme malancolia și mania, fiind în același timp o afecțiune genetic, constituțională, ca un ecou îndepărtat de la antecesorii.

Talentul lui Liviu Rebreanu a constatat într-o transfigurare literară a bolii mintale, într-o evoluție în care se remarcă aspectul unei conștiințe aparent lucide, fără a exagera de simptomele patologice, folosindu-le, cu măiestrie artistică, numai când era necesar și episodic, așa cum a prezentat comportamentul când și-a ucis soția de la începutul narațiunii.

STAREA POEZIEI ROMÂNEȘTI LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XXI

Pentru a aborda această temă este necesar un îndelung exercițiu de receptare a poeziei românești în ansamblu, cu aplecare spre tendința de evoluție a poeziei din a doua parte a secolului XX, și numai apoi este necesară o plonjare în panorama poeziei secolului XXI.

În acest context, cristalizarea criteriilor de selecție și a conceptelor cu care trebuie lucrat stau la baza analizei noastre. O panoramă a poeziei de la Nichita Stănescu, trecând pe la Cristian Popescu, până la Claudiu Simonați se întinde pe o suprafață de timp considerabilă, greu de cuprins doar într-un articol, mai degrabă poate fi expusă în Biblia înțelegerii poeziei românești din secolul nostru, de care făcea vorbire Ion Simuț.

Exegeza poeziei de astăzi înregistrează o evoluție/ involuție a poeziei, prin apariția unui nou curent literar, pe care l-am denumit, proglobmodernul, despre care am scris în presa literară a anilor 2000. Este o întoarcere, pe jumătate, la clasicism, încercând să înlăture mazăga postmodernismului opzecist al cărei poezie nu transmitea nimic, aducând un deserviciu limbii literare.

(continuare în pag. 59)

Pentru a face, succint, o analiză a poeziei românești la începutul acestui secol, e necesar să privești această panoramă ca printr-un ochi întors, adică de la cel mai tânăr autor, Adela Greceanu, la Mircea Ivănescu, care a decedat de curând. Poeții tineri ai acestui început de secol, au învățat, practic, de la post-textualiști (nouzeciști), postmoderniști, textualiști (optzeciști), manieriști, experimentalisti (șaizeciști), în frunte cu Angel Dumbrăveanu, Marin Sorescu, etc.

O privire de ansamblu asupra influențelor poetice de la sfârșitul veacului trecut și începutul acestui secol este necesară pentru a stabili cele cinci metode distincte de analiză comparativă prin raportarea la identitatea eului poetic. Se pare că tendința poeziei actuale este o prelungire a celei de la sfârșitul secolului XX, care a fost și este, se pare, instaurarea eului poetic ca instanță absolută, prin utilizarea și eliminarea formelor de retorică pentru a se ajunge la eul real absolut, adică la Voce.

Am constatat că poeții de la începutul secolului XXI nu prea își pun întrebarea cine se exprimă în versurile lor, abandonându-se fără voia lor versului impersonal.

Vorbeam mai înainte despre cele cinci metode de analiză: metoda arghezieană ar consta în exploatarea impurității limbii, metoda blagiană - expresionistă care glisează între eul exterior, amplificat cosmic, și un eu interior problematizat. Urmează metoda lui Ion Barbu, de textualizare a discursului care înlocuiește eul poetic cu o instanță textuală suverană care se reflectă doar pe sine în oglinzile textului, ce o numim realitate textuală. Mai este metoda bacoviană ce constă într-o formă de existențialism al eului poetic care se contemplă pe sine într-o formă degradată și agonală, urmând metoda stănesciană care este dată de postmodernismul necuvintelor, eul poetic fiind situat, cum ar spune Marin Mincu în „interstițiile spațiului metalingvistic“.

Am observant, într-o analiză a raportului realitate- limbaj (text), că tinerii poeți care urmează metoda lui Nichita Stănescu, poezia lor afirmă că realitatea înseamnă mai mult decât limbajul, cuprinzând potențele preverbale. Ei cred că realitatea este doar limbaj și ce nu este limbaj nu există. Cei care urmează metoda lui Sorescu prețuiesc realitatea double-face, în care lumea și limbajul coexistă, dar pot fi abordate în mod ironic, ori grav, experimentalist cum o face Mircea Ivănescu.

Poeții de la începutul secolului XXI, pentru faptul că aplică procesul de textualizare, poezia lor a luat locul a ce se numea în perioada primei jumătăți a secolului XX emoția sau sentimentul. Transferul poetic obișnuit - realitate - a fost îndreptat spre opoziția realitate-text.

Poetul de la începutul acestui secol a devenit acel „de-scriptor“ care pune în text tot ce atinge, până și inefabilitatea. Acesta nu vizează Poezia, ci „textele“, problema lui nu mai constă în scrierea versurilor, ci descrierea mecanismelor acesteia - ocultând poemul. Creându-și senzația că se află la interstițiul dintre realitate și text, așa cum Platon lăsa să se întrevadă ideile în vacuumul realității. Dicteul textualist folosit de poeții de azi constă în producerea de text și metatext în același timp. Textul poetic fiind organizat în pulsuni poetice ale actului liric, care nu mai este interesat decât să comunice autenticitatea trăirii sale și evitând de a comunica o anumită idee.

Poezia actuală, cea care nu se înscrie în globmodern, are diferite caractere revelatoare - colocialitatea ironică, folosind semnele de punctuație nefirești și o oralitate simulată, discursurile care încearcă să spună totul pentru a masca diferite complexe, cum ar fi forme de demențializare a realului, poeme schizofrenice, pornografice, obsesii viscerale, autoexecuțiile eului și simțiri dereglate, promovarea gradului zero al scriiturii, a unei stări poetice plasmatică, prin contestarea rolului metaforei. Acești poeți care practică textualismul au atitudinile radicale în raport cu universul literaturii : ei susțin că toți poeții care nu se supun imperativului scriiturii sunt considerați pășuniști și tradiționaliști.

În această perioadă și în acest peisaj literar au apărut poeți tineri ale căror cărți au fost publicate de edituri cunoscute, dar, din păcate, datorită modului defectos de promovare a cărții aceștia au rămas aproape anonimi. Amintim în acest contest pe: Răzvan Țupa, Dan Sociu, Elena Vlădăreanu, Claudiu Komartin, Lavinia Bălulescu, Livia Roșca, Linda Maria Baros, Violeta Ion, Miruna Vlăda, Diana Geacă, Andra Rotaru, etc. Un poet de anvergură este Ion Iancu Vale, ctitor de reviste de bună calitate.

Generația „mileneristă“ care are un program declarat anticalofil și minimalist nu prea s-a impus pe piața poeziei. Această poezie este una cu bătaie scurtă, fapt dovedit de precocitatea ei manierizată. Acest contingent are deja micile lui ierarhii. Printre aceștia se află Livia Roșca, născută în Drăgășani, la 1980, cu volumul „Ruj pe icoane“, volum premiat de Uniunea Scriitorilor. Din păcate, această poezie scrisă de concetățeană mea, nu justifică integral asemenea aprecieri. Acest caz mă face să constat că există un mod de a face pe cineva poet și ai construi o mică glorie. Laudele nemeritate de pe coperta a patra ale criticilor Alexandru Matei, Tudorel Urian și Al. Cisteleanu laudă niște poezii siropoase și anoste. Se pare că această poetă nu are viitor. Volumul de debut este un excelent produs, de la ambalaj la reclamă, al unui serviciu de marketing literar profesionist-din care lipsește poezia.

După cum se obsearvă, cu ajutorul unor critici onorabili se promovează grafomania și veleitarismul. Un anumit ecou a avut textele Mirunei Vlăda, din volumul „Poeme extrauterine“, apărute la Editura Paralela 45, în 2004. Născută în București în 1986, autoarea debutase cu un an înainte în revista Luceafărul, prezentată de Octavian Soviany. Alexandru Matei vorbește despre „autenticitatea spunerii“, Aurel Pantea scrie despre „voluptatea deziluzionării, ce trimite în limbaj impulsurile unei feminități ce-și calmează toate libertățile și toate decomplexările“. Toate aceste elogii sunt rostite cu jumătate de gură, cu rezerve subtextuale. Aceste constatări, unele laudative nu reprezintă în niciun fel garanția valorii. Și în al doilea volum al acestei autoare intitulat „Pauza dintre vene“, apărut în 2007, la Editura Cartea Românească descoperim un manierism lipsit de accente personale. Descoperim, la fiecare poem, banalități rostite emfatic și așa zise filosofări anoste.

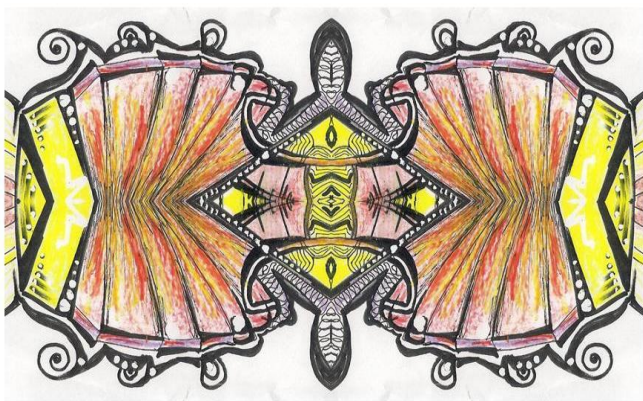
(continuare în pag. 60)

Spre deosebire de precedenta poetă, în poeziile Laviniei Bălulescu din volumul "Lavinucea", apărut la Cartea Românească, în 2007, născută la Drobeta-Turnu Severin în 1985, are capacitatea de a se întoarce în copilărie și cu evidentă înclinație ludică, cu influență din Mircișor al lui Cărtărescu din Orbitor și din personajele lui Cristian Popescu. Această poetă a debutat cu volumul "Mov", în 2004, la Editura Prier, titlu identic cu titlul volumului de poezie a unui poet din Petroșani, volum apărut la Editura Fundației "I.D. Sîrbu", condusă de scriitorul Dumitru Velea. Poemele, 26 la număr, au grație și sprinteneală, demne de luat în seamă.

Un alt poet al acestui secol este Valentin Radu, care în 2001 a publicat volumul "Înapoi în Arcadia", la Editura Paralela 45, pe atunci minor care s-a apucat să se joace înainte de vreme cu lucrurile serioase de pe lumea aceasta, între care se numără și poezia. Mircea Bârsilă a girat debutul lui Alexandra Pârvan cu volumul "Prinsoare", apărut în 2001, observând o "armonizare a contrariilor", remarcându-se prin asociațiile duale, în spiritul unui onirism împlânzit de emoția credibilă, cu remarcă Adrian Alui Gheorghe.

Și la Cluj descoperim o paletă diversă de abordare a stării poetice. De la șaizeciștii Aurel Rău, Aurel Gurghianu, la optzeciștii Ion Mureșan, Ion Cristofor și până la milenariștii Ionuț Țene, Flavia Teoc, Mihael Bumb etc., toți au îmbogățit ideatica și structura poeziei prin felul de exprimare a ideilor.

Fiecare zonă a țării își are grupul ei de poeți, din păcate puțini cunoscuți, chiar dacă poezia lor dezvăluie talente autentice. Vina o are felul de distribuție și difuzare a cărților și a presei literare. Astfel, în zona Doljului, Hunedoarei și al Orăștiei sunt poeți demni de a fi luați în seamă și citiți cu interes. Printre aceștia enumărăm pe: Any Drăgoianu, cu debut editorial în 2005, Dumitru Velea, Mihai Duțescu, Petre Gigea-Gorun, Eugen Evu, Janet Nică, Ionuț Țene, Doina Drăguț, Ion Pachia-Tatomirescu, Marius Robu, Claudiu Nicolae Șimonați, Lelu Nicolae Vălăreanu și alții. O parte din aceștia au fost cuprinși în antologia Lumina cuvintelor, întocmită cu profesionalism de Claudiu Șimonați. Parafrazându-l pe Malraux, pot să conchid că în Secolul XXI se vor naște marii noștri poeți, sau poezia va dispărea, prin paginile efemere ale internetului.

desen de Elena-Liliana Fluture

Lilia MANOLE

IUBIREA , UN PIAN CU MULTE CLAPE

Iubirea, un pian cu multe clape,
L-auzul notelor, și piatra cântă,
Și-aici ademenită sunt, de șoapte,
Și fericită sunt, precum o sfântă.

Ai vrea, urmându-ți pasiunea,
Să plângă pietrele-ntre noi?
Și apele să-și caute genunea,
Să se desprindă într-un greu șuvoi?

Ai vrea, pe-aceste clape, să încep
O melodie, ca să-ți cânt, hazlie?
Să mă iubești, cu râsul tău perfect,
Să guști iubire, făcând haz de frenezie.

Atinge clapele, te rog, și nu opri
Mișcarea degetelor, ca să spună
În ce diez, noi, nevăzuți, ne vom iubi,
Cu dulci urări de "Noapte bună!.."

ÎNSERAREA TOAMNEI

Iubite, înserarea toamnei înfrunzește,
Și ploaia se destramă în amurg,
De ai să știi ce anotimp descrește,
Te vei întoarce, unde verile se duc.

Și vei găsi o desfrunzire dulce,
Iar florile de tei, în ploaie fremătând,
Avea-vei în a ta putere, o cruce,
Tu, printre stelele cu tei, călcând.

Din vară, în vară, simți-vei începutul,
Unul nostalgic, uitând de tot ce e umor,
Și legănându-ți ploile, visa-vei și trecutul,
Cuprins în două rânduri de amor.

Pesemne, vei dori să fie multă ploaie,
Să te răzbuni pe firea ta, din când în când,
Și să dansezi , precum o frunză ce se-ndoaie,
În dansul ei frenetic, toamna cuprinzând...

Iubite, înserarea toamnei înfrunzește,
Amurgul ploii e transcris în curcubeu,
Și anotimpul care iată iar descrește
Îți ia argintul de pe buzele-mi, argintul tău...

Valentina BALABAN

Pentru tine...

Din undă, suflare și-un strop de tină
Creația-i spirit țâșnit din Lumină...
Cuvântul în aer învârt rubine,
Pentru tine...

Istorie ce curg cu răni nedorite
În lupte interne, prin căi ispitite
Planete create din praf în turbine,
Pentru tine...

Pe cale, pe-o rază aleasă de tine
Coboară în inimă gândul de bine
Zâmbește, iubește, vorbește cu Sine,
Pentru tine...

Din inimi unite masculin-feminine
În ludicul dans, al unimii divine
Credința, curajul sporește știi bine !
Pentru tine...

Prin stări...

În lacrima naturii, Soarele-mi zâmbește...
Eu îi dau binețe, norul mi-l umbrește
Prin perdea de ploaie, ochi-mi șiroiesc
Raze de speranță, curcubeu regesc...
Calc desculță-n iarbă, mă inundă –o strună
Orizontu-i roșu, vine mândra Lună...
Visul zilei pleacă, spre-alt tărâm de vis
Cerule mă provocă, drumul mi-e deschis...
Trec din stare-n stare și –mpletesc iubirea
În mii de mosoare, țeș nemărginirea...

Teatrul Terra...

Gongul din bing-bang
Ridicând cortini de rang
Stelele creează-n scene
Piese grele, mari dileme
C-un regizor dramaturg
Constelat și demiurg
În decor de rai și praf
Un război spre epitaf
Într-un arbore din gene
Printre legi și prin sisteme
Lăstărind și ofilind în sală
Răsu-plânsu cu bilet la gală
De nicăieri... povești nescrise
C-un rol predestinat de vise
Cu sala plină, casa-nchisă
Joci soarta pariind pe-o miză
Cortina când va cade
Aplauze-n cascade...
Rămâi un egregor,
Sau...frunză din decor...

Exist

Sunt templu
Știutelor și neștiutelor
Sunt epicentru
Gânditelor și negânditelor
Sunt un magnet
Al muzelor, ispitelor
Sunt poetesă
În tainița cuvintelor
Sunt freamăt
Din visări celeste
Sunt rază
Timpului poveste...

Însămânțați...

Ne susțin străbunii
Pe ogoare-nsămânțați
Hrană sfântă-a lumii
Pulbere de stele, înălțați!
Bază a pădurii seculare,
Roua dimineții, plânsul lor...
Noi...urmăm ca brazde de tractoare
Un rulaj de trupuri pe ogor...
Viața susținută-n joc de moarte
Cu moartea pre moarte călcând...
O carte ce naște-altă carte
Un gând ce strunește alt gând...
Pământ...mamă, casă și hrană
Cu suflu și licăr stelar
Vehicul rotit și icoană
Și-o inimă ca sanctuar...

Scena 3D

O plasmă 3D în rulaj
Eroi, spectatori...un mixaj
Lentile puține-n contact
Capcane, momeli într-un act
O sală prea plină, dar... goală-
Absenții prezenți dorm la gală-
Vor ști doar că sala-i frumoasă
Fotoliu modern...Ce le pasă !...
Veniți din nimic, spre nimic
Consumă, încurcă, n-au *clik*
Se-ndreaptă spre linie moartă
Sau plâng ori blestemă în soartă
Actor...spectator eșuat,
Lumina-i pierdut...ce păcat !

Torță solară

Văpaie de iubire prinsă-n vreme
Fitulul parental aprins în gene...
Suflarea-Ți pasageră cuibărește
Și bob din bob, prezentul încolțește...
Cu pâlpâirea Ta ce-ai oglindit-o-n cioburi
Un univers creat, pe-un infinit de globuri
Explozii de plăcere în mii de curcubeie
Din Torța Ta Solară, scânteie din scânteie
Aprinderi succesive, spre stingeri permutate
Tărâmurile paralele, eroi spre altă carte.

Lucia PĂTRAȘCU

Lansare de carte: Poeții în Cetate

Antologia lirică „**Poeții în Cetate**”, apărută sub egida Bibliotecii Județene **Panaït Istrati**, din Brăila, la editura **Proilavia**, Brăila 2015, este o lucrare ce s-a născut ca urmare a unei inițiative meritorii, dorind să prezinte câțiva dintre poeții brăileni, membri ai *Cenaclului literar* ce poartă numele marelui scriitor brăilean **Panaït Istrati**.

În paginile volumului sunt prezentați un număr de 21 poeți, cu exemplificări de versuri, precedate de un scurt *Curriculum Vitae literar*, însoțit de scurte referințe critice. Editarea acestui volum de *Antologie* este, de fapt, o încununare a activității literare a acestora, rezultată în urma întâlnirilor cu regularitate în ultima zi de vineri a fiecărei luni. Voi cita numele celor ce se regăsesc (așezați în ordine alfabetică!) în paginile *Antologiei* și care formează un nucleu literar „**continuator al unei tradiții cu viață foarte lungă în urbea dunăreană**”, după cum arată în *Prefață* domnul Dan Bistricean. Aceștia sunt: **Constanța Abălașei-Donosă, Virgil Andronescu, Valentina Balaban, Dan Bistricean, Maria Cogălniceanu, Păun Condruț, Violeta Craiu, Luminița Dascălu, Armanda Filipine, Aurel Furtună, Alexandru Halupa, Dragoș Ionescu, Vasile Mandric, Hugo Mărăcineanu, Angelica Moscu-Deacu, Lucia Pătrașcu, Valentin Popa, Tudorița Tarniță, Alexandru Costin Tudor, Ion Marin Țăru, Mihai Vintilă**. O adevărată împletire de nume ale unor poeți consacrați ai Brăilei, alături de versificatori noi, care, împreună, se străduiesc să mențină prestigiul literar al locului, fără a uita tot ceea ce datorăm înaintașilor. Este suficient să-i amintesc numai pe unii dintre cei care au plecat spre alte zări ale literelor, lăsându-ne moșteniri ce ne obligă: Fănuș Neagu, Panaït Istrati, Ilarie Voronca, Miha Dragomir, Mihail Sebastian, Panaït Cerna, Anton Bacalbașa, George Baronzi, Theodor Constantin, Dumitru Panaitescu-Perpessicius. Fără a numi alți remarcabili oameni de litere, născuți pe aceste plaiuri sau numai trăitori și astăzi în aceste locuri, despre care sunt sigură că își vor găsi numele într-o altă *Antologie* literară cuprinzătoare, reparatorie și mai importantă.

Deoarece, pentru a reliefa dragostea pentru poezie, dar, mai ales, cu dorința de a îmbogăți Patrimoniul Cultural al zonei balcanice, Biblioteca Județeană **Panaït Istrati** a organizat până acum, timp de nouă ani, un prestigios „**Festival al Poeților din Balcani**”, în zilele căruia, la Brăila, s-au întâlnit poeții români din zonă și nu numai, cu poeții veniți anual din altă țară balcanică. În fiecare an s-a tipărit un volum al Festivalului, intitulat „*Balcanica*” în paginile căruia s-au regăsit participanții cu scrierile lor. Anul acesta i-am întâlnit pe poeții croați. Anul viitor, la cea de a 10-a ediție, ne vom întâlni cu poeții turci. Este un prilej unic de a face schimb de volume de poezii, de a ne exprima păreri în legătură cu devenirea literaturii de azi, ca urmare a parcursului său în perioada diferențiată între perioada de dinainte și după anul 1990.

În deschiderea manifestării de lansare a volumului „**Poeții în cetate**”, prezentarea sa a fost făcută de domnul Dragoș Adrian Neagu, directorul Bibliotecii Județene **Panaït Istrati**, care a arătat necesitatea publicării unei asemenea cărți, ca o dovadă a neobositei activități cultu-

rale din cadrul cenaclului. Cei trei oameni de cultură, Dumitru Anghel, Gheorghe Lupașcu și Ioan Munteanu, care au rostit alocuțiuni despre volumul lansat, au subliniat atât importanța publicării sale, cât și calitatea poeziilor al căror nume este cuprins în paginile sale. Domnul Dumitru Anghel, critic literar cunoscut, a trecut în revistă numele fiecărui poet, caracterizându-i activitatea creativă și exemplificând cu versuri semnificative aparținând autorilor. Mai succint, domnul Gheorghe Lupașcu, poet de mare finețe, a trasat o punte între scrierile poeziilor de astăzi și autorii altor ani, unii trecuți în neființă și, uneori, în nemerită uitare. Domnul Ioan Munteanu, scriitor și evocator al iubirilor nedismulate pentru tărâmurile acestei „Cetăți” brăilene, a bucurat auditoriul cu exemplificări din versurile poeziilor, încununând metaforele acestora cu aprecieri admirative.

Volumul de antologie lirică „**Poeții în Cetate**”, apărut sub egida Bibliotecii Județene **Panaït Istrati**, din Brăila, la editura **Proilavia**, Brăila 2015, este o lucrare meritorie și lansarea sa a fost un adevărat succes. Ca o lucrare ce apare „**într-un moment de sete pe piața editorială locală, un act de cultură care acoperă... un gol**”, așa cum arăta Dan Bistricean.

De aceea, în această emulație culturală, nu este de mirare că tot mai mulți oameni (copii, tineri, vârstnici!) pășesc pe cărările poeziei, fiind dispuși să investească timp și talent, sperând ca, și printr-o singură metaforă, să țeară un covor, smălțuit cu florile iubirii, pentru literatura de azi, în arealul spiritual al Dunării de Jos.

Paula ROMANESCU

DIALOG

- Doamne, de ce Cuvântul prima minune-a Ta?
- Haosul exista deja.
- *Seigneur, pourquoi le Verbe Votre tout premier choix?*
- *Le chaos dominait déjà...*
- Și apoi de ce omul – miez de lumină-n noapte?
- O, n-ai aflat ce-nseamnă marea singurătate...
- *Pourquoi l'homme - étincelle dans la nuit sans voie?*
- *Du mot « la solitude » en connais-tu le poids?*
- Eram copil, o, Doamne, sub cerul Tău, înaltul.
- La fel și-acum, doar învelișul altul.
- *J'étais enfant, Seigneur, hier encore sous Vos cieux.*
- *Tu l'es toujours, l'habit a changé un petit peu...*
- Cum de ai dat făpturii de lut un suflet pur?
- Pulberea se-nalță mai lesne în azur.
- *Pourquoi à l'homme de boue une âme tellement pure?*
- *La poussière se lève bien haut au ciel d'azur.*
- Doamne, de-aș înțelege taina, lumina Ta!
- Să-ncepem cu-nceputul !
- Aaaaaah !...
- *Vous rejoindre, Seigneur, comment trouver la voie ?*
- *Commençons par le commencement !*
- Aaaaah!
- E pentru-ntâia oară că stăm și noi la sfat.
- Eu te-am chemat întruna dar tu te-ai depărtat.
- *C'est pour la première fois qu'on se parle en amis.*
- *C'était le temps, vois-tu, on est tous deux ici...*
- Ți-am îngânât Cuvântul luând din lumină versul.
- Ai aflat pân' la urmă care-i e vieții sensul?
- *J'ai barbouillé Ton Verbe de lumière, de silence.*
- *La vie qu'on te donna, en connais-tu le sens?*
- Femeia, ah, femeia și măru interzis...
- Cu fiece cădere simți dor de Paradis.
- *La femme, la douce femme avec sa pomme ravie...*
- *Plus tu en rêves, plus ta faim s'agrandit.*
- Știu de luceferi care se plâng de nemurire.
- E ademenitoare secunda de iubire.
- *On dit que les étoiles ont mare d'éternité.*
- *Le mensonge de l'amour est souvent tellement vrai.*
- Din carnea mea, o, Doamne, viață am ivit.
- Trufia omenească e fără de sfârșit.
- *De la vie j'en ai donné aussi, juste de ma chair!*
- *La fierté humaine n'a pas de bornes sur terre.*

- Pe drumul de Golgota plini de amar mi-s anii.
- Să nu-ndrăznești să-mi vii cu *lamma sabacthani!*
- *Sur tous les Golgotha traînent mes années meurtries.*
- *Oserais-tu me rappeler le cri : Eli, Eli?!*
- Și totuși crima aceea la care-ai consimțit?...
- N-ai priceput nimic chiar, biet lut însuflețit !
- *Et pourtant ce crime-là par Vous-même approuvé...*
- *Tu n'as rien compris, pauvre terre animée!*
- Eu nu mi-aș fi dat fiul nici pentru tot pământul !
- Începi oare-a pricepe amaru-mi, necuvântul ?
- *Je n'aurais pas donné mon fils pour toute la terre!*
- *Comprendras-tu enfin mon silence, mon mystère ?*
- Înalt spre Tine rugă când inima îmi plânge.
- Prea mare e furtuna-n oceanul tău de sânge.
- *Je ne lève des prières que lorsque mon âme pleure.*
- *L'océan de ton sang est trop vaste pour le cœur.*
- Pământul, ah, pământul din care sunt mă doare.
- Durerea ta preschimbă-n cânt liniști grăitoare.
- *La terre que je suis me brûle incessamment.*
- *De ton chagrin se lève des silences couleur chant.*
- Te caut fără preget din zori până-n apus.
- De nu mă afli-n tine e că altunde nu-s.
- *Je Vous cherche sans cesse dès l'aube au coucher.*
- *C'est au fond de toi-même que tu dois me chercher.*
- Mi-e rai de aur crângul, și-i aur în livadă.
- De dragul tău spun frunzei cum trebuie să cadă.
- *C'est Paradis doré le bois, d'or le verger.*
- *De t'aimer tant je dis aux feuilles comment tomber.*
- Pe-al meu liman de liniști vin păsări cântătoare.
- Ți-e unduirea blândă, trestie gânditoare.
- *Sur ma rive de silence viennent des oiseaux de chant.*
- *Ton sourire les rassure, fragile roseau pensant...*
- Aștept un semn din marea-Ți iubire, stau la pândă.
- Mii semne te-mpresoară dar ți-e făptura surdă.
- *J'attends le moindre signe de Votre immense amour.*
- *Je t'en ai donné mille; ton être est-il sourd?*
- Îmi face semne marea – măsură-n nemăsură.
- Crede că știi tu drumul ce duce înspre lună.
- *La mer me fait signe, elle – mesure d'infini.*
- *Elle espère d'atteindre par toi la lune des nuits.*
- Îmi face semne vântul, etern rătăcitorul...
- Te ține rădăcina de miere-amară – dorul.
- *Le vent m'appelle au large espace sans frontières.*
- *Le dor te tient sur terre – racine de miel amer.*

(continuare în pag. 64)

- Stejarul îmi trimite solie printr-o ghindă.
- Inelul strâmt al lumii vrea-n miez să te cuprindă.
- *Par un petit gland le chêne m'en donne de ses nouvelles.*
- *L'anneau bleu de la vie dans son noyau t'appelle.*
- Aș vrea cu-ntreaga-mi minte să cred neabătut.
- Eu ți-am dat suflet totuși, făptură – chip de lut!
- *Je voudrais croire en Vous de ma raison entière.*
- *Je t'ai donné pourtant une âme, être de terre...*
- Mi-e noaptea bântuită de corbi larg rotitori.
- Botează-te-n lumină cu fiecare zori.
- *Des corbeaux dans ma nuit me hantent de leurs ailes noires.*
- *Le baptême en lumière se prépare dès le soir...*
- Din patru anotimpuri doar iarna mi-a rămas...
- Pân' la alba tăcere mai ai totuși un pas...
- *De mes quatre saisons il m'en reste l'hiver.*
- *Jusqu'au grand blanc silence, il reste un bout de chemin.*
- Mă troienește timpul cu brume de argint ;
- Sunt verde încă...- Iernile nu mint.
- *Le temps me couvre de ses brumes, je suis Encore en fleur.*
- *Le crois-tu vraiment, dis ?...*
- Mi-e dor de primăvară, de-o dragoste fierbinte.
- S-ar cuveni ca totuși să ai și-un strop de minte.
- *Je rêve d'un beau printemps, de l'amour – le bel âge.*
- *Tu aurais pu quand même devenir un peu plus sage...*
- Cocorii-n zări înalță prelungi vămi plutitoare...
- Plecarea adevărată nu-i în pământ, ci-n soare.
- *Les grues dans les cieux étendent de longues rivières.*
- *Le vrai départ, vois-tu, c'est toujours dans le ciel.*
- Doamne, de ce mi-e teamă de viața mea – cereasca ?
- N-ai dăruit destulă iubire în aceasta.
- *Seigneur, pourquoi la vie – l'éternelle - me fait peur ?*
- *C'est que sur terre l'amour ne fut pas ton point fort...*
- În cerul Tu, Stăpâne, nu-i cânt de ciocârlii.
- Adu-mi un pumn de greieri când vii.
- *Dans Votre ciel, Seigneur, pas de chants, pas de bals...*
- *Apporte-moi quand tu viens, une poignée de cigales.*
- Mi-e umbra o iscoadă din miezu-adânc al humii.
- Venirea ta n-aduse nici un adaos lumii?
- *Mon ombre – fine mouche, m'épie à tout moment.*
- *Le chemin de ta vie ne fut que trace de vent?*
- Drumul rămas l-oi face de-acum cu pașii mici...
- Imi pare rău, cărarea ta se oprește aici!
- *Je ferai le chemin qui me reste, à petits pas.*
- *Désolé, ta route sur terre s'arrête là!*

(Din vol. Dialog / Dialogue, ed. Alcor, 2006, București)

Marius ZAHARIA

O bancă folosește consilieri de credit kamikaze pentru atragerea clienților

Confruntată cu o concurență serioasă, Banca X (nu îi dau numele, pentru a nu destabiliza poreclitul nostru sistem monetar; important e să nu o confundați cu banca Y) a luat o decizie disperată, trimițând pe teren inspectori de credit kamikaze. Ei sunt, de regulă, selecți din tineri masteranzi proveniți din familii dezorganizate.

Lenuța Murărescu s-a confruntat cu unul dintre ei: „I-am deschis ușa, crezând că e de la eon gaz/apă/eon electrica/cablu/femeia de serviciu/Protecția Consumatorului sau femeia lor de serviciu. S-a prezentat concis, în doar trei-patru fraze. Părea un tip blând, care chiar m-a lăsat să-l mângâi pe cap. Dar, când i-am refuzat creditul pentru nevoi personale și intime, parcă a înnebunit. Spunea că detonează explozibilul de care era legat. M-am speriat de mizerie aferentă, căci tocmai făcusem în casă curățenia de Paști. În plus, soțul ar fi făcut un scandal monstru dacă își găsea apartamentul aruncat în aer”.

Consilierul de credite, care, în urma exploziei, mai rămăsese cu un deget și jumătate de buză, ne-a șoptit: „Noi nu silim pe nimeni. Contractele sunt standard, ca să-i prostim pe toți în egală măsură”.

Vasile Miriuță, senior brand first general manager al Băncii, neagă vehement informația: „E total fals. Ne selectăm clienții doar amenințându-i cu pistolul. La noi vine cine vrea; e drept că cei ce aleg alte bănci ajung în iad, dar e opțiunea lor”.

Cealaltă fetiță cu chibriturile

Biata fetiță fugise de acasă în ajunul Crăciunului pentru că maică-sa era bețivă iar taică-său fumător. Era îmbrăcată într-o rochiță jerpelită, iar fularul nu-i putea încălzi pieptul, întrucât era legat la spate. Strângea la piept o păpușă și o făcea destul de tare; i-a dăruit-o, însă, unei bătrâne cerșetoare care avea mai multă nevoie de ea.

Ajunse întâmplător la casa unui burghez înstărit. Privi pe geam la minunățiile dinăuntru - un brad* superb și o mobilă pe măsură. Zări copilașii; ce dolofani erau și câtă ciocolată puteau înghiți!

Deodată intră în încăperea stăpânului. Avea o burtă mare și/sau buzele unsuroase. Sărută odraslele și își aprinse un trabuc. Fiind un om milos, aruncă pe geam cutia cu chibrituri.

Fetița o luă cu mânuțele ei înghețate și dădu foc la casă.

* în unele variante era molid

Al. Florin ȚENE

**Sentimentul românesc al ființei
în poezia Tatiane Scurtu Munteanu**

Poetă născută dincolo de Prut, unde dorul a atins cotele metalingvisticii, dar formată intelectual în țara mamă, unde un examen luat la Universitatea din Galați o aureolează cu nimbul de master în filologie, vine în întâmpinarea cititorilor cu a doua apariție editorială, volum intitulat, programatic, „Râuri, voi, ce despărțiți”, după ce a publicat „Paralelismul singurătății” și în numeroase antologii de poezie apărute pe întreg teritoriul țării.

Deținătoare a numeroase premii literare naționale și internaționale, Tatiana Scurtu Munteanu este o voce autentică în lumea poeziei ce atinge eternul, prin faptul că desoperim în poezia acestui volum frisonul sentimentului de speranță în regăsirea spațiului natal. Acest sentiment încolțește, precum ghiocelul primăvara, în mitul care reunește iubirea și trupul Patriei ce nu pot fi niciodată separate. Mitul este cel care le reunește ca metalimbaj. Metacomunicarea din acest volum în care poeta se exprimă pentru noi își subordonează dualitatea, optând pentru triadă. Poeta este o ființă luminoasă visând la „o țară dialectică a minunilor”, cum ar spune Thomas A. Sebeok. Tocmai această țară a minunilor este despărțită de râuri ce aprind în pieptul poetei dorul prelung: „Am aripi de vânt uscate / Și priviri înlăcrimate, / Am tăcerea înlemnită / Și suflarea amortită. // Am în piept un dor prelung, / Pân' la tine să ajung / Și la apa ta de sânge / Cu tot dorul să pot plânge // Pe cei ce i-ai dus cu tine / Înecați de căzăcime, / Pe care-i mai ții în viață / Fără dreptul la speranță. // Nistrule, de ce ai fi? / Bine-ar fi de nu te-am ști / Decât apă curgătoare / Și nu râu ce faci hotare” (Râuri, voi, ce despărțiți).

„Am dat orele în leagăn” este un vers sublim, această caracteristică este forma încoronată și întodeauna activă a unei acțiuni. În zodia esteticului, sublimul se constituie ca o formă încoronată a intuiției: «Am smuls clipele de mâine, / Le-am brodat în decolteu, / Unde nu așteaptă nimeni, / Zăbovește Dumnezeu” (Am dat orele în leagăn).

Tatiana Scurtu Munteanu, abordează poezia cu ajutorul metricii și prozodiei tradiționale, toate în favoarea ritmului. Modernitatea poeziilor este rezultatul unei stări de melancolie a fericirii bazându-se pe „amintire”, poezia din acest volum se autodefiniște deci ca rod al memoriei, căci tot ce se închipuie chiar a fost, dar și ca joc al copilăriei, ce pare nevinovat: „Prohodul ploilor de toamnă, / din pieptul cerului legat / cu abur și cu mere coapte, / răzmoaie ulița din sat” (Prohodul ploilor).

Poeta, talent autentic, prinde rădăcini și atunci când gândurile aleargă zarea pentru a surprinde inefabila clipă și atunci cresc în ea forme noi, precum spunea Brâncuși: „Nu mai sunt demult al acestei lumi: sunt de parte de mine însumi, desprins de propriul meu trup - mă aflu printre lucrurile esențiale”: „Gândul pământiu aleargă zarea, / Orele coboară în zăpadă, / Bat vecerniile la poarta lunii, / Pleoapa ținută stă să cadă” (Gândul pământiu aleargă zarea).

Autoarea reprezintă în poeziile sale ființe care sunt eterice în sine, ionice. Tatiana Scurtu Munteanu are, pe drumul Damascului, simbol al reîntregirii neamului, viziunea iubirii fără de moarte, fiindcă asemenea zăpezii

totul este trecător, rămânând în urmă doar doina, unicitatea expresiei sufletului românesc: „Ninsoarea cade în genunchi / Ca stelele în rugăciune, / Feres-trele într-un mănunchi / Se-aprind din bobul de tăciune” (Cununa doinelor de nea).

Asemeni lui Arghezi cuvântul are o funcție cosmogonică, atribuind ființei ficțiunea sacră. Pentru poetă, versurile au o formă ingenuă, fragment mitic, care-și este suficient sieși. Muzicalitatea versurilor și perfecțiunea rimelor dă o cursivitate poemelor.

Poeta Tatiana Scurtu Munteanu

Poeta, în întreg volumul prozaizează programatic, într-o îmbrățișare a calofiliei și a metaforei motivate, redescoperă filonul epic și fraza coerentă, explică, lirismul eului țâșnind din substrat, neostentativ. Această poezie aparține reflexiei existențiale și mai puțin poeticității intenționate. Câștigul acestei poezii stă în talentul autoarei, în trăirile globmoderniste, prin părăsirea poeziei postmodernă, deja depășită, poeta mizând pe rezonanța simbolică a dublului raport: el- ea, margine centru, și dintr-o ambiguitate semantică și imagistică originală. Relația cu sacru, așa cum spunea Jean-Jacques Wunenburger, în această poezie se face prin răbdătoarea cucerire spirituală, favorizată de devoțiune, învățătură și grație. Simbolul înțeles la un nivel spiritual devine punte, prezență, limbaj, universal, viață concepută într-o cu totul altă ordine: cea a eternității.

Cititorule, ai în mână o inimă sub formă de carte, ce trăiește bucuria și suferința, astfel o vei purifica prin propria trăire, citind-o.

Alexandru COCETOV

„Tema pentru acasă” de Nicolae Dabija

„Tema pentru acasă: A fi om – o artă sau destin?!”
Nicolae Dabija

Scrierea cărții, care se datorează oamenilor necunoscuți care, la rândul lor l-au readus la viață pe autor. Așa începe (în *Cuvânt*) romanul semnat de scriitorul și redactorul-șef al revistei *Literatura și Arta*, Nicolae Dabija, **Tema pentru acasă**. Romanul, care a apărut până în prezent la câteva edituri cu nume mari, Editura *Princeps Edit*, 2009, Iași; Editura *Princeps Edit*, 2010, ediția a doua, Iași; *Editura pentru Literatură și Artă*, 2011, ediția a treia, și în 2012 în ediția a patra sub aceeași *Editură pentru Literatură și Artă*.

Romanul *Tema pentru acasă*, apropiat de profunzimea ideatică a unor autori precum Dostoievski, Borges sau Bulgakov, poartă marca originală a unui mare prozator de literatură română (menționa Daniel Corbu). Și totuși, romanul, constituit din 365 de pagini, este un roman despre noi, moldovenii. Despre locurile noastre, cultura noastră, caracterul nostru, munca, durerea, chinurile noastre ș.a.

Romanul are *aura* și valențele unei povești de dragoste, dar și una a durerii. O carte care a fost lecturată de un număr mare de cititori, nu numai de basarabeni, dar și de cei de peste Prut. Statistica din Biblioteca Republicii Moldova (de la apariția romanului până în 2012) arată că volumul *Tema pentru acasă*, a fost împrumutat din biblioteci de peste 100.000 de ori (numărul actual ar putea fi și de două ori mai mare). Și asta în pofida faptului că volumul nu a ajuns chiar în toate Bibliotecile școlare din Republica Moldova. Cu părere de rău, unele biblioteci și școli nu au încă pe rafturile lor romanul atât de căutat al lui Nicolae Dabija.

Autorul dezvăluie în roman o temă principală de la care derivă și altele secundare. „A fi om – o artă sau destin?!” pornind de la această idee, identificăm și o mulțime de alte idei: viața, dragostea, durerea, despărțirea, familia, toate aparținând unui simplu profesor.

Viața, de pildă, a unui simplu profesor de literatură, pe numele său Mihai Ulmu, ne înfățișează străduința de zi cu zi a profesorului care vrea să le citească și să le povestească elevilor săi despre viața și opera poetului Mihai Eminescu, cel care s-a învrednicit să fie iubit, despre cum a/nu a iubit și a/nu a fost iubit niciodată. Cu ajutorul elevei Maria Răzeșu „a descoperit iubirea care poate totul”, „ea era prima dragoste a lui, el era prima dragoste a ei”.

Romanul ne pune pe tapet dragostea adevărată dintre două persoane. Dragostea „care mișcă sori și stele”, care iartă totul, acoperă, crede, ajută, se jertfește: „iubea cum n-a mai iubit pe nimeni vreodată, era iubit cum nu-l mai iubise nimeni vreodată”. Așa era dragostea celor doi,

Mihai Ulmu și Maria Răzeșu.

Dar, pe lângă toate frumusețile, romanul aduce în discuție și problema ideologică legată de națiunea sovietică: deportările, foametea, sărăcia, laudăroșenia și împlinirea tuturor planurilor „mărețe” ale lui Iosif Vissarionovici Stalin, „*tovarășul Stalin ne-a ordonat să lichidăm dușmanul de clasă fără cruțare, cine nu-i cu noi, ne-a îndrumat învățătorul, este împotriva noastră*” (fragment din *Lecția de Literatură*, pagina 26). În lagărul de la Zarianka au fost deportați preoți, scriitori, oameni de știință, de cultură, din zeci de țări, din sute de localități, din mii de familii. Această deportare în masă era susținută de către „oamenii de la putere”, cei care îi țineau și foloseau pe deținuți în „favoarea țării”, așa cum ziceau conducătorii lagărului. Și totuși, după moartea „marelui” conducător al URSS, Iosif Vissarionovici Stalin; deținuții (oameni de știință, cercetători și toți ceilalți) devin liberi. Liberi în a gândi, a trăi, a munci.

Nicolae Dabija încearcă să ne demonstreze, prin istorisirea poveștii unei simple familii (deși include zece astfel de istorii), că poți iubi - chiar dacă ești după gratii, poți trăi - chiar dacă ești închis, poți fi liber - chiar dacă te afli în miezul dealurilor acelea ale durerii din Taiga.

Tema pentru acasă este un roman viu, este povestea din el și acțiunile întâlnite în el continuă în inima cititorului și după terminarea lecturii sale. Este un roman bine gândit și realizat. Un roman care merită citit, (re)trăit și povestit celorlalți.

Mihai HORGA

RONDELUL NOPTILOR DE - ARGINT

În nopți de - argint, cu lună plină
Pământul, în somn greu, visează
Pe altă lume dus, oftează
Durerea, dorul își alină ...

Mi-e somn dar mintea încă-i trează
Mai caut rima ce-o să vină
În nopți de-argint, cu lună plină
Pământul, în somn greu, visează

Regina nopții mă seduce
Cu dulci miresme distilate
Ce blând zefirul mi le-aduce
Din potpuriu floral, mixate
În nopți de-argint, cu lună plină

DRUMUL VIEȚII

Icoana casei părintești
Pe veci o ai în minte
Cu dor te-ndeamnă să cinstești
Aducerile-aminte ...

O altă casă ai acum
Mai mare, mai frumoasă
Dar casa-n care-ai fost copil
Din suflet n-o să-ți iasă

Gândești nostalgic, când mai ai
Un rest din drumul vieții
Mintea de astăzi de-o aveai
În anii tinereții ...

Om să devii ai învățat
Cei șapte ani de-acasă
Și mâna să scrii ți-a purtat
Învățătoarea-n clasă

Îți crești copiii tăi acum
De mamă ești sau tată
Și retrăiești același drum
Al vieții de-altădată

Iar primul pas, primul cuvânt,
Din nou, cu greu se face
Uitând de vârstă, iei avânt
Revii copil, îți place ...

Ce nu puteai când erai mic
Ușor acum îți iese
Nu-ți mai e teamă de nimic
Și nici n-o să-ți mai pese !

ODĂ POEZIEI

O, dulce miez al poeziei
Din tine să mă-nfrupt visez
Punând sub vraja fanteziei
Idei ce prin cuvânt sculptez

Dar, până să ajung la miez
Zidind la versuri, însetat
Amara coajă îți forez
În ritm și rimă-ncorsetat

Ca un ocnaș cobor în mine
Și mă înham la greu supliciu
Creației să-i pun rubine
Infim e orice sacrificiu !

PERFECTIUNE

Cubul perfect al lui Nichita
Ne spune că orice-i perfect
Musai să aibă vreun defect
Cum plângătoare e răchita

Nu te-arăta lumii perfect
Chiar de perfect tinzi să te-apropii
Altfel, nebunii sau miopii
Te vor considera suspect

Deci, dacă ai puțin respect
Față de propria persoană
Nu-l afișa ca pe-o icoană
Păzește-ți al tău intelect

Nimic în lume nu-i perfect
Totuși visăm perfecțiune
Dorindu-ne-o în rugăciune
Sperând să aibă vreun efect

ILUZIA DIN STICLĂ

(sonet)

Avu Hefaistos o idee
Închise-n sticlă pe femeie
Oceane și mări să parcurgă
Pe lângă ea timpul să curgă

Iar după ani s-o regăsească
Tot tânără s-o pescuiască
Din spuma mării pe-a sa divă
Luptând cu valul în derivă ...

Dar, vai! acum, bătrâne schiop
Putea-o-vei ști fericită
De orice tânăr zeu, dorită?

Nesocotite mizantrop
Nu vezi? E-aceeași Afrodita
De ce-ai mai scos al sticlei dop?!...

Ovidiu BUFNILĂ

Am așteptat toată vara reîntoarcerea pelerinului Balthazar. Se zvonise că în peregrinările lui ar fi reușit să ia legătura cu lumea morților. Domnișoara Elvira a fost de părere că Balthazar ne va aduce o mulțime de mesaje importante. Vestea sosirii lui s-a împrăștiat în orașel îndată ce Rudolf, dirigintele poștei, a primit o telegramă din Londra. Gângav din naștere, el ne-a făcut să credem la început că ar fi vorba de venirea lui Messia. Nu ne-ar fi mirat un asemenea eveniment pentru că doctorul Spiridon se lăudase că va face primul transplant de creier din lume. Noi, cavalerii tomnatici de la Clubul Mâncăcioșilor, ne-am arătat foarte mândri că un membru de vază al clubului va înscrie în cartea de onoare a orașelului o reușită de asemenea proporții. Ne-am lăudat peste tot. Am turnat o grămadă de baliverne oricui era dispus să ne asculte. L-am întrecut astfel pe Gaspar, măturătorul. Derbedeul avea darul de a minți extrem de convingător. El a povestit mai multora că doctorul Spiridon tranșa cadavre într-un cavou părăsit din cimitirul municipal. Zicea că le crăpa craniul cu o daltă foarte bine ascuțită și că apoi le tăia creierul felii, felii. Aflându-ne într-o seară invitați la poetesa Carmen, părintele Elefterie ne-a avertizat în fel și chip. Ne-a spus că transplantul de creier ar putea fi un afront adus lucrării Domnului și că mânia cerească ar putea pogorî asupra noastră cât de curând posibil. L-am ascultat cu convingere dar nu l-am contrazis de teamă să nu tulburăm plăcuta serată literară. Caloriferele erau fierbinți. Magnetofonul cânta în surdină. Carmen ne învăluia cu o privire tandră. E drept, poemele ei nu aveau darul de a ne înflăcăra. În schimb, poetesa era o amfitrioană plină de grație și de farmec. Avea un glas cristalin și melodios. Fața-i catifelată se deschidea clipă de clipă într-un zâmbet cuceritor. Eram serviți cu lichior de ananas și cu ciocolată fierbinte. Se aprindeau lumânări. Papucii din blană de iepure sorbeau zgomotul pașilor noștri. Carmen își calcula gesturile. Ni se adresa în șoaptă. Ghiceam în toate o anume recunoștință. Cu un an în urmă poetesa divorțase. Fostul ei soț, farmacistul lamandi, se hotărâse să intre în politică. Îmbrățișase cu febrilitate doctrina socialistă. Cum poetesa cocheta cu liberalii, între cei doi s-au iscat dispute aprinse. Procesul de divorț a însuflețit întreg orașelul. În acele zile, gazeta noastră locală, Tribuna poporului, s-a vândut foarte bine. Ea a găzduit pamfletele și scrisorile deschise ale celor două tabere. Farmacistul lamandi nu ne-a iertat niciodată că ținusem partea poetesei Carmen. Nu ne interesau câtuși de puțin culisele politicii, dar am găsit de cuviință să sprijinim o persoană atât de delicată precum era poetesa Carmen. După ce s-a dat verdictul, farmacistul lamandi a încercat să-i determine pe unii consilieri municipali să ceară închiderea clubului nostru. Cum unul dintre ei se trata pe ascuns cu morfină, farmacistul era cât pe aci să reușească. Bietul om îi plângea pe la ușă. Îl suna la telefon în puterea nopții. Îi cerșea fiola salvatoare plângând în hohote. Spre norocul nostru, a fost zdrobit de o grindă de oțel prăbușită de pe schelăria noului sediu al băncii comerciale. Reîntoarcerea peleri-

nului ne-a electrizat însă și am lăsat baltă micile noastre probleme provinciale. Ne-am hotărât să-l întâmpinăm așa cum se cuvine. Vivaldi, tambur-majorul fanfarei municipale, ne-a promis că ne va sta la dispoziție. Zibin, comerciantul, ne-a vândut un sfert de tonă de artificii. Pierre, bucătarul clubului nostru, a pregătit un ospăț regesc. Ne-am certat la cuțite cu el. Nu ne-a lăsat cu nici un chip să pătrundem în bucătărie să-i aflăm secretele. A pus un ucenic plin de coșuri să păzească ușa înarmat cu un linguroi de aluminiu. La rugămintile noastre, poetesa Carmen a scris un emoționant discurs de bun venit. Grupa de pompieri voluntari din orașel și-a împodobit mașinile cu ghirlande de trandafiri. Tulumbele au fost vopsite în toate culorile curcubeului. Angelica-de-metal, proprietăreasa Patului de argint, a angajat fete noi, școlite la Paris. Maxim, profesorul de muzică, i-a dedicat pelerinului o simfonie la care lucra de ani de zile. Domnișoara Elvira i-a brodat o pernă. Klaps, antrenorul de la bazinul municipal de înot, a inventat un nou stil pe care l-a numit *baltazar*. Ofelia, sora șefă de la sanatoriul Carol al II-lea, a compus o scenetă despre viața pelerinului pe care urmau s-o joace chiar bolnavii. În tot acest timp, Terente, primarul, se dădea de ceasul morții. Nu ne înghițisem niciodată. În campania electorală îl criticasem în Tribuna poporului cu multă asprime. Acum părea să cocheteze cu ecologiștii și întreținea relații strânse cu avocatul Luigi. Acesta ar fi dat și luna de pe cer numai să vadă închis clubul nostru. Cu un an în urmă, când încă se mai număra printre membrii noștri, ne-a făcut de rușine la concursul de vară al mâncăcioșilor. E de-a dreptul curios cum de nu ne-am dat seama de la bun început că-i un trișor și un pezevenghi. În timpul întrecerii, avocatul Luigi a băgat în sân un ditamai claponul. Spera astfel să obțină un punctaj maxim care să-i netezească drumul către fotoliul de președinte al clubului. Acum, aflând de pregătirile noastre, avocatul ne-a șicanat în toate felurile. A încercat să ne fure artificiile. A spart cauciucurile mașinii de stins incendii. A trimis niște scrisori obscene poetesei Carmen încercând să imite semnătura doctorului Spiridon. L-a căutat la telefon pe Balthazar vrând să-l determine să-și amâne apropiata vizită. Pelerinul trecea prin orașelul nostru aproape în fiecare an. Hălăduia pe întregul mapamond. Avea relații misterioase cu diverși conducători spirituali, cu politicienii momentului, cu răzvrățiții sfârșitului de secol. Unii îl bănuiau că practică magia neagră. Alții, dimpotrivă, susțineau că Balthazar s-ar ocupa de magia albă. Existau și opinii potrivit cărora pelerinul și-ar fi vândut sufletul Diavolului și că acum făcea pe cărașul între lad și Pământ. Oricum ar fi fost, Balthazar avea asupra noastră o influență covârșitoare. Ne îndeplinea dorințele cele mai năstrușnice. Ne povestea lucruri nemaiauzite. Ne deslușea secretele mai-marilor zilei. Prin el vedeam lumea cu alți ochi. Cum pregătirile pentru întâmpinarea lui necesitau sume importante de bani, domnul Lubomir, directorul Băncii Comerciale, ne-a oferit un împrumut nesperat. Avea el un interes. Ar fi vrut ca Balthazar să-l ajute să obțină o linie de credit de la un consorțiu bancar britanic despre care citise într-o gazetă.

(continuare în pag. 69)

Intenția lui a fost criticată adeseori de partida socialistă care nu vedea cu ochi buni această întreprindere. Bine-înțeles că am turnat și noi gaz peste foc. În sfârșit, sosirea pelerinului a fost precedată de o mulțime de zvonuri care ne-au pus pe jăratic. Se povestea că mii de gândaci giganți invadaseră plajele braziliene și că înfulecaseră peste o mie de turiști americani. Că o sută de femei au manifestat în pielea goală în Piața Universității în semn de protest față de intenția guvernului de a interzice avortul. Că un cefalopod fugit din laboratoarele armatei teroriza Londra. Că beduinii devastaseră coastele Africii de Nord și că se pregăteau pentru un război nimicitor în Europa. Că la Moscova se născuse un copil cu trei capete care vorbeau câte zece limbi fiecare și care afirmau că ar fi ba Napoleon, ba Einstein, ba Enrico Fermi. Că în apropiere de Paris un tren se ciocnise de copia lui identică din cauza unor deviații ale câmpului gravitațional. Că savanții americani descoperiseră că ceea ce noi consideram a fi superba și mizerabila realitate nu era altceva decât realitate virtuală și că întreg Universul părea să fie un computer gigantic. Că, în mod firesc, inteligența artificială urmează celei umane și că în următoarea sută de ani o să ne rupem gâtul. Că revoluțiile fuseseră puse la cale de conspiratori planetari care vesteau nașterea unei alte rase de oameni, fără de stomac. Că apa ar fi fost o ființă cosmică și că în curând avea să ne înghită o dată și pentru totdeauna. Că la cele mai înalte nivele se purtau la nebunie petrecerile în pielea goală și că, în curând, aveam să primim de la biroul evidenței populației numere de ordine care aveau să înlocuiască numele și prenumele din buletin. O grămadă de baliverne! La gară s-a adunat întreg orașelul în ziua cu pricina. Se înghesuiau cu toții pe peron să-l întâmpine pe Balthazar. Primarul Terente venise însoțit de o întreagă suită. Era și farmacistul lamandi, îmbrăcat într-un costum cadrilat, proaspăt scos de la naftalină. Era și regizorul Borisov, bărbos, neîngrijit, fumând pipă și scuipând la tot pasul o flegmă gălbuie. Avocatul Luigi se ițise și el. Purta pantofi de lac și ținea sub braț o servietă burdușită cu documente. Il seconda antrenorul Klaps de la bazinul municipal de înot. Era îmbrăcat cu un trening nou-nouț. Era tuns zero. De gât îi spânzurau un fluier de argint și un cronometru. Mai erau și alții. Burtoși, uscățivi, gargaragii, pierde-vară, boccii. Golăime provincială. Protipendadă plină de aere și de probleme insolubile. Întreg peronul gema de lume. Oamenii se îmbrânceau. Se călcau pe picioare. Strigau ca niște împielitați. Cine să mai tacă? Și cum să oblige atâta amar de lume să se așeze în rând, frumos, ca la paradă? Cum să-i îngheți? Cum să-i disciplinezi? Să nu mai miște în front. Să nu se mai zgaibere. Să nu mai spurce aerul cu vânturile lor puturoase. Să nu mai vocifereze. Doar să-i hipnotizezi! Să-i pui în lanțuri. Să-i rânduiești ca pe niște sardele într-o conservă. Să-i pocnești în moalele capului. Să-i amețești cu formol. Altfel cum? Se îmbrânceau de nebuni. Voiau să ajungă primii la vagonul în care se afla Balthazar. Să-i strângă mâna. Să-l pupe pe obraji. Să-i dăruiască o chestie, acolo. Să-i smulgă vreo promisiune. Da, da, erau gata să urce în vagon din mers. Să sară pe fereastră! Să năvălească peste pelerin în compartiment. Să-l sufoce. Să-i mărturisească dragoste eternă. Prostii, ce să mai vorbim? Și uite-l pe Balthazar! Cel care reușise să comunice cu morții! Ne aducea, de bună seamă, mesaje

importante din lumea de dincolo. Ha, ha, ha! Nici nu ne-a băgat în seamă. Vivaldi, tambur-majorul, a rămas cu bastonul lui de argint spânzurat în aer. Poetesa Carmen a scăpat foile pe care-și scrisese discursul. Primarul Terente a fost luat de puhoiul de lume. Balthazar a trecut valvârtej. Se tot juca cu un joc electronic de buzunar. Râdea și fluiera! A căzut într-o gură de canal. Chiar în fața gării. Și-a frânt gâtul. A murit pe loc. Ne-am împrăștiat speriați. Gaspar, măturătorul, s-a învrednicit să scoată cadavrul la lumină. A rămas singur cu mortul până spre seară. Când a venit în fugă doctorul Spiridon.

desene de Elena-Liliana Fluture

Melania RUSU CARAGIOIU

BUCURIA MUZEI

[„MUZA DES-COMPUSĂ” - Eva Halus]

Pornind de la cuvântul autoarei: „Scrișul poeziilor acționează ca un screen saver pentru memoria mea, pentru a păstra de fapt, într-o zonă a metaforei, forma gândului, urmând geometrii la îndemână”, avem deja jalonată o cale în care se împletește o lume abstractă cu o lume concretă. Frumos și profund exprimată de poeta și artista în artele plastice, Eva Halus, această idee este chintesența întregului volum.

Într-o privire de vitrină de librărie, coperta I dezvăluie emanația imaterială de parfum al unui trandafir, care în rotocoalele ei întruchipează un chip, chipul acelei zâne descompuse sau, deseori descompusă, fiindcă ambele variante sunt evidente în versurile și reproducerile de picturi care compun cartea. Coperta IV aduce parcă niște caractere runice, dar ele nu sunt altceva decât jocul geometric al celor trei litere: E, V și A, așezate în carioaje caudate - un joc ingenios de atenție.

Luăm în mână cartea, o carte de un format frumos de album, ale cărei pagini sunt imprimate cu fronton, autor și titlu, carte frumos structurată pe capitole, ilustrată color, cu reproduceri după lucrările de pictură pastel ale autoarei. Impresionează plăcut și pagina color a sumarului cărților deja publicate ale Evei Halus.

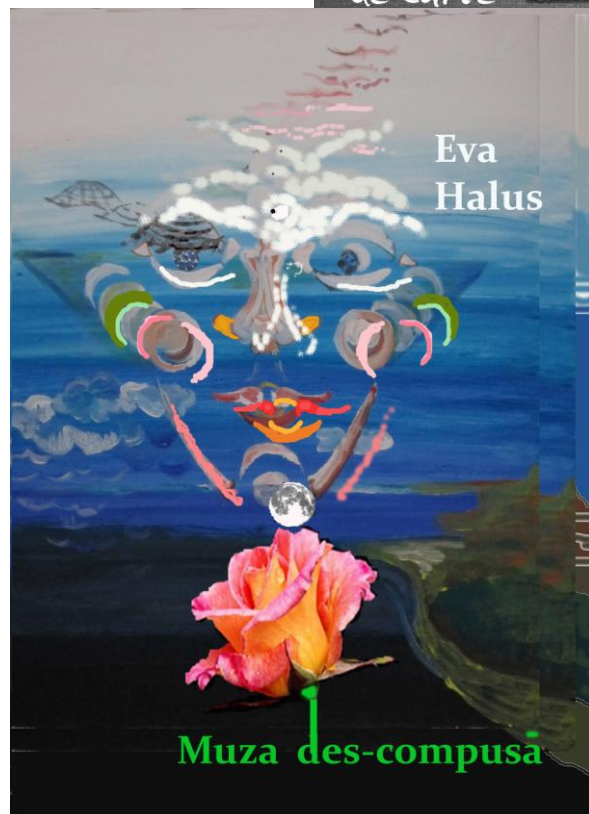
Fidelă unei singure Edituri „Reflection Publishing”, U.S.A., toate cele trei cărți apărute ale sale au același format, aceeași dimensiune, același tușeu plăcut de hârtie velină și coperte atractiv ilustrate cu gust, după talourile pictoriști Eva Halus.

Prefața, prima prezentare a cărții și a creuzetului în care s-a plămădit această carte îi aparține autoarei. Curiozitatea ne invită să începem răsfoirea cărții pentru început în linii mari spre a vedea acea muză descompusă. Ni se oferă secțiunile-capitole: Începuturi, Yoga, Lille, Portrete de artiști, Filozofia Florescentă, Muza des-compusă, poezii de toamnă și de iarnă.

Frumos presărate și la obiect, sugerând pictural imaginile din poezie se înșiră cele douăzeci de ilustrații color după tablouri penelate cu finețe. Unele ilustrații-picturi sunt realizate după natură, altele sunt imagini abstracte care lasă imaginația noastră să zboare alături de poeziile pe care le secondează...

Trăim intens „Lumea iluzorie a poeziei” (titlu de poezie, pagina 123), exprimată inspirat: „Ecoul poeziei într-un castel de gheață / Sculptează niște fanteziste și măiestre / Dantelării din suflete mărețe / Ce se avântă-n foc și versul îl petrec / Prin el, un pas ‘nainte ca totul să înghețe”. Așa ne-am plimbat încet prin biblioteca lumii poeziei, cum spune poeta... Noi, cititorii, întrezărim acel drum înaripat și doctoral. Poeta lansează constatarea și verdictul: „Degeaba criticii se strâng pe-o carte / Ca să disece scrierea prin alte vorbe / Nu știi nicicând să scrii sau să citești poezii / Dacă nu știi să visezi departe” (pag.123).

*Cronica
de Carte*

Iubesc această franchețe a poetei Eva Halus care, de pe pedestalul versurilor sale, de mână cu muza „compusă” din versuri și pictură, își arogă dreptul de a discuta deschis cu temuții critici.

Parcurgem filă cu filă acest album bivalent, de poezie și pictură. Muza des-compusă (pagina 6) pare o ființă reală căreia poeta îi vorbește, părănd și ea, poeta, personal, tot atât de „înțeleaptă precum muza”. Citez: „Nu-mi sfărâma mâna dreaptă / Care a cărmît împreună cu tine / Prin pânza deasă a realității / Rare cărări de vise-acum desperecheate”.

Aceste depărtări amintite au multe sensuri în inima autoarei. Răsfoind mai departe vom da de ele în poezia „Poveste” (pag.7), dedicată „României din depărtări”, o Românie populată cu „Suflet de român”, cum spune poezia cu acest nume de la pagina 9.

Poeta este când directă, când romantică, când poetă filozof, reușind să emită cugetări proprii, precum: „făpturile ce tac / Au în adâncuri izvoare nesfârșite de viață”, din „Oda tăcerii” - pag.14.

Înșiruind impresiile care mă înfășoară în ordinea găsirii lor, mă opresc la „Dorința” (pag. 15): subliniez aci personificarea reușită ca figură de stil: „...dorința / Acostează la țărml primăverii”. Dintr-o mare bogăție de figuri de stil, în special metafore, comparații, personificări și altele pe cuprinsul întregului volum, mă opresc doar la câteva care, în calitatea mea de cititor, mi-au atras atenția: imagini frumoase, unele chiar împingându-mi imaginația până la a le vizualiza în concret și transfera în abstractul închipuirii. Exemplific: „ce boabe arome curg / În ora cuminte de demult”

(continuare în pag. 71)

(Ora poveștilor, pag.16). Mai culeg aici și alte câteva imagini frumoase și figuri de stil. Exemplific: „vrăjitoare: natura cu fior de soare; ierburi șerpuitoare - visătoare; șirul alb de mărgean al zilelor noastre; plopul se îndoaie de șale; simt pământul în pumni”. Întâlnim chiar și rime deosebite: „E vântul numai, însă, care / se despletește pe cărare”. Răsfoind în continuare, ne delectăm apoi cu o suită de anotimpuri și evenimentele legate de ele, pe care le-aș denumi „Cugetare pe marginea timpului” - titlul unuia din poemele sale.

Grupajul intitulat „Yoga” o duce pe poetă în sfera meditațiilor asupra a tot ce ne înconjoară, palpabil sau imaginar abstract. Aici apare carnalul, plămuierea copilului („Copilul”, pag.24), iubirea în doi, dragostea de natură, toate prefigurate cu atenție prin sита interpretării și a explicației poetice a aceluia „de ce”.

Capitolul „Lille”, orașul îndrăgit al poetei este plin de culoare. Culoarea imaginilor surprinse într-un sprintar „Allegro” (titlu de poem), culori de „Primăvară” (titlu de poem), când tot și toate abundă în bucurie și culoare, ca în versurile: „Pădurea ține pe umeri o aripă / verde de smaralde lucind calde” (La fântână, pag.47). Observăm și cantabilitatea pe care o dă o rimă interioară a versului. În acest grupaj, generozitatea muzei descompuse îi dă poetei îndemnul de a ilustra, prin reproduceri din picturile sale, aproape fiecare poem. Flori luxuriante, verde marmorat de pădure, o siluetă feminină la fântâna minunată unde vine porumbița cea albă din basmele copilăriei să își umezească ciocul. Capitolul, plin de bucurie și optimism, aduce revenirea din reverie cu o notă de pesimism, probabil, zic eu, ceva voit, ca o pată de culoare cenușie pe un tablou de culori prea vii: citez din poemul „Oglinzi” (pag.50): „Mă întrezăresc despinsă de oglinzi / în ceruri pătrunse numai cu ochiul minții / lipită de cer, trăind acum / Pe movila de reziduri ale vieții”.

Omul pictor, Eva Halus, se dezvăluie din plin în capitolul Portrete de artiști. Nume mari de pictori, Boticelli, Caravaggio, Fernand Léger se întâlnesc cu nume mari din literatură, Nichita stănescu, Emile Nelligan, toate plutind spre viziunea noastră ca într-un „Clar-obscur” - titlu de poem, care mi se pare mie, în calitate de cititor, ținând mai mult spre clar-lumină, decât spre obscur-întuneric - pag. 58. Citez: „Rembrandt, Durer, Rafael / Chipuri și obiecte plutesc / Între umbră și lumină, / prăfuite, misterioase / tablouri și tomuri de cărți / dolofani, misterioși, copiii ca îngeri”. Ilustrațiile, vocația sa de pictor format, ne aduc, spre ilustrarea cărții, un trubadur, o Venus, amintindu-l pe Boticelli, sau un ospăț - titlu de poem, pag. 60, natură moartă, fructe, multe fructe.

Don Quichotte, pag 62, este imaginat trecând peste „câmpuri de gălbenele, probabil palide precum el - acel hidalgo rătăcitor (Pictură alături de poemul „Moară de vânt” pag.62).

După atâtea pagini divers colorate intrăm în miezul cărții, miezul distilării, decantării ideilor despre care spun versurile din „Filozofia fluorescentă”, observați exprimarea voită, plastică, nu fluorescentă, ci un cuvânt pastelat potrivit imaginii: „fluorescent”. Aici poeta, aidoma unui fluture, plutește din floare, în floarea inspirației.

Întâlnim poeme ca „Bujorii, Nole me tangere, Sonata nesfârșită, Alabastrum, Imposibila iubire, Metamorfoze” alături de picturi cu flori atrăgătoare și fluturi... instabili. Mi se par semnificative versurile. „Mi-am băut tinerețile / într-un

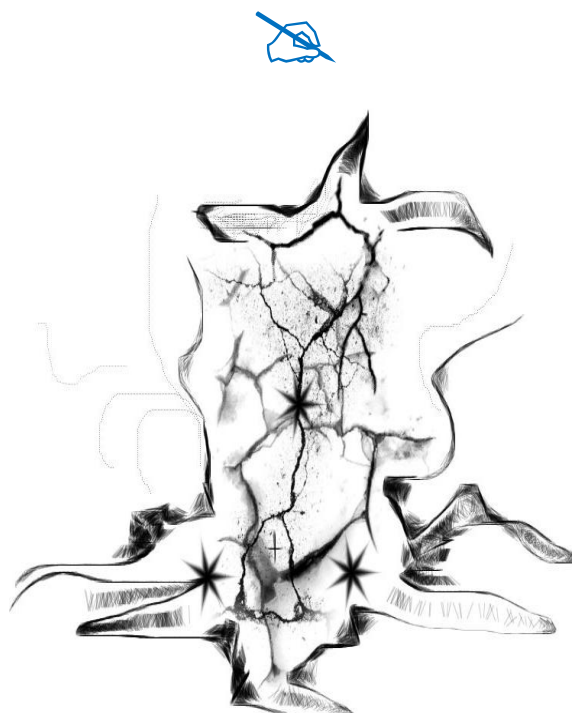
elan de a răzbi până la tine / Oricât de dulce sună mi-bemolul, / Oricât de-adevărat în pieptul meu răsună, / nu-i chip să te gădesc” (Sunet nesfârșit, pag 78).

Impresionant de ermetică este reproducerea plastic colorată a unui colaj, care sugerează o sfâșiere, unde capătul unui tunel apare sumbru și mult prea întunecat în negrul lui mat, pag 84.

Poate ne-am pus întrebarea, unde este muza descompusă?

Autoarea ne-a lăsat această surpriză spre sfârșitul cărții, în încheiere, când meditațiile de „toamnă și iarnă”, cum zice dânsa, i-au facilitat dialogul tihnit. De mână cu această muză ciudată, poeta Eva Halus ne cântă un „Addagio”, ne oferă un „Mic dejun în doi”, ne plimbă sub arcade violete, conchide că „este... Totuși toamnă”. Spre a ne plimba în pași ușori spre iarnă, începe prin „Psalmul prevestirilor de frig”, să ne facă să întrezărim florii iernii, apoi ne prezintă într-o ilustrație grafică un chip pe care îl scrijelează tăios prin multe linii, ca un copil înciudat pe un desen care îl irită. Se împacă apoi cu iarna, observând mirajul ei etern, își pune pe umeri o „maramă” și, împreună cu noi, vorbește despre „Lumea iluzorie a poeziei”, din care citez: „Astfel cu capul sprijinit pe-o tâmplă, sub lumina serii / citim în foi uzate versete și rondeluri / Și ochiul minții undeva pe sus abate / Pași mărunți, la ușa castelelor din lună și din noapte”.

Cu o stare de spirit sensibilizată trecem în lumea viselor poetei, în armonia culorilor în imagini închipuite și vizuale și ne lăsăm captivați de farmecul volumului care ne cheamă spre a ne înfrupta din lecturarea lui.

desen de Elena-Liliana Fluture

Bogdan PASCAL

ȘIRETURI ȘI SUC

Strada era plină de copaci
și cu suflete nevăzute,
pietrele din caldarâm clipeau ușor
ascultându-mi bătăile inimii.
Mi-ar fi plăcut să te întâlnesc,
era vremea când ar fi trebuit să treci pe acolo,
prin mersul meu,
dar timpul făcea un ocol...
Se schimbau liniile de timp
din plămânii umezi ai toamnei -
cineva planificase subit niște vagoane de ploaie
și acarii karmei mânau secunde
cu fanioanele obosite de dorință.
Mi-am cumpărat șireturi și suc:
Șireturi pentru ghete și suc pentru un prieten,
îți cântam siciliană în gând
ca un adevăr
și mi-am dat seama că tot universul asculta,
că de fapt eu comandam vagoanele de ploaie.

CRI-CRI

Aceasta-i masa întâlnirii noastre,
tăceri crescut-au greu ca flori în glastre,
iar florile, venite în fereastră
tot forfoteau de întâlnirea noastră.

Tu te fereai să mi te spui pe nume
ca vreunui mag din amintiri păgâne
și-n despletirea ploilor prin cetini
reinventam căldura din prieteni.

Pe geamurile albe-reci din bar
odăile din sânii-ți estuar
se-mpovărau preapline de iubiți,
noi încă ne priveam cu ochi cuminiți.

Și chiar la masa întâlnirii noastre
tăceai vorbind din mâinile albastre,
tăceam și eu din gânduri fără legi,
dar ochii tăi spuneau că mă-nțelegi.

Palpabil ca respirul și căldura
chemam din tine dragostea cu gura
și buzele-mi ca vechi cortine gri
rosteau numai ca greierii „cri-cri!”

LEII NE AȘTEAPTĂ

Mă bucur că în ziua asta nu am nevoie să te ating
ca să te iubesc,
pentru că te iubesc simplu, fără patimi;
mă bucur să îți știu limba și
să te văd pe tine rostind toate cuvintele
pentru că mă bucur să te văd, într-adevăr.
Când voi muri, aș vrea să mă îngropi în privire.
Mă bucur că ești simplă, mă bucur că știi asta
tocmai că ești simplă.
Și de aceea mă bucur de simplitatea mea,
atunci când te întâlnesc,
de fapt, pretutindeni.
Mă bucur că m-ai învățat ce înseamnă fapt,
numai tu puteai să faci asta,
fără să fii nici măcar dorință.
Doar cutezanța, în ochii tăi de copil
În care se mântuie sorii.
Și mă mai bucur și de glasul tău,
dar asta ți-am mai spus
și îmi amintesc cu groază
de câte ori îmi lipseai
până la temei,
din propria mea voce.
Mă bucur că în sfârșit pot să te chem în tăcere.
Acum, pentru că ai nevoie de intimitate
chiar în ochii dragostei înseși
o să îți mai spun, dar doar dintr-un timp dorit
și preexistent
că mă bucur că iubești ca și mine, leii,
că îți simt adesea mâna ta,
prin coama leilor pe care îi mângâiem.
O să tac, doar să nu istovesc secunde
din fuga lor fecundă spre noi, într-adevăr,
adică tu fiind tu, eu fiind eu
și iubindu-ne prin însuși posibilul iubirii,
primul motor.
Și tac, cu dragoste și știind
că leii ne așteaptă cu adevărat.

Ionel NECULA

Lina Codreanu într-o nouă dispunere epică

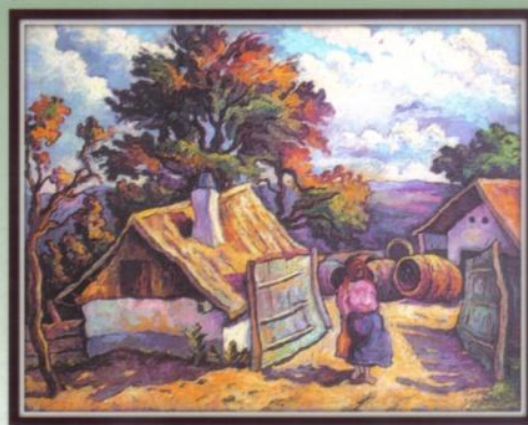
De la o ispravă literară la alta, scriitoarea din Mândreștii Tecuciului, Lina Codreanu, își surprinde cititorii prin realismul său clasic, prin stilul său sprinter și zglobiu, și prin dialogurile vii, alerte și seducătoare. Să precizăm însă că realismul, maniera clasică de abordare a faptului narativ, subliniate de noi și în comentarea celorlalte lucrări anterioare, nu alterează modernitatea, cum s-ar crede la prima vedere. Răscolite de obsesii și coșmaruri simptomatice, personajele Linei Codreanu sunt marcate de refuzări freudiene tănuite în adânc și nu-și găsesc liniștea până nu-și împlinesc obsesia și până nu se eliberează de o anumită idee prădalnică. Abilitatea cu care autoarea răscolește prin firidele ascunse ale personajelor, prin tainele lor nemărturisite și prin felul cum le aduce în partitură narativă conferă deja scrierilor sale o anumită tentă modernă. Dacă-i adevărat că literatura, proza în general înseamnă fabulație și ficțiune, epica Linei Codreanu nu-și activează funcția imaginativă decât pentru a scotoci prin sipetul cu taine, prin istoria personală a personajelor pentru a le devoala subteranele și ceea ce le macină viața.

Oricum, ultimul său volum, de povestiri, *Proprietarii de amintiri* (Editura Rafet, Rm Sărat, 2015) reprezintă o nouă dovadă că autoarea și-a găsit vocația, că chiar are ceva de spus în proza noastră contemporană și că după atâtea exerciții la sol se va încumeta într-un zbor mai înalt și se va hotărî pentru o dispunere romanească. De altfel, povestirea care dă și titlul volumului este, într-un fel, o saga și putea articula un microroman, dacă autoarea și-ar fi propus această finalitate. De ce n-a dezvoltat-o până la dimensiunea unui roman, nu mai știu, dar, poate, va reveni asupra acestei povestiri.

Să precizăm însă că cele trei povestiri care alcătuiesc conținutul recentului volum își recoltează pretextele epice din alveola unor realități captivante, vascularizate de personaje învăpăiate și bine tipizate. Apostol Fântânaru, bunăoară, personajul principal din povestirea *Fântâna din Valea Mândrei* este obsedat de ideea săpării unei fântâni în locul unde păștea oile când era copil și faptul acesta nu-i dă pace, îi produce *apucături de posedat, nu de om cu mintea acasă* (p. 17). Însemnează locul și se apucă de săpat până când, *încet și sigur, apa urcă scâncind susurat ca un prunc sosind în lumină* (p. 21).

La fel povestirea care dă titlul volumului, tânărul podgorean Petru Pivniceru, cel cu un neg albicios la mână, un fel de al șaselea deget la mâna stângă, căsătorit cu tânăra profesoară de franceză, Camelia Armescu duce cu el taina copilului din flori, pe care-l concepute într-un moment de euforie, sedus de dorințele pătimase ale fetei paznicului, Sulfina. Ar fi fost singurul moștenitor al averii lui Petru Pivniceru, numai că istoria care s-a abătut peste țară, cu desființarea proprietății și cu trecerea țărânimii la forma colectivistă, l-a privat de drepturile lui de moștenitor și l-a transformat într-un simplu *proprietar de amintiri*. Amintirile unei lumi de demult, lumea care a fost destrămată după prețioasele indicații de partid și care nu se va mai întoarce niciodată, decât într-o formă desfigurată, fracturată și în contradicție cu normalitatea devenirii românești. *Tainele rămaseră amintiri și amintirile deveniseră povești despre care târgoveții din Podgoreni vor fi vorbit multă vreme de atunci încolo...* (p. 89).

Lina Codreanu

Proprietarii de amintiri

Editura RAFET, 2015

Tot dintr-un areal citadin patriarhal se decupează și povestirea *Așteptări în clepsidră* - o frumoasă poveste de dragoste înfiorată de frământările ființiale activate de Artemisa, o tânără apetisantă, dar bântuită în egală măsură de nădejdi și de nenoroc. Ca și în alte povestiri, autoarea conferă femeii rolul de factor activ și decizional într-o relație. De voința ei depinde încheierea unui cuplu și tot ea îi asigură combustia necesară pentru ca flacăra să ardă ca o vestală, să-i asigure funcționalitate și trăinicie. Și Camelia Armescu și Artemisa din Husieni se irizează ca niște Don Juani care joacă în travesti, dar, firește, cu un plus de delicatețe, de candoare și eleganță, de care năbădăiosul erotic francez n-ar fi fost capabil.

Nu știu dacă eternul feminin, cum spunea Goethe, ne duce spre cer, dar autoarea, în construcțiile sale narative, mizează pe acest element, îi conferă drept de inițiativă și funcții active în cadrul cuplului. Petru Pivniceru sau *pălăriosul* Ionașcu Dobrin, din familia Galencu își pun simțămintele în palmă, dar decizia ultimă nu le aparține lor. După ce au făcut carieră literară cu frivolitismul lor, Don Juanii s-au reciclat, au cedat inițiativa, iar autoarea nu i-a adoptat din legendă, ci mai mult din partitura scenică în care îi adusesese George Bernard Shaw.

Un lucru e sigur, L. Codreanu se dovedește o excelentă cunoscătoare a psihologiei feminine, în devenirea ei, de la condiția fragilă, de nubilă cu glamur și cu nuri, la cea de matură planturoasă, când își dă arama pe față și cedează bărfei și vulgarității. De altfel, latura psihologică a personajelor feminine este punctul forte al prozei sale ruminată - cu ștaif, cu fistic și cu bemoli afectivi la cheie. Intrată în literatură mai târziu, L. Codreanu, în cazul când va păstra cadența aparițiilor în vitrina cu noutăți literare din ultimii ani, are toate șansele să-și recupereze întârzierile. Este, oricum o prozatoare reconfortantă, care ne propune o lectură afeată și te îmbie să-i urmărești prestațiile în continuare.

Ionela ANCIU

Gospel

Spune-i cum îți mistuie simțurile,
Că vede ce alții nu știu să vadă
Și trupul ți se dispersează în mii de cioburi
Când ochii ei căzuți produc implozia
Din interiorul tău.
Simți cum măruntaiele ți se strâng
Și se micșorează inima
Înainte să iasă din piept drept în palma ei.
Cum dau năvală haotic mii de secvențe,
Copleșindu-te și purtându-te pe brațele lor
invizibile -
Te dărmă fără să te lase să cazi
Altundeva decât în brațele ei;
Ești transpus înapoi în momentul zero
Al existenței meschine și goale,
Iar ochii privesc filmul vieții tale
Derulat la pieptul ei și știi...
Nu-i poți oferi timpul trecut
Dar ți-ai dori. Nu mai ai sufletul
Să i-l întinzi încrezător pe-o tavă de argint
Dar ți-ai dori. Îți mângâie genele
Să șteargă disperarea și nimicul din ele,
Cu palma închide înapoi pieptul
Lăsând în urma ei un vârf de ramură vie -
Cu inima înmugurită, ai un suflet nou.

Angoase

Îmi vibrează tâmples
La unison cu picioarele,
Fiecare pas pe care îl fac
Îmi îngreunează tot mai tare
Oasele și nervii, trupul cu totul
Devine o stâncă pe care nu o mai pot
Urni din loc în niciun chip.
Înțepenesc așa, în mijlocul drumului
Unde puncte luminoase îmi străpung
Rapid și pasager ochii,
Până se lichefiază și se scurg
Pe asfaltul proaspăt încins.
Urechile mi se închid... odată cu ele
Fulgere ascuțite îmi pătrund în creier
Înțepând ca mii de ace
Încercând să resusciteze un trup căzut.
Luminile se scurg, răsar și se scurg din nou,
Monumentul din mijlocul șoselei
la nestingherit pulsul orașului orb.

Nicolae MĂRUNȚELU

Trenul de noapte

În mine arde un foc mocnind
Și îl port pretutindeni cu mine.
Aș vrea într-o zi pământul să-l cuprind
Cu tine mereu lângă mine.

Trenul de noapte aleargă-ndârjit
Pe întinsele șine, pe un cer albastru,
Îi adună pe toți cei care-n noapte n-au dormit,
Pe un cer albastru,
Albastru.

Trenule de noapte, ochii să-mi deschizi
Când mă oprești în găurile mute!
Văd pasageri lângă mine înghesuți;
Dorm adânc,
Dorm pe întrecute.

Ei visează că viața nu le e grea...
Aș vrea din suflet să le dau putere
Odată cu inima mea
Prin ea, cu ea.

Trenule de noapte, unde mă duci?...
În noaptea cu stele, cu lună,
Îți simt roțile cum duduie când treci,
Când îmi pun urechea pe șină,
Te simt, prin gara mea
Nu mai treci.

Poem final

Toamna aduce peștele la mal,
Curând
Barca vine în aval
Râzând
Pescarii încarcă pește privind
Bucuroși
Că n-au mai prins de mult
Atâta
Pește mare ce repede moare
În trista lor odaie,
Pescarii au adormit, curând,
Din noapte, până-n noapte
Trudind.
Din zori și până-n seară
Muncind de zor, flămânzi,
Oftând
Că iarna va veni curând.

Cristian BIRU

Copilul din pungă

Ne aflăm într-un tren de mare viteză. Într-un vagon pe un scaun stă Yama Yamaha, o fată de 21 de ani care are un copil la piept în niște scutece. Bebelușul doarme liniștit. Are însă o față foarte expresivă de adult. Dacă e privit cu atenție, se vede clar că a trecut printr-o grea suferință, chiar bebeluș fiind. Yama privește pe fereastră și i se pare că trenul nu înaintează de loc, ca o sabie de argint odihnindu-se pe genunchii unui războinic. Dar trenul are o viteză amețitoare, sperind păsările din pădurile Aokigahara. Lovindu-se de crengile copacilor și de stâncile abrupte unele păsări zăpăcite cad ca niște pietre lângă lacul Saiko, pe care țărani-l numesc Lacul Sinucigașilor.

În luciul ferestrei Yama zărește privirea unui student mâncându-i din ochi sâni cu poftă. Într-o fracțiune de secundă, poate datorită instinctului de războinic și al anilor de antrenament zilnic, imaginează scurt o lovitură care i-ar fi fracturat mai mult ca sigur beregata studentului, dar Yama, deși gândește această lovitură mortală, zâmbește politicos studentului și își acoperă decolteul, aranjându-și calmă cămașa. Lângă student e o bătrânică foarte afectată de privirile libidinoase ale studentului și pentru că acesta nu se sinchisește de ea, bătrânică o privește cu reproș pe Yama ca și când neglijența ei l-ar fi încurajat pe student să se comporte așa. Ochii bătrânicii vibrează neliniștiți împrăștiind avertismente, dar Yama e foarte obosită și nu realizează asta. Când studentul îi întinde mâna să i se prezinte, ea spune numele ei - Yama și îl privește pe student ca și cum ar fi privit printr-o sticlă. De fapt studentul îi vorbește de ceva vreme, încrezător în vrăjeala lui în care au căzut atâtea fete că nici nu le mai poate număra. Yama este însă în continuare absentă. Chipul ei de ceramică și ochii ei oblici comunică seninătate, dar în interior ființa ei a fost măcinată de stres și efort pentru că abia a născut singură acum câteva ore și acum este în tren cu pruncul ei pe care vrea să-l lase în gara din Matsubase care este aglomerată și se află foarte aproape de Spitalul Universitar. Hotărârea este deja luată, numai ideea că ar putea din nou analiza situația sau soarta copilului ar arunca-o definitiv în vârtejul delirului, pentru că a măcinat hotărârea asta și i-a întors consecințele pe toate părțile, analizând la nesfârșit, de fapt, detalii insolubile. Copilul ar tulbura complet afacerile familiei Yamaha care este zguduită de previziunile negre ale piețelor financiare, iar tatăl ei, mai mult ca sigur nu ar supraviețui unei asemenea rușini. Nu, clar copilul trebuie abandonat în gara Matsubase așa cum a hotărât, iar ca să nu aibă niciun regret nici nu i-a pus vreun nume, cu toate că i-ar fi plăcut să-l cheme Shintado. Clipind îi este teamă să-l privească pe bebeluș ca nu cumva să-și schimbe decizia.

Deodată este atentă la student care vorbind se apleacă nefiresc spre ea și-i întinde o carte de vizită sperând că într-o zi femeia îl va suna și-l va întâlni și văzând cât de bun e la pat, cât de pasional mai mult ca sigur vor deveni amanți.

...O zice, studentul, Yama este un nume vechi, foarte important în Tibet, pentru că este numele zeului morții la budiști. Este cel care leagă sufletul cu o funie și-l

duce în lumea morților. Ca să înțelegeți semnificația numelui, continuă studentul fericit, simțind forța propriului limbaj cum atinge sufletul femeii, există o legendă despre prințesa Savitry care se căsătorește cu un bărbat despre care știa dinainte că va muri și în ziua în care bărbatul ei moare, acesta îi spune prințesei că se duce în junglă după niște lemne, dar prințesa se ține după el tocmai știind că soțul ei va muri în câteva ore. Și când îi vine ceasul, bărbatul se așează pe o piatră lângă un lac surprins de oboseală și de presimțirea morții și chiar moare în brațele prințesei. Bineînțeles că apare zeul Yama care îi leagă sufletul și-l duce spre lumea de dincolo. Dar Savitry plângând se ține după zeu și-l roagă să-i mai lase bărbatul măcar o oră pentru că nu a apucat să-l facă să înțeleagă cât de mult îl iubește, dar zeul o avertizează sever că deja pătrunde în lumea umbrelor și cale de întoarcere spre pământ nu mai există.

-Vai ce frumos! făcu Yama surprinsă.

-Da, atât de frumos i-a vorbit prințesa zeului morții, încât acesta i-a dezlegat sufletul bărbatului și i l-a dat înapoi femeii, iar soțul ei s-a trezit pe piatră în brațele prințesei Savitry și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți.

-Foarte frumoasă poveste, zise Yama zâmbind pregătindu-se să ia cartea de vizită a studentului, dar cum se aplecă, oboseala o împinse pe neașteptate înainte și Yama, alunecând de pe bancă, aproape scăpă copilul în brațele bunicii care-l apucă surprinsă.

-Vai de mine, dar copilul acesta este într-o pungă, făcu bunicuța uluită și îngrijorată.

Yama o privi sub șoc cu fața de ceramică, dar fără să arate niciun sentiment, zise înțelegătoare:

-Este o pungă specială pentru copii.

-Este o pungă de aprozar, zise bunicuța cu reproș. Îmi iau eu legumele de dimineață într-o astfel de pungă, în plus este rezistentă la grăsimi. Vai de mine, dar copilul ăsta mănâncă prin somn, sărăcuțul, zise bunicuța alăptându-l cu un biberon. Ai noroc, fetițo, tocmai mă întorceam de la nepoții mei din Kyoto. Scoțând pruncul din pungă, bătrânică observă uluită urmele de placenta de pe burtică și ridică chipul spre Yama care-i smulse copilul din brațe și se precipită spre ieșirea vagonului, trenul frânând pentru stație. Apoi se întoarse și își ridică gentuța de pe banchetă. Bătrânică încremeni. Avu senzația că fetița asta aproape că o lovește.

-Ciudată fată! zise bătrânică uitându-se după silueta ei strecurându-se iute printre călători. Spunea că vrea să coboare la Matsubase.

Studentul ridicând gâtul ca o girafă se uită după Yama, gândind "ce picioare, ce linii, ce cute, ce femeie athletică. Acum că i-am dat cartea mea de vizită pun pariu că mâine mă va suna", dar când își coborî privirea văzu cartea de vizită murdărită de urma unui pantof.

Yama ajunse repede în fața unui ghișeu și ridică o cheie pentru bagaje. Se trezi în fața fișierului și deschise o cutie la nivelul pieptului, dar mirată îi cercetă interiorul pentru că i se păru prea mică chiar și pentru un prunc. Interiorul era însă generos, numai că îl simți prea cald și nehotărâtă își privi copilul care căuta prin somn să sugă.

(continuare în pag. 76)

Mirela SAVIN

Cărți privite în ochi

-Pot să vă ajut cu ceva, domnișoară? Întrebă un polițist amabil aranjându-și ochelarii fiind gata să se prezinte, numai că Yama de surpriză aproape alunecă întorcându-se și chipul de ceramică își pierde controlul înroșindu-se. Clipind din ochii ei oblici, Yama spuse repede:

-Voiam să-mi pun geanta, dar... trebuie să plec acum, zise Yama repezindu-se printre siluete, dispărând într-un tren care închise ușile brusc în spatele ei, iar polițistul se uită lung după tren întrebându-se dacă nu cumva fetița aceea voia să pună copilul în caseta de bagaje.

Trenul în care intră Yama era pustiu. Se deplasă cu pași repezi dintr-un vagon în altul ca un luptător strecurându-se printre arborii unei păduri, își controlează respirația. Intră într-o toaletă. Lăsă pruncul sub chiveta. Își spală fața. Închise ochii concentrându-se simțind cum ființa ei se umple de primele lecții de sabie pe care i le-a dat bunicul ei în copilărie. Respiră profund. Ridică copilul și coborî în prima gară, strecurându-se ca o undă invizibilă, ca valul unei ape printre rădăcinile unui mal răpos, ajunse la un ghiseu, plăti și luă cheia. Îndreptându-se spre fișierul de cutii, se asigură discret că nu e urmărită, aruncând priviri scurte și repezi în toate părțile, fulgerătoare ca niște lovături de cuțit, deschise o cușetă și lăsă copilul acolo cu o mișcare atât de fină, încât nici dacă ar fi fost urmărită nu și-ar fi dat seama cineva că a făcut asta. După care se așează la un bar și comandă o ceașcă de sake. Simți alcoolul răcorindu-i creierii închiși. Liniștea i se așternu în minte ca un covor moale de frunze tomatice ude pe care spiritul ei călca acum calm și cu plăcere. Deodată auzi cum plânge copilul. Neliniștită îi auzi din nou țipătul puternic, dar în mod ciudat toată lumea trecea pe lângă fișier ca și cum nu s-ar fi auzit nimic. Țipătul copilului se auzi de data asta și mai puternic și o pereche se opri nehotărâtă privind în urmă, dar își continuă drumul după câteva clipe, bărbatul luându-și perechea de mijloc și îndreptându-se spre un tren. Yama sări spre fișier și deschise caseta numai că în casetă era o pungă cu niște adidași. Dădu punga la o parte și uluită privi cheia care era clar de la gara din Matsubase. Precipitându-se, întoarse poșeta pe dos și găsi printre lucrurile din poșetă în sfârșit a doua cheie și deschise o casetă numai că în casetă se afla o servietă. Yama luă servietă și o aruncă deoparte. Un funcționar cu un pumn de chei se apropie neînțelegând ce se întâmplă urmat de doi polițiști.

-Deschideți repede toate cutiile, repede, zise Yama gătită de emoție.

-Ce s-a întâmplat întrebă funcționarul, încercând s-o ia în brațe pentru că Yama se prăbușise amețită.

-Deschideți, țipă Yama deodată și toată lumea se opri din deplasare privind scena de parcă s-ar fi auzit o detonătură. Este un copil acolo.

-Ce fel de copil? întrebă unul dintre polițiști.

-Un copil într-o pungă, zise Yama secătuită.

La Editura Tracus Arte, a apărut *Cărți privite în ochi*, de Ana Dobre, un volum în care sunt adunate cronici „publicate de-a lungul anilor 2007-2014, în reviste literare și de cultură precum *Lucea-fărul de dimineață*, *Ex Ponto*, *Litere*, *Porto-Franco*, *Bucureștiul literar și artistic*, (...) scrise cu dragostea sinceră a celui încrezător în puterea frumosului de a deveni o alternativă la urâtul existențial de astăzi care ne invadează sub formă de kitsch-uri pretențioase și agresive”.

Prin titlul provocator, *Cărți privite în ochi*, prin galeria de portrete realizate, autoarea propune o lectură incitantă pentru toți cititorii. Autorii prind viață pe parcursul lecturii eseurilor, textul devenind un spectacol al ideilor: Bogdan Popescu „are ante-ne speciale pentru a auzi sunetul inefabil al operei bănulescience, pentru a percepe respirația omului în respirația cărților” (p. 50), Ovidu Dunăreanu „nu este doar un călător avid de frumusețea locurilor pe care le descoperă pe măsură ce înaintează, ci un *căutător*, un arheolog al amintirilor, un fantezist prins de valul reveriilor diurne” (p. 177).

Lectura textelor propuse de către autoare devine o aventură, o cale de descoperire a esenței ideilor ascunse în spatele realității. Materialul abordat în textele cuprinse în prezentul volum se remarcă prin bogăția informației, prin stilul erudit, dar și prin abordarea exuberantă a unor subiecte, prin amestecul de ușoară ritualizare și spontaneitate.

Putem identifica în *Cărți privite în ochi* mai multe tipuri de discurs, în funcție de tema eseului, de la cel de tip pedagogic, la cel de tip confesiv. Spre exemplu, în articolul „*Copilăria – începutul mitologiei personale*”, înțelesul și capacitățile copilăriei de a se rescrie fundamentează existența omului, aruncând o umbră de îndoială asupra posibilității înseși de a afirma că „există o obsesie a copilăriei, spațiul mitologiei personale, și a părinților, mitizați” (p.116), ca tărâm al acțiunii libere, devenind o formă de reprezentare a unei perioade istovitoare: „starea de grație, extazul dionisiac la sufletului care descoperă miracolul lumii. Indiferent în ce parte a lumii ar fi trăită, copilăria este unică și inepuizabilă” (p. 117).

De asemenea, în „*Lumea ca reprezentare a facebook dreams*”, comunicarea reprezintă un motiv literar inepuizabil, un spațiu tematic vast ce surprinde faptul că „avem din ce în ce mai multe mijloace de comunicare, dar comunicăm tot mai puțin” (p.222), actul de a comunica având capacitatea de a modifica coordonatele lumii înconjurătoare, dar doar teoretic deoarece „scriitorul este martorul lumii în care trăiește, o ascultă, se străduiește să o înțeleagă, o iubește... o scrie” (p 222).

Volumul demonstrează un fin spirit analitic, o adevărată vocație a sintezei.

Nuvelă apreciată de

Coriolan PĂUNESCU

Planetă liberă și sumbră

Vai, antica comedie încă se mai joacă
cu întârzieri aezi prin timpul involut
când triste plâng fântânile și seacă
ucise de însetarea prin care au trecut.

Îmi vine-acum subtil s-apăs butonul
și într-o lumină galbenă să îmbrac
ciudatele destine înveșnicind cu omul
ce-n volbură de gânduri se desfac.

Și văd cum steaua ameziților mă poartă
precum o lume întregită prin tumult
când de pe față masca lunecând arată
că viața își păstrează traiectul ei ocult.

Și rătăcind pe-albastrul vârf de munte
pe unde veacurile s-au primenit în ploi
purtăm cu toții haru-nveșnicit pe frunte
și setea de iubire ce se naște-n noi.

Mister ori comedie e în cercul înnoirii
și noi în calea vremii eternii mari actori
acei ce trecem încă prin vămile iubirii
către planeta celor ce ne surăd din nori.

Întrebările zilei

Și, Doamne, pe unde astăzi ne mai umblă
ucișii noștri codrii de un tot mai crud destin,
cu retrezirea albă a planetelor din umbră
pe care-n ample zodii de purpură le țin?

Oare pe unde ne mai poartă sfielnic cinul,
indus în ample suferințe și-n multele nevoi
de care râde-n hohot înavuțindu-se străinul
ce lasă-n toamna lumii copacii tot mai goi?

Și cum, ieși-vor cei lași și strâmbi prin lume
când știu că toate se deschid cu rănile în noi,
trecându-ne nepăsători peste multiple urme
pe când pământul își cheamă timpul înapoi?

Și de ce prigonii suntem de-o barbară soartă
ce îngheață sevele celeste-n copacii albi și goi
pe când în universul tragic oglinzile ne-arată
că din străvechea zare vin tulburi ape peste noi.

Semne din înalt

Uită-te acum la întunecata-mi fereastră
și-ascultă cum îngerii ne cheamă în cor
când norii se prefac într-o candelă albastră
luminând din cer prea blându-mi popor.

Și, iată, ce sinistru urlă bătrânul meu câine,
liniștea nopților albe cutremurând în cătun.
O, cât de greu își câștigă bucata de pâine
câinele meu la marginea unui codru străbun.

Și uite, se trece iar de miezul negru al nopții
și de ninsoarea care se cerne pe marele drum -
din viitor disperați ne trag de mână nepoții,
cerând povestea vieții, de azi, să le-o spun.

Dar, văd că te înfiori ca de galbene friguri
iar vântul adie ca o boare ce-aleargă din sud.
Pe întuneric siluete cazone urcă pe ziduri
iar eu, de pe lună, nu văd nimic și n-aud.

Suntem iar cuprinși de statornice semne,
fiindcă al lumii Iisus de noi nu e departe
când vine grăbit prin galaxii să ne îndemne
de lumină și celeste iubiri s-avem parte.

Galacticul pastel

O boltă mov și temătoare-n seară se deschide
ca-n fereastră, să-ți mai arăți ființa ta, incertă,
de parcă în răstimpuri un astru viu s-aprinde
când universu-și strigă-n lume ființa lui, secretă.

Să trecem iar prin galbenul poemelor de humă
privindu-mă cu ochi înamorați într-o visătoare,
să te proclam acum cea mai frumoasă și sublimă
care se pierde încă prin taina privirii de cicoare.

Și să zburăm prin veacuri ținându-ne de mână
ca doi copii ce hoinăresc prin roze spații siderale,
să ne-nsușim cam tot ce-n albe cercuri se asumă
când alergăm chemați în zvelte puncte cardinale.

Apoi, în zbor trecând pe negre haturi călătoare
ca-n diorama unui negustor din alte vremuri
să te gândești c-ai fi o vietate ce a uitat să zboare
și de acel sârșit sinistru-ncepi să te cutremuri.

Pe frunze lumina se rescrie

Privești în peretele alb tabloul cu roze
luminând prin sepalele verzi și tardive
unde iubirea urcă în talazuri de osmoze
și noaptea s-așează în lumini posesive.

Chemarea din sânge n-ajunge la tine
fiindcă umbrele sunt risipite în noapte
chiar dacă pe covorul de sfinte rubine
în lume-mi apar cu povești răsturnate

Tabloul de verde-i scris pe frunze-n lume
intrate în gând și-n mute vremi infinite
și iată cum timpul ne calcă astăzi pe urme
păstrate în genomul unei vieți arvunite.

Și toate în stelele vii sunt pururi răsfărâte
în planuri perfide ce răzbat dinspre nord
deschizând canale printre genele strâmte
în noaptea ce răsuflă într-un straniu fiord.

A. G. SECARĂ

Carte pentru aproapele poetului aproape mântuit...

Lot de Constantin Oancă, Ed. InfoRapArt, 2014

O carte ambițioasă propune poetul Constantin Oancă „omului de criză”, „aproapele” care „e tare departe” și nu îl „aude”...

E o carte a unor Convingeri, a unei Credințe care nu mai presupune, cel puțin la primă vedere, îndoială... Una ar fi: „*Criza actuală este consecința faptului că omul nu caută mai întâi Împărăția lui Dumnezeu, considerând că și aiul și iadul sunt în lumea aceasta*” (p.48).

Când vine vorba despre Criză, C.Oancă este tranșant: „Cine are pe Dumnezeu nu duce lipsă de nimic. Fenomenul sărăciei apare într-o lume fără Dumnezeu, sărăcia fiind nu un păcat, ci o pedeapsă.” (p.44)

Așadar, soluția ar fi întoarcerea la Dumnezeu (p.74), ieșind din lume. Deși în partea a doua a cărții schimbă oarecum unghiul de percepție, asumându-și riscul unei repetiții: „*Problema nu e criza/ ci Dumnezeu./ Când îl ai pe El nu-ți mai trebuie nimic/ criza rămânând doar o posibilitate de/ verificare a prezenței lui Dumnezeu/ în viața noastră./ Criza este o neputință a lumii/ care obligă la schimbarea mentalității*” (p.144).

Invocarea numelui și spiritului lui Lot, încă din titlul cărții, este rodul unei dihotomii clare în gândirea autorului: avem „Sodoma și Gomora” zilelor noastre, pe de o parte, și cei care sunt Buni sau măcar se străduiesc să fie demni de o invitație la ieșirea din Sodoma: „*Că lumea e secularizată! Dar ce-avem noi cu lumea? Constează ca noi, biserica, să nu ne lăsăm secularizați. Iar pentru aceasta trebuie să ieșim din lume o dată cu Lot din Sodoma*” (p.96).

Greu încadrabilă, cartea adună „încercări de răspuns la întrebări care survin spontan, mici comentarii asupra unor texte, fapte de viață ori observații privind lucruri elementare care, din varii motive, ne scapă uneori” (după cum mărturisește C.Oancă în „Cuvânt înainte”), scrierile fiind deseori sub formă de aforism („vecinătatea” unui Vasile Ghica își spune, poate, cuvântul!), de poem sau meditație filosofico-religioasă...

Căutarea simplității aproape monahale, de „călugăr alb” îl conduce către Arhetip, „sentința” căpătând aspect „anti-ptolemaic”, fin ironic: „*Privind din cer pământul este acela care se învârtă în jurul soarelui*” (p.79).

Când îți dorești înfrățirea cu Cerul, acest frate cu adevărat divin, nimic nu este prea mult, nicio jertfă, chiar și stilistică. Cunoscând Adevărata Frumusețe, este ușor să renunți la „tichia de mărgăritar” a multora dintre metafore: „Lumea știe că frumusețea doar o va salva, și-

atunci vine răul cu imitarea frumuseții. Când Lot pleca din Sodoma la munți, el era de fapt dus de îngeri în norii cerului.” (p.81).

Între Poezie, arta cuvintelor, Literatură, înțelepciune autentică și iubire de înțelepciune, scriere pur și simplu, Constantin Oancă ar vrea și probabil n-ar vrea să fie un Lot salvat...

Într-un fel, la finețea omului pe care-l știm, cu o eleganță aparte, cu bun gust (este cartea și o pledoarie pentru bunul gust), C. Oancă nu are nevoie să pipăie și să urle, dar parcă de o certitudine, cât de mică, parcă ar fi nevoie, până la Marea Vărsare („*Viața noastră este un fluviu care curge în lumea aceasta și se varsă în lumea cealaltă*”). O certitudine delicată precum în poemul „Pasărea care mă însoțește”: „*O luptă-i viața/ și fericit de cel ce cade la dreapta luptei./ O pasăre rătăcită în lumea asta/ îmi tot dă târcoale/ eu i-am făcut un cuib/ dar ea nu se simte bine în el/ mai degrabă preferă să mă însoțească/ oriunde/ ca să nu rămân singur*” (p.145).

Cu precizarea că în aceste rânduri am surprins prea puțin din complexitatea provocării lui C.Oancă, mai precizăm un îndemn care poate să fie perceput și ca artă poetică: „*Nu muzicii și poeziei care gâdilă urechile într-un mod plăcut!*”

desen de Elena-Liliana Fluture

Adrian FRENT

Rezumat

Și acum poetul tace...
 Stă în tihnă și gândește
*Cum se duce a noastră viață
 și pe ce se risipește?*
*Început-a a mea viață înainte ca să știu
 când un Înger și cu Domnul
 mi-arătau cine am să fiu.
 Și atunci când eu din toate,
 doar o carte am zărit...
 nici iubire, nici palate Îngerul nu mi-a ursit.*

*Blestemat întreaga viață
 să-mi pun Sufletul pe-o foaie,
 stau când singur...
 ...când cu Toate și îmi pun o întrebare:
 Cum se duce a noastră viață
 și pe ce se risipește?*

*Caut adevăr în Toate
 și încerc să le transform;
 Alchimie pentru Suflet,
 ce-a scăpat unor străbuni,
 ocupați cu-a lor condeie
 și-n adâncuri căutând
 ce era la suprafață,
 dus de valuri către țarm.*

Lungă viață a dus dânsul,
 lângă munți, lângă păduri,
 concentrate-ntr-o cămară,
 puse-n rafturi de stejar.
 Și-n aceste vrafuri multe,
 la un căpătâi aflate,
 stau ascunse stihuri, sute,
 ce-au să învie o generație.

Ispită

Depart, în neguri de ape,
 Stă și doarme diavolește
 Animalul ce-n grădină
 Se târăște mișelește.

Stă și doarme... și visează...
 Și așteaptă un curent,
 Să-l scoată din ape tulburi
 Și din mâlul temnicer.

Ia! Un vis din mâl îi scapă
 Și îl poartă în sus curentul!
 Suprafața ce-a fost blândă
 Nu mai oglindește-ntregul.

Totul e distorsionat, ondulat și se-ncovoie,
 Luna ce-a fost cerc perfect se vaită și se îndoaie!
 Chiar și stelele ce-odată erau ordine și pace,
 Dansează pe bolta lor ritm de haos și de moarte.
 Și odată prevestite de grotescul dans celest,
 Noaptea pune doliu vieții și așteapt-acest protest.

Alensis De NOBILIS

uitare

tot universul s-a ascuns sub cranii
 în umbre dezlipite de pe trup
 șoptesc în aer incantații stranii
 nehotărâri ce ivărele rup

pridvoare albe-n licăriri de lună
 străfulgerate-n aiurări carnale
 mireasma nopții-n delirări adună
 orgia prăbușirilor solare

ca doi fotoni în fuziune, iată
 visezi reîntâlniri seismice
 în noaptea ce scâncește destrămată
 stele din ceruri false vor să pice

rememorări din clipele auguste
 poartă-n priviri soldați de ceară
 vânturi nebune rătăcite-n puste
 sigilii rup cu patimă barbară

încremeniri de lut, apus solemn
 obrazul ți-e-mpietrit și pământiu
 dorm peste turle sfinții reci de lemn
 mâini nevăzute peste ceruri scriu

poeme triste fetelor uitate
 în sate-n care niciun câine latră
 iar mamele adorm îngenunchiate
 cu frunțile albite peste vatră

întoarcerea în Utopie

eretic și bogat cum sunt profanii
 tu te visezi în prințul de damasc
 și cânti poeme cu orgii-n litanii
 peste fecioare-ngenuncheate-n vreasc

în aiurări te-apucă stări frivole
 să înălțăm nimicului statui
 vestale roz se plimbă în gondole
 cu nuri zeiești - ofrande nimănui

liane urcă-ncolăcirii de seve
 crește retina arsă între stele
 rămâne-n oase urma unei Eve
 miresme-nalță-n aer citadele

în lieduri parșe umbre cad pe ape
 stau cămătari de vise la popasuri
 copii din flori se pregătesc să sape
 fântâni în ziduri și-amnezii în ceasuri

căzut în golu-acesta-ntre secunde
 mă înfior cât loc e-n veșnicie
 mă strig-un glas din urmă, de niciunde
 să nu mai dezertez din Utopie

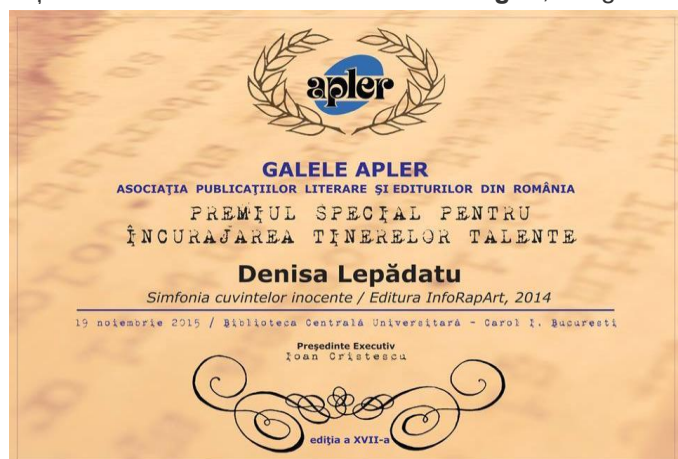

Poeta Denisa LEPĂDATU printre laureații Galei Premiilor APLER 2015

Joi, 19 noiembrie 2015, în Salonul Carol I al Bibliotecii Centrale Universitare din București a avut loc a XVII-a ediție a Galelor APLER - Asociația Publicațiilor Literare și Editurilor din România. Evenimentul s-a bucurat de suportul financiar al Ministerului Culturii. Partenerii Galei au fost Opera Scrisă.ro - societate de gestiune a drepturilor de autor și Librăria Open Art. Partenerii media au fost Radio România Cultural și AgențiadeCarte.ro.

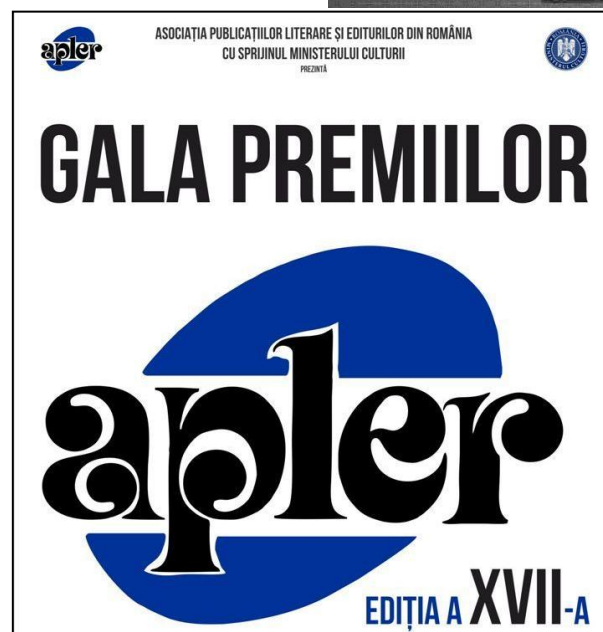
Juriul Premiilor APLER a fost format din prof. univ. dr. Silviu Angelescu (președinte), Ioan Groșan și Dan Mircea Cipariu. S-au acordat 13 premii, unele tradiționale, altele pentru prima dată.

- Premiul Cartea anului 2014 - **Eugen Simion**, "Cioran. O mitologie a nedesăvârșirilor", Editura Tracus Arte, 2014.
- Premiul Revista anului 2014 - Observator cultural (doamnei **Carmen Mușat**, redactor-șef).
- Premiul Editura anului 2014 - Editura AIUS, Craiova (domnului **Nicolae Marinescu**, director).
- Premiul Autorul român din diaspora - **Michael Finkenthal**.
- Premiul Graficianul de carte al anului 2014 - **Anna Maria Orban**.
- Premiul pentru Jurnalism cultural - **Ema Stere** și **Attila Vizauer**, emisiunea "Vorba de cultură" - Radio România Cultural.
- Premiul Redactorul de carte al anului 2014 - **Teodor Dună**, pentru colecția Antologiile Tracus Arte.
- Premiul special pentru roman-poem: **Ștefan Mitroi**, „Să locuiești într-un lătrat de câine” Ed. TracusArte, 2014.
- Premiul Cea mai bună bibliotecă - Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” (d-nei **Mireille Rădoi**, dir. gen.).
- **Diplomă de Excelență pentru profesionalism și creativitate în arta tipografică: Ștefan Dulu.**
- Premiul special pentru promovarea identității naționale: Romfilatelia (d-nei **Cristina Popescu**, dir. gen.).
- Premiul Special pentru susținerea culturii scrise naționale: TotalSoft - d-lui **Liviu Dan Drăgan**, dir. gen.

- Premiul special pentru încurajarea tinerelor talente: **Denisa Lepădatu**, 13 ani, Galați, pentru "Simfonia cuvintelor inocente" (poeme) și "Orfani în haine de duminică" (roman), ambele Editura InfoRapArt, 2014. "APLER a susținut, încă de la începuturile sale, un proiect de promovare a tinerelor talente, Scriitori și plasticieni pentru

Boem@ 10-11-12 / 2015

mileniul III. Și acolo am descoperit câțiva poeți remarcabili, Constantin Virgil Bănescu sau Elena Vlădăreanu, dar și graficieni foarte buni, cum este Mihai Zgondoiu, cel care a realizat grafica diplomelor și afișelor APLER de acum, care din păcate nu a putut să vină. Ne-am gândit să continuăm acest bun obicei și să oferim un premiu unei eleve olimpice, Denisa Lepădatu", a spus scriitorul Dan Mircea Cipariu. Denisa Lepădatu are 13 ani, este din Galați are șapte cărți scrise. "Sunt onorată și emoționată să primesc un premiu din partea unui juriu atât de important. Aflându-mă aici, între oameni atât de frumoși și importanți, constat cât de mică sunt. Și îmi propun ca, în timp, să mă ridic la înălțimea viselor mele. Vise care se vor mai schimba. Primii mei pași în literatură au fost timizi, dar, încetul cu încetul, am devenit mult mai sigură pe mine și cred că cea mai importantă calitate a mea este perseverența, faptul că îmi doresc să știu și să fac tot mai multe. Chiar dacă timpul îmi atrage atenția și îmi spune că nu am timp să le fac pe toate deodată. Am avut norocul să întâlnesc oameni care să mă susțină, să mă sfătuiască atunci când am avut nevoie și să mă încurajeze atunci când mi-a fost dificil", a spus adolescenta scriitoare.

Seara a fost încheiată printr-un moment muzical oferit de flautistul Ion Bogdan Ștefănescu.

Dumitru ANGHEL

EMPATII de Paul SÂN-PETRU

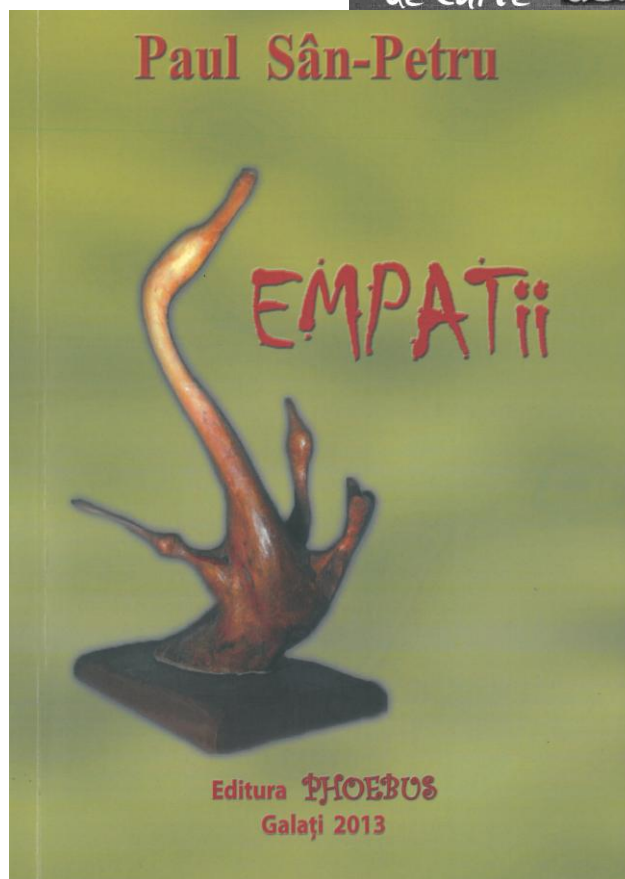
Volumul „Empatii”, Editura Phoebus, Galați, 2013, 300 de pagini, semnat de scriitorul de cultură enciclopedică Paul Sân-Petru, este structurat ca o carte de literatură de tip „Opera Omnia”, pe un canon orgolios de *tutti*, în allegro vivace, pe „linia melodică” a unei forme de cunoaștere a celuilalt, în special a eu-lui social, de-o surprinzătoare densitate și diversitate tematică.

Sunt interesante, elevate și îndrăznețe aspecte de cultură artistică, riscante uneori, convingătoare cele mai multe, pe un parcurs de creator – de la prozodia lirică și eposul modern, la partitura și sonoritățile muzicii până la simezele și soclurile artei plastice – care situează întreaga operă literară a domnului Paul Sân-Petru la limita autorului complet și talentat, marcat de nestăvilta sa pasiune pentru *Frumos*, categorie a *Esteticului*. Semnatarul unui impresionant portofoliu artistic, rămâne tributari *sinelui* său creator, pe care, se pare, nu-l poate stăpâni și nu-i găsește „o identitate” definitorie, preferând „să... înnoate” în derivă, aparent controlată, pe trei sau patru alternative de exprimare.

Din această perspectivă aparent incomodă, scriitorul Paul Sân-Petru se află într-o dilematică opțiune iar eu, cititorul cărții sale, valoroasă și incitantă, de altfel, sunt nevoit să-i accept, ca pe un... răsfăț! de creator talentat, toate cele trei opțiuni, chiar dacă parcă tot la poezia sa mi-aș stabili preferința, deși *muzica*, pasiunea mea, mi-ar direcționa atenția spre *componistica* sa și spre versurile puse pe muzica unor mari compozitori, G. Fr. Hanedel, L. van Beethoven, A. Vivaldi, Fr. Chopin, J. Brahms... ori spre plastica originală a *sculpturii*, modificată după... o *genetică* îndrăznească, rezultată din „*cosmetizarea*” inspirată și originală a rădăcinilor, crengilor sau cioturilor din pădure, descoperindu-le semnificații noi și *frumuseți* celeste!

„Empatii”, un volum de creație artistică, atipic din perspectiva editorial-structurală, pentru că, *empatic*, parafrazându-l pe domnul Paul Sân-Petru, nu se limitează la o singură ipostază de autor, ci oferă... „spectacolul” orgolios al unui intelectual cu preocupări, înclinații și abilități pe câteva orizonturi și paliere culturale, adunate în cinci capitole mari, fiecare cu câteva subcapitole reprezentative, pe simbolul vivace al *Mersului*, ca o metaforă a impulsului, a elaborării, a faptului artistic.

Primul *Mers*, „*Mersul pe fulgerul proaspăt*”, punctează compartimentul *liric*, cu un poem uriaș

întins pe 110 pagini, alcătuit din 349 de... structuri prozodice, strofe unice sau poeme întregi (!?), notate cu cifre arabe în loc de titlu; apoi pe alte cinci pagini, nouă poeme, toate cu titluri și cu toate ingredientele prozodice ale unei structuri lirice.

O poezie cu sonorități grave ori molcome, de vecernie de seară, pe un adagio sobru, uneori, nostalgic, alteori, pe tema unui existențialism al identității poetului și altul venit dinspre Geneza acceptată mai mult din perspectivă atee: „Arborele genealogic al poemelor mele / vine din ceața adormită / a minților strămoșești, din ceața / viu-limpezită a sufletului meu” (poemul 18, pag. 16); sau o dilematică acțiune a orizontului cunoașterii umane: „Știu câte ceva despre lună, / dar nu sunt cetățean al ei; / chiar și despre Pământ / dar nici al lui cetățean” (poemul 34, pag. 21); ca un „modus vivendi” despre filosofia primară a Existenței: „Timpul vine deja dilatat / ascuțindu-se într-un punct / de fulgerătoare intersecție - / căruia îi spunem clipa de prezent” (poemul 39, pag. 22).

Ba, chiar plusează poetul cu alternative ale ființării, între mitul Creației Divine și Teoria evoluției darwiniste: „Suntem ființe de unică percepție / a unui univers de trăire emoțională...” (poemul (46)); „Așa cum Adam o avea / doar pe Eva...” (poemul 47, pag. 24); sau chiar o încrâncenată opțiune între credință și tăgadă: „Nu sunt încălcite / căile Domnului / decât dacă un diversionist / milenar, a inversat indicatoarele” (poemul 81, pag. 34), deoarece poetul rămâne tot în zona ereziei: „Capătul meu de destin / nu

(continuare în pag. 82)

este unul existențial” (poemul 87, pag. 36). Până la urmă, tot o poezie religioasă, între mituri și legende biblice și tonicul argument al realității convingătoare: „E-alcătuit volumul unui *măr* / doar din curbura de pământ și soare, / cum se-ntregesc doi poli de adevăr / spre slava Adevărului cel mare!” (poemul 113, pag.45); ori filosofia primară a lucidității și realitatea neprelucrată în clișee, deși între cele două planuri există o vizibilă disproporție: „Cine trăiește doar prezentul continuu / are orizontul la un pas. / Cel ce scrutează și viitorul, / îl are ca pe un munte în față. / Cine evocă însă și trecutul / cu participare emoțională, / are orizontul întreg” (poemul 143, pag. 55); ca să încheie, conciliant și cu... „frică de Dumnezeu”, cu alternativa ușor bigotă a penitenței: „*Umil fiind, nimeni / nu te poate umili*” - / a spus-o pentru conformitate / un sfânt” (poemul 238, pag. 83).

Temperament tonic, optimist și „cu... picioarele pe pământ”, poetul Paul Sân-Petru încheie periplul sentimental marcat de tot felul de descumpăniri într-o notă de veselie lucidă în gamă minoră: „*speranța moare ultima* / Foarte important, / dar cine rămâne / s-o îngroape?” (poemul 241, pag. 84), sau „Dacă ai un talent / nu-l mai îngropa! / Asta e grija altora...” (poemul 279, pag. 94).

În fine, ca un subcapitol al primului „*Mers...*”, nouă poeme de-adevăratelea, cu titluri și cu o încărcătură emoțională ușor patetică, de anvergura unei „Ars poetica”, din care doar Jurământul lui Hipocrate mai lipsește din... „*diagnosticul liric*” al poetului medic Paul Sân-Petru: „Din nou trezit la malul de papyrus / Îmi intră-n vorbă tandru iar cuvântul, / mă simt umblat de-un răsărit de Sirius / și-mi bate-n clopot aspru Jurământul” („Început de carte”, pag. 120); și în contextul condiției de artist al cuvântului, pe „*simezele... muzicale*” ale obsedantului „Tablouri dintr-o expoziție”, pentru poetul-muzician Paul Sân-Petru: „Nu Modest Musorgski, ci Azazel a orchestrat / aceste Tablouri dintr-o expoziție / cu scene antologice / ale păcatelor fiecăruia dintre noi” („Maleficul colecționar”, pag. 121), pentru ca să se identifice cu *crezul* său artistic: „Eu nu-s o formă / doar un nume să închid, / o conștiință sunt / de existent / ... / și nu-s doar / purtătorul meu de nume” („Identitate”, pag. 124).

Cel de-al doilea capitol, „*Mersul pe firul cochet al vorbiri*” adună 12 povestiri din volumul „*Limita șansei*”, *proză scurtă* pe o nostalgică scurgere a timpului și muzică de Ivanovici cu tempouri de „Valurile Dunării” din „Cuibul de pe ceas” (pag. 127-129), ca-ntr-o secvență din „Cântăreața cheală” de Eugen Ionescu; sau un univers apocaliptic, recuperat, anihilat cu tragicul „preț” al regelui Richard al III-lea, parafrizat într-o alternativă a disperării: „Regatul, pentru o glaciație”, din „Salamandra casei” (pag. 129-131).

Alteori, pe aceeași partitură de proză fantastică, cu percepții psihologice și patologice din perspectiva prozatorului-meloman Paul Sân-Petru, cu arpegii de Igor Stravinski: „Suita pentru fluturi și orchestră” (povestirea de la pag. 131-132). Ca să treacă abrupt de la acest registru grav al fantasmelor derivate din sindromul neadaptării și al

erorilor biologice, la un univers al dilemelor existențiale din povestirile volumului „Cine face liniștea”, pe tema intimă a confruntării sinelui cu toată lumea banală și pașnică din jur („Păsări și fluturi”, pag. 156-158), sau o erotică în „pas de deux”, ușor demodată, cu accente de impas sufletesc din care doar nostalgia dacă abia se mai întrezărește: „Te-am iubit doar o frântură de vară, mierea fericirii cu pelin laolaltă...” („Teofilia”, pag. 171-175).

Proze scurte, chiar foarte scurte, unele, între spațiu prozodic epic și impact emoțional, ușor prețioase câteoa, ca un *scherzando* doar de dragul efectului final în povestioara „Un fulger amânat” (pag. 176-177), ori surprinzătoare alternative de pravoslavnic și ateism spectaculos („Una din nouă fericiri”, pag. 184-187), și să se încheie într-un „marș triumfal” al propriilor dileme existențiale, cu „variațiuni...” de la „Arta fugii” de I.S. Bach, pe portativul unui interludiu baroc al conștiinței, la fuga oarecare a unui mit biblic, Cain, la „fuga de idei...” („Fuga de idei”, pag. 188).

Cel de-al treilea capitol, „*Mersul pe muguri de cheie sol*” dezvăluie o altă latură a personalității culturale și de creator a domnului Paul Sân-Petru, *Muzica*, pe care o situează pe un loc privilegiat în ierarhia de frumos a omului, deoarece, conjugată cu arta cuvântului și dansul, reprezintă forma primară, nu neapărat primitivă, de manifestare a eului interior, a potenței spirituale și, după postulatul lui Heinrich Heine, „muzica este ultimul cuvânt al artei, așa cum moartea este ultimul cuvânt al vieții”.

O primă parte cuprinde 22 de poeme în exclusivitate din ritualica religioasă, din volumul „*Sacra coralia*”, pe care *poetul* Paul Sân-Petru le-a modelat tematic inspirat de muzica divină a unor cântece din folclorul grecesc, sârbesc („Betleem și Golgota”, pag. 192-193), coreean, olandez sau georgian, și, cu certitudine, din simfonismul elitei componisticii universale: Fr. Haendel („Cântec de slavă”, pag. 196-197), L. van Beethoven (patru poeme), Fr. Chopin (trei poeme), A. Vivaldi, J. Brahms...; pe tot atâtea partituri muzicale, din care *muzicianul* Paul Sân-Petru lasă să se-nțeleagă că muzica de orgă semnată de I.S. Bach s-a născut din disperare, din „noapte” de Ev Mediu și rugă patetică divină către Dumnezeu; că „Anotimpurile” vivaldiene povestesc cuminte, omenesc despre ciclurile naturale ale nașterii naturii în mugurii primăverilor, despre opulența și gustul fructelor verii, despre bilanțul împlinirilor toamnei, cu „nebulina” ei de culori și de regrete târzii, ca și despre anotimpul iernii celei aspre, reci și triste prin gongul final; că acordurile grave, patetice ori solemne din simfoniile lui Beethoven vorbesc despre orgolii napoleoniene, despre destin, soartă și noroc, ori despre măreția, frumusețea și unicitatea ființei umane. Sigur, muzica lui P.I. Ceaicovski este *țipăt* din nevoie de frumos, de echilibru și sincretism cu dansul, cu mișcarea, cu plasticitatea și grația anatomiei propulsate din interior, din suflet, din simțire... G. Verdi a fost shakespearean în muzică prin dramatismul și

(continuare în pag. 83)

epicul programatic al Operei lirice; Puccini a plâns patetic în povești de iubire, iar Leoncavallo a sunat trâmbița cavalcadelor nebunești de dorințe neîmplinite...

Partea a II-a a „Mersului pe muguri de cheie sol” adună 13 poeme din volumul „*Rugă pe harpă*”, puse pe muzică de poetul-compozitor Paul Sân-Petru, pe o melodică de amvon, versuri cu o mișcare gravă și ritualică cu ecouri celeste de Antim Ivireanu, Varlaam sau Dosoftei dar cu prozodie modernă: „Privilegiul rugăciunii / N-are nici acum perechi: / Martore, mii de altare / Cu-nchinările străvechi” („Privilegiul rugăciunii”, pag. 240-241).

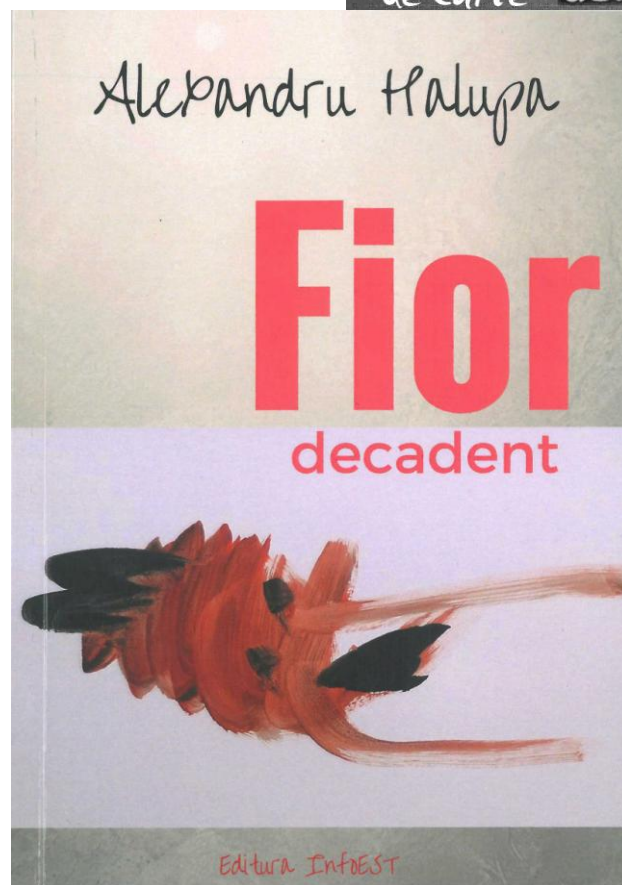
Cel de-al IV-lea capitol din volumul „Empatii”, „*Mersul cu negru pe albul tăcerii*”, dezvăluie încă o latură a personalității enciclopedice a scriitorului-pictor Paul Sân-Petru cu cele 11 lucrări de *grafică*, în care exaltă splendoarea miraculoasă și convingătoare a coloritului („*Candori vespérale*”, pag. 263; „*Tentația zborului*”, pag. 264; „*Tandreți de primăvară*”, pag. 270...), mici armonii subtile, cu un soi de libertinaj plastic, care exprimă într-o simplificare puternică, între *real* și *fabulație*, formele și mișcarea, ca la Chagall sau Degas, în compoziții „polifonice” refuzând prejudecăți.

Și, ultimul capitol, „*Mersul pe linia fibrei de lemn*”, cu 22 de... forme în relief, cu o bogată structură figurativă, din zona sculpturii în lemn a lui Vida Geza, dar în latura *artei spontane* realizată de scriitorul-sculptor Paul Sân-Petru din crengi uscate, rădăcini sau cioturi de copaci, în care a descoperit și a surprins simboluri geniale din imperfecțiuni și accidente ale naturii, („*În genunchi mă-ntorc la tine*”, pag. 275; „*Gura lumii*”, pag. 277; „*Punți afective*”, pag. 284; „*Elena din Troia*”, pag. 294.), și a realizat adevărate opere de artă de o spectaculoasă sinceritate a *frumosului-ideal*, ca niște simboluri de ritual, cu care se încheie volumul antologic „Empatii”, în care creatorul... „se risipește” (!?) altruist și cu înrâncenată bucurie a creației artistice: „Iată, aceasta a fost - / deocamdată, nu tot, / dar așa îmi trăiesc eu, Doamne, / tot inexplicabilul...” („*Motto finis*”, pag. 297).

FIOR DECADENT - de Alexandru HALUPA

Volumul „*Fior decadent*”, Editura InfoEst, Siliștea - Brăila, 2015, 86 de pagini, semnat de poetul Alexandru Halupa, „*soldat*” al Oștirii Române, este cea de-a doua carte a sa, la a doua ediție, probabil revizuită și adăugită, cu peste 50 de poeme, fără nicio direcționare tematică, dar marcate de o atmosferă gravă, - crispată, uneori; volubilă și agresivă, de cele mai multe ori - într-o tonalitate lirică de paradă, ca la arborarea „*drapelului de luptă*”, cu o freneză a vitalității, între spontaneitatea vivace și ritmica unui „*atac la baionetă*”; pe alocuri, la limita unui risc al derapajului în excentric, de la descumpăniri de tot felul, la ironia molto vivace.

Titul cărții, „*Fior decadent*”, este... „*decadent*” în plan liric, doar ca o metaforă rezultată dintr-o deturnare semantică primară, dar și după... „*epoleții*” de pe coperta semnată de editor, domnul Mihai Vintilă, după și mai decadentul și impresionistul *desen* al pictoriței Raluca Spătaru.

O poezie modernă, așadar, surprinzător protejată de o prozodie mai mult clasică, disciplinată, ca și ordinea și disciplina vieții militare, deși nu lipsesc ingeniozități de versificație, de la strofă la inovații de structură și... „*sce-nografie*” poetică, cu trimitere livrescă, ușor pedantă, la decadentele *caligrame* ale poetului francez Apollinaire, pe care le-am întâlnit, cu alte elemente de originalitate grafică, și la poetesa brăileancă Luminița Dascălu, ori la o poetesă din Satu Mare, Corina Petrescu, în recenziile pe care le-am făcut la cărțile acestora.

Și, voi începe cu poemul care a... „*botezat*” cartea domnului Alexandru Halupa, „*Fior decadent*”, deoarece chiar *acoperă* cele două alternative ale registrului liric: *prozodic*, mai întâi, în manieră clasică, tradițională: strofă - catren și rimă încrucișată (1-3; 2-4); *tematic*, cu plasticități lexicale cu un plus de ironie agresivă, filtrată de o semantică nouă, elevată și cu totul în afara clișeeilor licențioase, care compromis pe termen lung versul contemporan promovat de poeți și, mai ales, de poetese rebele, cu sclifoseli estetice; pe când poetul brăilean îndulcește, ponderează semnificațiile aspre prin șoc preventiv, sinonimie de contrast și metaforă bivalentă: „Pe urmă nu va mai fi

(continuare în pag. 84)

mare lucru / Doar evocarea genialului artist / Creionând portretul unui cancer / În stil renescentist" (Op. cit., pag. 15).

Poezia domnului Alexandru Hanganu este, cum afirmam mai sus, agresivă, cu o violență mai mult verbală și din aria de impact a situațiilor-limită, a unor metafore de contrapunct baroc, cu derivări adiacente de-o expresivă disproporție, care nu pare îngăduitoare nici măcar în orizontul de pace, de grație și fericire al liricii erotice: "Cea care respiră lângă mine ca un drog, / cea mai frumoasă și seducătoare / Cea care mi-a turnat otravă pe Dumnezeu / și apoi m-a pus să mă rog..." ("Cea care", pag. 16).

Și se pliază mai bine, este militantă în zona cenușie a realului și în universul paroxistic al instinctelor, când "*sună goarna*" pentru semnale ale degradării umane, dezordinii sociale și ale responsabilităților civice: "Amanetăm mărul sătul de șarpe / Amanetăm lumina traversând iluzorii / Spațiile oarbe /.../ Amanetăm ura chiar nu ne trebuie / Amanetăm lacrima cu tot cu patrafir / Amanetăm sărutul care respiră / Într-un abis de trandafir" ("Abis de trandafir", pag. 17).

Ori o mobilizatoare apărare a geniului poeziei naționale, a poetului nepereche, supus unui tir concentrat de anihilare a liricii cu valențe de romantism european, din partea detractorilor cu ifose imbecile, care vor să-l scoată pe Eminescu, ca și pe Creangă, Preda sau Călinescu din manualele școlare și din Istoria literaturii române: "Să i se dea *Freamăt de codru* / Și cărțile uitate prin cerdac / Să i se dea lumina care a dospit / În *Rugăciunea unui dac* /.../ Și *Diamantul Nordului* să i se dea / Și o *Scrisoare* către veșnicie / Din care-o *Floare albastră* a zburat / De mult din colivie..." ("Universal", pag. 19).

Dar și cu gândul la Adrian Păunescu, pe care ignobili mângăitori de gânduri perverse și de ură vor să-l scoată din conștiința românilor, acuzându-l că n-ar fi scris decât... "*omagii*" (!?); și-atunci poetul Alexandru Halupa îi dedică un poem fulminant, cam în stilul atmosferei de pe stadioanele Cenuclului Flacăra, pornind de la afirmația zgomotoasă de Casanova a lui Adrian Păunescu: "Singurul meu viciu e femeia!": "Tot ce se putea iubi, am iubit / Apocaliptic, desăvârșit în păcat. / Femei aprinse de la chibrit / Femeile altora uitate în pat. /.../ Femei înfrumusețate de dor / Femei botezate în venin. / Femei pentru care a trebuit să cobor / Din iadul meu sublim" ("Femei", pag. 48), cu gândul că, parcă și pe Nichita Stănescu îl paște, *post mortem*, pericolul!

Apoi, ca "*un jurământ de credință*", în acordurile Imnului Național și cu mâna pe Tricolor, poetul-soldat Alexandru Halupa își pune în operă declarația de credință pentru idealurile sfinte ale umanității și ale crezului în puterea artei: "Sunt soldatul unei țări învecinate cu raiul /.../ Și toate mamele cândva m-au născut / Sunt soldatul dezertând din icoane / Sunt soldatul necunoscut" ("Soldatul", pag. 21).

Poezia erotică din volumul "Fior decadent" revine, mereu nuanțată, după capriciile inevitabile ale celui mai puternic, devorator și imprevizibil sentiment uman, pentru că în dragoste, conștiința poe-

tului rămâne tot în parametrii ideali ai devotamentului suprem, în credința într-un EROS, care nu poate fi atins nici măcar de habotnicele arderi pe *rugul* bigotismului medieval: "Izolați într-un cântec, întârziați și târzii / Testamentul nădejzii îl scriam împreună / Atunci puteau să ne-ngroape de vii / Atunci puteau și pe rug să ne pună" ("Maluri îndrăgostite", pag. 22).

Alteori, poetul se conduce după alte... "*ordine*" și-și scrie iubirea pe genunchi, în "*tranșeele*" piedicilor de tot felul, purtându-le în "*port-hartul*" inimii sale ca pe niște scrisori de dragoste, mereu în pericol de a nu ajunge niciodată la femeia iubită, pentru că iubirea iubitei, ca și dragostea de țară, are întotdeauna dușmani nevăzuți, gata oricând să atace și să ucidă vise frumoase: "Erau două drumuri. De fapt doar un drum / Era și o noapte cu suflet albastru / Nu mă iubeai, te iubeam, dar oricum, / Era cu noi și-un sihastru" ("Nervi extenuați", pag. 30).

Spuneam mai sus că domnul Alexandru Halupa scrie în prozodie clasică cu strofă, ritm și rimă, dar are și formule proprii de versificație, cu inovații de tehnică a punerii în pagină, cu sugestii de ideatică indusă într-un fel subtil de "*rebusistică*" pentru titlul, ca în poemul "*Contemporană*", cu atac la degradingolada socială, la dezordinea și la imorala politică contemporană; o critică virulentă la adresa haosului civic și a relațiilor complicitare și duplicitare din societate: "Prea mulți șefi (inadmisibil de mulți) / Șefii altor șefi - aflux de șefie - / Bărfă, ironii și turnători / Timp fascinat de sărăcie" (Op. cit., pag. 43); ori poemul "*Tâl-(Harul)*", în care ironia, persiflarea și înfierarea păcatelor omenești deturneză semantica legendelor biblice spre mesaje și angoase contemporane: "Ascultă-mă lisuse prea blând / (Nu eu să-ți vorbesc se cuvine) / Dar nu pentru cei curați Ai venit / Ci pentru tâlharii ca mine" (Op. cit., pag. 27).

Mai ales că segmentul de poezie religioasă din volumul "Fior decadent" se înscrie convingător, deși pe un alt registru liric, în sonorități de *amvon* și atmosferă de *toacă* liturgică la *vecernia* de seară: "Piroanele erau pregătite / Sutașul își lustruia lancea de fier, / Veniseră și saducheii avizi de dreptate / Venise și Maria sprijinindu-se de cer" ("Anno Domini", pag. 55).

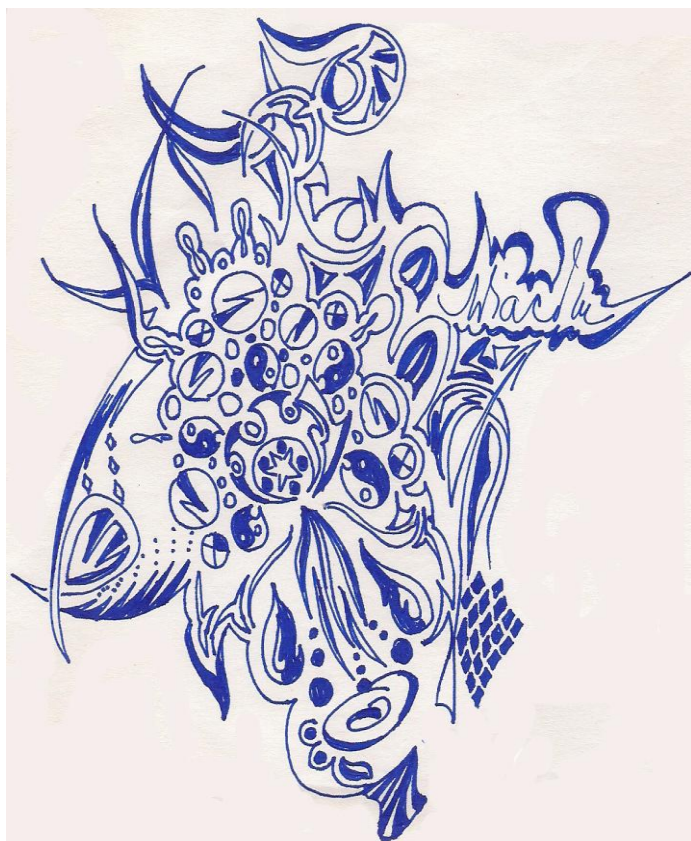
Nu putea să lipsească din atâtea răvășite și patetice frământări sufletești, patriotismul românului și militarului de carieră: "Mai bine de mine că sunt român / Adică am mântuirea la îndemână! / Adică și atunci când tac / O fac tot în Limba Română" ("Pentru suflet", pag. 51), pe declarația orgolios mascată de poet talentat a domnului Alexandru Halupa: "Mai bine de mine că sunt poet / și poate am sau n-am / nicio putere. / Mai bine de mine că sunt sărac / și puțin mi s-a dat, / dar oare cât mi se va cere?" (Op. cit., pag. 52).

Există în cartea "Fior decadent" și poezie cu prozodie de ultimă generație, cu vers alb sau vers liber, deși rămâne la teme din vechi legende, cu "*mitul jertfei pentru creație*" și cu o nostalgică

(continuare în pag. 85)

și melancolică poveste de dragoste, idilică și pură: "Am scos-o pe Ana din zid / ca să-mi devină soție / Să-i pictez zâmbetul sânilor / cutremurat de poezie, / dulce să o legăn / pe un răsărit de curcubeu / ... / și să o închid Doamne-n cugetul meu / ca să-l uite odată pe Manole" ("Juvenilă", pag. 64). Și, tot în *metru* modern, pe tema filosofică a unui existențialism în impas, pe fondul unei nefericite crize sociale cu posibile efecte pe termen lung: "Rămânem așa, fără noimă - / Deposedați chiar de eresuri / Tăcem / ca-ntr-un film foarte mut, / Tăcem cu gura / plină de-nțelesuri" ("Urbană", pag. 66), ca să încheie cu o satiră optimistă, ușor persiflantă, ce conferă poeziei un aer de gratuitate pur estetică: "Am tot ce vreau să fiu un geniu... / Dar sunt puțin cam leneș și nehotărât / În abisuri găfâie-ntrebarea: Oare-i ajunge nebunului, atât?" ("Pinot Noir", pag.77).

"*Fior decadent*", o carte de literatură lirică, pe un registru prozodic, între clasic și modern, de la verbul agresiv, împlânzit de eleganța semantică a Dicționarilor de lux, până la aura de calitate a unor mesaje majore, asemeni unei "*Ars poetica*" sau ca... un "*Ordin de zi*" pentru iubirea de poezie: "Să citim poezie până / ne iau ochii foc. / Oricum nimeni n-o să înțeleagă / cum într-un vers se pot iubi / moartea și viața întreagă" ("Orbi", pag.41), pe sonoritățile antrenante și vivace ale celebrului "*Radetzki Marș*" de Johan Strauss, cu care se încheie tradiționalul Concert de Anul Nou al Filarmonicii din Viena.

desen de Elena-Liliana Fluture

Mónika TÓTH

șoapte

călcându-mi umbra
oamenii șoptesc sunt
o păpușă de ceară
o hartă
o statueta ciobită
o ipoteză
o haină zdrențuită
amintirea unui flacon cu parfum
tac buzele sunt ecou

strălucește țara

strălucesc
doinelile bătrâne
lacrima curată
tinerii plop
munții cu flori
somnia lin
timpul
icoanele
și țara mea dulce

lui Gheorghe

în grădină masă albă plină de sânge
peisaj trist și singuratic
sufrageria plină de mucegai
niciodată nu e primăvară în sufletul meu
cade suferința ca perlele din pom
fără tine iubite
trupul meu e flămând mereu

vreau să joc

joc de-a v-ați ascunselea
iubite
te strig
te caut
nu ești
în lipsa ta
până diseară voi tăia
crengile moarte ale cireșului
din inimă

pe masa vieții

iarna a mai îmbătrânit
florile din grădină s-au ofilit
versul nu mai găsește liniștea
fără tine sunt tristă și deprimată
ai plecat departe
și nu pot să-ți fiu
aripa ori umbra
numai o bucată de carne nesănătoasă
pe masa vieții

Lucia PĂTRAȘCU

Festivalul literar "Prietenia cuvintelor", Galați 2015

În prag de iarnă, la vecinii noștri au loc **Sărbătorile Municipiului Galați**, sub patronajul ocrotitor al Sfântului Andrei, eveniment ce se desfășoară în fiecare an în perioada 28 noiembrie - 1 decembrie. În cadrul acestor evenimente, o parte integrantă este **Festivalului Național de Literatură "Prietenia cuvintelor"**, ajuns la ediția a V-a, care s-a desfășurat pe data de 30 noiembrie, începând cu ora 10, în sala Muzeului de Istorie „**Casa Cuza Vodă**” din localitate.

Președintele acestui festival a fost domnul **Petre Rău**, scriitor, publicist, directorul Revistei literare „Boema” din Galați, iar coordonator PR, scriitorul **Valeriu Valegvi**. La masa de prezidiu, și în acest an am fost onorați de o prezență absolut agreabilă, în persoana tinerei poete **Denisa Lepădatu**, dar și de alte două prezențe remarcabile: poetul **Dorian Marcoci** din Tg. Mureș și eseistul **Alexandru Cocetov** din Chișinău, Republica Moldova.

Invitațiile primite de scriitorii care se simt ca într-o familie alături de acest colectiv generos au venit pe raze de soare cu triluri de clopoței, înlocuind ciripitul păsărelor parcă, asemeni unei bucurii cu care încep **Sărbătorile de Iarnă**. Căci, niciun dar nu poate fi mai frumos, decât o întâlnire cu cei care sunt deschiși față de noile creații consacrate sau doar îndrăzneli literare, căror li se deschide drumul spre lumea largă, fie prin blogul online „Noduri și Semne”, fie prin publicarea lor în paginile revistei „Boema”, fie prin *Antologiile de creație literară*, bianuale, editate de ASPRA. Fie, iată, fie prin aceste întâlniri sărbătorești, în cadrul cărora participanții își pot prezenta volumele care-i reprezintă și pot citi din creațiile proprii.

Programul anunțat a fost cuprinzător și plin de surprize. Prezentarea *Antologiilor de Creație Literară* „**Primăvara metaforelor**” și „**Eternitatea unei emoții**”, ASPRA, Galați, 2015. După ce am făcut cunoștință, pentru că unii dintre noi nu se știau decât din paginile publicațiilor amintite, domnul Petre Rău a prezentat cele două antologii, având cuvinte laudative atât asupra celor care au selectat creațiile meritorii, cât și asupra autorilor selectați. A urmat *Lansare de carte* pentru cele mai noi apariții literare la editura *InfoRapArt*:

- **Cezarina Adamescu** (Galați), mai multe volume,
- **Constantin Oancă** (Tecuci), *Ochiul lui Homer*,
- **Denisa Lepădatu** (Galați), *Compoziție în alb*,
- **Aurica Istrate** (Galați), *Măini adunate în poală*,
- **Irina Neagu** (Costache Negri, GL), *Peleenii*,

Boem@ 10-11-12 / 2015

A.S.P.R.A.
Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice
ÎN COLABORARE CU
Revista Literară BOEM@
Editura InfoRapArt
Muzeul de Istorie "Casa Cuza Vodă" Galați
ORGANIZEAZĂ:
FESTIVALUL DE LITERATURĂ
PRIETENIA CUVINTELOR
EDIȚIA A V-A
din program:

- 1. Prezentarea antologiilor de creație literară ASPRA - 2015:**
"Primăvara metaforelor" și "Eternitatea unei emoții"
- 2. Lansarea celor mai recente cărți apărute la editura InfoRapArt - 2015:**
 - Cezarina Adamescu (Galați) - 5 cărți (eseu, critică, versuri ș.a.)
 - Constantin Oancă (Tecuci) - *Ochiul lui Homer* (eseu, critică)
 - Denisa Lepădatu (Galați) - *Compoziție în alb* (versuri)
 - Aurica Istrate (Galați) - *Măini adunate în poală* (proză)
 - Dan Movileanu (Tecuci) - *Mitologica arhitectură a frigului* (versuri)
 - Irina Neagu (Costache Negri) - *Peleenii* (roman)
 - Ioan Fărcășanu (Galați) - *Contraste sub cupola albastră* (epigrame și catrene)
 - Petre Rău (Galați) - *Îndrăgostirea de zmeu* (versuri)
 - Alți autori (V. Darie, A. Pelineagă, C. Groza, A. Chimir, M. Baicu, N. Mărunțelu ș.a.)
- 3. Prezentări de carte - oaspeți de onoare; stand expozițional de cărți**
- 4. Lectură publică (poezie)**
- 5. Dialog cu publicul, dezbateri pe teme literare**
- 6. Premiile revistei Boem@ și ale Editurii InfoRapArt pe anul 2015**
- 7. Vizitarea orașului Galați pe aleile sărbătorii sale anuale de Sf. Andrei**

30 Noiembrie 2015, ora 10:00
la
Muzeul de Istorie "Casa Cuza Vodă" - Galați
Președinte: **Andrei** - Petre RĂU - scriitor
Coordonator PR: **Andrei** - Valeriu VALEGVI - scriitor

- **Dan Movileanu** (Tecuci), *Mitologica arhitectură a frigului*,
- **Ioan Fărcășanu** (Galați), *Contraste sub cupola albastră*,
- **Petre Rău** (Galați), *Îndrăgostirea de zmeu*.

De asemenea, au fost prezentate și alte cărți scoase recent la aceeași editură, ale autorilor care n-au putut fi prezenți la festival: Viorel Darie, Andra Elena Pelineagă, Claudia Groza, Alexandra Chimir, Mihai Baicu, Nicolae Mărunțelu ș.a., dar și cărți recente ale unor autori prezenți în sală, chiar dacă acestea au fost scoase la alte edituri.

Despre toți autorii și titlurile cărților prezentate s-au făcut aprecieri critice și găsit cuvinte laudative pentru că fiecare, în felul său, are nota sa de originalitate, care surprinde, interesează și încântă. Doamna **Aurica Istrate**, de exemplu, aduce în scrierile sale acel echilibru între gând și simțire, după cum a precizat scriitorul **Tudor Gheorghe Calotescu**, în

(continuare în pag. 87)

(urmare din pag. 86)

timp ce domnul **Ioan Fărcășanu**, ne-a citit epigrame și catrene, pastile umoristice din volumul prezentat. Domnul **Constantin Oancă** ne-a bucurat cu aprecierile critice asupra unor domenii, aprecieri cuprinse într-un volum interesant (pe care mi-ar fi drag să-l am!). Despre volumul scriitorului **Petre Rău**, primit cu aprecieri unanime încă de la apariția sa pe scena literară, nu este nevoie să insist. Dintre laturile tematice ale volumului său, partea de memorialistică mi se pare mai apropiată sufletului meu, pentru a mă putea împăca apoi cu restul și, mai ales, cu viziunea sa asupra lumii. Iar volumele doamnei **Cezarina Adamescu**, scriitoare prolifică și foarte interesantă, necesită un timp *răbdătoriu* pentru a fi parcurse.

Am lăsat intenționat la urmă două nume. Este vorba de foarte tânăra scriitoare **Denisa Lepădatu**, 13 ani, pe care noi toți o cunoaștem foarte bine, fiind cea care are deja în portofoliul său literar un număr impresionant de titluri, de premii, de recunoașteri naționale și internaționale, ultimul fiind **Premiul special pentru încurajarea tinerelor talente** în cadrul celei de a XVII-a ediții a **Galei Premiilor APLER**. Ea a prezentat volumul *Compoziție în alb*. O copilă care nu obosește să ne surprindă mereu cu grația și profunzimea condeiului său.

Și **Irina Neaga**, elevă în clasa a XI-a, care a impresionat pe toată lumea cu debutul său literar, volumul *Peleenii*, acest roman pe care l-a scris din dragostea sa pentru mitologia greacă și care, așa cum a declarat autoarea însăși, „a pornit la drum ca un copil cuminte, care apoi a dorit să-și găsească propria cărare”. Acțiunea romanului este plasată în familia lui Peleu și întâmplările cunoscute din scrierile lui Homer se împletesc armonios cu fantezia autoarei. Este desigur un roman interesant, iar felul în care autoarea și-a prezentat creația ne convinge că iubește această istorie antică mereu proaspătă.

După prezentările de carte și momentele de lectură publică în interpretarea poezilor prezente, a urmat decernarea **Premiilor Revistei Literare Boema 2015**.

Dialogul cu publicul, dezbaterile pe teme literare, vizitarea standului expoziției de cărți, schimb de păreri și de adrese, toate la o suetă în aburii cafelei, ce avea să fie completată cu vizitarea orașului în sărbătoare, toate acestea au făcut din participarea la **Festivalului Național de Literatură "Prietenia cuvintelor"** de la Galați o bucurie pentru toți invitații veniți din multe zone ale țării.

Premiile Revistei Literare BOEMA și ale Editurii InfoRapArt – 2015

Premiile revistei BOEMA

- **Valeriu VALEGI** (Galați) - pentru întreaga activitate literară
- **Olimpiu VLADIMIROV** (Tulcea) - pentru întreaga activitate literară
- **Tatiana Scurtu MUNTEANU** (Galați) - pentru Poezie
- **Aurica ISTRATE** (Galați) - pentru Proză
- **Alexandru COCETOV** (R. Moldova) - pentru Eseu
- **Dumitru ANGHEL** (Brăila) - pentru Cronică de carte.

Premiile Editurii InfoRapArt

- **Cezarina ADAMESCU** (Galați) - pentru colaborare literară prodigioasă
- **Denisa LEPĂDATU** (Galați) - pentru colaborare literară prodigioasă
- **Irina NEAGU** (Costache Conachi - GL) - pentru debut editorial.

Diplome de excelență

- **Dionisie DUMA** (Tecuci) - cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani
- **Coriolan PĂUNESCU** (Galați) - cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani.

Diplome merit

(pentru colaborare prestigioasă în cadrul
cenaclului literar online "Noduri și Semne")

- **Tudor Gheorghe CALOTESCU** (București)
- **Roland Florin VOINESCU** (Constanța)
- **Dorian MARCOCI** (Târgu Mureș).

Au mai fost acordate *Diplome de merit* autorilor care au lansat cărți recente scoase la editura InfoRapArt în anul 2015, la următorii autori: **Cezarina ADAMESCU** (Galați) – 6 volume, **Denisa LEPĂDATU** (Galați) - "Compoziție în alb", versuri, **Viorel DARIE** (București) - "Alte povestiri di Moldovița", povestiri, **Petre RĂU** (Galați) - "Îndrăgostirea de zmeu", poeme, **Constantin OANCĂ** (Tecuci) - "Ochiul lui Homer", microeseu/versuri, **Aurica ISTRATE** (Galați) - "Mâini adunate în poală", povestiri, **Mihai BAICU** (Galați) - "Letopiseț de familie", memorialistică, **Irina NEAGU** (Costache Negri, GL) - "Peleenii", roman, **Andra Elena PELINEAGRĂ** (Galați) - "La persoana I", versuri, **Claudia GROZA** (București) - "Bucu în lumea bebelușilor", carte copii, **Alexandra CHIMIREL** (Galați) - "Albinuța poznașă", carte copii, **Dan MOVILEANU** (Tecuci) - "Memorabila arhitectură a frigului", versuri, **Ioan FĂRCĂȘANU** (Galați) - "Contraste sub cupola albastră", umor, **Nicolae MĂRUNȚELU** (Galați) - "Visuri neîmplinite - ANTIGONA", roman.

Olimpiu VLADIMIROV

ECOU

Colindă-mă! Ce strigăt luminos
peste un val de stele în plutare...
Cuprins de-o bucurie fără glas
săniile nebune prelungesc sub privire

Din ochi adânci și glasuri crude
se înfioară verbe. Uimirile au nume
și poate numai Dumnezeu aude
ecoul unui început de lume.

CINE MĂ JUDECĂ

De-o veșnicie am crescut împreună
cu seceta, ciulinii, calcarul,
gutuile și aburul Dunării;
Știu că fiecare silabă poartă
bătăile unei aripi ascunse
numai sub cerul Dobrogei:
Cine mă judecă
pentru încă o poezie pierdută?

SCULPTURĂ

Albește piatra într-o așteptare
și lasă loc luminii către-afară:
Privirile mele înfloresc cu mirare
conturul trupului viu în migrare.

Născută ești cu un surâs înmărmurit
și implori viața dintr-o clipă;
Rodești în rugăminți. Sunt bănuț
să mă închin icoanei încă nesfințită.

MADRIGAL

Malurile urcă în priviri și cern
lumina drumului spre casă;
Lângă neliniști de furtuni aduc
pământul unde-mi crește o mireasă.

Trec prin anotimpuri presimțind logodne,
cutreier prin bezne visând la un far,
se scurg lângă diguri păsări de iarnă
și fete morgane cu sufletul gol.

Destinul rămas mereu pe la vămi
e-mbrățișarea dintre cer și ape:
Marea naivă înserează pe scoici,
tulburarea din suflet desenează cuvinte.

UMBRA VISĂRII

Dumnezeu îmi numără pașii:
din vânător am devenit vânat
și port acest blestem ne-nduplecat
fără să pot iubi nimic cu-adevărat.

Clipele confuze agonizează-n elegii
când sponsorii tristeții toarnă-n versuri, plumb;
Mă pierd în norul de de-asupra mea
sub cerurile care vor mai fi.

Umbra visării nu-i decât un suspin
la o rugăciunea către Dumnezeu.

SUNETUL MUNTELUI

La marginea lumii
nimeni nu întreabă de munte,
doar ecoul se duce și vine cu vești;
Adesea, apropierea e neverosimilă...
Simt cum îmi ascultă tăcerile,
răsuflările și bătăile inimii
sfidând intimități
din fuga clipelor în mistere;
Cetina amorțește
sub plămadă de stele,
ocrotind piatra care se spovedește;
Tulbur umbra vulturului pe cer
și gura-i surpată-ntr-un strigăt:
Cât de aproape e vârful visat?
Rămân să mai apăr câteva emoții
peste lumina unui sânge obosit;
În taină, înfloresc sunetul muntelui.

ÎNFIORATĂ, PIATRA

Lovesc cu bătăile inimii
în neclintite și perfide uși de piatră,
pentru o floare de colț nelumească;
Cornul lunii scutură cu sete
ciorchinii viselor peste spaime și-ntrebări;
Caut bunăvestirea într-un coșmar
când privirile ascund prăpăstii
pe geana oarbă a luminii;
Cerul zeilor îmi pare risipit
printre singurătăți păguboase;
Sunetul muntelui veghează în mine

EMOȚIE

N-am tulburat niciodată
cuiburi de îngeri,
deși ispite, fără remușcări,
m-au incitat cu oarbe veșnicii.

Risipite neliniști tremură
sub streșini de blestem;
Doar lumina plutește
lângă nimicuri, spre inimă.

Valentina BECART

TIMPUL SE ROSTOGOLEȘTE ÎN ALBII căutând drumul spre noi izvoare...

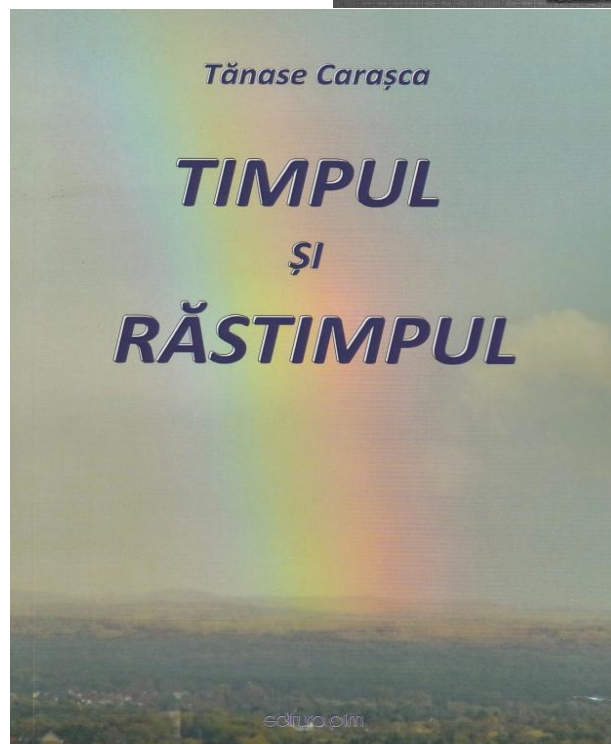
Romanul "Timpul și răstimpul", semnat de **Tănase Carașca**, este un tablou polivalent, viu, răscolitor, sensibil, al vremurilor adolescente, din care răzbat cele mai diverse nuanțe ale iubirii, adolescența fiind "anotimpul" celor mai frumoase și nobile trăiri. Viața, acest tărâm atât de ușor și atât de greu de stăpânit, este, adesea, imprevizibilă. Tot ce ni se pare verosimil "astăzi"... devine peste timp doar o naivă credință. Cu toate acestea, niciodată să nu spui "niciodată". Când te aștepti mai puțin, ceva dintr-un trecut aproape uitat... poate să-ți apară în cale, rămânând mirat, surprins, încântat de această întâmplare. Cel care va lectura această carte va fi pus în fața unor întâmplări neprevăzute, emoționante. Stăpânind bine arta narativă autorul se strecoară printre personaje, situații, stări cu agilitate, punând accent pe fiecare detaliu cu un remarcabil vitalism al frazării. Acțiunea romanului se petrece, în mare parte, în Dobrogea, acest ținut atât de "sălbatic" și atât de frumos, în diversitatea lui. Atent la îmbinarea de tonuri și contraste, autorul face dovada unui "condei fin", a unei conștiințe artistice, în plin elan creator.

Cu un clinchet hotărât de clopoțel... autorul ne introduce discret în atmosfera începutului de an școlar. Citind fragmentele respective, cu elevi gălăgioși, unii „plini de sine” (cei din clasa a XI-a), alții timizi, abia intrând pe porțile liceului - nu poți să nu ai un sentiment de tresărire, de nostalgie, și chiar o lacrimă ascunsă într-un ungher de suflet.

Viața este trecută prin rafinamentul trăirilor personajului principal. De multe ori ne întoarcem în trecut, căutând cel mai frumos moment care s-a încrustat adânc, adânc în suflet.

Cei doi protagoniști ai frumoasei povești de iubire sunt: Titi Drăgan, elev din satul Valea Morilor și Lili Nădrag "din Valea Mirii, la numai câțiva kilometri de Vecinești". „Ceilalți și ei, majoritatea veniți din satele din jurul Vecineștilor, dar și localnici, copii de țărani, cu mici excepții, cuminiți, cu conștiința datoriei care nu le lipsea din traista celor „șapte ani de acasă”, însoțitori în pașii lor șovăielnici încercând „marea cu degetul” la începuturile timide ale vieții”. Dar printre ei, cei mulți, existau și excepții de la linia conformismului... „Repetenții liceului erau relativ puțini, dar majoritatea lor venea de pe la alte licee din raion (astăzi i se spune județ), din localități îndepărtate ale Dobrogei, sau chiar din capitala Constanța. Aceștia erau botezați „harpîi”. Ca și aceste păsări mitologice, ei erau călători veniți din depărtări, agili, cu atenția îndreptată majoritar spre rău”.

Planul principal pe care se bazează întreaga acțiune a romanului este povestea de iubire dintre acești doi adolescenți: Titi Drăgan (în clasa a XI-a și Lili Nădrag

(în clasa a X-a). Îndată ce iubirea s-a strecurat în sufletele lor "Privirile lor s-au intersectat pentru câteva clipe, dar de ajuns ca „mai marele” dintr-a XI-a să simtă un fior necunoscut până atunci, nebănuit, necontrolat și cel mai mult, nou” își fac jurăminte, convinși fiind că vor rămâne împreună până la sfârșitul vieții.

Ce vremuri pline de strălucire și speranță, de flacăra iubirii curate, flacăra care a rămas în sufletul personajului principal, Titi, să ardă în rostogolirea timpului cu aceeași intensitate. Numai la această lumină izvorâtă din suflet și spirit elevat a fost posibilă întoarcerea în timp, întâmplările fiind redată cu atâta acuratețe încât cititorul are impresia că totul se petrece "aici și acum". Scrierea trădează tumultul lăuntric care a rupt zăgăzurile și și-a găsit cale liberă pe foile albe care așteptau povestea de iubire, de viață, până la urmă.

Autorul creionează personaje, cu meșteșug, dovedindu-se un bun observator (interpret) al psihologiei umane, un profund cunoscător al tehnicilor narative, zugrăvind în tonuri blânde și suave „timpul” când totul era posibil, când visele nu cunoșteau „frângerea” aripilor. Cuvintele calde, sincere care îmbracă întreaga scriere, sensibilizează și emoționează. Titi Drăgan, personajul la care se raportează întreaga narațiune, este un tânăr inteligent, cu vocația analizei. În cuprinsul romanului este „comprimată” întreaga trăire adolescentină, cu naivitățile, visele și speranțele ei.

Romanul „Timpul și răstimpul”, ieșit de sub penița autorului Tănase Carașca, are ceva din „Liceenii”, poate și ceva din „Invitație la vals”, de Mihai Drumeș. Acest tânăr cu o creștere sănătoasă, romantic, ușor timid, dar care simte toate regulile moralei adevărate se dovedește a fi un om care știe să-și găsească echilibrul (după trecerea furtunii) și merge mai departe în viață cu fruntea sus, cu gândul că și mâine va răsări soarele.

(continuare în pag. 90)

Timpul real al acțiunii este perioada comunistă a anilor 60-70, când anul școlar începea pe 15 septembrie, fără nicio abatere. În acea perioadă, primele săptămâni erau rezervate practicilor agricole. -Vom începe noul an școlar, zămbi directorul Iosif cu subînțeles în încheierea cuvântului său, ca în fiecare an, cu două săptămâni de practică agricolă, la cules de vie, la Bădila”.

Fiecare elev trebuia să se pregătească corespunzător pentru muncile câmpului. *“Titi Drăgan, unul din „cei mari” a ieșit din curtea școlii pășind gânditor, concentrat la cele ce trebuia să-și pregătească pentru deplasarea din acea după amiază însoțită de septembrie. „O să-mi iau toată valiza” gândi băiatul. Avea o valiză militară din lemn, vopsită într-un verde crud în care își transporta puținele lucruri personale, necesare pentru perioadele imediate”.*

Lili Nădrag era o fată drăguță, serioasă, având, de asemenea, o creștere sănătoasă și aleasă, chiar dacă locuia într-un sat uitat de D-zeu. Avea ca hobby muzica, asemenea lui Titi Drăgan: *“Și-a amintit atunci că Lili avea o voce care îi atrăsese atenția” ... “Lili era o fată isteasă, credea că știa ce vrea, dar încă nimic nu era bine definit”.*

NATURA este cadrul de liniște unde sufletele se deschid cu sinceritate, unde tainele iubirii pot fi împărtășite mai lesne, departe de ochii lumii: *“Dimineța încă răcoroasă de vară târzie, le lumină celor doi chipurile strălucitoare și bronzate de razele mai agresive decât altădată, pe când ieșeau prin capătul clădirii administrative. Ca două libelule ce plutesc în virtutea inerției, căutând locul în care să-și treacă veșnicia în suflet, Lili și Titi erau bucuroși, veseli și fericiți că reușesc în sfârșit să evadeze din atmosfera ce îi făcea să se simtă stingheri și vulnerabili. Ocroțiți de umbra pădurii, doar ei doi pe cărăruia ce șerpuia printre copacii obosiți de podoaba frunzișului îmbătrânit, Titi întinse mâna, iar Lili, de parcă asta aștepta, își strecură podul palmei și și-l uni cu al băiatului într-o încheștare plăcut-armonioasă. Amândoi au simțit un fior dulce străbătându-le trupurile crude și neexperimentate, dar atingerea îi emoționă încât au parcurs așa mână în mână o parte din drum, fără a pronunța nici unul, un cuvânt care să rupă acea vrajă ce comunica de la unul la altul sentimentul pe care îl simțeau prezent. Era al lor, le dădea în sfârșit o dezlegare, dar...”*

Impresionante, pline de avânt tineresc, de naivitate și gând curat... sunt jurămintele făcute la Mănăstirea Cocos: *“Jur în fața Atotputernicului Stăpân al Lumii că te voi iubi toată viața și voi fi corect și cinstit întotdeauna cu tine, apoi o strânse de mână”.*

Surprinsă de cele auzite, Lili făcu și ea același jurământ, plecând de la biserică cu încrederea că totul se va întâmpla aievea.

Desigur, după aceste jurăminte nu puteau pleca decât: *“Îmbrățișați, înlănțuiți într-un sărut prelung, simțeau că acolo este cu adevărat raiul lor pământean și nimic nu le putea rupe vraja momentului înălțător de care erau dominați într-un simțământ comun. Această vrajă a fost brusc curmată de neprevăzutul, neatenția unei clipe. “Li, m-a mușcat o viperă cu corn. Repede, la tabără”.*

Evenimentul nefast, care putea fi mortal... a creat panică, dar mai ales a amplificat sentimentele lui Lili față de Titi. La sfârșitul practicii s-a organizat un concurs (Titi revenind la tabără teafăr și dornic de implicare în evenimentele ce se derulau). Organizarea concursului avea ca

țel principal alegerea “Miss practica anului 1967”. Având “complice” pe dirigintele Rotică, dar și pe cei doi colegi de clasă, Doru și Radu, prieteni buni care au dovedit de-a lungul anilor de liceu că-și merită acestă “calitate”, mai rar întâlnită, Titi are bucuria de a numi pe Lili Nădrag “fata nr.1 a liceului”, fiind aleasă “Miss liceul Vecinești”.

Au urmat vacanțele, dorul nebun după “sufletul” iubit, scrisorile pline de dragoste, uneori și gelozie... fiecare reușind să închidă într-o cămaruță secretă a inimii toate lacrimile și dezamăgirile (existente sau doar închipuite). Iată și un mic fragment dintr-o scrisoare (ușor dojenitoare): *“te distrezi, ești îndrăgostită de locuri și imediat te întristezi, ți se face dor (de mine, recunosc), ești tristă, ai vrea să fii și eu acolo cu tine. Tu, aci ești ca-n „Zburătorul” lui Heliade Rădulescu și imediat treci în atmosfera lui Coșbuc din „Nunta Zamferei”. Te necăjesc?”*

Cum era să uit de frumoasele poezii scrise pentru iubită? *“Tu ai făcut, sau eu din tine/ Lumina zilelor senine,/ Balsamul nopților divine/Eu am făcut, sau tu din mine? Tu m-ai chemat, sau eu la tine/Am lunecat pe valuri line/ Spre vise dragi, gânduri divine/ Tu ai venit, sau eu la tine?”*

Pe lângă muzică, filosofie... Titi avea un suflet sensibil, plin de poezie și frumos, suflet care vibra la orice sunet misterios. Pe lângă iscusința redării atâtor variate trăiri, autorul dovedește un real talent al descrierilor înconjurătoare, fiind un fin observator, totul făcut cu migală de bijutier, cu rafinament și dezinvoltură creatoare. Mi-a atras atenția descrierea orașelului Vecinești (se pare că este vorba de orașul Isaccea-vechiul și misteriosul Vicina, după unii istorici), fiecare detaliu fiind redat în fraze remarcabile, esteticul expresiilor fiind îndreptățit să capteze atenția unui cititor de bună credință. Autenticitatea, acuratețea celor relatate este un punct “forte” pentru autor. Ce le oferea orașelul Vecinești?...*“Mai era un loc de promenadă, dar numai pentru zilele de duminică, șoseaua de un kilometru ce ducea spre portul de la Dunăre. Pe această cale era animație doar de două ori pe zi, dar în toate cele șapte zile ale săptămânii și asta până înspre ora 12:00 când treceau cele două nave de pasageri: Sulina-Brăila și Brăila-Sulina, și acostau la pontonul portului pentru coborârea unora și îmbarcarea altora. Atunci șoseaua se umplea de lume. Cărucă, bicicliști, cărucioare, rar câte o mașină și cei mai mulți mergând pe jos. Oamenii se agitău mișunând pe șoseaua pietruită și înălțată în rambleu, ca o linie aproape dreaptă prin mijlocul apelor Dunării revărsate, îndeosebi primăvara și toamna târziu. În orele de liniște mai vedeai pe marginea acelei căi câte un pescar undițar, cu năvodul, năpatca, sau plasa, în rest, liniște și pace. Pe acest drum străjuit de sălcii pletoase și ape liniștite, în afara momentelor agitate, perechile se plimbau în liniște, găsind un dram de intimitate ce le absorbea toată atenția înspre hrana spirituală a sufletului”.*

În vacanța de vară, Titi Drăgan a lucrat la o fermă viticolă, din dorința de a câștiga un ban atât de necesar. În scrisoarea trimisă lui Lili încearcă să contureze atmosfera “boemă” de care are parte: *“Acum*

(continuare în pag. 91)

săpăm via, după ce a fost răritată cu tractorașe. Eu sunt totdeauna în spatele muncitorilor și verific să nu se procedeze ca la CAP: „Negru peste verde, că brigadierul nu mă vede!” Aici, eu aș fi pe post de brigadier, dar m-a blagoslovit nea Marin cu titlul de „șef de echipă” și sunt mândru cu primul meu titlu de „șef”. Masa de prânz ni se aduce pe câmp, la locul de muncă și cred că-ți imaginezi în ce condiții ni se servește. Cantina internatului e parfum, acolo masa este împărțescă.”

Ce a „uitat” personajul principal să-i povestească iubitei? Ispita îți apare în cale când nici nu visezi. În grupul de zilieri se afla o fată frumoasă, de pus în ramă, Mașa, cu care face dragoste pentru prima dată: „Visa? Fata s-a așezat pe patul îngust cerșind parcă loc, a ridicat cearceaful și s-a strecurat lângă trupul cald al băiatului. Tremura. Amețit și nesigur de situația inedită în care se afla, Titi nu știa cum să reacționeze când s-a simțit înconjurat de brațele Mașei și sărutat cu pasiune. Sărutul pățimaș i-a tăiat respirația. Era altceva... Trupul tânăr vibrând, sânii tari apăsându-i pieptul, pulpele dezgolite încolăcindu-i picioarele l-a amețit. Fierbințeala clocotitoare l-a pierdut într-o dulce senzație de plutire. l-a trezit tot trupul la o altă viață instinctivă din care se revărsa o dorință nebună să o posedă pe tânăra care fremăta lipită de el. Uită de sine și se abandona în mrejele dorinței de care era dominat”.

Desigur, cititorul trebuie să descopere singur toate „mecanismele” care au dus la acest deznodământ fericit, aș spune... și dacă Lili a aflat de această poveste... Dar câte nu cuprinde acest roman care surprinde prin tonalitatea confesiunii, roman cu densitate epică, viguros, antrenant: „Internat. Meditații. Școală. Griji. Obligații. Ore. Note. Bucurii. Necazuri. Dezamăgiri. Gânduri. Bilețele. Unele lungi. Altele scurte. Voință. Concentrare. Satisfacții. Iluzii. Întâlniri. Mai rare. Mai pline. Mai dese. Încântare. Noutăți. Inedit. Despărțiri. Regrete. Revederi. Împliniri. Plimbări. Îmbrățișări. Sărutări. Încercări. Treziri. Reluări. Atenționări. Progrese. Speranțe. Promisiuni.”...

Cum timpul nu stă în loc, după terminarea liceului fiecare s-a îndreptat către o facultate sau nu... Titi Drăgan student la conservator pare urmărit de ghinion, altfel cum s-ar explica accidentul pe care l-a avut chiar înaintea examenului de stat, fiindu-i amputate falangele de la degetele din mijloc ale mâinii stângi?! „A trecut și ultima vacanță studentescă importantă, aceea de iarnă. Mai rămăsese un semestru, examenul de stat, repartitia și apoi o viață de muncă. Urma o perioadă dificilă, plină de neprevăzut și nu știa încotro i se vor îndrepta pașii. Deocamdată tatăl lui Doru îi ducea către capitală cu mașina. Erau aproape de București când Titi a ațipit pe bancheta din spate. Visa... A simțit un șoc puternic, nedefinit, apoi a adormit la loc. S-a trezit într-un pat al Spitalului de Urgențe Floreasca, din București. Deschise ochii... Lângă patul în care era întins, o fată îmbrăcată toată în alb, aranja niște pungi agățate de un stativ”.

Doctorița rezidentă care-l îngrijește (și care se îndrăgostește, până la urmă, de pacient) are un nume care-i amintește de ea... Se prezentase „Liana”, un nume atât de familiar... Titi avu o tresărire „Cum, Liana? Ce înseamnă asta? Se cutremură... și gândul îi fugi la cea pe care o iubea nespuse și, mai ales, la ultima discuție dintre ei. Își aduse aminte de Li a lui de care se despărțise... când? Ieri? Alaltăieri? Sau poate mai demult?”, dar mai ales de ultima lor confesiune: -Li, mai avem puțin și o să ne putem căsă-

tori. Puțintică răbdare draga mea Zoițică, glumi Titi, am răbdat atâția ani, mai trec și aste câteva luni și ne pregătim de nuntă. -Vreau, da vreau să treacă mai repede, vreau să mă grăbesc. Trenul meu va sosi în gară, în sfârșit și nu vreau să aibă nici un minut întârziere, spuse Lili cu hotărâre încercând să alunge cu vorbe mica distanța pe care trebuiau să o mai parcurgă până la ziua fericirii lor. -Li draga mea, cât mai e? Au trecut atâția ani, am trecut prin atâtea și iată că am rezistat. Dacă răbdarea e o problemă, uite, mâine mergem la primărie și depunem actele să ne căsătorim civil, apoi facem nunta la toamnă că doar „toamna se numără bobocii”.

După vindecare, Titi se mută la Liana (nu pentru multă vreme). Doctorița avusese un prieten care a părăsit țara cu ceva timp în urmă. Într-o bună zi... este chemată în Canada de către fostul iubit. Era o zi importantă pentru Titi. Tocmai primise repartitie în învățământul superior și... își făcea planuri serioase cu această fată pe care o îndrăgise. Dar ghinionul... Viața este imprevizibilă, mereu aruncând în cărarea vieții acel „necunoscut”, acea încercare dureroasă, adesea.

Ce mai rămânea de făcut? Bagajele și plecare către Tulcea, renunțând la o repartitie atât de tânjită de cei mulți. Dar oare cine poate așeza o stavilă împotriva destinului, împotriva pașilor purtați de o forță necunoscută pe un alt drum decât cel pe care l-ai visat? „Titi rămas singur, a simțit din nou un sentiment confuz care îi chinuia inima în dialog permanent cu simțurile și percepțiile ce nu mai curgeau pe același făgaș al limpezimii sufletului ci își purtau unda pe căi încă neaflete, poate subterane... Liana era acum subiectul gândurilor lui, ea reprezenta actualitatea, dar Li, iubita lui de atâția ani, pierdută ca într-o Sahară, dispărută așa, doar pentru că el îi solicitase o lămurire? Nu mai știa nimic, nu îi mai scrisese și asta îl durea. Se gândea la ea ca la o piesă de muzeu deosebit de prețioasă, dar care nu îi mai aparținea și pe care nu o mai putea atinge. Li zburase undeva departe pe neașteptate, tocmai într-un moment în care avea mai mare nevoie de ea. Îl abandonase fără nici o explicație, pe tăcute, într-un moment de proastă inspirație când el a insistat, tot neinspirat, să clarifice un moment promis, al viitorului lor.”

Descrierea plecării către Tulcea are ceva trist, ceva din „pustiul” sufletului, ceva din gustul amar al înfrângerii, dar nu definitive! Titi Drăgan este personajul care nu ajunge la disperări devastatoare, fără rezolvări! Dimpotrivă! Mereu poartă în inimă credința că și „măine e o zi”, o zi în care alte porți se deschid, alte clipe îi vor ieși surâzând în cărare. „Peronul trist i s-a înfățișat lui Titi Drăgan așa cum îl lăsase cu mai multe zile în urmă, dar lipsit de viață... -Ce faci aici tinere, s-a auzit interogată de vocea autoritară. -Am venit cu trenul de noapte, răspunse el înțelegând că trebuie să-și lămurească prezența nocturnă în acel loc, la acea oră. Nu am unde să merg, aștept până dimineață să mă duc la inspectoratul școlar, să-mi caut un post. Sunt profesor, am terminat facultatea anul acesta.”... „Milițianul, un tip tânăr cu două stelute pe epolet, se vedea că e mai citit, a luminat hârtia și a cercetat-o cu atenție. Își aruncă privirea spre tânărul

(continuare în pag. 92)

din fața lui, apoi cercetă din nou formularul pe care scria „Repartiție Guvernamentală”. Tânărul milițian a rămas mirat „că un repartizat în Înv. Superior s-a rătăcit prin zonă”.

Desigur, ca orice proaspăt repartizat într-un oraș, are nevoie de o locuință, problemă care se rezolvă în timp scurt. Rezultatele remarcabile îl propulsează în funcția de inspector școlar. Nimic întâmplător... când este trimis în inspecție la Valea Mirii. „-Bună ziua, spuse directoarea timid rămânând lângă ușă. Eu sunt Liliana Nădrag, directorul școlii din Valea Mirii și profesor...” Și iar las cititorului enigma reîntâlnirii cu Lili. Una dintre pasiunile personajului principal este cuvântul scris, acesta devenind un bun prozator, poet, având colaborări multiple, atât cu alți confrăți „condeieri”, cât și cu diverse reviste. Amintesc revista Boema” unde este și redactor.

*

Și întâlnirea de „după 40 de ani”, o întâmplare-surpriză: „Scriitoarea Lenka Nanu lansa ultima ei carte,”... și îl rugase „să-i citească romanul și dacă poate și vrea, să-și prezinte concluziile la lansare cărții”

Ca un preambul la ceea ce urma, în luna mai, ca de obicei, s-a sărbătorit „Zilele Culturii la Vecinești” unde cei doi scriitori, foști elevi ai liceului din localitate erau invitați cu regularitate.

„La întâlnirea de la Vecinești din anul acela, venind vorba despre colegii de liceu, Lenka îi spuse lui Titi: -M-am întâlnit anul ăsta de paștele blajinilor, în cimitirul din Valea Mirii unde am părinții, cu Lili Nădrag, nu știu dacă o mai ții minte. Titi tresări, iar Lenka observă reacția lui. -Ce s-a întâmplat? ori... zâmbi ea parcă amintindu-și de ceva mai important. M-a întrebat de tine și mi s-a părut chiar interesată. Acum înțeleg... -Da Lenka, Lili a fost iubirea tinereții mele, lămurii Titi misterul acelei tresăriri”... „Și acum am o celulă a inimii ocupată de ea, numai că se păstrează ca într-o nimfă”.

Lenka Nanu își lansează cartea și este invitat, cum s-ar fi putut altfel, și Titi Drăgan. Acum va avea o mare surpriză: întâlnirea „după 40 de ani” cu iubita din tinerețe: Lili Nădrag! „Au curs prezentările începând cu editorul, criticii, scriitorii... Titi Drăgan a vorbit în termeni elogioși”... „Spre finalul acțiunii, Lenka îmbujorată de emoțiile provocate de cele auzite, îl atinse pe Titi și îi șopti: -Privește în sală. Multă lume. Lume pestriță. Bărbați, femei, tineri și mai în vârstă, unii cunoscuți, alții nu... Nici nu înțelesese bine care era scopul aceluia îndemn. Ce să vadă în sală? Trebuia să vadă ceva anume, sau doar impactul pe care l-au avut prezentările invitaților?! Nu a mai avut timpul necesar să se intereseze pentru că cel care conducea acțiunea a invitat participanții la discuții. Al doilea vorbitor din sală s-a dovedit a fi o femeie: -Bună ziua. Sunt un cetățean al municipiului Galați, dar în tinerețe am fost colegă cu doamna Lenka Nanu, este adevărat, ceva mai mică... Scriitorul Titi Drăgan simți că se sufocă, pe fața lui trecând ca într-o fulgerătură toate culorile curcubeului. Era ea... Liliana Nădrag era în fața lui în carne și oase. Lenka îi făcuse o surpriză de proporții și prin acel „privește în sală” a vrut să-l prevină. Extraordinar, chiar fosta lui Li era acolo. Îl privise timp de o oră și jumătate fără ca el să-i sesizeze prezența. Da, se schimbaseră Lili, dar printre cele câteva riduri i se citeau frumoasele trăsături de altădată”.

Discuțiile dintre cei doi poartă amprenta emoțiilor revederii... după atâta vreme, o veșnicie, și totuși, o clipă! Ce i-a despărțit? Ce lucruri au produs iremediabilul? Aș

putea spune, din nou, destinul..., un bilețel care a fost uitat...

„-Da îmi amintesc, omul mi l-a dat dar l-am pus într-un buzunar și am uitat de el. Veneam din oraș, unde fusesem să te caut... Colegul meu de cameră era abțiguit când m-am întors și m-a forțat să-i țin companie. De la un pahar, am mai băut și altele și m-am amețit. Am uitat de bilețel, dacă aș mai avea haina aceea aș recupera bilețul acum dar...”

Titi Drăgan, un personaj galant, rafinat și generos, omul care știe să ierte și să privească fără resentimente către semenii... o conduce (cu mașina personală) la Galați. Trec pe la mănăstirea unde au depus jurăminte, în anii adolescenței. Depănând amintiri, amintiri... Titi îi mărturisește lui Lili că „acum, pensionar, sunt student în anul 3 la teologie.” (o dorință a mamei lui, când viața încă își desfășura firul devenirii și împlinirii).

Demnă de remarcat este dezinvoltura cu care autorul reușește să redea realitatea, realitate trecută prin prisma trăirilor personajelor principale. Nu lipsește ironia, acest condiment care evidențiază natura complexă, deschisă la „orice” a autorului. Limbajul elevat poartă cu sine acel „fior emoțional” care te ține captiv până la ultima frază scrisă.

Autorul are în vedere și sferele de influență care conturează manifestările existențiale ale personajelor: familia, prietenii, societatea, tradiția, profesiunea etc. Personajele principale, deși au o vârstă fragedă, au gândire matură, tratează lucrurile cu mare seriozitate. Decepțiile, deziluziile nu-i împing către latura dramatică a existenței. Bucuria, cât și suferința sunt apanajele sufletului, mai ales atunci când iubirea se strecoară în fiecare fibră, în fiecare gând, dar autorul știe să „cântărească” bine fiecare trăire, astfel ca balanța să-și regăsească echilibrul după ce toate evenimentele nefericite dispar într-un con de umbră.

Grație imaginației fecunde și a sensibilității structurale, autorul reușește să aducă în fața cititorilor fragmente încărcate de trăire și rafinament. Narațiunea își păstrează claritatea liniei, stilul fiind unul lejer, dar însoțit totdeauna de estetica frazării, întreaga țesătură căpătând consistență în planul expresivității și sensibilității.

„Dragostea este clipa în care devenim atât de ușori... încât ni se pare că aerul ne aleargă...” - (France Gall).

Invit cititorul să răsfoiască paginile acestui roman de dragoste, acea dragoste curată care nu „știa” că viața este mult mai complexă și plină de capcane, de iluzii și dezamăgiri; mai apoi, privind în oglinda conștiinței să realizeze că doar „timpul” iubirii ne rămâne încrustat în suflet ca cel mai de preț diamant.

Lucia PĂTRAȘCU**In memoriam**

Pe cruce-i scris doar numele...Și-atât!...

Când regina cea neagră
și-a aruncat asupra lor
privirea înflăcărată,
nimeni nu știa
că în urma ei
va rămâne numai dâra cenușie.

Din ființa lor
au curs râuri de lapte,
ca din trupul decapitat al lui Pavel.

Într-un mănunchi de șoapte
ele ne hrănesc lacrimile neînțelegerii
pentru a găsi
șiragul amintirilor pierdute
prin pâna de păianjen a singurătății
în care totul miroase
a flori ofilite,
a lumânări
și a tămâie.

*

În sunet de orgă, prin stele zdrobite,
statui de cenușă sub lavă se cresc,
neantul cuprinde mirări măsluite,
ce-nalță-n fuioare un vaier ceresc.

Iar timpul în zdrențe își plimbă trufia
prin lacrimi de sânge zidite altar
și oasele jertfă strivesc bucuria...
Funingini risipă spre zori în zadar...

Ruină scăldată-n mantii cenușii,
catran pe aripe de înger plecat
și ciocuri de vulturi sculptând insomnii
prin umbre de suflet plutind spre înalt.

Tot seceră foamea de trupuri și sânge,
porunci neștiute rânjesc sfidător,
în zgura furtunii speranța se frânge
și-n aer toți dușii devin un fior.

*

Era...O tinerețe
încrezătoare,
ce creștea
către amiaza arborilor...
Iar acum, în toamnă,
căderea frunzelor
întrează cerul,
căci lacrimile plânse
sfâșie nesfârșitul lui
până dincolo de începuturi.

*

Prin ploaia de neguri,
țesând un concert
pe clape de frunze,
se-aude discret
un plâns ce ne-aduce,

sclipiri ucigașe,
în focuri de moarte
cu lacrimi de sânge
de voi ne desparte
și doliul ne ninge.

*

Sămânță de zori
presar pentru voi
și prind o cunună
din gânduri-nuiele
s-atârne prin ramuri
cu visele mele.
Sub priviri albastre,
șoapte vin din chin.
Știu că-s ale voastre.
Știu...Și mă închin!

Violet ROTTEN-APPLE

(Dedicatie pentru iubitul meu, Alexandru Caluian,
la împlinirea frumoasei vârste de 20 de ani)

Radicalul chimic al iubirii

am introdus o nouă ecuație tastând formula chimică
a oxitocinei

în limbaj html am expus-o publicului larg.
nu o pot reprezenta altfel; ea nu-i o formă
geometrică-n AutoCAD, nicio constantă fizică
tabelară,
ea e doar ceea ce credem noi, ceea ce suntem când
suntem,
(...) legătura spiritului-n artă.

În noi e un radical chimic; doar el ne poate uni,
el e limba și codul nostru de a fi.

Gh. NAZARE

DIALOGURI NONCONFORMISTE*

Sunt câțiva ani buni de când prof. univ. dr. doc. Constantin Gh. Marinescu a adunat într-un consistent volum dialogurile pe care le-a avut după 1989 cu câteva remarcabile personalități ale științei și culturii românești: istoricii Ștefan Pascu, Vasile Netea și Ioan Saizu și medicii Crișan Mircioiu, Bruno Lazare (stabilit în Israel), Vlad Bejan, Gheorghe Chipail, Constantin Negoită și Arcadie Percek (capitolul I, pp. 3-266) și interviurile acordate de autor unor cunoscute publicații românești: „Cronica”-Iași, „Ateneu”-Bacău, „Libertatea”-Brăila, „Realitatea”-Galați, „Flacăra lui Adrian Păunescu” și „Flacăra Iașului” (capitolul II, pp. 267-457). Autorul și-a denumit dialogurile „non-conformiste”, adică realizate cu „persoane care nu se conformează uzanțelor stabilite”, care au „convingeri proprii”, care dovedesc „originalitate” sau, am spune noi, persoane dispuse să facă dezvăluiri cu privire la o serie de realități/interpretări necunoscute public. Spre exemplu, dialogul cu reputatul istoric clujean, Acad. Ștefan Pascu (1914-1998), a fost inițiat pentru faptul că, împotriva sa, după anul 1989, „a fost declanșată o campanie de calomniere, de denigrare și chiar de oprimare morală, mergând până la amenințări cu suprimarea fizică a savantului, de către forțe oculte, sub pretextul că ar fi fost un exponent și susținător al regimului ceaușist.” (p. IV). Prof. Marinescu, „știind că lucrurile au stat tocmai contrariu, istoricul fiind de două ori eliminat din învățământ, de la catedră pentru că devenise incomod, exprimând adevărul și semnalând cutezător anomaliiile din învățământul universitar din Cluj și, mai ales, adevărul privind Istoria Transilvaniei, legitimitatea Marii Uniri din 1918, precum și discriminările față de universitarii români, practicate de exponenții etniei maghiare, ajunși la conducerea rectoratului și decanatelor” (pp. IV-V). Din răspunsurile date de Acad. Ștefan Pascu aflăm că „Acțiunea acestora a găsit sprijinul unor conducători ai Partidului Comunist Român din București, în persoana lui Leonte Răutu și Mihai Roller, care au cerut imperativ ministrului învățământului de atunci, Ilie Murgulescu, îndepărtarea mea de la catedră.” (p.V). Câțiva ani mai târziu, ambasadorul sovietic la București s-a adresat conducerii de partid și de stat cu propunerea „de a fi îndepărtat din nou din învățământ, ca dușman al Uniunii Sovietice.” (p. VII).

Într-un alt interviu, cel cu prof. univ. dr. Vasile Netea (1912-1989), strălucit patriot și istoric bucureștean, găsim informații care pun sub semnul întrebării demnitatea și curajul unui fost coleg de temniță al acestuia, prof. univ. dr. Gabriel Țepelea care, după 1989, devenit academician și vicepreședinte al Partidului Național Țărănesc Creștin și Democrat, a avut o atitudine cel puțin oscilantă, dacă nu chiar fricoasă, în a-și susține propriile convingeri antedecembriste, motivând că „Atunci erau alte condiții”.

Un dialog fluviu, de peste 75 de pagini, acordat în anul 2000, este cel cu cercetătorul științific principal, doctor în istorie, Ioan Saizu (1931-2005), de la Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”-Iași. Mărturiile istoricului ieșean vizează aspecte semnificative ale societății ante și postdecembriste. Astfel, din școala primară, Ioan Saizu își amintește trei momente: „ascultarea în curtea școlii, în grup organizat de învățător, a unei piese radio în care era

Constantin Marinescu

DIALOGURI
NONCONFORMISTEAcademia Oamenilor De Știință, Filiala Iași
Academia De Științe Medicale, Filiala IașiEditura "Samia"
Iași, 2009

condensată acea vâltoare tragică, ce a condus la asasinarea lui Iorga”; „disciplina școlarului pe stradă și în recreație - dacă trei copii aveau aceeași direcție spre casă, la terminarea orelor, unul era comandant, iar ceilalți doi mergeau unul în spatele celuilalt; tot unul după altul era ieșirea în recreație, nedepășind rândul de lângă perete cu mozaic”; în fiecare zi, în clasă, la colțul de răsărit ardea o candelă și, când se făcea apelul de dimineață al părinților, noi, copiii, știind care dintre ei au murit pe front, în loc de „Prezent” strigam în cor: „Mort pentru patrie!” (p.43). Așa educație, da!

Dați-mi voie să fiu subiectiv și să evoc admirativ referirile intervievatului la școala istorică ieșeană din a doua jumătate a veacului trecut, unde am avut și eu ca mentori „strălucite competențe”: Dumitru Berlescu, Constantin Cihodaru, Mircea Petrescu-Dâmbovița, Gheorghe Platon, Vasile Neamțu, Aurel Loghin, Emilian Bold ș.a. Remarcabilă atitudinea profesorului universitar doctor Dumitru Berlescu, care a preferat „să rămână fără operă scrisă, decât să se compromită în hățiturile unei ideologii unilaterale, controversate și denaturantă a adevărului istoric” (p. 49).

Ioan Saizu are note critice privind istoriografia postdecembristă și este intrigat de faptul că „absolvenții de liceu de astăzi aproape că nu știu istoria propriului popor” (p.77). „În vânzoleala istoriografică de după Decembrie 1989, spune acesta, au ieșit la suprafață lucruri dorite și nedorite în ale scrisului, vrute și nevrute în ale discursului, așa încât numai timpul viitor și specialiștii de mare cuprindere vor putea să rețină din mulțimea trudei de astăzi ceea ce are durată ca adevăr.” (p.76). De aseme-

(continuare în pag. 95)

nea, Ioan Saizu constată cu amărăciune și exasperare „că cei care, până în Decembrie 1989, au cochetat sincer sau nu (Dumnezeu știe!) cu realitățile care au fost; de la fanatism ideologic, aceștia au trecut cu ușurință condamabilă în tabăra pluripartidismului, cu surle și tobe, cu zângăniri de cuvinte pompoase” (p.78).

Consecvent vocației istorice și fin observator al realității, Ioan Saizu face o dramatică analiză a primului deceniu postdecembrist: „Cred că acest prim deceniu de libertate este sub raportul relațiilor interumane mai întunecat decât anii pe care i-am trăit sub dictatura așa-zisă de dezvoltare. Revoluția ne-a chemat la solidaritate și noi suntem într-o permanentă și periculoasă dezbinare, ne-a chemat la demnitate și noi orbecăm în întunericul neputinței de a ne despărți de orgoliu, de falsa trufie, de caracterul târguit la teighe” (p.98). Din păcate, trăsăturile primului deceniu românesc postdecembrist s-au perpetuat până astăzi.

Dialogurile pe care prof. Constantin Gh. Marinescu le are cu cele cinci personalități românești din domeniul medicinei abordează, cu precădere, în mod firesc, probleme specifice domeniului medical, care pot face obiectul unei cronici distincte. Opiniile și considerațiile acestora vizează rolul tehnologiei moderne în perfecționarea actului medical, valoarea „școlilor noastre medicale” - ieșeană, clujeană, bucureșteană, târg-mureșeană etc. - în context european și mondial, contribuții ale Revoluției Științifice și Tehnice în domeniul medicinei, finanțarea instituțiilor medicale și a serviciilor medicale, importanța culturii generale în umanizarea medicinei, valoarea socială a actului medical, relația dintre medicină, farmacie, ecologie, sociologie și psihologie, cooperarea medicului cu pacientul etc.

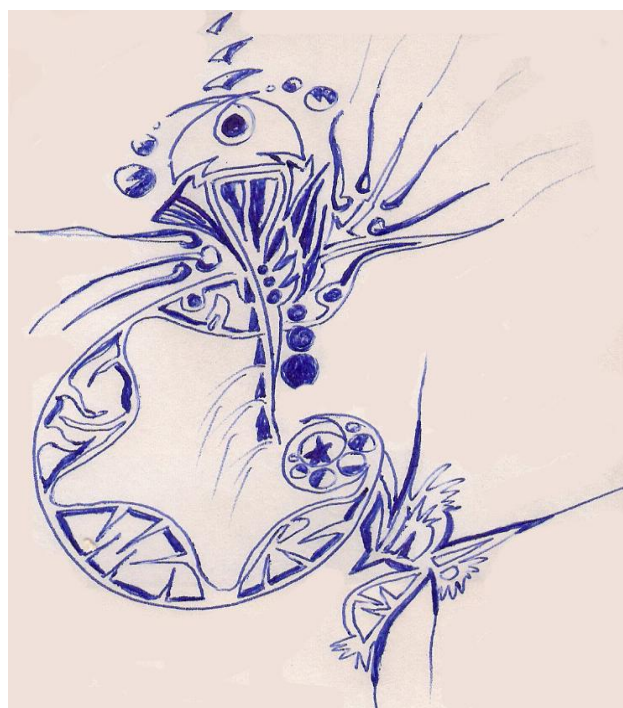
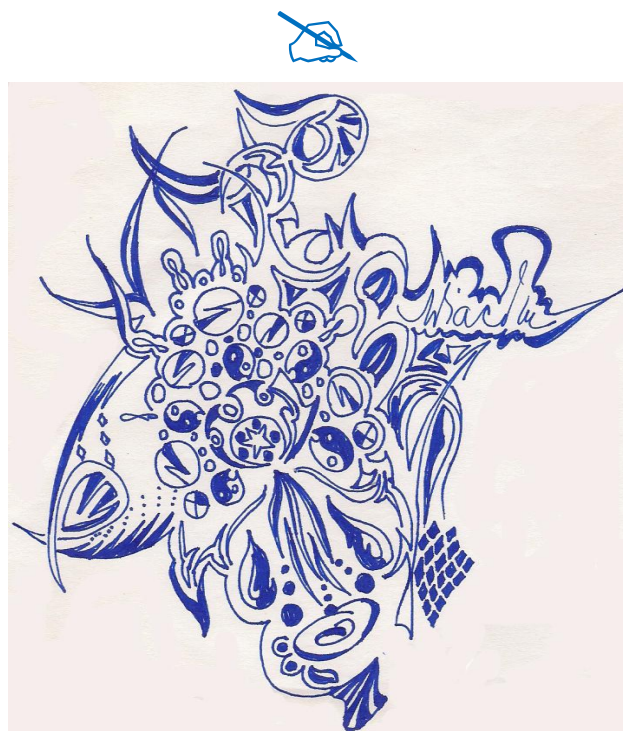
Volumul profesorului Marinescu se deschide, într-o manieră originală, extrem de utilă pentru cei care abordează acest gen literar, cu un bogat *Cuvânt înainte* reprezentând utile considerații metodologice referitoare la *virtuțile dialogului*. În esență, dialogul contribuie la îmbogățirea cunoașterii, a informației științifice, a adevărului, a promovării culturii. „În viziunea noastră, spune autorul *Dialogurilor*, virtuțile, valorile unui interviu depind de măiestria celui care interviează, care pune întrebările, care conduce discuția, de modul în care acesta concepe planul convorbirii, problematica acordată, scopul urmărit și maniera de a formula întrebările.” (p. II). Remarcăm tehnica intervievatorului de a pune întrebări, valoarea instructivă a acestora, prin care prezintă cititorului liniile definitorii ale personalității interviuatului, repere ale vieții și operei acestuia. Întrebarea se poate constitui într-o carte de vizită a celui interviuat.

Ultimele zece pagini ale cărții, semnificativ intitulate „În loc de postfață”, conține 12 opinii și confesiuni ale prof. univ. dr. doc. Constantin Gh. Marinescu, adevărate profesiuni de credință pentru juristul, profesorul, managerul și omul de cultură gălățean, care completează informațiile și destăinuiri din cele 13 interviuri acordate diferitelor publicații. Merită reținute măcar câteva dintre aceste opinii și confesiuni, lăsând cititorului interesul, curiozitatea și plăcerea de a le descoperi: rolul națiunii, conștiinței naționale și al statului național în perioada contemporană, în contra-partidă cu moda globalizării, valorificarea istoriei în definirea prezentului și anticiparea viitorului, promovarea

interdisciplinarității și a dialogului în știință, învățământ și cultură etc.

Cartea profesorului universitar doctor docent Constantin Gh. Marinescu, apărută sub egida Academiei Omenilor de Știință, Filiala Iași, și a Academiei de Științe Medicale, Filiala Iași, este o întreprindere științifică, istorică și memorialistică, cu mare impact în educarea tinerilor generații de istorici, medici, sociologi, jurnaliști, oameni de cultură etc., care trebuie să-și găsească locul în fiecare bibliotecă școlară, universitară și publică. Lectura este agreabilă, captivantă, provocatoare.

*Constantin Gh. Marinescu, *Dialoguri non-conformiste*, Editura „Samia”, Iași, 2009.

desene de Elena-Liliana Fluture

Melania CUC

Cât toate zilele

Eram în bobul grâului.
 Femeie uimită de anotimpul
 Ce se ridica
 Dinspre iad,
 Spre cerul gurii-mi spuzită de stele.
 Așa mestecam, înghițeam
 Unul câte unul,
 Toate cuvintele comestibile
 Precum strugurii roșii din galilleea.
 Dincolo de jilțul împletit
 Din plângătoare răchită,
 Stă masa familiei mele;
 Blat de lemn lung și lat
 Cât toate zilele viitoare.
 Mai sunt și paharele
 Pe jumătate pline,
 Pe jumătate goale...
 Cu cine să fac schimb de tăcere,
 De mărfuri interzise
 Și de vârste imposibil de dus în spinare?
 Întreb
 Și gura mea miroase a pierzanie.
 Voi merge mai departe
 Prin sărărie,
 Pe cap
 Cu bulgărele meu de griji personale
 Așezat
 Într-un echilibru precar.

Joc

Pietrele au încărunit
 Fără să fi aflat ceva concret despre oameni.
 Tot calabalâcul meu de muritor
 Încapă într-o cutie de pantofi de golf.
 Clipele se dau la o parte,
 Calea mi-e liberă
 Și terenul e pregătit pentru a decapita
 Firele ierebii.
 Visele frânte
 Se ridică din șale.
 Eu lovesc cu furie.
 Jocul continuă din inerție.
 Deocamdată e bine...
 Stăm umăr la umăr.
 Și între noi
 -jucători amatori-
 Aerul fixează în ac de siguranță
 Polen de pe aripi de fluturi.

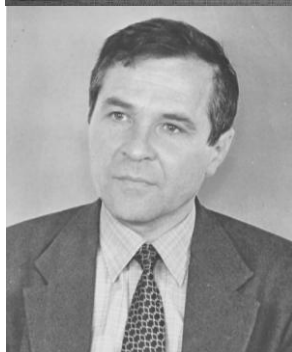
Aurul, smirna, tămâia...

Țiui în urechea mea
 Jarul în stingere.
 Magii toți trei
 Vând aur, smirna și tămâie
 În cartierul de Vest.
Nu va fi rănit nimeni!
 Scriu de o mie de ori
 Pe colțul pernei umplută cu iarbă de mare.
 Este cu totul și cu totul o altă
 Poveste de dragoste în întâmplarea asta
 Și scripturile vor vorbi poimăine
 Doar despre străzi prelungi
 Ca sprâncenele unei femei tinere.
 Paralel cu temerile mele,
 Prin gangurile tapetate cu flori din hârtie,
 Afluiesc apele toamnei curente;
 Un șir de personaje de film în alb-negru
 Și un regizor cu ceas elevetian
 În buzunarul vestei desuete.
 Secunde din primplan
 Sunt rigide ca un cadavru.
 Doar aerul tot intră și iese
 Prin instrumentul
 Peste care
 Sufletul pianistului doarme
 Înfășurat în șal din cașmir alb.

Șarpele curge

Invizibile țări își așteaptă locuitorii.
 Și eu, care am fost pe rând
 Verbul
 Și covorul de pe care zburau fluturii,
 Azi
 Vorbesc în dodii.
 Șarpele de argint a coclit
 Sub coaja seminței pe care
 O arunca în țărână.
 Uite,
 Simt călătoria
 Care ne așteaptă la capătul verii
 Când
 Ne separăm de balast
 Și mâinile se împreunează
 Într-un gest acoperit de aripi
 Libelulelor.
 Stau între lucruri.
 Nu beau.
 Nu mănânc.
 Peisajul e static.
 Doar șarpele
 Curge
 Dealungul spinării unui cuvânt interzis.

Constantin OANĂ

JOHANNES BRAHMS la Tecuci (cronică muzicală)

Spre deosebire de un cor, care de cele mai multe ori cântă doar o linie melodică (simplă sau armonizată), o orchestră simfonică zugrăvește o frescă, realizează o panoramă asupra unei realități date atunci când interpretează un opus de felul concertului ori simfoniei. Și Fundația Pelin, cea bogată în înțelegeri estetice, a avut grijă și de astă dată (14 noiembrie 2015) să aducă la Tecuci Orchestra Filarmonicii "Mihail Jora" din Bacău, avându-l la pupitru pe maestrul Petronius Negrescu (fiul profesorului-scriitor Victor Aciocârlănoaiei din Buciumeni), iar ca invitat pe celebrul, incontestabilul violonist de talie mondială, Gabriel Croitoru, venit să ne încante cu vioara Guarneri, ce a aparținut lui George Enescu și dată de statul român, în urma unui concurs, în grija sa pe timp de trei ani.

Cu Petronius Negrescu eram de-acum familiarizați, dar când a apărut în fața orchestrei violonistul, mi s-a înfurnicat pielea, știindu-l genial. Un om de statură medie al cărui chip emana discreție, modestie și simplitate se completa în mod fericit cu ceea ce ne spune numele său, venea în felul acesta mai aproape de noi, făcându-ne capabili să-i receptăm cu și mai mare interes mesajul.

Brahms! Se cântă Brahms! Niciodată aici nu s-a cântat Brahms. S-a accelerat tare, s-a riscat chiar, deoarece se știe că muzica acestui compozitor este foarte grea. E suficient să-l comparăm în această privință cu Piotr Ilici Ceaikovski (cel care s-a cântat tot aici data trecută) pentru a se vedea diferența. Și totuși sala "Ioan Petrovici" a Casei de Cultură, plină la refuz, a fost sedusă pur și simplu. Două ore de muzică de cea mai aleasă ținută. Ideea e că omul e sensibil în fața operei de artă, numai să fie ceva care să le-o ofere. Opera de artă ne apropie de înțelegerea spirituală atât de necesară azi. Și meritul pentru crearea unor astfel de oportunități aparține, cum spuneam, Fundației Pelin din Tecuci.

Primul opus, **CONCERTUL PENTRU VIOARĂ ȘI ORCHESTRĂ** în Re major, Op. 77.

Socotit a fi "împotriva viorii" până și de către profesorul și prietenul compozitorului, Joseph Joachim, acest concert este de fapt o simfonie cu instrument obligat (cum sunt socotite și cele două concerte pentru pian ale sale), în care "vioara fie subliniază, fie contrastează, fie se integrează în masa orchestrei acestei muzici brahmsiene de o frumusețe divină" (Ioana Ștefănescu).

Concertul începe printr-o amplă introducere orchestrală în "Allegro non troppo" cu o îngândurată temă principală, care dezvoltă o intrare de proporții expresive, dar și ca dimensiune pentru vioara solistă. Lungul pasaj improvizator al debutului solistic conduce la reafirmarea temei principale meditative cu o curbă melodică mlădioasă în

în registrul înalt, ce împrumută viorii o impresionantă noblete. Sentimentele lirice redade cu dramatism sunt întretăiate de intervenții energice cu deosebită pregnanță ritmică. Acesta este universul romantic (perioadă în care a trăit compozitorul) brădat de tendințe contradictorii, o lume a aspirațiilor și viselor pentru care realitatea istorică manifesta neînțelegere. Se vede asta mai ales în secțiunea dezvoltării prezentată în fortissimo de "tutti orchestral". Confruntarea ideilor muzicale și rezolvarea lor pe parcursul reexpoziției se manifestă la scară simfonică, rolul viorii este doar de a sublinia cu hotărâre sensul acestora.

Cadența, între repriză și codă, nu a fost scrisă de Brahms, cei mai mulți dintre violoniști cântând-o pe aceea a lui Joseph Joachim, încadrată bine în spiritul primei părți. Ea se încheie cu un tril care face legătura cu luminoasa temă principală într-o ultimă arcuire "tranquillo", după care urmează episodul "stringendo", apoi concluzia "animato", pe a cărei strălucire se încheie muzica uneia dintre cele mai tulburătoare pagini din istoria genului concertistic.

Partea a doua a Concertului (în mișcarea Adagio) este scrisă sub formă de lied în tonalitatea fa major. Brahms este cunoscut și prin liedurile sale, ceea ce explică simplitatea și puritatea liniei melodice, dar și gravitatea trăirii lirice. Astfel se face că în debutul orchestral, ce seamănă ca țesătură și atmosferă cu acela din prima parte, apare alături de vioară oboiul, care prin coloritul său dulce-cristalin vine să alunge singurătatea viorii intonând în întregime cantilena primei teme. Vioara lui Gabriel Croitoru va prelua spusa oboiului, dar sub forma unei confesiuni cu nuanțe nostalgice specifice simțirii brahmsiene. Recunoaștem, ca și în prima parte a concertului, aceleași elanuri în registrul înalt, mai avântate chiar și mai emoționante, semn al apropierii de inefabil a celebrului violonist.

Partea a treia a concertului ca o explozie, ca o eliberare de frustrări acumulate sună sărbătorește la vioara Guarneri de sub arcușul lui Gabriel Croitoru „harul lui însemnând unitate, claritate, puritate și coerență, mesajul compozitorului fiind în felul acesta amplificat până la dezmărginire.

Mi s-a părut, ca într-o fulgerare, că fericitul violonist român ar semăna, mai ales la chip, cu mai tânărul său confrate american, Joshua Bell, cu care mă-ndoiesc de-a nu se fi văzut.

Cu legănarea unei ramuri de pe care tocmai a zburat o pasăre așa începe **SIMFONIA A IV-A** în Mi

(continuare în pag. 99)

Lucia PĂTRAȘCU

ANGELA BURTEA - MIRAJUL IUBIRII

Editura EPOSS - Armonii Culturale, Adjud, 2013

Angela Burtea - autoare a volumelor: *Frânturi de suflet* - proză (2008), *Zamfira* - proză (2010), *Printre anotimpuri* - versuri (2012), *Ilinca și Matei*, povești pentru copii (2012), *Mirajul iubirii* - proză (2013) și ultima sa carte *De vorbă cu inima* - proză scurtă (2015) - este omul al cărui condei scriitoricesc nu încetează să ne uimească prin dezvăluirea unui caracter plin de gingășie și empatie, în interiorul căruia tronează o singură regină: *Iubirea*. Acea iubire împlinită în care, așa cum spune Martial, *Ut amaris, ama!*

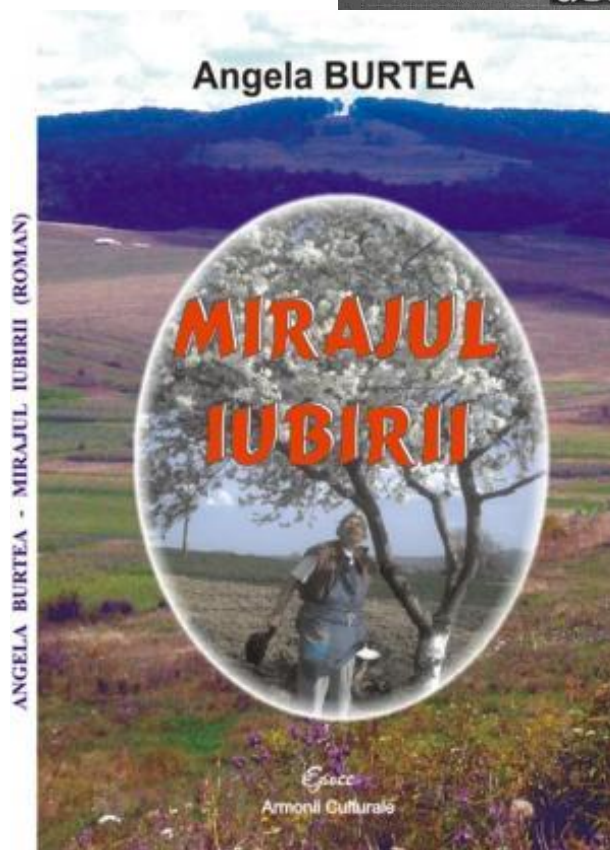
Firul epic al acestui roman conturează povestea de viață a unei eleve de liceu, Florica Păun, intrată cu inocență în mrejele iubirii profesorului său de fizică, Tiberiu Lascăr. Din această relație apare o sarcină, un copil, pe care Florica îl naște prematur și este declarat mort. Fără a se ști cine este tatăl, eleva este exmatriculată, lucrează la *zone verzi* și, îndemnată de același profesor și chiar sprijinită de el, termină liceul la *secția serală* și intră la Facultatea de Medicină, devine medic specializat în cardiologie și pleacă la post în Bacău, părăsind orașul natal, Brăila.

Privind superficial această întâmplare, aproape obișnuită, mai mult ca sigur adevărată, s-ar crede că cititorul blazat va lăsa cu nepăsare cartea pe raftul bibliotecii. Însă, nu se poate! De acum, încep poveștile romancierii! *Poveștile de iubire* ale Angelei Burtea (pentru că în acest volum este vorba despre mai multe feluri de iubire!), devin cu atât mai interesante, cu cât se împletesc într-un șnur multicolor ce adună în firele sale un melanj de sentimente începute demult, când în casa bunicilor de lângă colinele Tutovei glasul lor străbate timpurile și întâmplările: „*Ai grijă, fata noastră, să nu uiți niciodată țărâna din care te-ai născut. Acolo e leagănul tău, munca și dorurile noastre, e viața dată cu împrumut!*” (Pag. 14).

Este prima regulă a iubirii, o iubire a rădăcinilor, cu care o învață autoarea pe Clara Savu, una dintre eroi-nile romanului, cea care va trăi apoi *mirajul iubirii* alături de Șerban. Este sentimentul apartenenței, pe care autoarea, prin glasul eroinei sale, îl declară încă din primele pagini ale volumului. La fel cum, pentru un echilibru perfect, celălalt meleag, al Brăilei, devine a doua mare iubire a celor împământeniți aici. Acest oraș în care „*Străzile ... pline de istorie, de bunăstarea celor care locuiseră acolo cândva. Greci și evrei, armeni, lipoveni și turci trăiseră în pace laolaltă cu băștinașii și clădiseră un oraș prosper plin de bancheri și femei frumoase...*” (pag. 130). Un oraș ce te cheamă către o iubire definitivă!

Urmează apoi iubiri la fel de curate...Unele... Sau mai întortocheate, altele...

Iubirea elevei de liceu pentru familia sa și pentru tatăl amenințat cu pușcăria, fapt ce o determină pe ea, o fată naivă aflată în ultimul an de liceu, să primească surprinsă și încrezătoare, „*într-o conjunctură creată de un bărbat cu mintea coaptă, dar perversă*” (pag. 71), efuziunile sentimentale ale profesorului de fizică, care avea soția avocat și-i promisese ajutor. Relația se finalizează cu exmatricularea elevei însărcinate, fără a se

ști cine este tatăl. Era un subiect tabu: „*Florico, sunt oameni cu putere, Florico!. Ai uitat? Țștia ne strivesc ca pe niște gândaci. Ai uitat cine-i nevastă-sa?*” (pag. 52), o sfătuiește mama. Nici când eleva naște prematur un băiețel, care va fi salvat și adoptat de cumnata profesorului Lascu, medic pediatru neonatolog în spital, Florica nu știe decât că pruncul n-a supraviețuit.

O altă iubire, curată ca și floarea de măr, este iubirea lui Pavel Cozma pentru Florica, eminența sa colegă de liceu, care-l ajută la pregătirea pentru examene, pe care o întâlnește peste câțiva ani la Facultatea de Medicină, fata care va rămâne mereu în gândurile sale asupra de o mamă, doctorița Cozma, care nu ar accepta lângă fiul său așa o „*foapă*”. Este o iubire nedeclarată și tăcută, care se va finaliza într-o prietenie statornică.

Iubirea lui Soti Miloș, coleg de serviciu cu Clara pentru mama sa, femeie bolnavă, tratată de medicul cardiolog Florica Păun, cu care face cunoștință și împreună cu care, în timp, descoperă afinități ce îi vor lega pe viață într-o iubire pecetluită prin căsătoria cu „*mireasa sufletului meu*”, cum o alintă el. (pag. 143).

Iubirea dintre Șerban și Clara Savu, iubire ce se rotunjește încă de la începutul romanului, ca *roata sânzienelor* pe „*tărâmul de basm al bunicilor, acolo în valea Fătăciunii*” (pag. 233), acolo unde cei doi se stabilesc definitiv și unde îi așteaptă „*fereastra din vârful costișei*”, care asemenea unei porți deschise spre viitor, îi poartă la o călătorie.

Și, acoperind totul ca o plasă de păianjen, iubirea lui Lascu pentru Florica, o iubire ce a

(continuare în pag. 99)

început clandestin, ca o obsesie, pe care acesta a lepădat-o din cartea proprie de etică și morală, chiar dacă a ajutat-o material, fără a avea curajul de a scoate la lumină această iubită - „**creața, fata cu ochii de culoarea smaraldului**”, dar pe care, peste ani o consideră a fi fost „**femeia ce a avut puterea de a-l dezrădăcina din câmpul iubirilor trecătoare și de a-l duce, fără să simtă, în zona iubirii pătimase**” (pag.81). Este femeia pe care și acum, spre sfârșitul vieții, o consideră încă „**Floarea sufletului meu**”(pag. 125) și căreia îi lasă prin testament o avere ce îi va înlesni deschiderea unui cabinet medical.

Scriitoarea Angela Burtea, după ce a plimbat cititorul prin mrejele acestor iubiri, folosind cu mult talent rememorările prinse cu abilitate în jocul unui adevărat șotron literar incitant, așează povestea în *vremea cea din urmă*. Atunci când profesorul Lascu, bolnav și conștient de sfârșitul inevitabil, „**când plecarea este definitivă și irevocabilă**” (pag.182), i se confesează nepotului său Șerban, care a crescut sub ochii săi, povestindu-i despre această iubire care a intrat în viața lui exact atunci când el simțea „**teama produsă de trecerea timpului... neputința bărbatului din el să se instaleze și penibilul să triumfe**” (pag. 82). O iubire pe care abia acum o conștientizează și n-o regretă, deși atunci a dat prioritate statutului său social și serviciului. De aceea, îl sfătuiește pe Șerban să prețuiască iubirea: „**iubirea e cămașa și haina, serviciul**” (pag.126).

Când Șerban află întâmplător că el este un copil adoptat, născut de o elevă de liceu și mergând împreună cu iubita sa, Clara, la nunta lui Soti cu Florica, femeia cu „**ochii de culoarea smaraldului**”, face conexiuni ce-i vor confirma faptul că Florica și Tibi Lascu sunt părinții săi adevărați. Iar întâlnirea, ultima dintre Florica și profesorul Lascu, are un parfum de reconciliere într-o iubire imposibilă, ca o ultimă iertăciune. Femeia uită de reproșul pe care i-l făcuse în trecut: „**...Domnule profesor! Nici eu nu pot uita, ați fost deschizătorul multor drumuri, chiar și a celor interzise!**” (pag.73), iar Tibi Lascu, fericit că o revede, clarifică definitiv situația și cu resemnare se desparte de ea: „**Drum bun, iubirea mea! Drum bun, visul și coșmarul meu drag! Ai grijă de copilul nostru!, Azi îți-l încredințez pentru totdeauna**” (pag.227).

Psihologia personajelor prinse în această tainică poveste de amor, transformată într-o adevărată poveste de iubire este atât de empatic prezentată de scriitoarea Angela Burtea, încât cititorul pășește alături de autoare în lumea lor emoțională, înțelegând până la urmă resorturile care pot conduce niște suflete omenești la greșeli, reparații morale, reveniri și iertări. Este o lecție de viață!

Ca o ultimă poveste de iubire, Clara se reîntoarce pe tărâmul fermecat al copilăriei, însoțită de Șerban. Se stabilesc acolo pentru *podul cu amintiri*, pentru *casa din livadă*, pentru *Valea Fătăciunii*, pentru *fereastra din vârful costișei*; în locul de unde poate că acum „**s-a dus partea frumoasă a văii, s-a dus vremea când lumea simțea oboseala muncii, când avea motiv serios pentru a plânge și a zâmbi, când fete și flăcăi își țeseau poveștile de dragoste printre pomii și butucii înfloriți sau plini de rod. S-au dus, toate s-au dus!**” (pag. 26).

Dar, *Mirajul iubirii* a rămas mereu cuceritor prin noianul timpului...

minor, Op. 98 de Johannes Brahms. O frază alcătuită din două-trei propoziții strâns legate în care se adună instrumentele de coarde cu cele ale suflătorilor din lemn urmărind îndeaproape, sărbătorește, gândurile noastre încă departe de ceea ce li se pregătea. Urmează dezvoltarea în ritm „*allegro non troppo*” și tonalitatea „Mi minor”, o ascensiune fără întârzieri, din care nu lipsesc elemente meditative profunde, cu reflexe triste, de feminină fragilitate. Sunt instrumente care se desprind din masa orchestrală, singure sau în grup, precum fagotul, clarinetul, dar mai ales flautul și oboiul și privesc cu nostalgie în urmă, după care alămurile se opresc din mers, le așteaptă, le cheamă, ca apoi totul să se repună în mișcare, fără a se pierde nimic din avansul dobândit anterior. E ca un imperiu mergând. Motivul inițial reapare, dar nu pentru a se renunța la luptă, ci pentru a se evidenția bucuria biruinelor de până acum.

Aceleași asocieri timbrale, aceeași grație exprimată cu hotărâre, aceleași alternări de nuanță și ritm până la final, când prima mișcare se încheie într-o notă optimistă enunțată de timpane. Dirijorul mereu atent, stăpân pe sine, nu crispat, ci relaxat că a reușit să conducă cu brio imperiul pornit dintr-un gând trist. Dar lucrurile nu se opresc aici.

Trecând peste mișcările intermediare se ajunge la „*Allegro energico e passionato*”, tot în tonalitatea „mi minor”, tot trist, dar nu de o tristețe oarecare e vorba, ci de una datorată faptului că frumusețea este obligată să plece în exil, negăsindu-și locul în lumea asta. Această mișcare, a patra, se deschide cu hotărârea trombonilor de a merge mai departe, până la victoria finală, la care se adaugă reconfirmarea tobelor și contrabasurilor cu implacabilul „Dixi.” Răsucirea și înfășurarea viurilor după instrumentele de suflat din lemn creează o densitate a materialului sonor nemaîntâlnită, ce nu se mai poate destrăma, argument ce anticipează viitorul sigur al celor porniți cu hotărâre către orizonturi mai luminoase. Parcă și acum se aud trombonii, nu de război, ci de pace, jubilând pe câmpul de luptă și cornii se despletesc în peisaje largi, ca apoi să se replieze ritmic, gata să plece din nou la drum. Și totul reîncepe cu soarele în plină zi, cu orizontul ce cedează de atâta lumină până când ne trezim în față cu rezultatul mult dorit pe care îl declamă tobele, cel în care soarele nu vrea să mai apună și simfonia brahmsiană se încheie astfel cu împlinirea dorințelor noastre, de-a fi putut sparge, în sfârșit, cercul strâmt în care am fost ținuți atâta vreme de către forțe spirituale ostile.

Privind retrospectiv la stilul muzicii brahmsiene și la ecoul pe care l-a lăsat în conștiința publicului tecucean (aplauzele repetate fiind o mărturie), putem spune că, deși propozițiile și frazele muzicale au fost mereu lungi și întrepătrunse, ce creau paragrafe dense, aliniatele fiind rare, oferind impresia unui masiv muntos fără văi, totuși oamenii au înțeles mesajul, grație atât dirijorului Petronius Negrescu, ce a condus orchestra cu multă eleganță și plasticitate, trimițându-ne la naturalețea și harul său înnăscute în ale muzicii, cât și maestrului violonist Gabriel Croitoru care a venit aici din adâncimile abisale ale sufletului nostru.

Mihaela OANCEA

Lângă pisica albastră

Câțiva iriși indigo
își deschid aripile șifonate de somn;
scormonitori,
ochii de catifea ai pisicii albastre
strigă
silabisind un miracol
petrecut chiar acum
în orașul medieval.

Afară, în năvodul ploii,
se prind oamenii
cu pașii grăbiți,
ascunși sub gurile ridicate
ale mantalelor
neîncăpătoare
pentru niciun fel de miracol.

Doar lângă pisica albastră,
un copil desenează
insistent
păsări de zăpadă
ciugulind dimineața
de semințele ei aurii.

Doruri cu miez verde

De când curge înfrigurat
ruginiul
prin ochiuri de dumbravă
și-un mise en abyme
se ascunde între pleoape,
de atunci
dorurile cu miez verde
își rostogolesc
clinetul
până la marginea toamnei.

Departe, în savana africană,
rinocerul își ascute cornul;
el doar visează
la iarna ce se va aprinde curând,
prin ținuturile noastre -
o mare hibernală
viscolind
doruri cu miez verde.

În somn,
rinocerul privește uimit
cum oile albe,
scânteind din copite,
adorm pe plai
făcând ca de fiecare dată,
la culcare,

Faguri de verde

Chemări înfrunzite
ard depărtări cu aromă de pin;
o corabie de jăratic,
uitată anume într-o pictură de șevalet,
sculptează păsări
ale căror nume le-am rătăcit demult,
în cerdacul primilor ani,
lângă ghivecele cu mușcate
și, mai cu seamă, lângă surâsul tău
nins de neîmblânzite primăveri.
Spre seară, decupează faguri de verde
pe care-i așază pe munte, sus,
chiar acolo, pe partea stângă,
în dreptul inimii.

Fabula fuit

Cufundată până la glezne
în somnul profund
al urbei,
plânge luna ascultând
o sonată care-i poartă numele;
își ține respirația
preț de câteva clipe,
cât notele desprinse
lovesc aerul
cu degete cărunte.

Pe trotuar,
nici n-a apus bine
ultimul gând al fluturului orb,
că pleoapa sonoră
a timpului
i-a și măcinat trupul -
naivul
cu aripa larg deschisă
spre viitor.

Photismos

Într-un du-te vino al ușilor batante,
ghicești grimasa diformeii realități
din ceașca de cafea,
privești o doamnă plictisită ce rupe bilete
la o expoziție de antichități,
zăpezi prin anotimpuri
săltând ca în copilărie, pe șotron,
zâmbești calin, în stânga și în dreapta,
alergi după un autobuz sterp,
dimineața, pe ceață,
observi ciocârlile
prăbușite pe trotuar
și tuturor le pare că, de fapt,
e prea devreme pentru tragedii
ori că n-avem, în general,
timp pentru a dizolva norii între gene.

La un moment dat, anotimpul măceșelor
îți aburește toate geamurile interioare
lăsând să se deseneze cât se poate de clar
adevărul realității înțelese și de Ivan Ilici
într-un târziu.

Alexandra MIHALACHE

Denisa Lepădatu, lumina din poezie

(Denisa Lepădatu - "Compoziție în alb", versuri,
Ed. InfoRapArt, 2015)

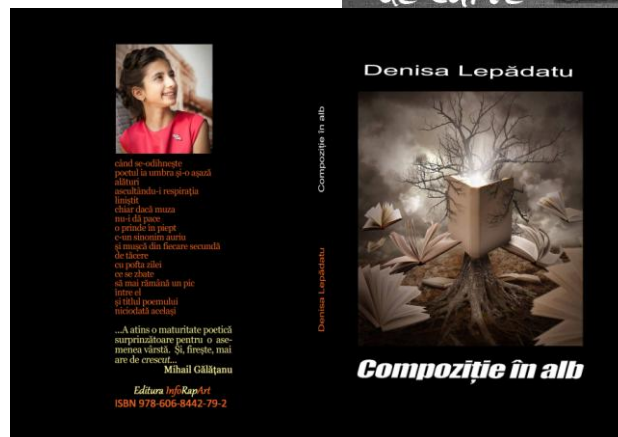
Denisa Lepădatu este poeta luminii care zboară spre orizonturi nebănuite, învățând că surâsul unui copil e scântea dintre hotarele lumilor. Ea poate zidi veșnicia în lacrima unui înger doar printr-un surâs. Ea poate aduce zâmbetul eternității pe filele unei cărți, dar și pe chipurile noastre, fiindcă inocența este cea mai pură cale spre a opri timpul în loc și a-l sculpta în forme pline de sensibilitate. Poeta noastră, deși la o vârstă fragedă, dovedește o maturitate uimitoare, dar și capacități excelente de a pune în evidență frumusețile lumii. Harul cu care a fost înzestrată și binecuvântată Denisa grăiește prin pânza vremilor că zborul ei va ajunge undeva departe, pe firmamentul strălucirii, acolo unde surâsul ei se va contopi cu infinitul.

Prin poemele sale, acest înger reușește să își deschidă aripile și să străbată înălțimi cărora le conferă scripuri fermecătoare. În ochii ei se împletesc culori și lumini atât de calde, încât impresionează de fiecare dată, cu fiecare vers, cu fiecare vis în care își sprijină gândurile pure. Universul lăuntric al poetei este zugrăvit într-o manieră originală, dar complexă. Este un univers care nu cunoaște limite și în care vibrează trăiri intense.

Poeta îmbrățișează fiecare cuvânt, iar în palmele sale acesta strălucește covârșitor. Versurile sale sunt expresia sensibilității și a puterii creatoare, a unor viziuni și imagini frumos conturate, desprinse parcă din veșnicie.

Discursul său poetic este sincer și motivat, căci ambiția Denisei e precum soarele care arde orbitor, mereu să aducă lumină. Iată cât de frumos își așterne micuța gândurile, destăinuindu-se unuia dintre poezii săi preferați, Nichita Stănescu: *"te privesc cum stai îngândurat / așezând necuvintele / în inimi ce bat doar la ore exacte // prinse în corpuri de ceară / minutele deschid / ferestre în trupuri de / poeme cuminți / în care / îmi vorbești despre zbor / dăruindu-mi una din aripile tale / să mă-ndrept / către nemurirea ta și / reîntâlnindu-te peste ani / să-ți pot spune poate / ce s-a mai întâmplat / de când ne-am văzut ultima oară / vei inventa pentru mine / a douăzecișicincea oră / a zilei / prelungindu-mi pașii într-o poveste / și răsând îmi vei spune / puștoaico / știam că nu poți rătăci drumul / până la mine / hai să veghem împreună / de aici înainte / visele aripi ale / ultimei constelații"* (Aripile lui Nichita). Îngerul îi promite că zborul său nu se va rătăci pe drumuri necunoscute și că va ajunge acolo unde acestea își găsesc împlinirea iar pașii săi se prelungesc într-o poveste unică.

Denisa surprinde imagini tulburătoare ale timpului, creând un tablou sugestiv prin prezența naturii, ale cărei

simboluri o călăuzesc în explorarea tainelor lumii: *"la intersecția timpului / ploua într-o mie de feluri / inimile priveau încurcate / neștiind încotro să alerge / să se-ascundă / o dată pe zi / de zgomotul norilor / desenați în fugă de un copil / grăbit să se joace de-a rima / cu primăvara / ce-și poartă numai pe dos / hainele prea lungi / în care se împiedică / ori de câte ori vrea / să fugă de mine"* (Ploua într-o mie de feluri). Astfel, ploaia care se revărsă peste emoțiile sale este expresia unor gânduri care tind spre absolut, nestingerite de zgomotul unor nori în care s-au ascuns alte dorinți și vise.

În toamna pe care o descrie cu ardoare, Denisa înfățișează un amurg sublim, nespulberat în care dorul curge din cerul neîmblânzit. Haina toamnei este țesută din petale preafumoase, căci acest anotimp pare a duce în palme soarta unui regat, scriind poeme nemuritoare în nopți difuze: *"Peste-o lacrimă se-ndoaie / Cerul cald, neîmblânzit, / Strânge-n dinți albastra ploaie / Prelungită-n asfințit. / Îmbrăcată în petale / De amurg nespulberat / Ține în palmele sale / Destinul unui regat. / Scrie-ntr-una, peste frunze, / Cu un tuș multicolor / Rupt din nopțile difuze / Un poem sfios de dor..."* (Amurg de toamnă cu dor).

Spațiul și timpul sunt surprinse de poetă ca niște forme matematice pline de înțelesuri și simboluri, căci timpul poate măsura și distanțele noastre lăuntrice. În ecuația sa lirică, spațiul are o valoare primordială, căreia timpul i se așează sfios la picioare. Denisa se destăinuie profund în finalul poemului, învățându-ne cum să scoatem la iveală această matematică fină care vibrează în fiecare dintre noi: *"astăzi vreau să ne ascundem / în gândurile lui Dumnezeu / și măsurând distanța / nefericirilor noastre / am putea să inventăm / o formulă / în care x și y și z / oricum ar fi așezate / în ecuație / vor fi la fel de cunoscute / precum a și b / iar rezultatul ar putea fi / fericirea // nu uita / matematicianul / ești mereu / doar tu"* (Nu uita).

Prin poemele sale, Denisa renaște și se redefineste în cea mai curată manieră. Când clipele strecoară tristeți, poeta își întreține gândurile din nemurirea pe care Dumnezeu o presară înaintea viselor sale, ascultându-i pașii pentru a se vindeca de efemeritatea timpului: *"a mai clipit o dată timpul / strecurând tristețea înmugurită / între cerul așternut înaintea / viselor mele / și tăpile cu care Dumnezeu*

(continuare în pag. 102)

pășește / fără să se mire / de zgomotul învechit / al gândurilor / care ne vindecă / de-atâta nemurire" (Renăsându-mă).

Poeta alunecă printre zâmbete, ajungând la marginea sincerității, fiindcă drumul său țesut din puritate se scaldă în ecouri sincere, lăsând timpul să cuvânte: "alunec dintr-un zâmbet în altul / până la marginea sincerității / unde brațele păianjenului / se prefac că mă prind / sărbătorind întoarcerile pe dos / ale îngerilor sau / ale căderilor stabilite dinainte" (Alunec printre zâmbete).

Îngerul numit Denisa Lepădatu își deapănă trăirile alături de alți minunați îngeri, lângă care soarbe din misterele existențiale, tresărind la vocile universului: "stau dimpreună cu îngerii / în cerul care-mi pipăie / din când în când / tresăririle / uimite de-atâta neștiință" (Stau dimpreună cu îngerii).

Poeta își croiește visele din norii speranțelor care se cumintesc în picturi divine. Rugi înstelate alintă nopțile în care își scaldă idealurile, acolo unde visele îngeri strălucesc în palmele sale: "din nori mi-am croit / câteva vise / și-a început / dintr-odată / să plouă / cu frunzele înțelepciunii / născând îngeri / pictând / rugăciuni înstelate / în palmele / stropilor îngândurați / alintând / sunetul nopților / care aleargă / cu părul despletit / prin timp / adormit / într-un sâmbure / de portocală" (Visele îngeri).

Cel mai curat simbol, mama, este zugrăvită de poetă în imagini emblematice, în care doar lumina divină poate aduce răspunsuri. Gingășia și bunătatea mamei sunt valori mângăiate de Denisa cu recunoștință și căldură. Ea dezmiardă frumusețea fără margini a mamei, închinându-i versuri memorabile în care freamătă iubirea pentru vecie: "mă întrebam / câtă gingășie a avut Dumnezeu / în palmele sale / când a sculptat chipul mamei, / de câtă lumină a avut nevoie / să vadă cum ea-și ține / gândurile pe dinăuntru / pe acolo pe unde cerul / strecoară dimineața / câte o vorbă bună / neapărat câte o vorbă bună / pentru fiecare copil al ei / pe care îl crește" (Mamei mele).

Poeta ne surprinde din nou cu maturitatea viziunilor și ideilor sale pe care le împletește armonios în versuri sugestive. Timpul, care se ascunde sub forme precum anotimpul, este doar o iluzie, căci viața, ne asigură Denisa, își îndreaptă pașii către divinitate: "în câte poeme s-a vorbit / despre viață / dar nimeni n-a auzit-o / vreodată strigând / nici măcar n-a văzut-o / și totuși ea se află aici / în fiecare dintre noi / se joacă mereu / cu timpul ce se ascunde / în zilele tuturor anotimpurilor / de fapt ea nu știe să numere / măntreb dacă măcar ar avea nevoie / fiindcă pașii săi / merg sigur către / Dumnezeu" (Pașii vieții).

Iată o altă imagine simbolică pictată cu lumină interioară în versurile poetei: "pe umerii cerului / plouă din două în două / anotimpuri / amestecând zodiile cu poeme" (Ploaia). Această ploaie care amestecă zodiile cu poeme este un răspuns divin la misterele și frământările noastre, răspuns venit de pe umerii cerului, acolo unde și Denisa și-a așezat visele. Tot ploaia sapă adânc în amintirile sale, iar fiecare picătură grea care cade macină tristeți care dor atunci când "sufletul usucă / sentimente pe o sârmă invizibilă" (Fiecare picătură de ploaie).

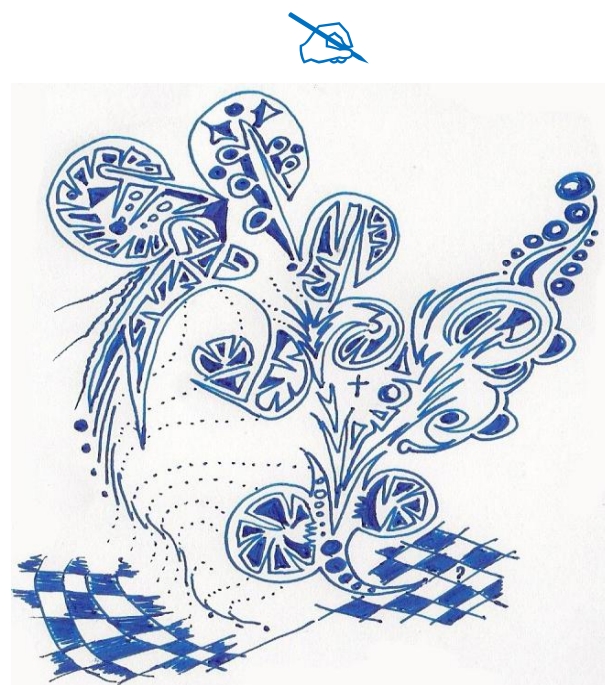
Denisa șlefuește din nou versurile în acorduri matematice, lăsând ca mărimile și formele să definească trăirile sale. Latura ei realistă se îmbină atât de melodios cu cea artistică, încât rezultatul este unul deosebit, iar poeta își

oglindește întreaga frumusețe în valori unde matematica trăiește prin prisma artei: "sunt o frază neterminată / între noi nu există semnul întrebării / pentru că niciun cuvânt / nu ar avea sens / fără să se divadă cu zilele trăite / între plus și minus / îmi odihnesc trupul / pe un egal indiferent / întinerit pentru o secundă / sau două" (Sunt o frază neterminată).

"Lasă-mă să visez" este una din marile rugăminți ale acestei poete deosebit de talentate, care nu vrea decât să atingă hotarul nemărginilor într-un zbor luminat: "te-am văzut conturând zorii / în spațele cărora ți-ai ascuns / ultimul strigăt de bucurie / ce aburea fereastra întredeschisă / prin care-ți urmăream / foșnetul catifelat al tălpilor / cu care apăsa uneori / pe umerii mei blânzi".

Fiecare poet încearcă să găsească o definiție originală pentru această misiune covârșitoare de a scrie poezie, să-i dea un sens plin de profunzime și o înălțime pe măsură. Denisa a dat acestei meniri o definiție ruptă parcă din lumina veșniciei, așezând poetul la locul cuvenit: "când se-odihnește / poetul ia umbra și-o așază / alături / ascultându-i respirația / liniștit / chiar dacă muza / nu-i dă pace / o prinde în piept / c-un sinonim auriu / și mușcă din fiecare secundă / de tăcere / cu pofta zilei / ce se zbate / să mai rămână un pic / între el / și titlul poemului / nici odată același" (Poetul).

Denisa Lepădatu este poeta care valsează cu norii într-un decor mirific, poeta care își așterne emoțiile și dorințele pe umerii cerului la hotarul dintre efemer și etern. În ochii săi s-au furișat izvoare cristaline care murmură în numele poeziei, iar pe brațele sale se odihnesc stelele năzuințelor. Sub pașii săi răsună armoniile naturii, lăsând în urma sa o mantie preacurată. Inocența sa ne dezvăluie un inger care a învățat să zboare prin vers și care își continuă acest zbor printr-un legământ divin. Iar locul său este acolo unde timpul și spațiul s-au regăsit să scrie veșnicie, semnând cu lacrimă nevinovată.

desene de Elena-Liliana Fluture

Diana Teodora COZMA

Oglindire

În aerul rece de toamnă,
durerea nu se simte căci o va stinge ploaia.
Cuțitul nu intră-n rană, lama rece cade pe pământ
și se transformă-n zgură.
Speriați de clopotele inumane, ne aruncăm pe jos
Să căutam monede... găsim doar pietre oțelite!
Dezamăgiți, de propria făptură, ne batem cu pumnii
în piept, și ne-ndreptăm privirea către asfințit
strigând disperați, către un Dumnezeu care nu vrea
să-și arate chipul, dar care, în fiecare toamnă,
ne trimite câte-o frunză, brodată cu linii oblice.
O frunză în care, chipul nostru palid, se oglindește
perfect, căutând disperat perfecțiunea.

Săgeata lui Cupidon

Să pășești pe întuneric cu mâinile întinse către cer,
traversând prăpastia localizată între infern și paradis
pare o încercare mult mai grea decât munca lui Sisif!
Să pășești pe pietre încinse, gravate cu smoolă încinsă
este de-a dreptul demonic !
Să-ți atingi călcâiul și să vezi cum acesta arde de dorul
de a mai călca o dată în săgeata care-l rănește, e un
paradox
Ahile trebuie să fie nebun să-și dorească un călcâi nou și
să
creadă că acesta nu va fi din nou străpuns de o altă
săgeată
înveninată...
Ce groaznic s-ar simți Cupidon dacă și-ar pierde tolba cu
săgeți,
căci oare să fi fost Ahile, cel străpuns de săgeata Pajului?
Cu siguranță, căci Pajul e viclean și nu-și lasă săgețile pe
mâna oricui!

.....
Ahile răcni revoltat din întreaga lui făptură: Cum aș putea
să mă răzbun?
În ce călcâi să-i înfig lui Cupidon propria-i săgeată?
Stângul?
Dreptul?
În ce direcție să-mi îndrept privirea? Cupidon nici măcar
nu are
călcâie!

.....
El are aripi!

Despre urât...

Nu mă gândesc să scriu despre frumos,
viață veșnică
și despre perfecțiune.
Vreau să scriu despre urât, amărăciune și impuritate!
Diformul mă atrage într-un mod plăcut,
Perfecțiunea? Perfecțiunea m-ar enerva la culme!
Impuritățile, haosul și greața existențială
mă cutremură
până în măduva oaselor dar ador să vorbesc
despre ele
în timpul lungilor ore de somn tomnatic în care,
prefer să stau trează!
În schimb, frumosul și omul perfect
m-ar plictisi de moarte!
I-aș încuia pe schizofrenicii perfecți
într-un geamantan vechi,
timp de 10 ani și le-aș implanta cipuri
asemenea animalelor.
Apoi, i-aș obliga să-și privească încontinuu
chipul bolnăvicios
într-o oglindă spartă, în timp ce,
voi avea satisfacția ucigătoare
de-ai batjocori perpetuum când vor striga puternic:
Am îmbătrânit!
Iar atunci, îmi voi deschide din nou geamantanul
putred și le voi
vârî pe veci osemintele îngălbenite, de care,
va mai spânzura doar
carnea putrezită a unei civilizații infecte!

Alunecare în vid

Cu capul plecat, cu ochii înfipti în pământ
urmăream gropile de pe trotuarul condimentat
cu tăciune...
Auzeam trenul cum gonește în grabă,
șuierând de trei ori
în semn de protest.
din șine ieșeau scântei, în urma roților rămăsese un
miros de praf de pușcă și de fier încins în cuptor.
Pasărea cu roți de plumb a fost spintecată
de ghearele
unui corb negru care croncănea într-una ...
Pasagerii își cărau servietele mai greoaie
decât propriul
lor trup, pășind în grabă ca nu cumva să piardă
și al doilea tren buimac...
Picioarele lor sunt lipite precum coada
unei sirene ce-și
cântă durerea pe-o piatră din mijlocul Mării Egee.
Să ne punem dopurile în urechi ! zise Ulise...ca nu
care cumva să alunecăm în moarte neliniștiți.

Maria POSTU

RĂZBUNAREA BIBLIOTECII

(Fragmente)

De când își deschisese micuța lui afacere, în urma restructurării de la vechiul serviciu și a epuizării ajutorului de șomaj, se tot gândise cum ar fi putut face ceva spre a supraviețui. Ideea anticariatului îi venise chiar din propria lui casă, când, exasperată de cărțile vechi pe care el le strângea de ani de zile, soția lui hotărâse să le arunce la gunoi. Plânsese, se umilise, o implorase să-i dea răgaz câteva zile spre a găsi o soluție. Și atunci soluția venise de la un vechi amic, pe care, pe vremea când era la serviciu și câștiga enorm, nu dădea doi bani, ba chiar, când acesta venise la el rugându-l să-i găsească și lui un loc în firmă, el îl refuzase politicos și diplomatic. O casă bătrânească, părăsită, dar nu se știe cum, nedemolată, ai cărei proprietari plecaseră nu se știe când și unde și ale cărei chei le avea el, amicul. Aici își vor deschide anticariatul, își spuseră după ce obținură câteva aprobări legale necesare oricărei "afaceri" oricât de mici. Aici își aduse toate cărțile de acasă, dându-i soției în sfârșit satisfacția de a vedea casa liberă. Cumpărători găseau, mai ales printre studenți, elevi cu venituri mici, profesori sau puținii pasionați care își rupeau de la gură un leu sau doi pentru a procura o ediție rară a unei cărți retipărite recent pe hârtie de lux la o editură mare, dar la un preț exorbitant. Cea mai mare *captură* de cărți, căci anticariatul avea mereu nevoie de sângele albastru al vechilor cărți din epoca comunistă, o avură din partea unei doamne de șaptezeci de ani, divorțată, care promise în urma divorțului, după 35 de ani de căsnicie, o bibliotecă uriașă la care renunța deoarece îi deșepta amintiri dureroase, în afară de faptul că în micuțul apartament în care se mutase după divorț nu mai avea loc pentru a o păstra. Biblioteca aparținuse soțului doamnei, fost ambasador în mai multe state în care românul de rând nici nu ar fi îndrăznit să viseze că ar putea să le viziteze vreodată, în acele vremuri în care cumpărarea unei cutii de *ness Amigo* îți oferea satisfacția achiziționării unui drog extrem de rar, cum se întâmplă azi cu dependenții periculoși și imprevizibili. Cărțile, în franceză, în spaniolă, cele mai multe în engleză erau ediții rare, unele cu autografe din partea autorilor, încât el se simțea vinovat că le cumpăraseră pe un preț de nimic, altele, cărți vechi în limba română, ediții scoase de mult din biblioteci ale unor autori plecați departe și interziși, eliminați, epurați, considerați dușmani ai poporului căruia îi oferiseră de fapt cele mai frumoase expresii în versuri sau proză ale sensibilității sale, scriitori care tânjeau după țara care îi renegase, îi disprețuise, aruncase asupra lor oprobiul public, îi defăimase în reviste, ziare, pe orice canal diplomatic, se dezisese de propriii ei fii, le aruncase cărțile în foc, iar acum unele din ele, supraviețuind prin nu se știe ce miracol erau aici, salvate de la moarte în această mirifică bibliotecă. Oare proprietara lor știa ce comoară aruncase la gunoi?

Doamna Ardeleanu avea remușcări după ce avusese curajul sau mai bine zis, inconștientă de a-i vinde soțului biblioteca la care el ținuse atât de mult. Chiar și după ce divorțaseră, el venea adesea în vizită, în casa care nu îi mai aparținea, sub pretextul că încă se mai

simte legat de cea pe care o părăsise fără motive prea bine determinate, intenția lui fiind de fapt să-și revadă biblioteca. Ea nu dorise nimic la partaj: nici o compensație pentru uriașa lor vilă care îi rămăsese lui în întregime și viitoarei lui soții, de altfel, o prietenă de familie care la rândul ei divorțase, pentru a începe o nouă viață alături de domnul Ardeleanu. *Diplomatul*, așa cum avea să fie pomenit de generațiile următoare ale familiei, imediat după 1989 și după pronunțarea divorțului unde acesta avea să declare că rămăsese alături de Doamna Ardeleanu doar din rațiuni politice și de partid, un eventual divorț punând în pericol ascensiunea lui politică uluitoare, care îl propulsase în cele mai înalte sfere ale comunismului, unde se luau decizii și se emiteau hotărâri pe care a doua zi, un întreg popor tremurând, le mesteca și le rumega cu dureri de stomac ca pe niște pastile expirate, dar care ți se vâră pe gât fără rețetă și fără gând la efectele secundare ale acestora. Nici măcar una din mașinile de lux ale familiei, nimic nu ceruse la partaj. Doar biblioteca și bineînțeles, micuțul apartament cu trei camere ce o găzduia, dar care în curând avea să se dovedească prea greu de întreținut pentru modestele ei posibilități de pensionară. Știa că acesta era achiziția de care soțul ei era foarte mândru și că pierderea ei îl va dura foarte tare. Mai știa însă că el va alege casa și mașina deoarece în primii ani după revoluție, economiile lui secrete se epuizaseră în mod ciudat și nu-și mai putea achiziționa altă casă sau altă mașină. Și în ciuda formației lui de jurist și a prietenilor sus-puși pe care încă îi avea la toate nivelurile de la Ministerului Justiției, unde cuvântul lui, în ciuda schimbărilor de după Revoluție, încă atârna greu, trebuia să dea aparența unui partaj corect. Biblioteca fusese estimată la valoarea unui apartament cu 3 camere într-un bloc modern, cu îmbunătățiri. Fosta soție primise și o compensație materială substanțială pentru a-și cumpăra o garsonieră în care se mutase foarte repede după pronunțarea divorțului.

Doamna Ardelean tresări mirată când auzi soneria telefonului în locuința micuță cu care nu se putea obișnui. Era Corina, fosta ei vecină de la locuința pe care o părăsise, în care locuise toată perioada din București, de când veniseră de la Cluj în urma promovării soțului ei. Cu Corina se împrietenise când aceasta se mutase prin căsătorie în apartamentul soțului ei. Fuseseră vecine cincisprezece ani.

-Olimpia, încep, sărind peste salutul de rigoare, spune-mi ce ți s-a întâmplat...

-Ce te face să crezi că mi s-a întâmplat ceva?

-Nu știi...un simț special... Ceva legat de biblioteca ta? Mai știi de câte ori eram cititorul răsfățat și primit regește în biblioteca ta? Îți simt lipsa... Vreau să mă conving că mai există... De fapt, fac o cercetare și am nevoie să culeg niște date. Nu le-am găsit nicăieri...

-Corina... Minți. Nu de asta vrei să vii la mine. Vrei să vii să vezi cum mă simt, dacă m-am adaptat, cum suport singurătatea...

-M-ai prins....ca de obicei, mă citești fără să fiu în fața ta...

(continuare în pag. 105)

-Îți amintești în ce împrejurări ai înstrăinat biblioteca, nu?

-Cum aş putea să uit? E o greşeală pe care nu mi-o voi ierta niciodată. După ce am dat-o, crezând că în felul acesta îl voi determina pe Andrei să reacţioneze în alt mod decât o făcea până atunci...

-Sperai să te viziteze mai des, aveai naiva speranţă că l-ai putea smulge din braţele Aurei şi readuce înapoi, o întrerupsese încet Corina.

-Aşa credeam, îmi imaginam că îl cunosc... dar m-am înşelat, se pare că nu-l cunoşteam deloc.

-A dispărut definitiv din viaţa ta... Şi el, şi biblioteca.

-Da. De parcă fiinţa lui, sufletul lui, risipite în fiecare din paginile cărţilor ce-i aparţinuseră, care fuseseră procurate cu greutate de el, răsfoite cu patimă, citite, pline de însemnări făcute de el în nopţi de insomnii, când încerca să găsească soluţii pentru tot ceea ce presupunea misiunea lui de partid, din zi în zi mai dificilă, mai incomprehensibilă pentru mintea lui care avea nevoie de argumente logice şi de motivaţii raţionale, ei bine, în acele pagini sufletul lui s-a risipit, s-a impregnat iar el nu a mai putut să se adune spre a veni să mă caute cum a făcut-o câţiva ani până când am avut prostesc, ilogica, absurda idee de a vinde Biblioteca.

-E de înţeles, Olimpia, erai la pensie, Clarissa, fiica ta şi a lui Andrei, tocmai plecase în Franţa cu bursa de master, banii nu-ţi ajungeau să întreţii un apartament cu 3 camere şi tratamentele costisitoare, în plus, pe care le solicita întreţinerea Bibliotecii, plină de cărţi vechi, care oricând se putea rupe, topi sub impactul unor temperaturi variabile cum erau cele dintr-o locuinţă de bloc comunistă.

-Tu ştii, Corina, Andrei avea un sistem foarte bine pus la punct de păstrare a unei temperaturi medii pentru conservarea cărţilor. Uneori credeam că le iubeşte mai mult decât pe propria lui fiică, pe care o diviniza. Dar, cu toate acestea, prefera să renunţăm la o cameră, transformând sufrageria în dormitorul nostru, noaptea, camera de zi, în cursul zilei, pentru ca dormitorul mare să-i rămână Clarisei, iar dormitorul mic să fie cedat în întregime Bibliotecii.

-Crezi el bănuia că tu eşti geloasă pe Bibliotecă mai mult decât pe cea care i-a devenit soţie legitimă, luându-ţi locul alături de el?

-Nu cred, de vreme ce nu şi-a luat şi Biblioteca atunci când a părăsit oraşul şi s-a mutat în provincie, ca şi cum s-ar fi temut să nu-l ajungă din urmă Biblioteca, răspunse cu voce scăzută bătrâna doamnă, care, pe măsură ce vorbea, reînvia treptat atmosfera magică a Bibliotecii în labirintul căreia se pierduseră de atâtea ori şi ea şi tânăra ei prietenă atunci când se mutase prima dată într-un apartament în faţa celui deţinut de familia Ardeleanu, care nu ştiau dacă tinerii lor vecini au fost aduşi aici de întâmplare sau erau spirite emanate de Biblioteca care se simţea ameninţată şi avea nevoie de protecţia cuiva curat, din afara ei, necontaminat de parfumul bolnav al poveştilor ascunse între filele ei, de poveştile nescrise, pe care autorii cărţilor ajunse nu se ştie cum în posesia Diplomatului, sufereau cumplit că plecarea grăbită din locurile unde se petrecuseră aceste poveşti, obligaţia de a se izola în alte teritorii în care poveştile lor nu se aclimatizau şi după o perioadă crâncenă de suferinţă se ofileau şi

mureau.

Corina îţi reamintea exact împrejurările triste când avusese loc evenimentul ce avea să schimbe destinele tuturor celor ce avuseseră de-a face cu Biblioteca într-un fel sau altul, înainte de evenimentele din 1989 sau după aceea, celor care le supravieţuiseră. La început, după mutarea Bibliotecii, faptul că tot mai des era anunţată de dispariţia unor oameni care avuseseră de-a face cu Biblioteca, i se păruse o întâmplare, pentru ca, atunci când numărul celor ce dispăreau în condiţii neelucidate, plecau spre destinaţii necunoscute sau mureau fără ca rudele să vrea să declare locul înmormântării, i se părea ceva neînsemnat. Dar numărul lor creştea şi atunci Corina îşi propuse să intervină. Să încerce să ia legătura cu Biblioteca spre a încerca să afle cauza acestor dispariţii, să încerce un compromis, ceva care i-ar fi putut salva pe cei care erau implicaţi în aceste ciudate dispariţii. Poate chiar viaţa d-lui Ardeleanu era în pericol, a soţiei sale actuale, a doamnei Olimpia, prima lui soţie, poate chiar singura lui soţie, cum spunea ea. Dar nu, Corina ştia, singura lui soţie fusese Biblioteca iar Corina era una cu Biblioteca, de aceea se hotărâse să iasă din umbra în care veghea de câţiva timp şi să intervină. Pe cine voia să salveze? Pe cei doi proprietari ai Bibliotecii de alta dată? Pe proprietarii actuali pe care nu-i cunoştea şi pe care trebuia să-i caute? Pe ea însăşi de răzbunarea Bibliotecii? O aşteptau ani de căutări şi Corina se simţea în stare să caute, să cerceteze, de parcă spiritul Bibliotecii i-ar fi dat curajul, motivaţia, energia de a decide cine e vinovat şi de pedepsit în locul ei. Primul pas spre realizarea acestei misiuni autoimpuse era chiar căutarea şi stabilirea unei relaţii de prietenie cu actualul sau actualii proprietari ai Bibliotecii.

desene de Elena-Liliana Fluture

Alensis De NOBILIS

Poezia ca rugă

-Traian Vasilcău, *Sfeșnic în rugăciune*-

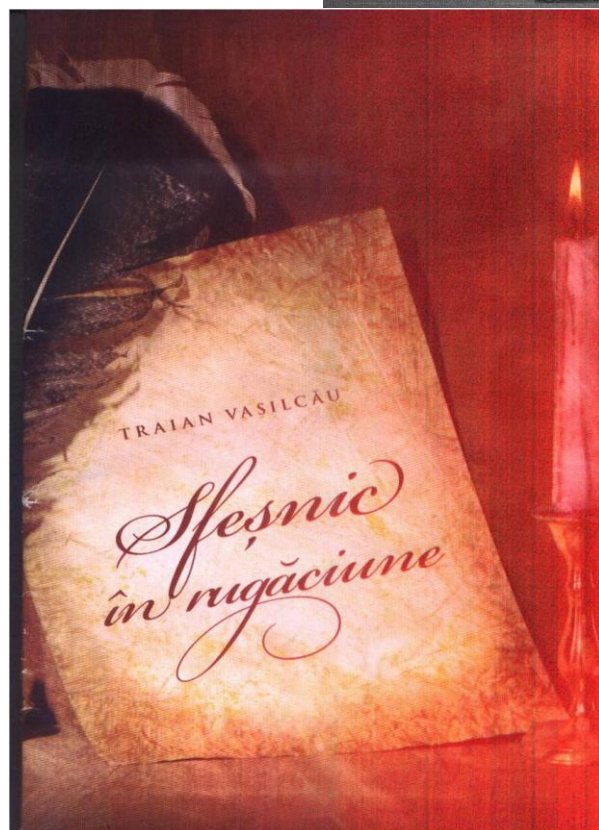
Ca un mag dac răsărit din mit să reziste istoriei pe meleaguri românești, ofician al unui ritual orfic, solemn până la înghețarea respirației, sensibil până la lacrimi, furios până la dramă, Traian Vasilcău, un profet al poeziei românești esențiale azi, când mizerabilismul poetic ascunde până la sufocare extazul poetic, se prezintă drept, netulburat în fața judecății poetice, ca și cum ar fi prezent la ceremonia propriei nașteri.

Născută dintr-un preaplin de har, din întâlnirea misterului cosmic cu realitatea trăită și asumată, poezia lui Traian Vasilcău, acest magician al cuvântului, încântă prin sonorități izbăvitoare de patimi și născătoare de frumos celest, oblojește răni și deschide orizonturi. Neprefăcută, ca o fecioară în altarul de rugăciune, Poezia înalță rugi către divinitate; incantațiile sale vibrează în suflete și armonizează trăiri: "Misterului sunt slujitor de-o viață, / Desăvârșirii cliitor nu pot fi. / Fântânile din voi, secate-n ceață, / Oricât voiesc nu mai pot glăsu. // Și eu, ajuns o candelă uitată, / La grinda universului te chem, / Să vii, făclia mea neîntâmpată, / De noaptea-n care stau să nu mă tem" (**Poem cu țară, variantă**).

Poetul se identifică cu sfeșnicul în rugă; cu capul plecat în templul poeziei, ascultă în liniște vuietul ancestral al strămoșilor care vine din istorii de mult uitate semenilor; el, poetul, nu uită, dedublat în sfânt și poet, să rostească mantrile evocatoare de arhetipuri celeste spre Creator. Invocarea stării primare de purificare prin rugă îl transformă pe poet în purtătorul de mesaj al pildei cristice: urcând golgotă după golgotă, el reușește să ajungă în contemporaneitate cu ceaslovul de rugăciune poetico-religioasă subsuori pentru luminarea semenilor căzuți în păcat.

Decăderea din starea de ființă magică, celestă, arhetipală este un motiv suficient ca poetul/profet să înalțe ruga (poezia) sa pentru purificare, revenind la rituri, obiceiuri, tradiții vechi aducătoare de liniște interioară, menite întoarcerii spre origini a unui om desacralizat și hăituit de alienările modernității: "Satele plâng în întuneric, mamă, / Visul plecat e așteptat la porți. / În noaptea asta nimeni să nu doarmă, / Că Dumnezeu va învia din morți" (**Paștele**).

"Suferința" este definită de poet în carte ca "iubire". Această suferință a iubirii este o tristețe perpetuă a iubirii păcătosului care cu mare greutate poate fi se lasă iubit. Cu dojană, speranță, uneori cu mâna întinsă, pilduitorul iubește suferind, la fel ca Isus, fără să ceară în schimb decât revenirea la starea de credință, de îndumnezeire, de înrolare în ideea de patrie, semenii și unitate în spirit și credință: "Mi-ambrățișat tot trupul lumânarea, / Mă leagănă în brațele-i și zic: / „Din tronul Suferinței nu abdic.“ / Îmi dă săruturi, cât

nu vede zarea, // Da-n zori se duce, suspinând din greu, / În gazda ochilor lui Dumnezeu" (Cicatrici de iubire), sau: "A răbufnit în mine Poezia, / Sublimă rană mi-i, taină și cântec. / Numai c-o boală cristică mă vindec. // Cuvintele de veșnicii mi-s toate / Spice în rugăciune-ngenuncheate / La porți de rai, unde-mi râvnesc chilia".

Patriot pur-sânge, poetul Traian Vasilcău scrie pentru popor, pentru limbă, pentru izbăvirea fraților despărțiți de o graniță într-un moment istoric otrăvit: "Am izbândit! Suntem durerea / Acestui neam uitat de astre. / Se-navuțește doar Puterea / Pe seama lacrimilor noastre. // Am izbândit! Doamne-Ferește / Să credem că n-avem vreun rost. / Țara din noi mai prohodește / Pân' și tăcerile ce-am fost" (**Poem mereu actual**).

Dar, asemenea lui Petru, lui Pavel, lui Toma, Poetul are momentele sale în care se îndoiește că iubirea, dusă zi de zi prin suferință pentru împlinirea unui destin istoric, are rost; se îndoiește când vede în frați trădarea, minciuna, lenea și desfrâul. Ruga-poezie, împletind contopirea cu Dumnezeu într-o credință pură, fără tăgadă, cu dragostea de țară, de semenii, de frați, de copiii noștri care sunt viitorul și oglinda noastră pentru mai târziu, această rugă puternică spre desăvârșirea binelui se transformă într-o durere surdă, în revoltă în fața neputinței credinței de a spăla păcătoșii de rele: "Care popor? Negânditoare plebe, / Care-a iubit o clipă și-a uitat. / Un trib civilizat, modernizat, / În care dorul desfrânării fierbe. // Care popor? Incultă iobăgime, / Râvnind prin contrabandă chili-pir, / De mendrele-i nu se mai miră nime. / Care popor? Divinizat martir, // La care ne-nchinăm - c-așa se cere, / Pe care-l venerăm, dar fără dor, /

(continuare în pag. 107)

Popor ce-a fost în ireale ere / Și nu mai e deloc. Care popor?" (**Manifest veșnic actual**).

Răzbate din acest poem uimirea critică a dezmoștenirii spirituale de către gloate, de către frații rățăciți în păcat și blestem; ochiul e turbure de lacrimă, cuiele nu sunt pironite în palme, ci în suflet. Crucea este alcătuită din Prut și "drumul" ce-l traversează: limba și dragostea. Altminteri, ființa noastră istorică se identifică cu dezmoștenirea în propria casă.

Uneori avem impresia unui ritual de exorcizare proprie, de revelare a divinului întâlnit chiar prin păcat în drumul spre izbăvirea păcatelor, în acest drum dinspre ființa născută din humă păcătoasă spre spirit pur, spre mântuire: "Păcătosul mare care sunt, / Mă sfințesc în catedrala humii. / Mi-i puțină viața pe pământ, / Mi-i prea multă veșnicia lumii" (**Clinchet suav**).

Fiecare vers este un pas pe drumul anevoios și lung spre îndumnezeire, fiecare vers este o treaptă spre cer pe care cititorul urcă să cunoască misterul, să se topească în aura sacră!

Fără tăgadă, lecturăm cu plăcere **Sfeșnic în rugăciune**, cartea poetului român de la Chișinău, Traian Vasilcău, care afirmă, încă o dată, valoarea poeziei adevărate într-un context liric confuz, parazitat de critici literari plătiți să deturneze noile generații de poeți spre un nimic liric evident, spre o saturație citadină a umanului pervertit la desacralizarea contemporană, spre alienarea ființei.

Putem spune, cu tărie, că Sfeșnic de rugă se înscrie în patrimoniul de aur al poeziei românești menite să mențină prospețimea spirituală și identitatea națională ale tinerelor generații.

Lecturează, stimate cititor, această carte și te vei regăsi rugându-te în Biserica Poeziei!

Ilorian PĂUNOIU

Avatarurile Sburătorului Împietrit

Poezia lui Ovidiu Cristian Dinică aparține prin structură și stil modernismului clasic, riscând o paradigmă care îl delimitează pe poet de cele două extreme, avangarda și postmodernismul. Autorul scrie meticolos și-i construiește poemul ca un arhitect care mai întâi desenează și apoi zidește, având mare grijă să nu uite vreo muchie neșlefuită care să afecteze ansamblul. *În orașul viu / Sunt curse canine / Între linii de tren ce merg / spre halta din cer* (Orasul viu).

Volumul de debut al autorului, *Roșu Alternativ*, apărut în 2012 la editura ProȘcoala din Rm Vâlcea, se prezintă ca o ironie amară într-o solitudine îmbrăcată în derizoriu și sub tutela unui sarcasm bine temperat. Acest poet discret și cuminte, care pășește umil de teamă să nu deranjeze vreo emoție, are un lirism meditativ care este traversat de o ușoară tristețe, ca și cum mărturisirea catartică nu se poate întâmpla din motive neștiute, poetul făcând eforturi incommensurabile de a sonda 'insondabilul'. *La capătul acesta al zilei ești tu - / cea care mi-ai deschis ușa / fără să mă întrebi de unde vin / și cu ce pași am colorat timpul...* (Chipul Zilei).

Adevăratul chip din spatele măștii e greu de ghicit,

căci actorul se confundă cu spectatorul, iar regizorul dispăre, lăsându-ne sub semnul incertitudinii. Acestui eu liric îi este teamă să fie deconspirat și caută însingurat lumini și umbre în locuri ascunse, orice prezență neavenită desacralizând taina și zeul care o consacră. *Fata de aur va exista / dacă mâinile noastre / jucându-se o vor plămădi / din nisip și mare* (Fata de aur).

Și într-o altă secvență, același totem este cumva sugerat doar pentru a trezi ideea că în subteranele mitului, există doar un om care visează. *Fata cu broasca pictată pe umăr / risipește ploaia în pași adânc măsurați de stele, / În ochii săi este marea / iar la marginea acesteia galaxiile / de pe care pleacă corăbii cu catarge sfâșiate* (Fata cu broasca).

Chiar și anotimpurile sunt impregnate de același surâs amar al omului care a traversat pustiu banalității cu fiecare clipă, într-o expresie de o încântătoare prospețime. *...într-o toamnă cu inima cât o sală de curs, / cu ferestre prin care respira primăvara, / cu ochiade rostogolite spre pieptul de iepure tânăr / ...printre bănci tocite pe care creștea lumina într-o toamnă ca aceasta inima mea a fost prinsă / la copiat de stele pe coperți de caiet...* (Toamna).

Atunci când poemul se întinde pe spații mai largi discursul se diluează și cade în locuri comune care îi dinamitează metafora incisivă (*deschi-de-mi inima să fim parte din freamătul vremii sau m-ai căutat stingheră pe bolți de gând ori partea de sus a unui cântec pe care amândoi îl știam etc.*).

Poemul lui Ovidiu Cristian Dinică este unul de respirație scurtă și așa trebuie să rămână pentru a găsi expresia fulger sau lama de oțel capabilă să șocheze prin insolit și substanță. *Cunosc un om care are în / inima sa o pasăre de argint; / în ea locuim noi, ceilalți* (Prietenul).

În al doilea volum, *Amintirile toamnei*, apărut în 2014 la aceeași editură, ProȘcoala, Ovidiu Cristian Dinică continuă în aceeași tonalitate ușor meditativă, cu accente de melancolie bine temperată, dar și cu metafore surprinzător de incisive pentru un poet "cuminte". *Mai întâi / scot osul fiecărui cuvânt / ...oasele le strâng / pentru cei veniți târziu / să admire peisaje selenare / pe întinsul poemului* (Poemul).

Ca un "chirurg", improvizat pentru o operație semantică în poemul fracturat de emoție, așază cu mîgală cuvintele la locul știut pentru a perturba echilibrul cosmic. Momentele zilei se ivesc tatuate grotesc și naiv cu acuarele stridente, de parcă ar fi niște copii dând din mâini absurd, pentru a dirija o muzică numai de ei auzită. *ritmul fanfarei divulga primele știri / vecinii și-au găsit copiii purtând aripi albastre / vecinul de la șapte are urme de ruj / pe pervazul geamului / cu eleganță își pune / ziua pe umeri asemeni unui costum nou* (Dimineața).

Regăsim aici ecouri din Ungaretti și Montale, dar și din Nichita Stănescu - din volumul *Ochiuri și Semne* - în general, bine asimilate. Detectăm în poezia autorului o neliniște ancestrală care de multe ori provoacă inspirația, ca și cum poetul caută

(continuare în pag. 108)

liniștea pierdută într-un timp revolut, nemulțumit de turnura pe care o capătă cotidianul. El caută frenetic soluții ca și cum ar vrea ca poemul să-l salveze într-un fel miraculos. Autorul acestor poeme are o imaginație aproape onirică, de parcă ar locui tot timpul într-un vis de noapte, și uneori, ziua mai coboară printre pământeni, să vadă cu ce se mai ocupă și ce isprăvi au mai reușit în acest răstimp. Viața lor o interpretează într-un fel aparte, numai de el înțeles, într-o cheie semantică proprie și, evident, plin de originalitate. *În noaptea în care inimile / pătrund cerul / asemeni unor săgeți / voi turna cu răbdare / ciocolată de casă / pe bustul tău fierbinte* (Tatiana), sau *inima fagure sechestrat / se aruncă / în fibra ierbii / melcii trec strada cu timpul sub braț / la interior / mersul târâș este asortat / umbrelor* (Cotidian).

Acest demers se aseamănă cu suprealismul, curent cu care Ovidiu Cristian Dinică are multe afinități, și el, poetul, oricum neînțeles, își construiește propriul real, în care se așază confortabil. Observatorul nu pare influențat deloc de obiectul observat, el pune cap la cap imagini disparate și le aduce într-o ordine numai de el știută; pare surprins de privirea scrutătoare a observatorului, ca și cum este deja făcut, și autorul stă undeva la pândă pentru a nu scăpa instantul, pentru a-l memora și apoi reda cu maximă fidelitate. *Este atât de cald în această vară / încât lumina / se ascunde în solzii metalici ai peștilor / și zboară odată cu ei / până la capătul opus întinericului* (Vara).

Contemplația capătă uneori accente aforistice în ceea ce privește rezultatul acestui exercițiu al spiritului curios să priceapă unde începe visarea și unde se termină claritatea unei realități iluzorii. *Cu privire la ape / este o chestiune de ore / să trec fugar puntea / locuiesc în întrebarea cu răspuns închis / sub strat de zăpadă mi se pregătește desfrunzirea* (Fuga).

Va fi interesant de urmărit evoluția acestui poet singular în peisajul liric vâlcean, unde se uzează în exces retorica fără substanță, și poezia fără o miză ideatică, pentru a-l face pe cititor să caute înțelesul ascuns. Poezia lui Ovidiu Cristian Dinică confirmă apartenența la modernism în "clasic" al termenului, în care poezia curată, necontaminată de miasmele postmodernismelor de ultimă oră nu pot avea o finalitate ideatică, mântuitoare. Această manieră de a scrie reiterează faptul că lirismul nu pierde niciodată, în ciuda corului de casandre care îi bocesc nimicirea, așezându-ne în fața spectacolului sensibilității creatoare, într-un fel în care observatorul se transformă în obiectul observat. Așteptăm cu o fervoare controlată viitoarele apariții editoriale și nu numai ale lui Ovidiu Cristian Dinică, nădăjduind că evoluția lui pe tărâmul lirismului pur, ne va surprinde de fiecare dată cu metafora insolită în tăietura ei diamantină, iar așchiile de emoții rezultate dintr-o tensiune interioară, nicicând deplin rezolvată în așa fel încât, poetul renăscut din propria lui cenușă să-și ia zborul spre nesfârșitele plaiuri ale universului imaginar.

Cristian Ovidiu DINICĂ

Sângele (Tragedie la Colectiv)

Sângele se preschimbă în durere
aerul toxic te învăluie gata
să acopere sirena ce te orbește
cu sunetul ei
de la capăt sunt rândurile
arate în toamnă în care berzele
își au cuibul în cuvinte
totul sună atât de straniu
încât ecoul se pierde
sub lespezi de apă fierbinte
am pieptul încordat de căutare
platoșa grea de nerespirat
strivește numele tău Doamne

Asfințit

ascultă mama
cum cad colțuri de cer
din inimă se ivește asfințitul
cum se ridică aburul nopții
numele tău este strigat
din litere prea ninse
ascultă cum se ivesc zorii
din piepturi de cai
cum se ridică de pe masă înserarea

Piatra

Dintr-un început
se numește piatră lovirea adâncă
a cuvântului în fibra ploii
se numește piatră
felia de țarm dăltuită
de fulger la întretăierea cuvintelor
În orașul de piatră am adus un fir de iarbă
un pește și un pom
toate acestea în locul cuvintelor
ce riscuau să-și spargă capul
în piatra orașului
a venit din furtună îngerul cu el
am alcătuit din cuvintele salvate poemul
să-i redau zborul în orașul de piatră
din piatra orașului să pot distinge
începutul

Slovele

Am să pun botniță plânsului
să rămână mut la poalele munților
iar râsului o să-i fac
legământ cu norii
să aducă primăvara cu zâmbetul ei pleșuv
revărsat peste câmpii
cu rod de cai
să se spargă tăceri
să se nască iubiri
voi citi în inimi slovele
până la ultima literă rătăcită
pe buze furate sărutului

Nicolae ANDREI

SUFLET ALMĂJAN

Ești plămădit din lutul acestui pământ
Udat cu speranțe și lacrimi amare,
Crescut în iubire de neam și cuvânt,
În foșnet de codru și cânt de izvoare.

Ești modelat de graiul frumos și curat,
Ca apele Nerei mereu curgătoare,
Sărman pe pământ, dar cu suflet bogat,
Cu visuri și gânduri mereu primitoare.

Ești alintat de cântecul doinelor noastre,
Strigând bucurii și durere spre cer,
Ești suflet curat ca zăările-albastre
Și tare ca munții ce veșnic nu pier.

BRÂUL

Se leagănă ritmat, domol,
Ca lanul unde crește grâul,
Feciorii Almajului sfânt
Când se pomesc să joace brâul.

Pe un picior, fandat ușor,
Se ține tactul și avântul,
De nici nu vezi e joc sau zbor
Cu care mângâie pământul.

O-ncep spre stânga, lin de tot,
De parcă-și iau avânt să zboare
La fel ca îngerii din cer;
În loc de aripi, pe picioare.

Făloși că nimeni nu-i ca ei
Își poartă straiile și dorul,
Iar mijlocelul mlădios
Îl strânge-n patimi tricolorul.

Așa e brâul almăjan,
Comoară și enigmă sfântă
Închisă-n lacrima de foc
A fericirii, care cântă.

LACRIMI DE SUFLET

Din lacrimi de suflet a încolțit gândul
Să poarte lumina în taina tăcerii.
Sub pana ce plânge pe slove, de-a rândul
Sfidând ignoranța, sub voalul durerii.

Din lacrimi de suflet răsare iubirea,
Ca floarea de lotus, din lacrimi de nor,
Prin lacrimi, în taină, păstrăm fericirea
În lumea durerii, în lumea de dor.

Cu lacrimi de suflet ne spunem regretul
Când dorul și visul răsar împreună;
Nevrând să-nțeleagă ce simte poetul
Pierdut într-o lume nebună, nebună.

DESTIN

M-a părăsit încet, încet,
Tot ce-am avut odată,
Lăsându-mi dor și amintiri
Sub lacrima curată.

Și frumusețe, și curaj,
Încet, s-au dus, pe rând,
Furându-mi anii tinereții
Și liniștea din gând.

Acum mă părăsesc încet
Iubirea și puterea;
Umbrindu-mi clipele ce vin
Cu grija și durerea.

Mi-a mai rămas singurătatea,
Dar va pleca și ea,
Să nu îmi tulbure destinul
Și dreptul de-a visa.

CĂLUGĂR

Daparte de lumea ostilă,
Retras în chilia tăcerii,
Veghezi în voință și fapte
La ruga supusă iertării.

Nici somnul, nici boala, nici foamea
Nu-ți tulbură gândul senin,
Vrei să înlături ispita
Ce roade al lumii destin.

În haine din zdrențe cernite
Tu rabzi și te rogi ne-ncetat,
Ca duhul iertării de frate
Să biruie negrul păcat.

Mulți nu-nțeleg suferința
Când poți în belșug să trăiești;
Ei văd fericirea eternă,
Trăind în huzur, ca-n povești.

LUMINĂ

În suflet înfloresc la fiecare
Zambilele, cireșii, prunii,
Sub mângâieri de primăvară,
Sub razele ce cad din poala Lunii.

Cu bucurie și speranță sfântă
O așteptăm cu toți, să vină,
Să o primim în casa veșniciei,
Să dăruiască pace și lumină.

În suflet toți purtăm o primăvară,
O dragoste și un destin -
Ne ducem fiecare crucea
Împovărați de griji și chin.

Roland Florin VOINESCU

Scrisoare către Moș Crăciun

Dragă Moș Crăciun,

Eu de mic copil am crezut că ești om serios, dar te-ai făcut de băcănie în fiecare an. De mic copil, de când îți scriu, mereu ai dat-o în bară. Chiar așa? Atunci când ți-am cerut două bomboane fondante, mi-ai adus numai una. Ca să nu-ți mai spun că atunci când aranjai cadourile sub ciufafaiu' ăla de verdeață, care îți ziceai brad, că altu' mai ciufulit n-ai găsit în toată piața aia plină de brazi, am impresia că mi-ai halit una din bomboane. Dacă așa ai mâncat bomboanele altora, nu-i de mirare că în toate filmele ești cât o huidumă.

Acum, sincer, chiar ai făcut facultatea de actorie de joci în atâtea filme? Sau ai pile la casele de film, cred că lor nu le-ai încurcat cadourile, cum am pățit eu.

Nici nu vreau să-mi amintesc cum mai târziu, când am crescut și-am cerut și eu, ca omu', o mașinuță, nu de fițe, ceva mai mic, la două uși, dar ceva sport... Hai, c-am auzit că astea englezești, nemțești sunt mai scumpe. Bine! N-ai venit c-un Jaguar, Aston Martin, Lotus, Porsche. Bine! Am înțeles! Da' măcar ceva italienești, c-am auzit eu c-ar fi mai ieftine, adică măcar un Ferrari sau Lambourghini. Nici măcar un Masserati?!

Sper ca măcar de acum încolo să-ți bagi mințile în cap și să nu mai comiți astfel de erori. Citește cu atenție ce-ți scriu, ca să nu mai încurci cadourile. Mi-a trecut și asta prin cap, nu cumva să-mi fi dus Ferrari-ul meu, altuia.

Așa că, fii atent! Vreau să-mi aduci niște șireturi îmblănite, că-i cam frig. Mai vreau o curea cu bretele. Vezi să nu uiți să pui în desagă măcar două perechi de șosete cu glugă. Să cauți până găsești prin magazine, să nu te aud că n-ai găsit, vreau o vestă cu mâneci de piele, dacă găsești cu piele de crocodil. Mi-ar prinde bine o pereche de șlapi de schi. Auzi, ochelari de soare am vreo trei perechi, adu o pereche de ochelari de lună. E bun și un fular cu guler înalt și cu buzunare, dar vezi să aibă buzunare și la spate. Printre altele, mai am nevoie și de un router pentru comunicație fără fir, dar să fie fără fir de mătase. Și-mi adu și albumul de manele „Banii și dușmanii” în Re minor, opus 23, allegretto, în cheia fa, pentru pian și orchestră, în interpretarea orchestrei Royal Albert Hall, sub bagheta dirijorului Eriksson von Magdeburg.

Deci, dacă vilă n-ai adus, piscină nici atât, mașină nu, măcar la niște mărunțișuri te rog să nu te încurci.

Dacă nici anul ăsta n-o nimerești cum trebuie, să știi că nici nu îți urez la mulți ani! Îți urez doar Crăciun fericit!

Am plecat să colindăm

Am plecat să colindăm
Domn, Domn să-nălțăm!
Când boierii nu-s acasă
Domn, Domn să-nălțăm!

C-au plecat la vânatoare
Domn, Domn să-nălțăm!
Să vâneze căprioare
Domn, Domn să-nălțăm!

Căprioare n-au vânat
Domn, Domn să-nălțăm!
Și-au vânat un iepuraș
Domn, Domn să-nălțăm!

Să facă din pielea lui
Domn, Domn să-nălțăm!
Veșmânt frumos Domnului
Domn, Domn să-nălțăm!

Bună dimineața, Moș Ajun!

Bună dimineața, Moș Ajun!
Ne dați ori nu ne dați? Ne dați ori nu ne dați?
Ne dați, ne dați?

Am venit și noi odată
La mulți ani cu sănătate
Domnul Sfânt să ne ajute
La covrigi și la nuci multe!

Bună dimineața, Moș Ajun!
Ne dați ori nu ne dați? Ne dați ori nu ne dați?
Ne dați, ne dați?

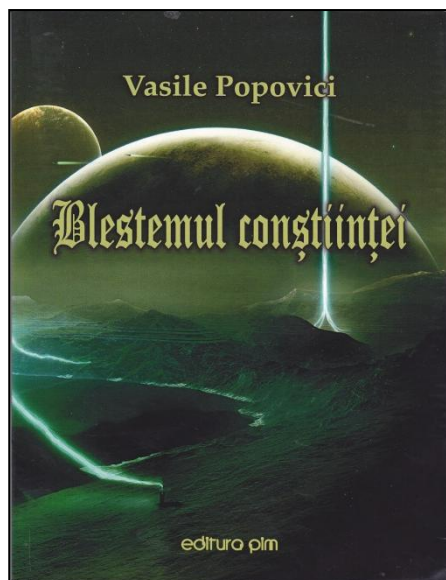
Colinde, colinde! (M. Eminescu)

Colinde, colinde,
E vremea colindelor,
Căci ghița se 'ntinde
Asemeni oglinzilor.
Și tremură brazii
Mișcând ramurile,
Căci noaptea de azi-i
Când scântee stelele.

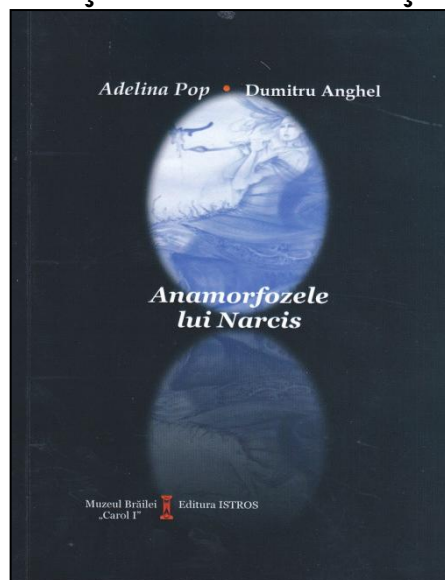
Se bucur copiii,
Copiii și fetele,
De dragul Mariei
Își piaptână pletele...
De dragul Mariei
Și al Mântuitorului
Lucește pe ceruri
O stea călătorului.

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

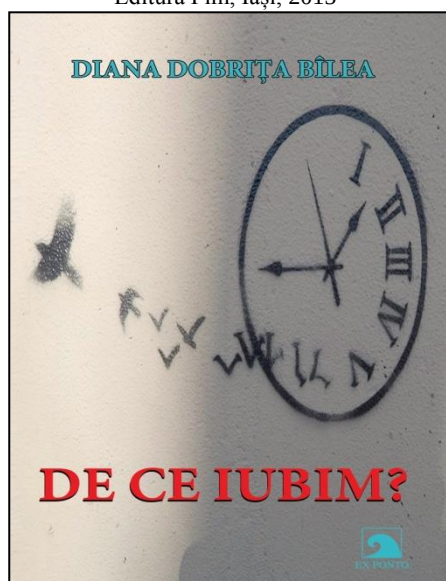
Vasile Popovici – *Blestemul conștiinței*
Editura Pim, Iași, 2015

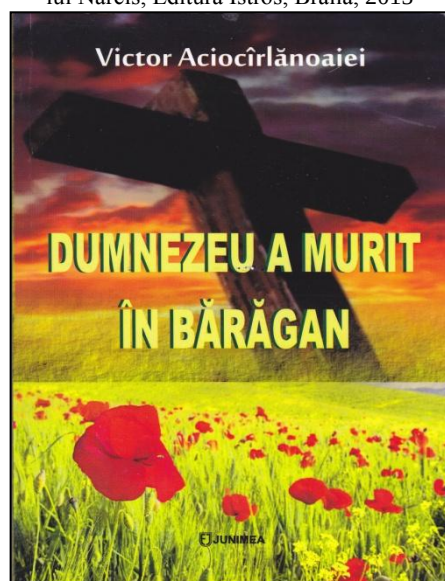
Adelina Pop, Dumitru Anghel – *Anamorfozele lui Narcis*, Editura Istros, Brăila, 2015

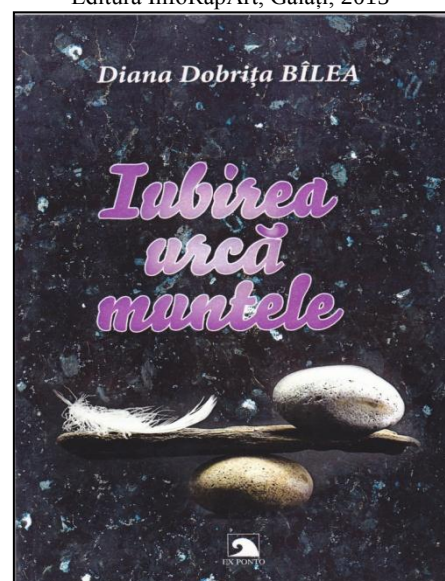
Cezarina Adamescu – *Suflete de hârtie*
Editura InfoRapArt, Galați, 2015

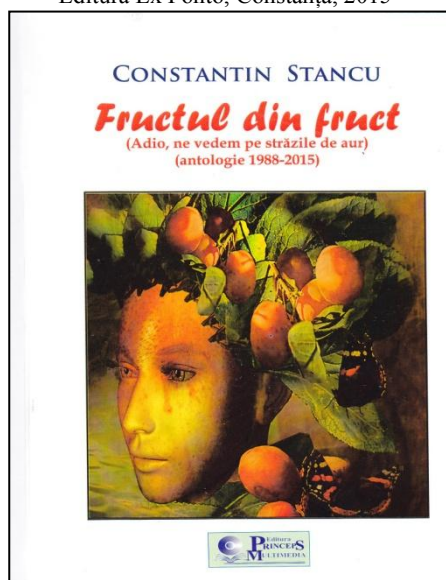
Diana Dobrița Bîlea – *De ce iubim?*
Editura Ex Ponto, Constanța, 2015

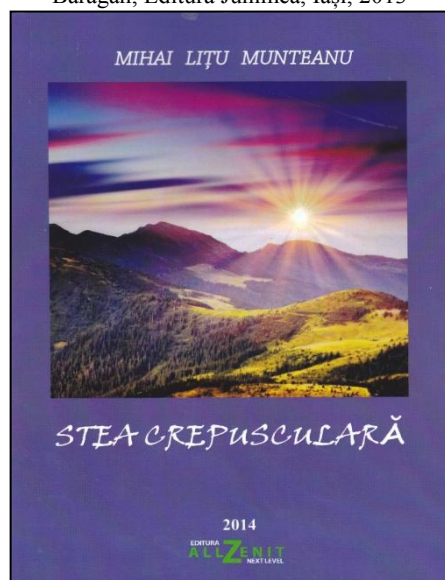
Victor Acioacărlănoaiei – *Dumnezeu a murit în Bărăgan*, Editura Junimea, Iași, 2013

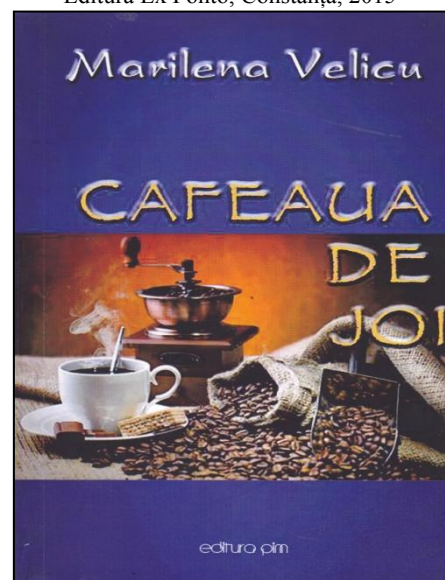
Diana Dobrița Bîlea – *Iubirea urcă muntele*
Editura Ex Ponto, Constanța, 2015

Constantin Stancu – *Fructul din fruct*
Editura Princeps Multimedia, Iași, 2015

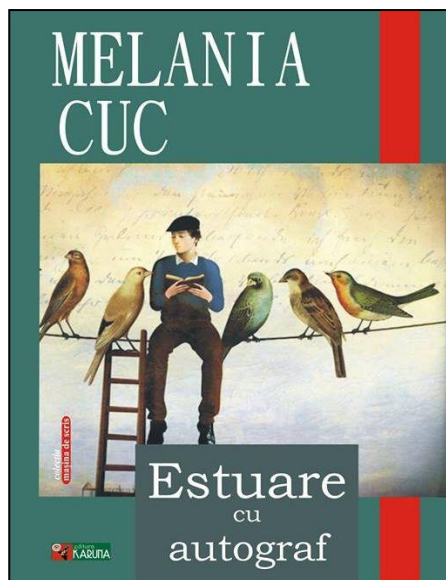

Mihai Lițu Munteanu – *Stea crepusculară*
Editura All Zenit, Iași, 2014

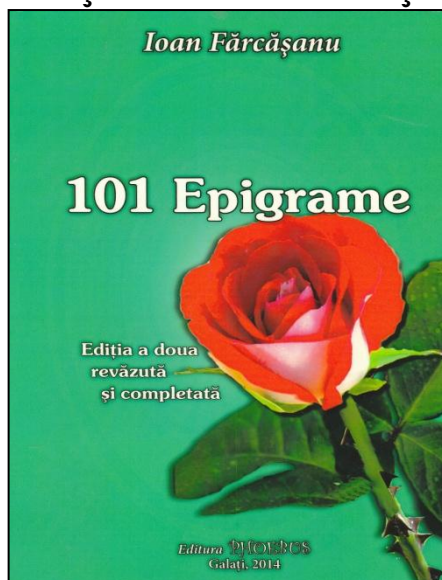

Marilena Velicu – *Cafeaua de joi*
Editura Pim, Iași, 2014

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

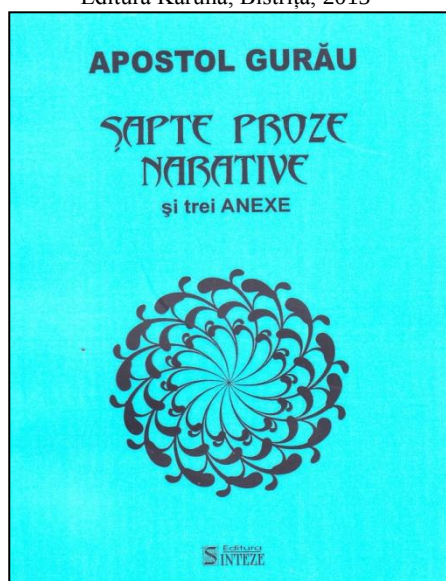
Melania Cuc – Estuare cu autograf
Editura Karuna, Bistrița, 2015

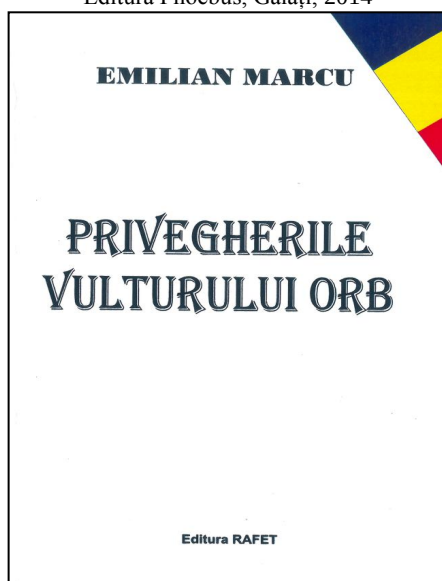
Ioan Fărcășanu - 101 Epigrame
Editura Phoebus, Galați, 2014

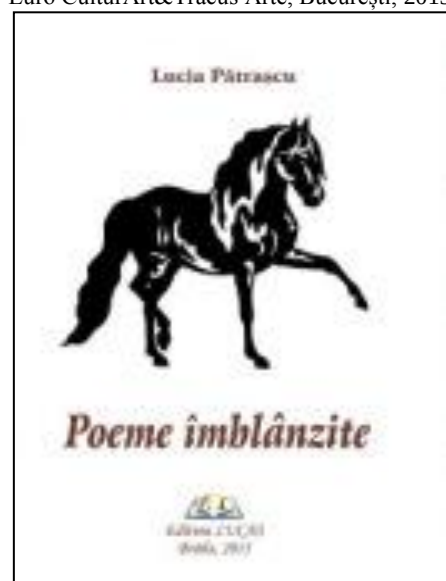
Colectiv – Aer de București
Euro CulturArt&Tracus Arte, București, 2015

Apostol Gurău - Șapte proze narrative
Editura Sinteze, Galați, 2015

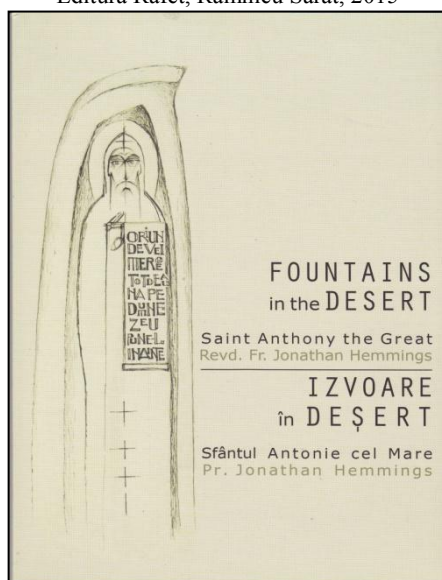
Emilian Marcu – Privegherile vulturului orb,
Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2015

Lucia Pătrașcu – Poeme îmblânzite
Editura Lucas, Brăila, 2015

Valentina Balaban – Plămadă stelară
Editura Lucas, Brăila, 2015

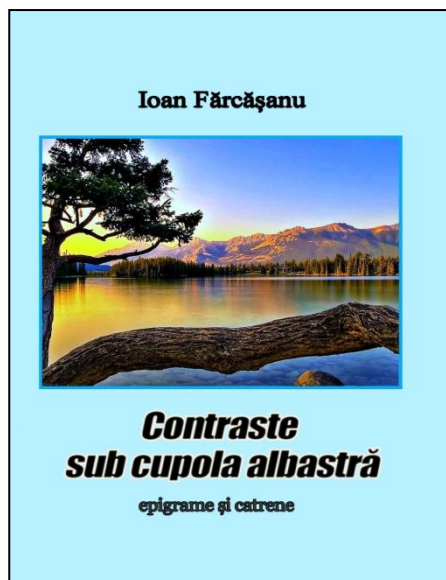

Pr. Jonathan Hemmings / Sfântul Antonie cel Mare = Izvoare în deșert, bilingv Ro-En, 2015

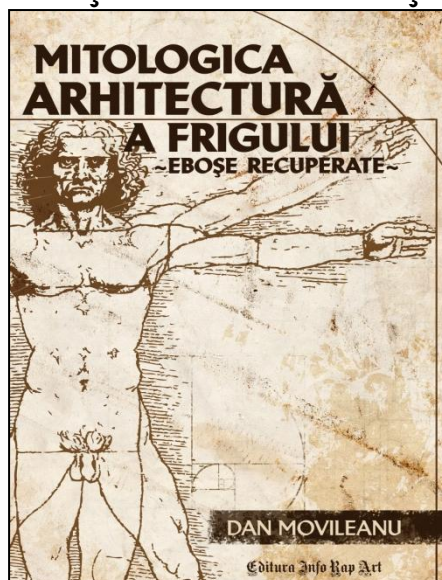

Ignatie Grecu – Jurnalul unui poet pelerin în Țara Sfântă, Editura Agol, 2015

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Ioan Fărcășanu – Contraste sub cupola albastră, Editura InfoRapArt, Galați, 2015

Dan Movileanu – Mitologica arhitectură a frigului, Editura InfoRapArt, Galați, 2015

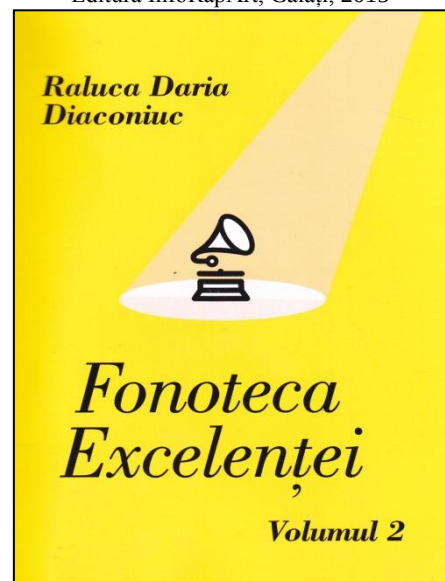
Aurica Istrate – Mâini adunate în poală, Editura InfoRapArt, Galați, 2015

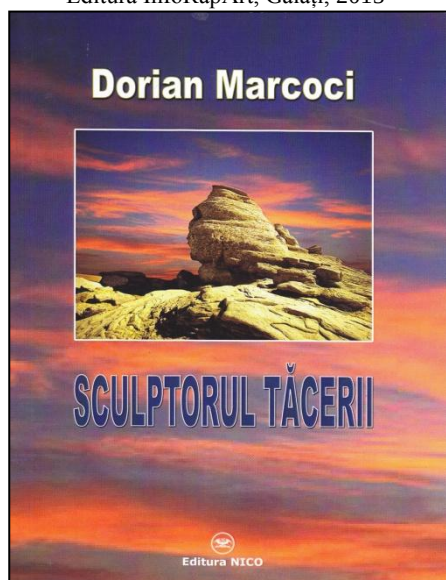
Cezarina Adamescu – Întâlniri definitorii, Editura InfoRapArt, Galați, 2015

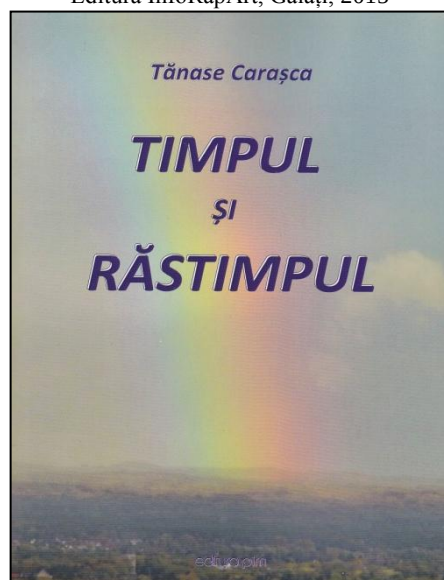
Cezarina Adamescu – Ultimul cel dintâi, Editura InfoRapArt, Galați, 2015

Raluca Daria Diaconiuc – Fonoteca excelenței Vol. 2, Editura Sf. Mina, Iași, 2015

Dorian Marcoci – Sculptorul tăcerii, Editura Nico, Târgu Mureș, 2015

Tănase Carașca – Timpul și răstimpul, Editura Pim, Iași, 2015

Viorel Darie – Alte povestiri din Moldova, Editura InfoRapArt, Galați, 2015

BOEMA

apler

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter

Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro